

VINICE PÁNĚ

NÁBOŽENSKÝ VĚSTNÍK

ROČNÍK ČTVRTÝ

POŘÁDÁ

ANTONÍN STŘÍŽ

1933

U LADISLAVA KUNCÍŘE V PRAZE



MATKA BOŽÍ LA SALETTSKÁ (!)

podle rytiny vydané v Praze u Zigmunda Rudla kolem r. 1850, za nedlouho po Zjevení. Pojetí se neshoduje se vzezřením a úborem Svaté Panny na La Salettě — autoru se asi nedostalo zevrubného popisu ani předlohy, ale některé podrobnosti přece jsou vystiženy: růže na šatech a kolem nohou, kříž s kladivem a kleštěmi na prsou a pramen vytrysklý na místě Zjevení. Obrázek, k němuž byla připojena i modlitba, je důkazem, že zvěst o zjevení brzy i k nám pronikla a že Matka Boží La Salettská byla u nás brzy uctívána.

MODLITBA K MATCE BOŽÍ LA SALETTSKÉ

vydaná v Praze asi r. 1850.

Ó přemilostivá a lásky nejhodnější Královno nebes, Matko Boží Maria!, která se vždy tak něžně a mateřsky ujímáš svých pravých ctitelů a jim své ochrany a pomoci ve všech jejich potřebách a protivenstvích poskytuješ, slituj se nade mnou, přemocná přímlyvkyně u Boha, jak jsi se ujala chudých pastevců na La Salettě a je uznala za hodny své milosti. Dej, ať u Tebe nacházím milostiplné záštitu a pomoci pro tělo i pro duši. Oblaž mé srdce vírou a nadějí ve tvou žehnající a časné i věčné blaho vyprošující přímlyvu u Boha, našeho nejdobrotivějšího Otce v nebesích, abych se s dětinnou důvěrou a pokorným vzýváním po všecek čas svého života na Tebe, ó přeslavná Panno Maria, obracel, a skrze Tebe, útěchu všech hříšníků a zarmoucených, dosáhl milosti, aby mne nestihly a mi neuškodily bouře soužení a útrap a zasloužené a přisouzené mi tresty, nýbrž abych skryt jsa pod Tvým mocným ochranným pláštěm, kráčel cestou pravé ctnosti, Bohu se upřímně klaněl, bližního jako sebe miloval a tak Bohu milým a Tobě příjemným se stal a Tvou láskyplnou rukou jsa veden dospěl šťastně do říše pokoje a blaha věčného. Amen!

VZKAZ PÁNA JEŽÍŠE ŠPANĚLSKU — I NÁM.

V 8. čísle minulého ročníku „Vinice Páně“ jsme otiskli článek o ctih. Marii Rafolsové, zakladatelce řádu Milosrdných sester sv. Anny, a o podivuhodném objevení jejích rukopisů, v nichž jsou prorocké zvěsti, sdělené jí samým Spasitelem. Členka téže kongregace, sestra Naya, po 90 letech cítila se puzena neodolatelnou mocí, aby hledala neznámé spisy zesnulé zakladatelky, aniž tušila, kde by byly. Šla zpříma na určitá místa, kde by nikdo nebyl se nadál, že se tam skrývají rukopisy Matky Rafolsové, a objevila je tam. Podivuhodné ty nálezy vzbudily vzrušení nejen ve Španělsku, ale i v nejvyšších kruzích církevních v Římě, kdež byl zahájen proces o beatifikaci Marie Rafolsové. Dne 29. ledna 1932 objevila sestra Naya, opětně tajemnou silou vedena, v Saragosse rukopis, jejž zde v překladu otiskujeme. Posv. kongregace ritů předložila nalezený rukopis řediteli vatikánského archivu, Msgru Angelu Mercati-mu, prvotřídnímu odborníku v paleografii, aby o něm vydal posudek. A jeho posudek zní: „S naprostou jistotou a u vědomí své odpovědnosti prohlašuji, že spisy k prozkoumání mi předložené jsou autografy Marie Rafolsové.“ Přisedící kongregace ritů Alois Traglia a generální subpromotor dali přípisem ze dne 27. dubna 1932 církevní svolení k uveřejnění. Významný ten list Marie Rafolsové byl otištěn v časopise

„La Vida Sobrenatural“, vydávaném OO. dominikány v Salamance v čísle červencovém 1932, které má ještě zvláštní Imprimatur biskupa salamanckého z 20. června 1932.

Též jiné objevené dopisy Matky Marie Rafolsové byly tiskem vydány a budí velikou pozornost nejen ve Španělsku, ale i francouzské časopisy, na př. „La Croix“ a „Le Correspondant“ se jimi obšírně zabývají.

Ve španělských městech konají se poslední dobou kající a prosebné průvody mužů, k nimž daly podnět právě výzvy, obsažené v listech ctihodné Marie Rafolsové.

Rukopis ctih. Marie Rafolsové
z 1. července 1836.

Již delší dobu naléhá na mne Nejsvětější Srdce Ježíšovo, abych napsala, co je jeho přáním a vůlí, — k větší cti a slávě jeho Božského Srdce. Velice jsem se vzpírala a odmítala jsem a byla jsem již rozhodnuta nenapsati nikdy ani písmenky, kdyby mně Nejsvětější Srdce nebylo dalo zcela jasně na srozuměnou, jak velice se mu nelíbí tato má neposlušnost vůči Jeho pokynům.

Co vše mi dalo toto Božské Srdce spatřiti! A přece, jak velice se musím přemáhati, abych to vše napsala. Nikdy bych toho neučinila, kdyby mi nešlo o to, abych mu učinila po vůli. Již ani nemohu psáti to, co já chci, proto ať všichni vědí, že toto nepochází ode mne, nýbrž

od Srdce Ježíšova. Neboť On mne neopouští a v tuto chvíli mi praví, co mám napsati.

„Má dcerol! Skrze tebe chci sdělit velike milosti svým dítkám — lidem. Co nyní píšeš, to nalezne jedna z tvých dcer v měsici lednu 1932. Taková je má vůle. Určil jsem ji k tomu, aby nalezla vše, co z mého příkazu píšeš. Nalezne však to, co nyní píšeš, teprve po jiných dokumentech, které dám tebou ještě později napsati — k větší cti svého Srdce a k útěše tvých dcer i všech tvorů.

Viz, dcero mál! Co ti nyní řeknu, tomu nemůžeš všemu rozuměti. A není ani třeba, abys to pochopila. Neboť neříkám ti toho pro tebe, nýbrž pro jiné své syny a dcery, ježto přijde den, kdy budou velmi pronásledováni a kdy budou velice bezradni a starostmi skličeni pro boje, jež proti nim rozpoutá nepřítel, který chce náboženství i mé sladké Jméno z celého světa vyhladiti.

Až přijde ten čas — a zjevně započne v roce 1931 — chci, aby všechny mé dítky — lidé, kteří mne tolik stáli, povznesli svá srdce a úplně složili všecku svou důvěru ve mne a mou přesvatou Matku. Já jsem stále týž. Nezměnil jsem se ve svém jednání. Osvědčuji stejné milosrdenství a stejnou lásku jako tenkrát, když jsem meškal na zemi ve smrtelném těle. Mé evangelium je stále totéž. Avšak, má dcero, lidé na to zapomínají a mnozí mnou pohrdají a mne tupí. Já však jsem stále ochoten na to vše zapomínati, nedbati jejich urážek, jen když se utekou s pravou lítostí a bezmeznou důvěrou

k mému soucitnému a milosrdnému Srdci. Kdybych i musil po druhé podstoupiti muka svého utrpení a smrti, abych lidi zachránil, věř mi, dcero má, učinil bych to. Tak veliká je má láska, kterou lidi miluji, že bych dal znovu svůj život třeba za jednu jedinou duši. Nezapomněl jsem na lidi, má dcero, a aby nabyli opět mysli a se vzchopili, mluvím k nim opětně tvým prostřednictvím.

Jsem ochoten vylíti veliké milosti na své milé Španělsko, které je tak velice pronásledováno zednářstvím. Chci však, aby mé věrné děti nepodlehly. Ve všech jejich bojích budu při nich a ve spojení se mnou je jim zajištěno vítězství. Mé Evangelium je krásné a kdyby měli hodně víry, nebylo by třeba, abych je znovu napomínal, aby zůstali v boji pevní. Mám však s nimi soucit, i oznamuji jim skrze tebe, že jim ve všem budu pomáhati, že k svému milému Španělsku, které mou nejsvětější Matku tolik miluje, chovám obzvláštní lásku¹⁾ a že bych spíše nechal zahynouti národy, než aby víra ve Španělsku zanikla. Až tento dopis se nalezne, bude hodina mého království ve Španělsku blízko. Napřed však způsobím, aby se Španělsko očistilo od všech svých nečistot.

Je nutno, má dcero, aby má láska ke Španělsku byla bezmezná. Jinak jsem již přece měl

¹⁾ Vzpomeňme, že Španělsko dlouhým, tuhým, 800 let trvajícím zápasem (711—1492) přemohlo nevěru a bludařství, jež se na jeho půdě rozpínaly. V posledních dobách pak úcta k Nejsvětějšímu Srdci nikde nekvetla tak krásně jako ve Španělsku.

důvod, abych je opustil. Uráželo mne a uráží mne nesčetskými nepravostmi, obzvláště ženy se svými nepočestnými oděvy, obnažováním a zkaženým smýšlením, kterým způsobily zne-mravnění rodin a mužů. To je také z největší části důvod, proč se spravedlnost mého věč-ného Otce bouří a vidí se nucena lidi trestati, poněvadž se tolik vzdálili od Něho a od mé Církve katolické, od pokynů mého zástupce na zemi a od Božích přikázání. Lidé se budou do-pouštět takových nestoudností a nastane tak veliká zkáza mravů ve všech třídách společ-nosti, že můj věčný Otec se uvidí nucen zni-čiti celé obce, jestliže se lidé po tomto slitov-ném napomenutí nepolepší. Neboť zpustlost dospěje až tak daleko, že se lidé ani nebudou rozpakovati pohoršovati a sváděti i malé, ne-vinné děti, které mé Srdce tolik miluje. Tyto hříchy ovládnou nejen Španělsko, nýbrž celý svět, v době, kdy tento dopis bude nalezen . . .

A co mne nejvíce bolí — budou mne urá-žeti, zapomínati a mnou pohrdati i osoby, kte-ré jsou mně zasvěceny. Jak velikou lásku cho-vám ke svým milým kněžím a řeholníkům, a jak málo se oni namáhají, aby mi spláceli mou lásku láskou! Toto napomenutí, má dcero, platí pro všechny. Chci, aby mi kněží byli solí země. Chci, aby byli svatí. Chci, aby přichá-zeli k mému svatostánku, oni, kteří na mne ponejvíce tolik zapomínají, aňž by pomyslili na to, že prodlévám hlavně k vůli nim v tomto vězení lásky. Mnozí se mnou vůbec nepočítají, zapomínají, že Já jsem věčná Moudrost, že je

miluji jako šilený, že při všech svých úkonech mají míti Mne před očima — proto jsem jim dal ve všem příklad — a že musí věděti, že beze mne nepořídí nic. Kéž by přece přistupovali s větší důvěrou k mému svatostánku, kde je očekávám, chtěje je učiti, osvěcovati a povzbuzovati, sdíleti jim svého ducha, aby oni zase přinášeli duším život. Chci, aby byli zcela pokorní, zcela čisti a cudní. Ať nikdy nezapominají, že je mým největším přáním, aby se navzájem milovali jako já jsem je od počátku miloval, a že poklesky proti lásce mé srdce zraňují nejvíce. Nechť všechny nedostatky zakrývají pláštěm lásky, aby nezavdávali pohoršení lidu. Mši svatou mají sloužiti s velikou úctou a láskou. Jak veliké milosti při této oběti zadržuji proto, že moji milí kněží přistupují k ní špatně připraveni! A jak velikých milostí by se jim dostávalo, kdyby mne v této mé svátosti často navštěvovali.

Velmi mne také urážejí neuctivostmi a nedostatkem svaté vážnosti, s níž meškají a vystupují v domě Božím. Jak málo je těch, kteří mne opravdu milují! Mé Srdce by bylo bohatě uspokojeno, kdyby v nich našlo zalíbení. Mou radostí by bylo, obcovati důvěrně s mými milovanými kněžími a jim sdělovati světlo mého Evangelia, neboť ne všichni, kteří je čtou, také mu rozumějí. Přál bych si, aby všichni odpovídali vznešeným úmyslům, jejichž vyplnění jsem jim svěřil. Ustanovil jsem je, aby byli světlem světa; aby mne zastupovali na zemi a tutéž službu konali pro duše, kterou jsem já

konat; aby byli posly míru, prostředníky věčného Otce a dobyvateli těchto duší. Napiš též, dcero má, že, jsem-li pro všechny slitovným a soucitným otcem, jsem jim především pro své kněze. Ať však nikdy nezapomenou, že v poslední den budu od nich požadovati přísných účtů za duše jejich i za duše těch, kteří jim byli svěčeni. Mají se navzájem milovati bratrskou láskou a příchýlností a neúnavně doporučovati tuto lásku mým dítkám — lidem.

Chci také, má dcero, aby v mém milém Španělsku nebylo jediné provincie, obce, vesnice, vůbec ani člověka, v nichž by nekralovalo mé nejsvětější Srdce. To bude první národ, který se zasvětil mému Božskému Srdci.¹⁾ Avšak nespokojím se pouze tímto všeobecným zasvěcením. Chci vládnouti nad domy, nad rodinami, nad katedrami, dílnami, školami. Všude mají viděti a uctívati mé milé dítky můj obraz. To jest má vůle. I po horách, kudy se ubírají poutníci, má býti upevněn můj obraz. Nemá býti založena rodina, v níž by nevládlo mé Srdce. Jsem ochoten vylíti mnoho milostí, ale chci, aby mne o ně lidé prosili s neomezenou důvěrou. Všichni, kdož trpí, nechť přijdou ke mně, všichni, kdo jsou v tísní, všecky mé nešťastné děti, ubozí hříšníci. Toužím s větší prudkostí po tom, abych jim sdělil své milosti, než oni sami mne o to prosí. Chci, má dcero, panovati

¹⁾ R. 1917 král Alfons XIII. za okázalých slavností na „Andělské hoře“ u Madridu zasvětil celé Španělsko božskému Srdci Páně,

ve všech a v každém člověku zvláště. V biskupech, v kněžích, řeholních komunitách a ve všech, kdož si toho přejí. Chci také, má dcero, aby se svátek mého Srdce v celé mé katolické Církvi slavil s největší slávou a okázalostí, aby se stal svátkem zasvěceným a aby všichni věřící o tomto svátku přijímali svátost oltářní. Přejí si hojně smírných svatých přijímání. Též svátek „Krista Krále“, který dle mé vůle a v pravý čas bude zaveden mým zástupcem na zemi, mým milovaným synem Piem XI., má se slaviti s největší slávou a leskem. Chci, aby mé království se rozšířilo po celém světě. Avšak v mém milovaném Španělsku se má tento božský oheň zapáliti s větší mocí a odtud se přenese na celý svět.

Má přesvatá Matka miluje Španělsko obzvláštní láskou a musíme je zachrániti, bude-li věrné našim milostem. Z pouhého milosrdenství posílám po tobě, dcero má, tyto vzkazy lidem. Vede mne k tomu veliká láska, kterou chovám k lidem, a mnoho proseb, s kterými se na mne má nejsvětější Matka obrací. Ji nemožu nic odepřiti a chci, aby si lidé vyprošovali všechny milosti ode mne jejím prostřednictvím. Neudělím nikomu jediné milosti, jež by neprošla rukama mé přesvaté Matky.

Lidé mne též velmi urážejí svou nepatrnou vzájemnou láskou. Bohatý vykořisťuje chudého a chudý brojí proti bohatému. To není učení, jemuž Já jsem učil. Chci, aby mezi nimi vládly mír a svornost a aby lidé k sobě lnuli velkou láskou. Jsou též mnozí, kteří nařízení

Cirkve svaté, mého náměstka na zemi, nechtějí poslouchati, a jsou mnozí, kteří pronásledují Církev a rádi by ji zničili. Lidé si neváží kněží ani řeholníků, kteří jsou přece vybranou částí mé Cirkve, a všechny tyto urážky přijímám, poněvadž jsem to Já, kterému jsou působeny. Chci, aby se všichni obrátili, já neopominu učiniti, co na mně jest. Ve mně lidé naleznou nekonečné milosrdenství. Přece však chci, aby bylo podáváno mnoho úkonů smíru, jimiž by uražená božská spravedlnost mého věčného Otce byla usmířena a skrze mé zásluhy dosaženo bylo odpuštění a slitování.

Chci, aby všichni lidé nosili odznak mého slitovného Srdce a těm, kteří nábožně jej budou nositi, slibuji velké milosti pro jejich věčnou spásu. Chci, aby se tento odznak všude s úctou umisťoval, i na vlajce mého milého Španělska, a to nechť považují za jednu z největších milostí, kterou jim mohu dáti, a za důkaz toho, že chci, aby Španělsko bylo vždycky veliké; a bude veliké, zůstane-li pevně u víře, kterou zde můj apoštol Jakub vštípil, čehož svědkem jest a bude stále památný obraz mé nejsvětější Matky Pilarské. Ať ji vzývají všichni věřící ve svatém růženci a ode všad nechť přicházejí k její posvátné kapli, kterou zřídil můj apoštol Jakub v Saragosse! Velikost a ušlechtilost národa bude plynouti z víry a z katolického náboženství, kteréž je v něm. Nechají-li náboženství zničiti, bude kaple rozbořena. Upozorňuji je tvým prostřednictvím, aby se nikdo nedal oklamati, a-

by všichni znali cestu, kterou se musí dáti, aby dosáhli mé spokojenosti a probojovali se k svému věčnému štěstí.

Napiš, dcero má! Všem těm, kteří mne nábožně vzývají a uctívají, pomohu ve všech jejich potřebách. Kdo by rád získali v krátkém čase vyšší svatosti života, dosáhnou ji, budou-li mne o to skrze mou přesvatou Matku důvěrně prositi. Ty, kteří usilují odumřítí věcem tohoto světa i sobě stálým sebezapíráním a žítí stále v ráně mého Boku, učiním již zde na zemi účastny sladkosti svého božského Srdce. Kdož chtějí dosíci zdaru ve svých dílech a podnicích, nechť je doporučí mému slitovnému Srdci. Kdož chtějí dosíci obrácení hříšníků, dosáhnou ho od mého slitovného Srdce, budou-li o to prositi prostřednictvím mé nejsvětější Matky. Všichni, kdož mne prosí v živé víře o ducha modlitby a sice na přimluvu mé nejsvětější Matky, dojdou ho od mého slitovného Srdce. Nikdy neodepru milosti, o niž kdo prosí skrze přimluvu mé nejsvětější Matky.

Já jsem Útočiště hříšníků a zarmoucených a vždycky, kdykoli přijdou ke mně s láskou a důvěrou, přijme je mé slitovné a soucitné Srdce.

Nedůvěra k mému milosrdenství je jedna z těch chyb, které mne nejvíce bolí. Všichni, kteří můj odznak nábožně nosí, zakusí v hodině smrti zvláštní mé ochrany.

Neboj se, dcero má, napsati všecko to, co ti říkám. Před tebou již psali z mého příkazu mé

milé děti Markéta Alacoque, Augustin Cardaveraz a Bernardo de Hoyos. Tvým prostřednictvím chci uspišiti splnění svých příslibů, které jsem dal z lásky k svým dětem — lidem."

Velice jsem se bála, aby snad tento rukopis nepadl někomu do rukou, neboť pokud mne se týče, chci jej chovati zcela ukrytý a zůstaviti jej zcela vůli Srdce Ježíšova. Přeje-li si On, aby se našel, dobrá, buď si. Ztratí-li se však, aniž by jej kdo našel, budu tím velmi potěšena. Mým největším přáním je, abych v životě i ve smrti byla zapomenuta ode všech tvorů a jen pohřbena v srdci mého sladkého Ježíše. Na tuto prosbu odpovědělo mi Srdce Ježíšovo:

„Má dcero, neboj se ničeho! Není mou vůlí, aby to, co jsem ti dal napsati, četli lidé již nyní, a i po tvé smrti uplyne mnoho let, než se lidé o tom dovědí. Ale až přijde hodina, vnuknu jedné z tvých dcer, aby hledala rukopis v archivu saragosské nemocnice. Tam jej zastřeš a tam zůstane nepoznán až do chvíle, kterou jsem již předem určil."

Nevýstižná jsou dobrodiní, jež mi nejsvětější Srdce prokázalo za dobu 40denních duchovních cvičení, která jsem na jeho příkaz konala. Dobrodiní ta pro mne znamenají veliké pokoření, vidím-li, že nejsvětější Srdce přes mou velikou ubohost a hříšnost se nezdráhá tak bohaté milosti mi udíleti. To dovede jen jeho nekonečné Milosrdenství.

Během těch dní posvátné odloučenosti se mi několikrát Nejsvětější Srdce Ježíšovo zjevilo

velmi zarmoucené urážkami, které mu lidé stále způsobují svatokrádežemi, jichž se dopouštějí v kostelích a kterých se budou dopouštět v letech, kdy se nalezne tento rukopis, a též chladností, s jakou mu budou sloužiti ti, kteří se nazývají křesťany. Nabídla jsem se, že budu trpětí všechny strasti, které se mu zlíbí na mne seslati, kdybych tím jeho nejsladšímu Srdci nějakou útěchu mohla poskytnouti a zabrániti, aby ho lidé neuráželi. Tato nabídka ho velmi potěšila a zjevil mi, že můj celý život bude přeplněn těžkými a bolestivými kříži, ale že se nemám strachovati. On že mi pomůže snášeti kříže s radostí; že si chce odpočinouti v mém srdci, neboť mnozí mu zavírají dveře a přístup odmítají. A s výrazem plným smutku pravil mi:

„Kéž bych aspoň našel připraveny ony duše, jež mně jsou zasvěceny! Ale, má dcero, mnozí mne opustili. Jejich vlastní zábava, jejich samoláska, jejich osobní čest je jim přednější. A vedou život velmi světský. Jejich srdce je těmito ubohostmi zabráno a pro mne tam není přístupu . . .“

Přeji si a modlím se za to, aby se všechny mé sestry, nejsvětějším Srdcem Ježíšovým milované, ze všech sil snažily božské Srdce Ježíšovo stále uspokojovati, aby samy na sebe zapomínaly a žily jen pro Srdce Ježíšovo. Až se tento rukopis najde a až nastane ono velké

¹⁾ Roku 1834 byly ve Španělsku veliké bouře proticírkevní.

pronásledování náboženství, které tuším, bude obdobné s nynějším přechodným,¹⁾ nechť mé sestry, místo aby o tom tlachaly s jinými lidmi, místo aby přetřásaly jednání pronásledovatelů Církve, místo aby bědovaly, ať zdvojnásobí své modlitby a oběti a prosí Nejsvětější Srdce Ježíšovo za obrácení pronásledovatelů náboženství, za vítězství Církve svaté, za posilu pro náměstka Ježíše Krista, jenž bude velmi pronásledován, a za velikou trpělivost a vytrvalost pro všechny křesťany, kněze a řeholníky, aby nepodlehli ani v nejmenším a na obranu jména Kristova, když bude třeba, i život položili.

Toho času zkoušky, který je časem milosti a požehnání, nechť moudře využijí a považují za velkou čest, že jsou pronásledováni pro svaté jméno Ježíše Krista, neboť tak se mu stanou v tomto životě nejpodobnější a potom v životě věčném budou jemu státi nejbližší.

Nechť se snaží osvědčovati mu velikou lásku a něžnost za těch poměrů ve všem svém jednání, i v úkonech o sobě lhostejných. Tímto způsobem nahradí nelásku a pohrdání, jaké většina lidí vůči Němu projevuje.

Ať se nezaleknou, až přijdou ty útrapy, které jim ohlašují. Pán je všemohoucí. Kdyby chtěl, mohl by v jediném okamžiku všechny své nepřátele zahubiti. Nečiní toho proto, že to pro nás není dobré, ježto má stále na zřeteli naše duchovní dobro, i když se nám zdá snad pravý opak správným, posléz i proto, že strasti a utrpení dobrých duší spravedlnost

Boží pro hříchy a nemravnost lidí rozhněvanou odzbrojují a usmiřují. Všechny ať jsou dobré mysli a spoléhají jen na Srdce Ježíšovo a na Nejblahoslavenější Pannu; ti jich nikdy neopustí, budou-li se k nim utíkat s důvěrou. I my budeme těžce navštíveny a pronásledovány od lidí. Avšak, budeme-li s Pánem Bohem zadobře, nic na světě nám nemůže uloupiti klid duše a nic pomíjejícího nás nemůže zdrtiti na mysli. Všecku svou důvěru složme do Srdce Ježíše Krista a jsme jisty, že vše, co na nás přijde, děje se z jeho dopuštění a k našemu většímu posvěcení. Ztráty svých pozemských statků, které jsou bezcenné, nechť se mé sestry nebojí. Ať se bojí ztráty svých duchovních statků, které jediné nás zachrání a kterých máme dbáti a si vážiti. Ať mají velikou důvěru, že všechno to pomine. I kdyby se jim zdálo, že Pán spí, přece On bdí stále a až řekne „Dost!“, budou všichni jeho nepřátelé zahanbeni. Nejmocnější zbraň, již mohou použiti k dosažení vítězství, bude zlepšení mravů, modlitba a společné pobožnosti. I věřící ať se semknou a vykonávají prosebné modlitby a jiné pobožnosti s rozpjatýma rukama. Jiným velmi mocným prostředkem bude modlitba růžencová v rodinách.

Nechť jim žehná Srdce Ježíšovo a řídí všechna jejich počínání. Aby byly opravdu svaté, o to prosí po všecky dni

sestra Marie Rafolsová.

Huesca, 1. července 1836.

PŘISPĚJME IZRAELITŮM K OBRÁCENÍ!

Je vřelou touhou Božského Srdce Ježíšova, aby mohlo kralovati i nad syny toho národa, „který tak dlouho byl vyvoleným lidem“ a který s povahovou houževnatostí se brání přijetí radostného poselství Nového Zákona. Odkud víme, že si Srdce Páně přeje obrácení židů?

1. Pán Ježíš miloval lid izraelský. — Po celá tisíciletí připravoval si vyvolený národ svůj, posílal mu patriarchy a proroky, aby neutonul v moři mnohobožství, ale udržel si s vírou v jednoho Boha i naději v přislíbeného Mešiáše. Z národu toho od věčnosti vybral si matku i pěstouna, a tak se rozhodl naroditi se jako příslušník národa, sice Božího, ale světem nenáviděného. Mezi lidem tím trávil léta pozemského žití, mezi ním pracoval, kázal, zázraky činil. Z lidu toho i první své apoštoly vyvolil a jim též přikázal: „Na cestu k pohanům nechod'te a do měst samařských nevcházejte, ale jděte (nejdříve, na začátku své působnosti) raději k zahynulým ovcím domu izraelského.“ (Mat. 10, 5, 6.)

Toto vše bylo nesmírným vyznamenáním pro národ židovský, je to zároveň i jasným důkazem, jak velice Kristus miloval svůj lid, za jehož obrácení se i na kříži umíraje modlil slovy: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ (Luk. 23, 34.)

Či miloval Ježíš svůj lid, z něhož jako člo-

věk vzešel, méně než Mojžíš, jeho předchůdce a předobraz? Nebyl vlastenecký zápal Pavlův pro obrácení židů jenom projevem vlastenecké lásky Kristovy?

Když Hospodin rozhněván pro nevěru izraelských na poušti prohlásil: „Pozoruji, že tento lid má tvrdou šíji; nech mne, ať vzplane hněv můj proti nim, ať je zahladím,“ (Exod. 32, 9) tu Mojžíš prosil Hospodina, aby nedal vzplanouti svému hněvu, a volal: „Zhřešil lid tento hříchem prevelikým, udělal si zlaté bohy. Bud' jim tuto vinu odpust', nebo — neučiníš-li toho — vymaž mne ze své knihy, kterou jsi napsal.“ (Ex. 31, 32.)

Nabízel se tedy Mojžíš slovy těmi na usmířenou, chtěl obětovat svůj život. Překrásný to doklad jeho lásky k lidu, která může býti postavena po bok podobné lásce sv. Pavla.

„Pravdu pravím v Kristu, nelžu,“ píše k Římanům, „a spolu se mnou moje svědomí vydává svědectví v Duchu svatém, že mám zármutek veliký a ustavičnou bolest v srdci mém. Vždyť bych si přál, abych *já sám byl zavržen* od Krista pro bratry své, mé příbuzné podle těla, kteří jsou izraelité, jejichž jest synovství a sláva a úmluva i zákonodárství a bohoslužba a zaslíbení; jejichž jsou otcové, z nichž jest Kristus podle těla, jenž jest nade všechno, Bůh velebený na věky. Amen.“ (Řím. 9, 1—5.) Tak miloval své soukmenovce, židy, že byl hotov býti pro ně zavržen, odloučen od Krista, kdyby je tím přivedl ke spáse, a kdyby to bylo možno. Vyjadřuje to i v 1. verši násled. kapi-

toly: „Bratři, tužba srdce našeho a prosba k Bohu děje se za ně, aby byli spaseni.“

Když tedy Mojžíš a sv. Pavel tak milovali svůj lid a tak toužebně si přáli jeho spásy, jak teprve Božské Srdce Páně touží po tom, aby židé, „ulomené ratolesti dobré olivy, byli zase v olivu svou vštípeni!“ (Řím. 11, 24.)

2. Ukázal to také zázračným obrácením Alfonsa Ratisbonna v Římě dne 20. ledna 1842. Alfons Ratisbonne byl tehdy 27letý bohatý židovský bankéř ze Strassburgu. Byl nábožensky lhostejný, nenávist choval jen k svému staršímu bratru Theodorovi od té doby, co přestoupil na víru katolickou (14. IV. 1827) a stal se katolickým knězem (18. XII. 1830). Theodor, který upřímně hledal pravdu a horlivě konal dobré skutky, po dlouhých bojích a mnohém utrpení odhodlal se k tomuto kroku. Jako kdysi sv. Pavel zázračným zjevením Kristovým, tak Alfons zázračným zjevením Neposkvrněné Panny v římském kostele S. Andrea delle Fratte byl Kristu získán.

Událost ta sběhla se takto:

Rodina Ratisbonnova byla v Alsasku vážená pro bohatství a dobročinnost. Dědečkovi Theodora a Alfonsa Ratisbonnových se strany matčiny, židu Theodoru Cerfbeerovi, od různých správ kostelních byly svěřeny posvátné nádoby za hrůzovlády ve francouzské revoluci; také se stal jeho dům útočištěm pronásledovaných kněží a řeholníků. Za toto pohostinství mělo se dostat jeho potomstvu nejvzácnějších nebeských milostí.

Otec Theodora a Alfonsa Ratisbonnových založil se svým bratrem bankovní obchod, jehož mimořádný úspěch hlásal všeobecně známou poctivost obou bratrů a podniku zajistil stále vzrůstající zdar.

Alfons Ratisbonne byl osmým z deseti dětí bohaté židovské rodiny^{*)}; narodil se 1. května 1814 ve Strassburgu a ve věku čtyř let ztratil svou matku, velmi laskavou a dobročinnou ženu, která byla štěstím pro celou rodinu. V šestnácti letech ztratil otce; ale jeho ujec, který neměl potomků, celou svou lásku přenesl na děti svého bratra. Alfons v Paříži vystudovav práva a stav se advokátem, byl svým druhým otcem, jenž mu tam poskytl všeho, co velkodušnost a štědrost mohou jen poskytnouti, povolán zpět do Strassburgu.

Učinil ho též společným prokuristou své firmy. Alfons myslel, že je na světě, aby jen užíval. Přes to si zachoval srdce čisté, a proto měl též dříve neb později viděti Boha. Za své bratry v Izraeli se velkodušně obětoval doufaje, že jejich stav zlepší peněžními dary a dobročinnými loteriemi. Při tom podotýkal, že sám nepatří k žádnému náboženství. „Byl jsem,“ pravil, „židem jen dle jména. Ba nevěřil jsem ani v Boha. V mé rodině nezachovávali ani nejmenšího židovského předpisu.“ Sotva mu bylo 27 let, zasnoubil se s jednou ze svých neterí, s dcerou svého nejstaršího bratra. Volba odpovídala přání celé rodiny.

^{*)} Theodor byl druhým synem; * 28. XII. 1802.

Alfons sám myslil, že k jeho štěstí nyní již nemůže nic chyběti.

Pohledem na snoubenku se v něm probudil cit lidské důstojnosti. Víra v nesmrtelnost duše razila si v něm cestu, bezděčně vstoupila modlitba na jeho rty a on děkoval Bohu za své štěstí. Přes to nebyl vskutku šťasten. Příčina toho je na snadě. Alfons měl totiž hluboký náboženský cit, jenž ještě v žádné víře nedošel uspokojení.

Jelikož dívka bylo teprve šestnáct let, byla svatba odložena. Alfons měl zatím podniknouti zábavnou cestu. Opustil Strassburg dne 17. listopadu 1841 s úmyslem navštívit Neapol, ztrávit zimu na Maltě a vrátit se do vlasti přes Orient. Neměl rozhodně chuti jeti do Říma. Jeho nevěsta mu poslala dokonce i písemný zákaz jeho lékaře navštívit Řím pro zhoубné zimnice, jež tam rádily. Přes to přese všechno dne 6. ledna 1842 se octl v Římě. Jak sám pravil, bylo mu to samotnému nevysvětlitelné. Zdá se, že neviditelná ruka ho vedla do Říma. Tam potkal proti očekávání svého přítele z dob studií, pana Gustava Bussièra, zbožného protestanta. Ten ho seznámil se svým starším bratrem baronem Theodorem des Bussières, který se zřekl protestantství a stal se katolíkem. Než z Říma odjel, pokládal Alfons za svou povinnost navštívit pana barona Theodora des Bussières na rozloučenou. Myslí však, že nebude přijat. Přijat byl velice laskavě a zdržel se jako přikován k židli, ač mu záleželo na tom, aby co možná nejdříve

odešel. Z vyššího vnuknutí dal mu baron Bussière medajlku Neposkvrněného Početí Panny Marie. Privil mu: „Poněvadž jste svobodný myslitel a sám sebou jste si jist, udělejte mi tu radost a noste, co vám dám.“ Užaslý a nevrlý Alfons se bránil, ale Bussière pokračoval: „S vašeho stanoviska musí vám přece býti lhostejno, nosíte-li tu medajlku nebo ne, a mně by učinilo velkou radost, kdybyste mému přání vyhověl.“ „To je něco jiného,“ pravil, směje se, Alfons. „Tu vám mohu dokázati, jak se křivdí Židům, když jsou obviňováni ze zatvrzelosti a ze svéhlavosti.“ Nyní osmělil se Bussière ještě ho žádati, aby se také modlil „Memorare“ svatého Bernarda k Panně Marii: Pomni, ó nejdobrotivější Panno Maria.

Jméno svatého Bernarda vzbudilo v něm vzpomínku na jeho staršího bratra Theodora, jenž napsal životopis tohoto světce, a stačilo, aby v něm vyvolalo zášť proti snaze obracet jinověrce, proti jesuitství a všem oněm, jež nazýval pokrytci a odpadlíky. Bussière se však nedal odstrašiti jeho zdráháním. Musel poslouchati vnitřního hlasu a tvrdošíjně šel za svým cílem. Podal Alfonsovi modlitbu, žádaje ho, aby ji opsal a pak mu ji vrátil. Alfons, v němž se probudil humor a ironie, konečně svolil, a slíbil, že si opíše tuto modlitbu a pak ji baronovi vrátí. — Při odchodu polohlasitě řekl: „Ten člověk je originální, až dotěrný. Co by asi řekl, kdybych na něm žádal slib, aby odříkával denně mé židovské modlitby?“ Avšak přiznal si, že neměl a neznal žádné.

Zarmoucení rouháním Ratisbonnovým, které právě uslyšeli, modlili se baron Bussièrè s manželkou, aby mu Bůh odpustil, a doporučili svým dětem, aby se před usnutím modlili Zdrávas za obrácení Alfonsovo, který měl druhého dne odjetí. Baron Bussièrè se však snažil zabrániti mu stůj co stůj v odjezdu. A také se mu to podařilo přímo neuvěřitelnou vytrvalostí vůle. Současně přiměl své přátele, zvláště hraběte Laferronay, jenž vzdělával svým přestupem ke katolictví a svým svatým životem celý Řím, aby se modlili za Alfonsa. Laferronay mu řekl: „Když se Ratisbonne bude modliti „Memorare“, pak se jistě obrátí, jako mnoho jiných, kteří tak učinili. I já jsem musel kdysi slíbiti, že se denně tuto modlitbu aspoň jednou pomodlím. Dostál jsem slovu a děkuji věrně konané povinnosti za své vlastní obrácení.“ — Hrabě Laferronay zemřel náhle dne 17. ledna. Toho dne se více než stokrát ve svém farním kostele Sant Andrea delle Fratte pomodlil „Memorare“.

Alfons se nechtěl modliti. Dne 20. ledna 1842 vyšel z kavárny, kde se bavil se dvěma přáteli. Tu potkal barona Theodora Bussièrè, jenž ho pozval, aby vstoupil k němu do kočáru a jel s ním. Bussièrè dal vůz zastaviti u kostela Sant Andrea delle Fratte, kde měl vyhraditi tribunu pro rodinu zemřelého hraběte Laferronay, jenž tam měl míti pohřeb.

Zatím co p. Bussièrès šel do kláštera, Ratisbonne si prohlížel kostel. Když se p. Bussièrès asi za 10 minut vrátil do kostela, nevi-

děl ho tam. Po chvíli teprv vidí v boční kapli, v níž jest oltář s obrazem Panny Marie, klečícího muže. Ani nechce svým očím věřit. Jakže? Ratisbonne, klečící před oltářem Matky Boží? Alfons, pohroužen v modlitbu, nevěděl nic o světě. Třikrát neb čtyřikrát se ho přítel dotkl, než se vzpamatoval. Konečně se obrátil k němu s tváří zalitou slzami, se sepjatýma rukama a pravil s hlubokým pohnutím: „Ó, jak velice se za mne tento pán modlil!“

Pan Bussières pozdvihl Ratisbonna a vedl ho ven z kostela. Na otázku, co se mu stalo a kam si přeje jíti, odpovídá: „Ved'te mne, kam chcete; po tom, co jsem spatřil, ochotně poslechnu.“ Přítel naň naléhal, aby lépe vyjádřil, co se s ním děje, on však nemohl promluvit; vyňal toliko ze záňadří zázračnou medajlku a pokryl ji slzami a polibky. Pan Bussières ho zavedl domů; ale přes opětovné naléhání neuslyšel od něho leč přerývané vzdechy: „Ach, jak jsem šťasten! Jak dobrý jest Bůh! Jaká to milost! Jaké štěstí! Jak politováníhodni jsou ti, kteří ho neznají!“ Potom se dal do usedavého pláče. Když se poněkud utišil, objal přítele několikrát a prosil, aby ho zavedl ke zpovědníkovi, a tázal se, brzy-li bude moci přijmouti křest, bez něhož nemůže dále žíti. Prohlásil též, že o vnitřní změně, jež se s ním stala, nevyjádří se jasněji, dokud nebude zpovědníkem zmocněn. „To mohu pověděti jen na kolenou,“ dodal. Pan Bussières ho dovedl do kostela al Gesù k P. Villefortovi. Ten vyslechnuv ho, přiměl ho, aby oznámil, co se mu přihodilo.

Tu Alfons Ratisbonne vyňal medajlku, políbil ji a zvolal: „Já jsem ji viděl! Já jsem ji viděl!“ a znovu ho ovládlo mocné vzrušení. Utišiv se, vyprávěl:

„Když jsem byl v kostele, pojal mne nevýslovný zármutek. Pozdvihl jsem oči a celá budova přede mnou zmizela. Jediná kaple soustředila na sobě takřka všechno světlo a mezi těmi paprsky se mi zjevila na oltáři velebná, skvělá, plná vznešenosti a něžnosti Panna Maria, v té podobě, jakou mám na této medajli. Neodolatelná moc pudila mne k ní. Pokynula mi rukou, abych poklekl, a zdálo se mi, jako by mi řekla: „Dobře, dobře tak.“ Nemluvila ke mně, ale já jsem všemu porozuměl.“

Při tom zjevení dostalo se Alfonsu Ratisbonnovi hlubokého poznání pravd svaté víry. Bývalý nepřítel Církve stal se ihned horlivým vyznavačem Kristovým. Již dne 31. ledna přijal ve chrámě *al Gesù* svatý křest, po němž dychtivě toužil. Udělil mu jej v zastoupení papeže Řehoře XVI. kardinál Patrizi.

Po důkladném zkoumání prohlásil svatý Otec, že okamžité a dokonalé obrácení Ratisbonnovo je pravý zázrak, který se stal na přímluvu Matky Boží.

Alfons byl si vědom, že ta zvláštní milost jeho obrácení byla v plánu Prozřetelnosti Boží a že milosrdenství Boží ho volá, aby pracoval na obrození celého židovského národa. Sdělil to svému bratru, který se již patnáct let modlil za obrácení svého lidu a stále dotazoval se Boha, co by měl činiti, aby přispěl k je-

ho spáse. Od nynějška pracovali oba bratři k dosažení tohoto cíle. K tomuto účelu s požehnáním a slavnostním schválením a povzbuzením Svaté Stolice založili kongregaci Sester a Otců Naší Paní Sionské (N. D. S. = Notre Dame de Sion). Alfons byl inspirátorem; byl mužem činu, velkého vzletu, neomezené víry, mužem, nedbajícím obtíží, který při každém kroku dosáhl pomoci s nebe. Theodor byl vlastním zakladatelem, organisátorem a otcem, byl mužem klidným, rozvážným, pozorovatelem vůle Boží, apoštolem stejně moudrým jako horlivým; jeho duše, stále obrácená k Bohu, měřila a zkoumala z jasných výšin, v nichž prodlévala, obor toho, co jí náleží spravovati. Avšak spolupráce obou bratrů byla nerozlučná. — Alfons zapřisahal svého bratra, aby shromažďoval židovské děti, kterým by se svolením jejich rodičů poskytl dobrodiní křtu a křesťanské výchovy. Theodor prosil Pannu Marii o znamení, má-li to učiniti. Téhož dne večer dostal dopis od jedné řeholnice, která mu navrhla, aby se ujal dvou židovských dívek, jejichž matka spěje k smrti; otec že se o děti nestará. Theodor přijal ty děti. Když pak dětí přibývalo, bylo třeba založiti řeholi, která by děti vychovávala a opatrovala. Tak založil kongregaci Sester N. D. S., která byla definitivně schválena r. 1863. Na novou společnost dolehly těžké zkoušky; přes nejtěžší kříže však rychle rostla. Papež Řehoř XVI. při audienci r. 1842 otce Theodora, který se chtěl dle zvyku vrhnouti na zem, aby mu po-



S. MARIA DEL MIRACOLO

v kapli chrámu S. Andrea delle Fratte v Římě,
kdež se událo 20. ledna 1842 zázračné obrácení
Žida Alfonsa Ratisbonna.

líbil obě nohy, srdečně objal. Když tím povzbuzen otec Theodor prosil o dovolení, aby směl působiti pro spásu Izraele, papež slavnostně vstal, položil mu obě ruce na hlavu a modlil se nad ním dlouho s pohnutím, jako by mu chtěl uděliti plnost milosti, již potřeboval k svému apoštolátu.

Když dlel otec Theodor r. 1851 opět v Římě udělil mu papež Pius IX. druhou audienci, při níž mu opět slavnostně požehnal, otcovsky ho povzbuzoval a plnou moc Řehořem XVI. mu udělenou potvrdil.

Alfons Ratisbonne, krátce po svém obrácení, vzdav se svého majetku ve prospěch jednoho sirotčince, vstoupil k jesuitům a stal se pak knězem (23. IX. 1848). Nemoha však odolati hlasu, který ho volal stále mocněji, aby pracoval na obrácení Židů a připojil se k nově povstale kongregaci Otců N. D. S., prostřednictvím svého bratra Theodora přednesl svou žádost Piu IX., který odpověděl, že vůli Boží dlužno důkladně zkoumati a po jasném poznání bez lidských ohledů splniti. S těžkým srdcem opustil pak Alfons Tovaryšstvo Ježíšovo (18. XII. 1852). — Již roku 1847 pravil: „Náš úkol teprve bude úplně vyplněn, když řeholnice sionské budou spolu se Spasitelem na hoře Kalvarii plakati a trpěti. V srpnu 1855 naskytla se mu příležitost putovati do Sváté země. Povolal do Jerusalema sestry N. D. S. a po mnoha námahách podařilo se mu založiti tam na místě bývalého pretoria Pilátova, kde Pilát Židům představil zbičovaného Krista,

slavný klášter s basilikou „Ecce homo“, kam putují tisíce křesťanů. Ve stínu svatyně zřízeny různé ústavy: pensionát, škola pro neofyty (novoobrácené), sirotčinec, mohamedánská škola, kde 150 dětem každého náboženství a všech ritů dostává se dobré křesťanské výchovy a praktické výzbroje pro život. Za svého třicetiletého pobytu v Palestině až do své smrti (16. V. 1884) založil tam otec Alfons ještě jiné dva domy, a to: sirotčinec sv. Jana v Horách, v krásné zdravé poloze v Ain Karimu, rodišti svatého Jana Křtitele a „Ústav svatého Petra“ v Jerusalemě, řemeslnickou školu v krásné poloze pro židovské a arabské sirotky. Velké a neustálé námahy vyčerpaly konečně jeho síly. Pětkrát neb šestkrát konal namáhavé cesty po velké části Evropy, sbíral a dal sbírat a při tom se snažil zdolati úmornou korespondenci. Úplně spoléhal na pomoc Panny Marie. Bez ní nebylo by bývalo možno sehnati potřebné hmotné prostředky. Zatím co Otec Alfons byl v Palestině, zakládaje tam dílo N. D. S., Otec Theodor věnoval svou péči založení Otců N. D. S. tím, že otevřel noviciát a vychovatelnou. Zemřel 10. ledna 1884.

Smrt obou otců Ratisbonnů byla nejtěžší zkouškou pro vznikající díla otců N. D. S., ale dle předpovědi zakladatelovy měla se upevniti a šířiti na jeho hrobě, a tak se i stalo.

II.

Kongregace N. D. S. jsou nejvýš časové. Otec Alfons Ratisbonne kdysi napsal:

„Zatím co množství křesťanů se spiklo proti Ježíši Kristu, přicházejí k nám výteční Izraelité, kteří žádají křest a jméno katolíka.“

Otec Theodor Ratisbonne dal sionskému dílu za základ onu ctnost lásky, již svatý Pavel nazývá nejlepší ze všech. Duchem lásky prosytil řeholi a činil ji častým předmětem svých rozmluv. Rozumné vykonávání lásky s myslí vždy laskavou a s veselou prostotou má tvořiti rozlišující ráz ducha Sionu. Chtěl, aby jeho společnost byla rodinou žijící v lásce a poslušnosti, aby její pokora byla pravá bez přetvařování. Ale především doporučoval radost ve službě Boží, která rozšiřuje duši a pomáhá jí, aby mohla kráčet cestou evangelických rad. Říkal: Bůh jen proto stvořil naše srdce nesmírně široké, abychom milovali a učili milovati toho, jenž sám jest nekonečná láska. Duchovní děti otce Theodora měly se tedy především cvičiti v lásce k bližnímu. „Chci,“ prohlásil přísně a důrazně, „aby v Sionu byla láska k bližnímu pěstována až do hrdinství, chci, aby se všichni učili všemu sebezapírání a sebeovládání. Chci, aby se mé děti vespolek snášely a navzájem milovaly. Kdybych se měl obávat, že by se naší kongregaci mělo kdy nedostávat této evangelické lásky, raději bych ji před svýma očima viděl beze stopy zmizeti ze světa. Tato ctnost musí býti naší největší ozdobou, známkou celé naší náboženské rodiny. Bez ní nemohli bychom již nositi jméno kongregace Naší Paní Sionské.“

Kongregace N. D. S. se snaží se stejnou horlivostí a obětavostí, aby se učinila přístupnou všem. Její ústavy, v nichž se katolické mládeži dostane dobré křesťanské výchovy, přijímají též rozkolníky, bludaře a nevěrce, jimž se tímto způsobem skýtá příležitost při úplné svobodě svědomí poznati pravý křesťanský život na základě učení a příkladu. Též se rozptylují případné předsudky a překážky, čímž se umožňuje sblížení. Slovem: snaží se, pokud jí síly stačí, aby co nejdříve uskutečnila slova evangelia: „A bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“ (Jan 10, 16.)

Sestry N. D. S. mají pensionáty pro dívky až do věku, kdy se připravují na studium universitní. Nešetří námah, aby studia svých chovanek udržovaly na výši pokroku a požadavků moderního vyučování.

Hlavně se snaží vésti svěřeně duše ke zbožnosti a křesťanské ctnosti, zaopatřovati jim dokonalé a důkladné vyučování náboženství, aby je vyzbrojily proti bludům.

V některých domech mají sestry N. D. S. též sirotčinec, v jiných školy pro chudé děti.

Kongregace má sestry chorové a sestry laičky. Od sester chorových se žádá kromě zbožnosti vyšší vzdělání a musí býti z dobré rodiny; jim náleží vyučování a mravní vedení. Sestry laičky musí míti dostatečné zdraví, aby mohly konati různé domácí práce. Do noviciátu se přijímají mimořádně i vdovy.

Mateřinec je v Paříži.*)

Společnost kněží misionářů Naší Paní Sionské (Congregation des Prêtres-Missionnaires de Notre Dame de Sion) snaží se nejdříve vzbuditi přátelské sympatie upřímných židů tím, že jim prokazuje ve všech územích bezmeznou lásku a dává jim všemožným způsobem najevo, ať jsou stížnosti proti nim jakékoliv, velký zájem a upřímnou úctu, jak ji mohou vždy ospravedlniti jen pohnutky nadpřirozené.

Na druhém místě připravuje se společnost na osobní apoštolát, který vyžaduje zvláštní znalosti. K obrácení Židů je třeba znáti jejich minulost, jejich tradice, jejich víru, jejich nynější idee v zemích, kde jsou roztroušeni. Pro tuto rozsáhlou práci přípravy a těžkou práci obrácení je třeba množství dělníků nezištných a předem již připravených na to, že nebudou sklízeti ihned plodů své práce. Později, až se společnost rozšíří, bude mocnou oporou konvertitů, seskupí je a vytvoří střediska výchovy a vytrvalosti, která budou nezbytným důsledkem apoštolátu a zároveň zajistí jeho trvání.

Společnost kněží, která doufá, že bude moci později vykonávati mnohem více, jest zatím

*) Adresa: Rde Mère Supérieure Générale des Religieuses de Notre Dame de Sion, 61 rue N.-D. des Champs, Paris XVe. Možno se také hlásiti u představené ve Vídni VII., Burggasse 37, kde je také noviciát. Společnost má též domy v Rumunsku, ve Smyrně, v Cařihradě, v Anglii, Egyptě, Tunisu, Costarice, v Londýně, Jerusalemě, v Brasílii, v Kanadě a v Australii.

v čele rozsáhlého hnutí modliteb, které na všech místech zeměkoule vznášejí se k Bohu, aby svolávaly milosrdenství pro jeho bývalý vyvolený národ. Vážná a četná obrácení opravňují k největším nadějím.

Noviciát a vyšší studia se konají v Lovani (Belgie), Rue des Moutons 49.

Otcové N. D. S. mají dva domy ve Francii a po jednom v Belgii, Palestině, Anglii, Brasilii a Tunisu.

Co tedy učiníme, abychom pomáhali plniti přání nejsvětějšího Srdce Kristova, aby se židé, které dychtivě očekává, navrátili?

Modleme se za návrat vyvoleného národa a šířme „Bratrstvo pro návrat Izraele“!

Tím způsobíme velkou radost a útěchu Božskému Srdci Páně a získáme si nejen v plné míře požehnání, které slíbilo svým ctitelům, ale vykonáváme neobyčejné dobro také ve prospěch celého lidského pokolení, neboť svatý Pavel píše (Řím. 11, 12, 15): „Byl-li však pád jejich (t. j. židů) bohatstvím pro pohany, čím spíše plnost jejich,“ a: „Neboť je-li zavržení jejich smířením světa, čím bude jejich přijetí, leč životem z mrtvých.“

Arcibratrstvo k obrácení Izraele bylo zřízeno dekretem sv. Otce Pia X. dne 24. srpna 1909. Účelem jeho jest modlitba za obrácení Židů. Sídlem jeho je basilika „Ecce homo“ v Jerusalemě. Přijat za člena může býti každý katolík. Stačí dáti se zapsati do některého bratrstva kanonicky připojeného k

Arcibratrstvu. Členové bratrstva se modlí denně tuto modlitbu:

Bože dobroty a Otče milosrdenství, pokorně Tebe prosíme skrze neposkvrněné Srdce Panny Marie a na přimluvu patriarchů a svatých apoštolů, shlédni soucitným okem na pozůstalé z domu izraelského, aby dospěli k poznání Ježíše Krista, našeho jediného Spasitele, a stali se účastni drahocenných milostí jeho výkupného díla. Amen.

Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.
(300 dní odp.)

Radí se členům, aby se při každé mši svaté po pozdvihování třikráte pomodlili modlitbu Pána Ježíše na kříži: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

Kromě podílu na zásluhách Arcibratrstva získávají členové ještě mnoho odpustků, zejména, účastní-li se mše sv., obětované za obrácení Izraele a přistupují-li na ten úmysl ke stolu Páně.

Peněžité příspěvky nejsou předepsány.

Mezi členy Arcibratrstva náleží kromě několika kardinálů a mnoha biskupů též svatý Otec Pius XI.

Dochází-li v posledních letech ke konversím význačných osobností ze Židovstva, je to jistě přičítati nemalou měrou modlitbám, jež se za ně v Církvi konají.

Moc zednářstva, v němž právě Židé jsou hlavními činiteli, oslabí se nejvíce tím, poznali co nejvíce Židů, že Ježíš Kristus je zaslíbeným Mesiášem a Církev jeho královstvím. (



Sv. Jan od Kříže.

K výkladu božských tajů stejně jako svatá Terezie, podle úsudku Apoštolského stolce, od Boha byv vyučen, sepsal knihy o mystické theologii, plné nebeské moudrosti. Když se ho Kristus kdysi tázal, jaké odměny si žádá za tolik prací, odpověděl: Pane, trpěti a opovržen býti pro Tebe. (Breviář římský dne 24. listopadu.)

SVATÝ JAN OD KŘÍŽE.

Sv. Jan od Kříže, rodným jménem Jan de Yepes, se narodil neznámého dne r. 1542 ve Fontiveros v provincii avilské ve Staré Kastilii jakožto poslední ze tří dětí, vesměs synů, chudičkových a ctnostných rodičů, tkalce Gonzala de Yepes a Kateřiny roz. Alvarezové. Otec záhy zemřel a matka na snadnější obživu přesídlila do Mediny del Campo, kde Janovi její obětavost a o něco později i dobrodinec Alonso Alvarez de Toledo umožnili studie. R. 1563 vstoupil v Medině do řádu karmelitánského, v němž přijal jméno Jan od sv. Matěje. R. 1567 byl vysvěcen na kněze a z touhy po přísném životě zamýšlel přestoupiti ke kartuziánům, když se v Medině seznámil se sv. Terezií od Ježíše, jež tam právě zakládala klášter svých duchovních dcer a založivši návratem k původní, nezmírněné řeholi karmelitánské větev bosých karmelitek, chtěla také mužské kláštery téhož způsobu. Získala Jana; byv od ní r. 1568 dobře obeznámen se způsobem života u bosých karmelitek, začal jej dne 28. listopadu 1568 v nedalekém Duruelu jakožto první bosý karmelitán, se jménem Jan od Kříže. Cestou křížovou krácel celý život. Zemřel v Ubedě v Andalusii 14. prosince 1591, za svatého byl prohlášen Benediktem XIII. dne 27. prosince 1726, učitelem církevním od Pia XI. dne 24. srpna 1926.

Jeden z hlavních důvodů, proč chtěla sv. Terezie také mužskou větev své reformy, byl ten, aby její karmelitky měly duchovní vůdce a představené zcela téhož ducha. Sv. Jan, její věrný spolupracovník, byl takovým vůdcem bosých karmelitek — a jiných duší, snažících se o dokonalost — na různých místech po celý ostatní život, a výtěžek z jeho vlastního mystického života a z veliké zkušenosti ve vedení tolika duší po stezkách dokonalosti i nejvyšší jsou jeho čtyři hlavní spisy: *Výstup na horu Karmel*, *Temná noc*, *Duchovní píseň*, *Plamen lásky žhavý*.

Formou jsou tyto spisy výklad tří krásných básní světcových; *Výstup* a *Noc* jsou totiž vlastně spis jeden a vykládají také tutéž báseň o výstupu duše z jejího domu, obydleného baženými a nedokonalostmi stránky smyslové a duchové, ale již askesí dostatečně umrtvenými, k setkání s Mileným, Bohem, až v mystické spojení a přepodobnění. V básni, již jsou v obojím spise, obojím nedokončeném, vyloženy celkem jen tři slohy z osmi, děje se výstup — po tajném žebříku z láskyplného nazírání neboli nazíravé lásky, v přestrojení do úboru z trojího roucha z víry, naděje a lásky, v němž duše unikne trojímu nepříteli d'áblu, světu a tělu — na plochou střechu domu nebo jeho věže, ale první spis je pojmenován *Výstup na horu Karmel*, již tam také zobrazuje titulní kresba od světce samého pocházející. Na vrchol hory, k *ustavičné hostině*, vede přímo cesta úplného odříkání, posetá slovem *nada, nic*, kdežto ze dvou postranních cest křivolakých ta, jejíž bažení, libosti a nedokonalosti jsou označeny slovy *statky nebeské*, po oklikách a klopýtání konečně vyústí do cesty *ničím*, druhá se jménem *statky pozemské* však brzy úplně odbočí od hory.

Sv. Jan od Kříže platí za duchovního spisovatele velmi přísného; pro své oblíbené *nada, nic*, má i jméno *Doctor de la nada*, *Učitel ničeho*. Ani netřeba vysvětlovat, že co do nauky a požadavků není mezi ním a sv. Terezií, jeho duchovní matkou a spolupracovnicí, žádného rozdílu; jenže sv. Terezie poví věci s ženskou gracií, i slohovou, ze své zkušenosti, kdežto sv. Jan je i jako mystik veliké zkušenosti především přísně logický filosof a bohoslovec. Nadto nesmíme zapomínat, že sv. Jan nepíše, jak sám v Předmluvě upozorňuje, pro duše na cestě asketické, nýbrž přijímá do svého vedení duši již asketicky náležitě očištěnou a zdokonalenou, schopnou, že může začít výstup mystický, dá-li jí jej Bůh, jenž jeho nižší stupeň, noc smyslu, dá

mnohým, ale vyšší stupeň, noc ducha, dá jen nečetným: *proč, ví on sám*. Na ten mystický výstup dává sv. Jan pokyny, poučení, příkazy; není tedy divu, že žádá mnohem více, než co postačí na stezkách pouze asketických. Nicméně jsou jeho spisy, podobající se v tom spisům sv. Terezie, bohatým zdrojem i duším na stupni asketickém, jsouce (jakž ani jinak býti nemůže, ježto askese je základ a ustavičný doprovod mystiky) protkány poučkami asketickými a ukazující, k jakým vrcholům se máme i v askesi hleděti přiblížiti.

Mystický výstup na horu Karmel se děje bolestným postupným umrtvováním všech přirozených sklonů duše; sv. Jan je nazývá *nocí*. Jak totiž v noci není viděti předmětů, tak mizejí duši v tom stavu všechny předměty sklonů a schopností přirozených. Noc je od soumraku, kdy to umrtvování začne, až do východu slunce, kdy se duše v nebeské blaženosti dokonale spojí s Bohem, ovšem jen jedna, ale světec ji dělí na trojí část neboli noc: první, noc začátečníků, kdy temno počíná, nazývá *nocí smyslu*; druhou, noc pokročilých, kdy je temnota největší, jako v přírodě kolem půlnoci, nazývá *nocí ducha*; třetí, odpovídající svítání v přírodě, je ten stav, kdy mystická duše již očištěná a spojená s Bohem a v něho přepodobněná touží ještě po úplném spojení v nebi.

Protiva *mysl* — *duch* u sv. Jana se opírá o místa z Písma sv. jako 1. Kor. 2, 13—15 a Jud. 19, ale má význam poněkud jiný. *Smysl*, *smyslové* jsou mu smysly vnější a vnitřní a co k nim náleží, a v rozumové a volní stránce duše, co je sice již duchovní a dobré v náboženském smyslu, ale ještě nějak nedokonalé přirozeným oceňováním a bažením podle příjemnosti a libosti přirozené, kterou věci poskytují. Slovy *duch*, *duchový* (tak překládáme, kde třeba, výraz *espiritual*, jenž sám sebou znamená i *duchovní* vůbec) rozumí sv. Jan stránku duchovní, nakolik sice již nedá tolik na libosti, ale je ovšem přirozená psychologicky, s nedoko-

nalostmi a mnohonásobnostmi našeho psychologického života.

Poněvadž jsou *smysl* a *duch* spojeny v jedné přirozenosti, očišťují se — i když se v *nocí smyslu* očišťuje především *smysl* a v *nocí ducha* především *duch* — v obojí noci oba. Do obojí noci vstoupí duše činně a trpně, a tyto dvě stránky jsou v obojí současné, ač ovšem bývají ve stránce trpné přestávky. Činně vstoupí duše do noci tím, co s pomocí milosti sama činí ke své očistě od bažení po věcech tohoto světa a od libosti z nich; trpně tím, čím Bůh sám duši očišťuje a tříbí, totiž v noci smyslu hlavně odnímáním libosti a prázdňem od ní a strastmi a počínajícím vlitým nazíráním a počátky vlité lásky, v noci ducha pak ještě i odnímáním a zjednodušováním psychologicky přirozeného způsobu činnosti duchovní, takže duše zůstane jen číře ve víře (s nadějí a láskou), ale jako v úplné tmě a prázdnotě, mnohdy s *děsným* utrpením (viz Světoživotopis sv. Terezie od Jezulátka, hl. IX., XI.), ač je vlité nazírání hojnější a vlitá láska mocnější. Hlavní je očista trpná; bez té by duše i na stupni noci smyslu prospěla pouhou očistou činnou i sebe úsilnější jen velmi málo, a pro spojení smyslu a ducha v jednu přirozenost (a protože nedokonalosti ducha mají kořen i ve stránce smyslové) je i *smysl* úplně očištěn až teprve v noci ducha, zvláště trpnou její stránkou.

Ukázkou z chystaného překladu všech spisů sv. Jana od Kříže zde podáváme první knihu *Výstupu na horu Karmel*, jež jedná o činné noci smyslu a v hlavě XIII. obsahuje trest toho, co duše může činně k své očistě vykonati. V druhé a třetí knize *Výstupu* popisuje sv. Jan činnou noc ducha a v *Temné noci* trpnou noc jak smyslu, tak ducha.

Obširnější výklad a komentář Poulainův o noci smyslu u sv. Jana od Kříže viz ve spisku: Návod k rozjímavé modlitbě (Sv. Hostýn na Moravě, Administrace Hlasů svatohostýnských, 1922), hl. X.

VÝSTUP NA HORU KARMEL.

Pojednává o tom, jak se může duše disponovati, aby zakrátko dospěla ke spojení s Bohem. Dává rady a poučení, jak začátečníkům, tak pokročilým, velmi prospěšné, aby se dovedli zbaviti všeho časného a nezabavovati se duchovním a zůstatí ve svrchované nahosti a svobodě ducha, jaké je třeba ke spojení s Bohem.

P ř e d m ě t.

Celá nauka, o které míním pojednati v tomto *Výstupu na horu Karmel*, je shrnuta ve slohy, které zde následují, a v nich je obsažen způsob, jak dostoupiti až vrcholu hory, to jest vznešeného stavu dokonalosti, který zde nazýváme spojením duše s Bohem. A protože mi jest na nich budovati, co řeknu, rozhodl jsem se je zde uvéstí v souvislosti, aby se pochopila a viděla souvisle celá podstata toho, co bude dále vypsáno. Arci, až dojde k výkladu, bude třeba uvéstí každou slohu o sobě, a rovněž tak verše každé slohy, jak toho bude vyžadovati předmět a výklad. Znějí tedy takto:

S L O H Y,

v nichž duše opěvuje blahé štěstí, které ji potkalo tím, že prošla temnou nocí víry, v obnažování a očišťování, ke spojení s Mileným.

Za temné noci,
steskem v lásce jsouc roznícena —
ó štěstí blahého —
jsem vyšla nepozorována,
když můj dům již v spánku odpočíval.

Potmě a bezpečně,
po tajném žebříku v přestrojení —
ó štěstí blahého —
potmě a v skrytosti,
když můj dům již v spánku odpočíval.

V té blahé noci
tajně, že mne nikdo neviděl,
a ani já nic nezřela,
bez jiného světla a vůdce,
než toho, které v srdci plálo.

To mě vedlo
jistěji než světlo polední,
tam, kde mě očekával
dobře jsem já věděla kdo,
na místě, kde se nikdo nejevil.

Ó noci, jež jsi vedla,
ó noci líbeznější nad svítání,
ó noci, jež jsi spojila
Mileného s milenou,
milenou v Mileného přepodobněnou!

Na mých prsou v kvítí,
jež neporušena pro něho pouze se chránila,
tam spočinul v spánku,
a já jsem ho laskala,
a vějíř cedrů vánek skýtal.

Vánek z cimbuří,
když já jsem mu vlasy čechrala,
svou rukou chladivou
mě v šíji zraňoval
a všechny mi smysly činnosti zbavoval.

Zůstala jsem tak, a sebe jsem zapomněla,
tvář jsem sklonila na Mileného,
ustalo vše, a znevládla jsem,
zanechávajíc svou starost
mezi liliemi zapomenutu.

P ř e d m l u v a .

1. Na vysvětlení a výklad této temné noci, kterou projde duše, aby došla k božskému světlu dokonalého spojení s láskou Boží, nalikolik je možné v tomto životě, by bylo třeba jiného většího osvětlení vědou a zkušeností, než jest mé; neboť temnoty a útrapy jak duchovní, tak časné, kterými obyčejně procházejí šťastné duše, aby mohly dojít tohoto vznešeného stavu dokonalosti, jsou tak četné a tak hluboké, že ani nepostačí lidská věda, aby to dovedla pochopiti, ani zkušenost, aby to dovedla vyjádřiti; neboť pouze ten, kdo tím sám projde, to dovede pocítiti, ale ne vysloviti.

2. A proto nebudu, maje něco říci o této temné noci, spoléhati ani na zkušenost, ani na vědu, ježto jedno i druhé může selhati a ošáliti; nýbrž budu — neopomíjeje si ovšem pomáhati, v čem budu moci, tím dvojnásob — ke všemu, co mi s Boží milostí bude říci, nebo aspoň k tomu, co je nejdůležitější a na pochopení nejtemnější, využívatí božského Písma. Neboť když se tím dáme vésti, nemůžeme poblouditi, ježto ten, kdo v něm mluví, je Duch svatý. A jestliže já v něčem pobloudím, neroz-

uměje dobře jak tomu, co z něho, tak tomu, co bez něho řeknu, nemám úmyslu odchýliti se od pravého smýšlení a učení svaté matky církve katolické; neboť v takovém případě se úplně podrobuji a poddávám, nejen jejímu příkazu, nýbrž komukoliv, kdo o tom bude správněji souditi.

3. Přiměla mě k tomu nikoliv dostatečnost, kterou bych v sobě viděl na věc tak obtížnou, nýbrž důvěra, kterou mám v Pána, že mi pomůže něco říci vzhledem k veliké potřebě, kterou má mnoho duší. Když totiž ty začnou pout cestou ctnosti a Pán náš je chce uvést do této temné noci, aby jí prošly ke spojení s Bohem, nepostupují: někdy, protože nechtějí do ní vstoupiti nebo se do ní nechati uvést; někdy, protože se nechápou a scházejí jim vhodní a bdělí vůdcové, kteří by je dovedli až na vrcholek. A tak je to bolestné viděti mnoho duší, kterým Bůh uděluje schopnost a svou přízeň k tomu, aby kráčely vpřed (vždyť kdyby se chtěly vzchopiti, došly by toho vznešeného stavu), a ony zůstávají při nízkém způsobu obcování s Bohem, protože nechtějí, nebo nerozumějí, anebo se jim nedostane uvedení na cestu a poučení, jak se odtrhnouti od těch počátků. A i když je jim Pán náš přesto tak velice milostiv, že jim dá noci projít i bez takových pomůcek, dojdou mnohem později a s větší útrapou a s menší zásluhou, ježto se nepřizpůsobily Bohu a nenechaly se svobodně uvést na čistou a bezpečnou cestu ke spojení. Neboť třebas je pravda, že je vede Bůh, jenž

je může vésti i bez nich, ony se nenechávají vésti, a tak se ujde méně, ježto ony odporují tomu, kdo je vede, a nezískávají si tak velké zásluhy, protože nespolutřívají vůlí, a právě tím trpí více. Jsouť duše, které, místo aby se odevzdaly Bohu a spolupracovaly, spíše Bohu překážejí svou nerozmyslnou činností nebo svým odporováním; podobají se dětem, které, když je matka chce nésti v náruči, kopou a pláčí, stavějíce si hlavu, že půjdou samy, takže se pak vůbec nemůže jíti, anebo, jde-li se, že je to krokem dětským.

4. K tomu cíli tedy, aby se dovedli nechati vésti od Boha, když je jeho Velebnost chce povznést dále, jak začátečníky, tak pokročilé, podáme s jeho pomocí naučení a upozornění, aby dovedli chápati anebo se aspoň nechati vésti od Boha. Neboť někteří zpovědníci a duchovní otcové, poněvadž nemají světla a zkušenosti o těchto cestách, spíše bývají takovým duším na překážku a na škodu, než aby jim na cestě pomáhali. Podobají se stavitelům babylonským, kteří majíce podávati stavivo vhodné, dávali a příkládali jiné, velmi odlišné, protože nerozuměli jazyku, a tak se nesvedlo nic. (1 Mojž. 11, 3—8.) Proto je to věc bolestná a krušná, když v takových dobách duše sama sebe nechápe a ani nenajde, kdo by ji pochopil. Příhodíť se, že Bůh vede duši převznešenou cestou temného nazírání a vyprahlosti, na které se jí podobá, že zahyne, a že se, když je tak plna temnoty a útrap, soužení a

pokoušení, setká s někým, kdo jí řekne jako ti, kdo těšili Joba, že je to jen trudnomyslnost nebo neútěcha, nebo letora, nebo že je to možná nějaká její skrytá špatnost, a že proto ji Bůh opustil. A tak hned soudívají, že ta duše jistě byla velmi zlá, když se s ní dějí takové věci.

5. A rovněž se najde, kdo jí řekne, že tedy couvá v duchovním životě, když nenachází ve věcech Božích libosti a útěchy jako dříve. A tak zdvojnásobňují té nebohé duši její útrapu; neboť se přihodí, že největší trýzeň, kterou ona pocítuje, je právě z poznání svých vlastních ubohostí, že se jí podobá, že vidí nad slunce jasněji, že je plná nedostatků a hříchů, ježto ji Bůh, jak dále řekneme, v té nazíravé noci dává to osvětlení a poznání. A když najde někoho, kdo se srovnává s jejím míněním, řka, že to je asi její vinou, vzroste trýzeň a soužení té duše bez míry, a přechasto se stupňuje tak, že je horší než umírání. A ti zpovědníci se tím nespokojují, nýbrž ve svém mínění, že to pochází od hříchů, káží řečeným duším probíratí svůj život a konati generální zpovědi jednu za druhou a tak je křížují znovu, nechápajíce, že tu snad nejsou na místě takové prostředky, nýbrž jen to, aby je nechali tak v té očistě, ve které je Bůh drží, a jen je těšili a dodávali jim myslí, aby to i ony chtěly, dokud Bůh bude ráčiti; neboť až do té doby není pomoci, aťsi ony sebe více dělají a oni sebe více říkají.

6. O tom jest nám s Boží pomocí dále pojednávat, a jak si má duše tehdy počínati, a zpovědník s ní, a jaké jsou známky, aby se poznalo, zda to je ta očista duše; a jestliže je to ona, zda je to očista smyslu či ducha (to je to, co nazýváme temnou nocí), a jak se pozná, zda je to trudnomyslnost nebo jiná nedokonalost po stránce smyslu nebo ducha. Neboť možná budou některé duše, které si pomyslí samy, nebo jejich zpovědníci o nich, že je Bůh vede touto cestou temné noci duchovní očisty, a snad tomu tak nebude, nýbrž to bude některá z řečených nedokonalostí. A poněvadž je rovněž mnoho duší, které si myslí, že nemají vnitřní modlitby, a mají jí velmi mnoho; a jiné, které si myslí, že jí mají mnoho, a je jí o málo více než nic.

7. Jsou jiné, že budí soucit, jak se velice namáhají a unavují a přece couvají, a považují za výtěžek a prospěch to, co neprospívá, nýbrž spíše překáží; a jiné, které v klidu a pokoji velice prospívají. Jsou jiné, které si právě z darů a milostí, které jim Bůh uděluje, aby kráčely vpřed, robí obtíže a překážky, a nepostupují; a mnoho jiných věcí, které se na této cestě přiházejí těm, kdo se jí ubírají, radosti, strasti a naděje a bolesti: jedny, které pocházejí od ducha dokonalosti, druhé, které od ducha nedokonalosti. O všem tom budeme s pomocí Boží hleděti něco říci, aby každá duše, která bude toto čísti, nějak rozpoznala cestu,

kterou se ubírá, a kterou se jí náleží ubírat, miní-li dojíti vrcholku této hory.

8. A poněvadž toto poučení je o temné noci, kterou má jíti duše k Bohu, nediv se čtenář, bude-li mu připadatí poněkud temné. To však bude tuším jen na počátku, když je začne čísti; ale jak bude postupovati dále, bude chápati lépe výklad dřívější, protože jedním se objasňuje druhé. A později, bude-li to čísti po druhé, bude se mu to tuším jeviti jasnějším a poučení správnějším. A jestliže některým lidem toto poučení nevyhoví, bude to jen mým malým věděním a nízkou metodou; neboť předmět je sám o sobě dobrý a velmi potřebný. Ale podobá se mi, že, i kdyby se to vypsaló důkladněji a dokonaleji, než se to zde děje, že by z toho neměla užitek leč menšina, protože se zde nebudou vypisovati věci jen hezky mravoučné a libé všem duchovním osobám, které rády kráčejí k Bohu cestou sladkostí a libostí, nýbrž hutné a solidní poučení pro jedny i pro druhé, budou-li chtítí postoupiti k nahosti ducha, o které je zde psáno.

9. Ba můj hlavní úmysl ani není mluvíti se všemi, nýbrž, poněvadž mě o to žádali, s některými osobami z našeho svatého řádu s hory Karmelu podle původní řehole, jak řeholníky, tak řeholnicemi, jimž Bůh uděluje milost, že je staví na stezku vedoucí na tuto horu. Ti tedy, poněvadž jsou již dobře obnaženi od věcí časných tohoto světa, budou lépe chápati poučení o nahosti ducha.

K N I H A P R V N Í ,

v níž se jedná o tom, co je temná noc a jak nutné je projíti ji ke spojení s Bohem; a jmenovitě jedná o temné noci smyslu a baživosti, a o škodách, které ony působí v duši.

H l a v a I .

Předkládá první slohu. — Rozlišuje dvojí noc, kterou procházejí duchovní osoby, podle dvojí stránky v člověku, nižší a vyšší, a vykládá slohu, která zde následuje.

S l o h a p r v n í .

*Za temné noci,
steskem v lásce jsouc roznícena —
ó štěstí blahého —
jsem vyšla nepozorována,
když můj dům již v spánku odpočíval.*

1. V této první sloze opěvuje duše blahý úděl a štěstí, kterého se jí dostalo tím, že vyšla ze všech věcí vnějších a z bažení a nedokonalostí, které jsou ve smyslové stránce člověka pro nesoulad, v kterém je s rozumem. Aby se tomu porozumělo, jest věděti, že, aby duše došla stavu dokonalosti, musí zpravidla napřed projíti dvěma hlavními způsoby nocí, které duchovní osoby nazývají očistami nebo očišťováními duše a my zde nazýváme nocmi, protože duše jak v jedné, tak v druhé kráčí jako v noci, potmě.

2. První noc neboli očista zasáhne smyslovou stránku duše, a o ní se jedná v této sloze a bude se jednati v první části této knihy. A

druhá zasáhne stránku duchovou, a o té mluví druhá sloha, která následuje; a o té rovněž pojednáme v druhé a třetí části, a to vzhledem k tomu, co je v ní činného; neboť vzhledem k tomu, co je v ní trpného, se to stane ve čtvrté.

3. A tato první noc je pro začátečníky, v době, kdy je Bůh počíná uváděti do stavu nazírání, ale má v ní také účast duch, jak svým časem řekneme. A druhá noc neboli druhé očišťování je pro ty, kdo jsou již pokročili, v době, kdy je Bůh chce již uvést do stavu spojení s Bohem; a tato noc je, jak bude později řečeno, očista temnější a chmurnější a hroznější.

V ý k l a d s l o h y.

4. Chce tedy, zkrátka, duše říci v této sloze, že vyšla (když ji vyvedl Bůh) jen z lásky k němu, jsouc roznícena láskou k němu v temné noci, jež je odnětí všech bažení smyslových stran všech vnějších věcí na světě a těch, které byly příjemné jejímu tělu, a očista od nich, a rovněž odnětí libostí její vůle a očista od nich. Vše to se stane v této očistě smyslu; a proto praví, že vyšla, když její dům, to jest stránka smyslová, již odpočíval, totiž tím, že již odpočívala a spala bažení v ní a ona v nich. Neboť se nevyjde z útrap a úzkostí v komůrkách bažení, dokud nejsou umrtvena a uspána. A to praví že bylo pro ni blahé štěstí, že vyšla nepozorována, totiž aniž jí to jakékoliv bažení stran těla nebo po

něčem jiném mohlo překaziti. A rovněž, že vyšla v noci, to jest, když jí Bůh všecka ta bažení odňal, což byla pro ni noc.

5. A bylo to blahé štěstí, že ji Bůh uvedl do této noci, z níž jí vzešlo tak veliké dobro. Neboť jí samé by se nebylo podařilo do ní vstoupiti, protože člověku samému o sobě se dobře nepodaří zbaviti se všech bažení, aby došel k Bohu.

6. To jest, zkrátka, výklad slohy, a nyní nám bude probrati každý verš tím způsobem, že o každém napíšeme a vyložíme, co náleží k našemu předmětu. A týž způsob bude zachován i při ostatních slohách, jak jsem řekl v předmluvě, že se nejprve předloží každá sloha a vysvětlí se, a pak každý verš.

H l a v a I I .

Vykládá, jaká je to temná noc, kterou duše praví že prošla ke spojení.

Za temné noci

Z trojí příčiny můžeme říci že se tento přechod duše ke spojení s Bohem nazývá nocí. Za prvé, vzhledem k východisku, odkud duše vychází, ježto na její pouti nebude baživost míti žádné ze všech věcí tohoto světa, které svojila; nebude jich pro ni; to nebytí a nemění je však všem smyslům člověka jako noc. Za druhé vzhledem ke střední části neboli cestě, kterou duše půjde k tomuto spojení, to jest k víře, jež jest rovněž rozumu temná jako noc.

Za třetí, vzhledem k cíli, ke kterému jde, to jest k Bohu, jenž jest duši v tomto životě takéž temná noc. Ta trojí noc musí projíti duši, nebo, lépe řečeno, duše jí, aby dospěla k božskému spojení s Bohem.

2. V knize o svatém Tobiášovi byl tento trojí způsob noci předpodobněn trojí nocí, která měla, jak anděl přikázal Tobiášovi mladšímu, uplynouti, než se spojí s chotí. V první mu přikázal aby spálil srdce ryby na ohni. To znamená srdce lnoucí k věcem tohoto světa a na nich lpící; neboť to se, máme-li se začít ubírat k Bohu, musí ohněm lásky k Bohu spáliti a očistiti ode všeho, co je tvor. A touto očistou se zažene zlý duch, jenž má moc nad duši jejím lpěním na věcech hmotných a časných.

3. V druhé noci mu řekl že bude připuštěn do společnosti svatých patriarchů, to jest otců víry. Neboť když duše projde první nocí, to jest, zbaví se všech předmětů smyslů, vstoupí hned do druhé noci, zůstávajíc sama ve víře, ne jak ona vylučuje lásku, nýbrž ostatní poznatky rozumu, jak dále řekneme; ta však jest něco, co není dostupné smyslu.

4. V třetí noci mu řekl anděl že dojde požehnání, to jest Boha, jenž se druhou nocí, totiž věrou, sděluje duši tak tajně a vnitřně, že je to pro duši nová noc, ježto se řečené sdělování děje mnohem temněji než ta druhá, jak později řekneme. A když pomine tato třetí noc, totiž když se dokoná sdělování Boha v duchu, jež se obyčejně děje ve veliké tem-

notě v duši, následuje pak spojení s chotí, totiž s Moudrostí Boží. Jak to rovněž anděl řekl Tobiašovi, že se, až uplyne třetí noc, v bázni Hospodinově spojí se svou chotí. Když ta bázeň Boží je dokonalá, je dokonalá i láska, a to je tehdy, když dojde k přepodobnění duše láskou.

5. Tyto tři části noci jsou dohromady jedna noc; ale ona má tři části, jako noc. Neboť první, to jest noc smyslu, lze přirovnati k první době noční, když se úplně ztrácejí obrysy věcí. A druhá, to jest víra, se může přirovnati k půlnoci, jež jest úplně temná. A třetí, to jest Bůh, k době, než se rozednívá, jež jest již v samém sousedství světla denního. A abychom to lépe pochopili, pojednáme o každé z těchto příčin této noci jednotlivě.

H l a v a I I I .

Mluví o první příčině této noci, totiž o odnětí bažení po kterékoli věci, a podává důvod, proč se nazývá noc.

1. Nazýváme zde nocí odnětí libosti z bažení po kterékoli věci; neboť jak noc není nic jiného než odnětí světla a tudíž kteréhokoliv předmětu, který lze světlem viděti, takže zraková mohutnost zůstane potmě a bez ničeho, rovněž tak se může nazvati umrtvení baživosti nocí pro duši, protože když se duši odejme libost z bažení po kterékoli věci, zůstane tím jako potmě a bez ničeho. Neboť jak se světlem mohutnost zraková živí a pase předměty, které lze viděti, a když se zhasí světlo, není jich

viděti, tak se bažením duše pase a živí kteroukoli věcí, které jí lze podle jejích mohutností okoušeti, a rovněž se, když je bažení zhašeno, nebo, lépe řečeno, umrtveno, přestane duše pásti na libosti z kterékoli věci, a tak zůstane co do baživosti potmě a bez ničeho.

2. Uvedme si příklad o všech jednotlivých mohutnostech. Když duše odejme své baživosti libost ze všeho toho, co může působiti rozkoš smyslu sluchu, zůstane duše co do této mohutnosti potmě a bez ničeho; a když si odejme libost ze všeho toho, co se může líbiti smyslu zraku, zůstane duše také co do této mohutnosti potmě a bez ničeho; a když si odejme libost z veškeré lahody vůní, z kterých se může duše kochati smyslem čichu, zůstane rovněž tak co do této mohutnosti potmě a bez ničeho; a když si také odepře libost ze všech pokrmů, které mohou chutnati hrdlu, zůstane duše taktéž potmě a bez ničeho; a konečně, když se duše umrtví ve všech rozkoších a uspokojeních, kterých se jí může dostat od smyslu hmatu, zůstane duše tímž způsobem co do této mohutnosti potmě a bez ničeho. Takže o duši, která si odepře a od sebe zapudí libost ze všech věcí, umrtvíc své bažení po nich, můžeme říci, že je jako v noci potmě, což není nic jiného než že je v ní ode všech věcí prázdno.

3. Příčina toho je, že, jak praví filosofové, duše, když ji Bůh spojí s tělem, je jako prázdna a čistá tabulka, na které není nic namalováno; a vyjma to, co poznává prostřednictvím

smyslů, se jí nedostává, přirozeně, odnikud ničeho. Je tudíž, dokud je v těle, jako kdo je v temném žaláři, jenž neví nic leč to, co se mu podaří uviděti okny řečeného žaláře; a jestliže by tamtudy nic neviděl, neviděl by nikudy. A tak by duše jinou cestou přirozeně nedosáhla ničeho nad to, čeho se jí dostane smysly, jež jsou okna do jejího žaláře.

4. Jestliže tedy to, čeho se jí může dostatí skrze smysly, odmítne a se v tom zapře, můžeme právem říci, že zůstane jako potmě a prázdná; vždyť jí, jak je zřejmé z toho, co bylo řečeno, nemůže přirozeně přijíti světlo jinými světíky než řečenými. Neboť třebaš je pravda, že nemůže neslyšeti a neviděti a nečichati a neochutnávatí a nehmatati, nicméně to duši nic více nezalahodí, a naopak jí to, když se v tom zapře a to odmítne, nic více nevyrúší, než kdyby toho (vůbec) neuviděla a neuslyšela atd. Jako také zůstane ten, kdo se rozhodne zavřítí oči, stejně potmě jako slepec, který nemá mohutnosti zrakové. A tak praví vhodně David, řka: *Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea.* (Ž. 87, 16.) To znamená: Jsem chudý a ve strastech od svého mládí. Nazývá se chudým, ačkoliv je známá věc, že byl bohatý, protože svou vůlí nelpěl na bohatství, a tak to bylo tolik, jako by byl chudý skutečně. Ale naopak, kdyby byl býval skutečně chudý a vůlí to nebyl býval, nebyl by býval opravdu chudý; protože pak byla duše bohatá a sytá bažením. A proto nazýváme tuto nahost nocí pro duši, protože zde nejedná-

me o tom, zda je kdo bez věcí, jelikož to ještě neobnaží duše, má-li ona bažení po nich; nýbrž o nahosti od libosti z nich a od bažení po nich, protože jen ta zanechá duši svobodnou a prázdnou od nich, i když ona je má. Nezaumout' duše věci tohoto světa ani jí neuškodí, ježto do ní nevstoupí, nýbrž chtění jich a bažení po nich, jež v ní přebývají.

5. Tento první způsob noci se, jak později řekneme, vztahuje na duši po její stránce smyslové, a je jeden z těch dvou, kterými, jak jsme výše řekli, musí duše projíti, má-li dojít ke spojení.

6. Nyní promluvme o tom, jak velice je třeba duši vyjít ze svého domu v této temné noci smyslu, má-li kráčet ke spojení s Bohem.

H l a v a IV.

V níž se jedná o tom, jak nutné jest pro duši, aby doopravdy prošla touto temnou nocí smyslu, jež jest umrtvení bažení, má-li kráčet ke spojení s Bohem.

1. Příčina, proč je pro duši, má-li dojít k božskému spojení s Bohem, nutné, projít touto temnou nocí umrtvení bažení a odepření libostí ze všech věcí, jest, že všechny náklonnosti, které má ke tvorům, jsou před Bohem čirá tma, a když je duše tou oděna, nemá vnímavosti, aby byla osvícena a osvojena čistým a prostým světlem Božím, jestliže se jí napřed nezbaví; neboť světlo se nespřáhne se tmou, ježto, jak praví svatý Jan: *Tenebrae eam non comprehenderunt* (Jan 1, 5), to jest: Tma nemohla pojmouti světla.

2. Důvod je, že dvě protivy (jak nás učí filosofie) nemohou býti spolu v témž podmětu. A protože tma, to jest náklonnosti ke tvorům, a světlo, to jest Bůh, jsou protivy a nemají mezi sebou žádné podobnosti nebo společenství — jak poučuje Korintány sv. Pavel, řka: *Quae conventio luci ad tenebras?* (2. Kor. 6, 14), totiž: Jaké společenství může býti mezi světlem a tmou? — plyne z toho, že se v duši nemůže usaditi světlo spojení s Bohem, jestliže se z ní napřed nevypudí náklonnosti.

3. Abychom lépe dokázali, co bylo řečeno, jest věděti, že náklonnost a lnutí, které má duše ke tvoru, tu duši zrovnňuje tomu tvoru, a čím větší je náklonnost, tím více ji zrovnňuje a zpodobňuje; neboť láska působí podobnost mezi tím, kdo miluje, a tím, kdo jest milován. Vždyť proto řekl David, mluvě o těch, kdo věnovali svou náklonnost modlám: *Similes illis fiant, qui faciunt ea: et omnes, qui confidunt in eis* (Ž. 113, 8). To znamená: Nechať jsou jim podobni ti, kdo jim věnují své srdce. A tak tedy, kdo miluje tvora, zůstává tak nízko, jako ten tvor, a jaksi ještě níže; protože láska nejen zrovnňuje, nýbrž také podrobuje milujícího tomu, koho miluje. A z toho plyne, že se duše právě tím, že něco miluje mimo Boha, činí neschopnou čistého spojení s Bohem a přepodobnění v něho. Neboť nízkost tvora je mnohem méně schopná pojmuti vznešenost Stvořitelovu, než tma je schopná pojmuti světlo. Neboť všechny věci na zemi i na nebi nejsou proti Bohu nic, jak praví Jeremiáš tě-

mito slovy: *Aspexi terram, et ecce vacua erat, et nihil; et caelos, et non erat lux in eis* (Jerem. 4, 23). Popatřil jsem na zemi, praví, a byla prázdná, a nebyla nic; a na nebesa, a viděl jsem, že nemají světla. Řka, že viděl zemi prázdnou, vyjadřuje, že všichni tvorové na ní nebyli nic, a že země rovněž nebyla nic. A když praví, že popatřil na nebesa a neviděl na nich světla, dí tím, že všechna světla na nebi jsou proti Bohu pouhá tma. Takže v tomto smyslu všichni tvorové nejsou nic, a náklonnosti k nim můžeme říci že jsou méně než nic, protože jsou překážka přepodobnění v Boha a oloupení o ně; tak, jako tma není nic a je méně než nic, protože je odnětí světla. A jak nepojme světla ten, kdo má tmu, tak nemůže pojmuti Boha duše, která věnuje svou náklonnost tvorům. Dokud se od té neočistí, nebude ho moci ani na tomto světě svojiti čistým přepodobněním láskou, ani na onom jasném patření. A na větší objasnění promluvíme o tom podrobněji.

4. Veškeré bytí tvorů tedy je proti neskončenému bytí Božímu nic. A proto je duše, která mu věnuje svou náklonnost, před Bohem rovněž nic, a méně než nic, poněvadž, jak jsme řekli, láska působí rovnost a podobnost a dokonce staví níže toho, kdo miluje. A proto se ta duše naprosto nemůže spojit s neskončným bytím Božím, protože to, co není, se nemůže spřáhnouti s tím, co je. A abychom podrobněji sestoupili k několika příkladům, je celá krása tvorů proti neskončené kráse Boží

svrchovaná ohyzdnost, jak praví Šalomoun v Příslovích: *Fallax gratia, et vana est pulchritudo* (Přisl. 31, 30). Klamavá jest sličnost, a prchavá jest krása. Duše tedy, která má náklonnost ke kráse kteréhokoliv tvora, je před Bohem svrchovaně ohyzdná. A proto se nemůže tato ohyzdná duše přepodobniti v krásu, to jest v Boha, protože ohyzdnost nedostihne krásy; a veškerý půvab a spanilost tvorů je proti půvabu Božímu svrchovaný nepůvab a svrchovaný nevkus. A z té příčiny je duše, která se zamiluje do půvabů a spanilosti tvorů, svrchovaně nepůvabná a nesličná před očima Božíma; a tak nemůže býti schopna neskončeného půvabu a krásy Boží, neboť nepůvabné je velice vzdáleno od toho, co je svrchovaně půvabné, a veškerá dobrota tvorů na světě se může vůči neskončené dobrotě Boží nazvati zlobou. Neníť nic dobré leč sám Bůh (Luk. 18, 19). A proto je duše, která věnuje své srdce dobrům světa, svrchovaně zlá před Bohem. A jak zloba nepojme v sebe dobroty, tak se tato duše nemůže spojití s Bohem, jenž jest svrchovaná dobrota. A veškerá moudrost na světě a umělost lidská je proti neskončené moudrosti Boží čirá a svrchovaná nevědomost, jak píše sv. Pavel ke Korintským, řka: *Sapientia huius mundi stultitia est apud Deum* (1. Kor. 3, 19). Moudrost světa tohoto jest před Bohem bláznovství.

5. Proto je každá duše, která při tom, aby došla spojení s moudrostí Boží, spoléhá na jakékoliv své vědění a umění, svrchovaně nevě-

domá před Bohem a zůstane velmi daleko od ní; neboť nevědomost neví, co je moudrost, jak i svatý Pavel praví, že se tato moudrost jeví Bohu nesmyslností; protože před Bohem jsou ti, kdo se mají za nějak moudré, velice nevědomí, neboť o nich mluví Apoštol, když píše Římanům a dí: *Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt* (Řím. 1, 22). To jest: Majíce se za moudré, stali se blázny. A jen ti mají moudrost Boží, kdo se jako nevědomé děti, odložíce své vědění, s láskou věnují jeho službě. Tomuto způsobu moudrosti učil také sv. Pavel v listě ke Korintským: *Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc saeculo, stultus fiat, ut sit sapiens. Sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deum* (1. Kor. 3, 18—19). To jest: Zdá-li se někomu, že jest moudrý mezi vámi, učiň se nevědomcem, aby byl moudrý; neboť moudrost tohoto světa jest u Boha bláznovství. Aby tedy duše došla spojení s moudrostí Boží, musí jíti spíše cestou nevědění než vědění; a veškeré panování a svoboda světa je proti svobodě a panování ducha Božího svrchované otroctví a stísnění a zajetí.

6. Proto je duše, která se zamiluje do předních míst nebo do jiných takových důstojností, a do svobod svého bažení, u Boha považována ne za syna, nýbrž za nízkého otroka a zajatce, a tak se s ní i zachází, ježto nechtěla přijmouti jeho svatého naučení, jímž nás učí, že, kdo chce býti větší, je menší, a kdo chce býti menší, je větší (Luk. 9, 48). A z té pří-

činy nemůže ta duše dosíci královské svobody ducha, které se dojde v božském spojení s ním; neboť otroctví nemůže míti žádné účasti ve svobodě, jež nemůže bydliti v srdci podrobeném chtěním, protože to je srdce otroka, nýbrž ve svobodném, protože to je srdce syna. A to je příčina, proč řekla Sára svému choti Abrahamovi, aby vyhnal otrokyni a jejího syna, řkouc, že nebude dědicem syn otrokynin se synem svobodné (1 Mojž. 21, 10).

7. A veškeré slasti a libosti vůle ze všech věcí na světě jsou proti souhrnu slastí, jímž je Bůh, svrchovaná strast, muka a hořkost. A tudíž je ten, kdo jim věnuje své srdce, považován u Boha za hodného svrchované strasti, muky a hořkosti, a nemůže tedy dojíti slasti z objetí ve spojení s Bohem, ježto je hoden strasti a hořkosti. Veškeré bohatství a sláva celého stvoření je proti bohatství, které jest Bůh, svrchovaná chudoba a bída. Je tudíž duše, která to stvoření miluje a svojí, u Boha svrchovaně chudá a bídná, a proto nemůže dojíti bohatství a slávy, která je stav přepodobnění v Boha; neboť bídné a chudé je svrchovaně vzdáleno od toho, co je svrchovaně bohaté a slavné.

8. A proto moudrost Boží lituje těch, kdo se činí ošklivými, nízkými, bídnými a chudými, ježto milují to, co je podle jejich mínění ve světě krásné a bohaté, a volá k nim v Příslovích, řkouc: *O viri, ad vos clamito, et vox mea ad filios hominum. Intelligite, parvuli, astutiam, et insipientes, animadvertite. Audite,*

quia de rebus magnis locutura sum. A dále praví: Mecum sunt divitiae, et gloria, opes superbae et justitia. Melior est fructus meus auro, et lapide pretioso, et genimina mea argento electo. In viis justitiae ambulo, in medio semitarum judicii, ut ditem diligentes me, et thesauros eorum repleam (Přisl. 8, 4—6, 18—21). To jest: Ó mužové, k vám hlasitě volám, a můj hlas se obrací k synům lidí. Nabud'te, maličtí, chytrosti a rozumu, a kdo jste pošetilí, dejte pozor. Slyšte, neboť o velikých věcech hodlám promluvit. U mne jest bohatství a sláva, nádherná zámožnost a spravedlnost. Lepší jest výtěžek, který naleznete ve mně, než zlato a drahý kámen, a mé plody, to jest, to, co ze mne zplodíte ve svých duších, je lepší než vybrané stříbro. Cestami spravedlnosti se ubírám, prostředkem stezek práva, abych obohatila ty, kdož mě milují, a vrchovatě naplnila jejich pokladnice. Tu mluví božská Moudrost se všemi těmi, kdo věnují srdce a náklonnost čemukoliv na světě, jak jsme již řekli. A nazývá je maličkými, poněvadž se činí podobnými tomu, co milují, a to je malé. A proto jim praví, aby měli rozum a všimli si, že ona jedná o věcech velikých a ne o malých jako oni. Neboť velké bohatství a sláva, které oni milují, jsou u ní a v ní a ne, kde si oni myslí. A že nádherná zámožnost a spravedlnost dlí v ní; neboť i když se jim zdá, že věci tohoto světa jimi jsou, praví jim, aby si všimli, že jsou lepší věci její, řkouc, že výtěžek, který v nich naleznou, jim bude lepší než zlato a než drahé

kamení; a to, co ona v duších plodí, lepší než vybrané stříbro, jež oni milují; čímž se rozumí veškerý druh náklonnosti, který lze v tomto životě míti.

H l a v a V .

V níž se dále pojednává o tom, co bylo řečeno, a dokazuje doklady a předobrazy z Písma svatého, jak nutné jest duši jíti k Bohu touto temnou nocí umrtvení bažení po všech věcech.

Z toho, co bylo řečeno, se již může nějak pochopiti vzdálenost, která jest mezi vším tím, co jsou tvorové v sobě, a tím, co je Bůh v sobě, a jak mají duše, které některému z nich věnují svou náklonnost, právě tutéž vzdálenost od Boha; neboť, jak jsme řekli, láska působí rovnost a podobnost. Poněvadž sv. Augustin tu vzdálenost dobře chápal, pravil, rozmlouvaje s Bohem v Rozmluvách se sebou: „Mne bídneho; kdy se bude moci má nedostatečnost a nedokonalost sejíti s tvou dokonalostí? Ty jsi opravdu dobrý, a já zlý; ty šlechtný, a já nešlechtný; ty svatý, já bídny; ty spravedlivý, já nespravedlivý; ty světlo, já slepý; ty život, já smrt; ty lék, já nemocný; ty svrchovaná pravda, já souhrn pošetilosti.“ (Soliloq. c. 2.) Všecko toto praví ten světec.

2. Je to tedy u duše svrchovaná nevědomost, když si myslí, že může přejíti k tomuto vznešenému stavu spojení s Bohem, jestliže napřed nevyprázdní bažení ode všech věcí přirozených i nadpřirozených, které tomu stavu mohou býti překážkou, jak dále vyložíme; ne-

boť svrchovaná je vzdálenost, která je mezi nimi a tím, co se dává v tomto stavu, to jest čistým přepodobněním v Boha. Vždyť proto řekl Pán Ježíš, uče nás této cestě, u sv. Lukáše: *Qui non renuntiat omnibus, quae possidet, non potest meus esse discipulus* (Luk. 14, 33). To jest: Kdo se neodřekne všech věcí, které vůlí svojí, nemůže býti mým učedníkem. A to je jasné; protože nauka, které Syn Boží přišel učit, bylo pohrdání všemi věcmi, abychom mohli odměnou do sebe přijmouti ducha Božího. Neboť dokud se jich duše nezbaví, nemá schopnosti, aby přijala ducha Božího čistým přepodobněním.

Toho máme předobraz v druhé knize Mojžíšově, kde se čte, že nedal Bůh pokrmu s nebe, totiž many, synům Izraelovým, dokud jim nedošla mouka, kterou si byli přinesli z Egypta. (2. Mojž. 16, 3.) Tím dává na srozuměnou, že napřed je nutné vzdáti se všeho, protože se tento pokrm andělský nehodí pro hrdlo, které si chce pochutnávat na chlebu lidském. A nejenže se činí neschopnou ducha Božího duše, která se zdržuje v jiných, cizích libostech a jimi se pase, nýbrž ba i velmi hněvají božskou Velebnost ti, kdo se, ač touží po pokrmu duchovním, nespokojují samým Bohem, nýbrž si chtějí přimíchávati bažení po jiných věcech a náklonnost k nim. To jest rovněž viděti v téže knize Písma svatého, kde se taktéž praví, že se oni nespokojovali tím pokrmem tak prostým, nýbrž zatoužili po pokrmu masitém a žádali o něj. (4. Mojž. 11, 4.

31—34.) A že se Hospodin velmi rozhněval, že oni chtějí míchat pokrm tak nízký a hrubý s pokrmem tak vznešeným a prostým; neboť, třebaš byl prostý, měl v sobě chut a podstatu všech pokrmů. Proto, když ještě měli sousta v ústech, jak rovněž praví David: *Ira Dei descendit super eos* (Ž. 77, 31). Snese se na ně hněv Boží, tím, že dštil oheň s nebe a sežhnul jich mnoho tisíc; mělť za nedůstojné, aby oni měli chut na jiný pokrm, když se jim dával pokrm s nebe.

4. Ó kdyby věděli duchovní lidé, kolik dobra a hojnosti ducha pozbývají, když nechtějí úplně povznést svého bažení od dětinskostí, a jak by našli v tomto prostém pokrmu duchovním libost všech věcí, kdyby si jen v nich nechtěli libovati! Ale oni jí nezakoušejí, protože také příčina, proč Izraelité nepociťovali libosti všech pokrmů, jež byla v maně, byla, že oni nesoustřeďovali svého bažení pouze na ni. Z té příčiny již nenacházeli v maně veškeré libosti a síly, které si mohli žádati: ne proto, že by jí v maně nebylo bývalo, nýbrž protože oni si žádali něčeho jiného. Není tedy pochybnosti, že si ten, kdo chce spolu s Bohem milovati něco jiného, málo Boha váží, protože dává na jedny vážky s Bohem to, co je svrchovaně od Boha vzdáleno.

5. Víme dobře ze zkušenosti, že, když vůle k něčemu přilne, váží si toho více než čehokoliv jiného, i když toto je mnohem lepší než ono, jestliže jí toto druhé není tak libé. A chce-li míti libost z obojího, nezbytně musí

křivditi přednějšímu, protože je staví mezi sebou na roveň. A poněvadž není nic, co by se vyrovnalo Bohu, činí Bohu velikou křivdu duše, která s ním miluje něco jiného anebo k tomu přilne. A když je tomu tak, co by teprv bylo, kdyby to milovala více než Boha?

6. Toto se rovněž spolu naznačovalo, když Bůh přikazoval Mojžíšovi, aby vystoupil na horu k rozmluvě s ním. Prikázal mu totiž, aby nejen vystoupil on sám, nechaje syny Izraele vy dole, nýbrž aby se ani dobytčata nepásla naproti hoře (2. Mojž. 19, 12—13; 34, 3). Tím dával na srozuměnou, že duše, která má vystoupit na tuto horu dokonalosti k obcování s Bohem, se musí nejen vzdáti všech věcí a nechat je dole, nýbrž že ani bažení, jež jsou ta dobytčata, nesmí nechat pásti se naproti této hoře, to jest na jiných věcech, které nejsou čistě Bůh, v němž veškeré bažení ustává, totiž ve stavu dokonalosti. A proto je třeba, aby tato cesta a výstup k Bohu byly neustálá péče o udušování a umrtvování bažení; a tím dříve duše dospěje cíle, čím bude v tom horlivější. Ale dokud bažení neustanou, nedospěje, aťsi koná sebe více ctností, protože jí schází dokonalost v nich, které nedochází; ta totiž záleží v tom, abychom měli duši prázdnou a nahou a očištěnou od veškerého bažení. Toho máme rovněž velmi živý předobraz v první knize Mojžíšově, kde se čte, že, když chtěl patriarcha Jakob vystoupiti na horu Bethel, aby tam vystavěl Bohu oltář, na kterém mu přinesl oběť, napřed poručil veškerému svému lidu tro-

jí věc: za jedno, aby odvrhli od sebe cizí bohy; za druhé, aby se očistili; za třetí, aby se převlékli (1. Mojž. 35, 2).

7. Tou trojí věcí se dává na srozuměnou každé duši, která chce vystoupiti na tuto horu a učiniti ze sebe oltář, na kterém by Bohu přinesla oběť čisté lásky a čisté chvály a úcty, že napřed, než vystoupí na vrcholek hory, musí míti dokonale vykonánu řečenou trojí věc. Za prvé, aby odvrhla všecky cizí bohy, to jest všecky cizí náklonnosti a lnutí; za druhé, aby se temnou nocí smyslu, o které mluvíme, očistila od pozůstatků, které v duši pozůstavila řečená bažení, neustále jim odpírajíc a jich litujíc; a třetí věc, kterou jest jí míti, aby dospěla na tuto vysokou horu, jsou čistá roucha, která jí vykonáním dvojí první věci Bůh změní ze starých v nová tím, že do duše vleje již nové chápání Boha v Bohu, takže ona již zanechá starého chápání lidského, a nové milování Boha v Bohu, ježto vůle bude již nahá ode všech svých starých chtění a libostí lidských, a uvede duši do nového poznání a nevyčerpatelné slasti, ježto jiné poznatky a staré obrazy budou z ní již vymýceny, a učiní konec všemu, co náleží člověku starému, totiž schopnosti bytnosti přirozené, a ona se co do všech svých mohutností oděje novou schopností nadpřirozenou. Bude tedy její konání již z lidského změněno v božské, neboť toho se dojde ve stavu spojení, v němž duše není leč oltářem, na němž se Bohu dostává klanění chválou a láskou, a jedině Bůh jest v ní. Neboť

proto přikazoval Bůh, aby oltář, na kterém měla býti archa úmluvy, byl uvnitř prázdný (2. Mojž. 27, 8); aby duše pochopila, jak prázdnou všech věcí ji chce Bůh, má-li býti oltář hodný, aby na něm byla jeho Velebnost. A na tom oltáři rovněž nedovoloval ani, aby byl oheň všední, ani aby tam kdy scházel oheň posvátný; takže se, když Nadab a Abiud, synové nejvyššího kněze Árona, obětovali na jeho oltáři oheň všední, Pán náš rozhněval a usmrtil je tam před oltářem (3. Mojž. 10, 1). To, abychom pochopili, že v duši ani nesmí scházeti láska Boží, aby byla důstojným oltářem, ani se nesmí přimísiti jiná láska všední.

8. Bůh nepřipouští, aby něco jiného bylo s ním na jednom místě. Proto se čte v první knize Královské, že, když Filišťané postavili archu úmluvy do chrámu, kde byla jejich modla, každého dne ráno ležela modla smetená na zem a rozbita na kusy (1. Král. 5, 3—4). A jen to bažení připouští a chce, aby bylo, kde on je, které touží dokonale zachovávatí zákon Boží a nésti kříž Kristův. A proto se nepraví v Písmě svatém, že by byl Bůh poručil položití do archy, kde byla mana, něco jiného než knihu zákona (5. Mojž. 31, 26) a hůl Mojžíšovu (4. Mojž. 17, 10), jež znamená kříž. Neboť duše, které nepůjde o nic jiného, než aby dokonale zachovávala zákon Páně a nesla kříž Kristův, bude pravá archa, která bude obsahovati pravou manu, totiž Boha, až konečně bude v sobě míti tento zákon a tuto hůl dokonale bez čehokoliv jiného.

H l a v a V I .

V níž se jedná o dvojí hlavní škodě, kterou bažení působí v duši, jedné privativní a druhé pozitivní.

A aby se jasněji a důkladněji porozumělo tomu, co bylo řečeno, bude dobře, když zde uvedeme a řekneme, jak tato bažení působí v duši dvojí hlavní škodu. Jedna je, že ji zbavují ducha Božího; a druhá je, že duši, ve které jsou živá, znavují, mučí, zatemňují, špiní a oslabují, jak to praví Jeremiáš v hlavě druhé: *Duo mala fecit populus meus: dereliquerunt fontem aquae vivae, et foderunt sibi cisternas, dissipatas, quae continere non valent aquas* (Jer. 2, 13). To jest: Opustili mne, jenž jsem pramen vody živé, a vykopali si cisterny rozpukané, které nemohou držeti vody. Toto dvojí zlo, totiž privativní a kladné, je působeno kterýmkoliv nezřízeným konem baživosti. Předně tedy, abychom promluvili o privativním, je zřejmé, že již tím, že duše pojme náklonnost k něčemu, co je zahrnuto jménem „tvor“, že, čím více jsoucna má ono bažení v duši, tím méně má ona místa pro Boha. Neboť, jak praví filosofové a my jsme rovněž řekli v hlavě čtvrté, dvě protivy nemohou býti spolu v jednom podmětu, a náklonnost k Bohu a náklonnost k tvorů jsou protivy a proto nemohou býti spolu v jedné vůli náklonnost k tvorů a náklonnost k Bohu. Neboť co má tvor společného se Stvořitelem? Smyslové s duchovým? Viditelné s neviditelným? Časné s věčným? Pokrm nebeský, čistý, duchový

s pokrmem smyslu čiře smyslovým? Nahost Kristova s přilnutím k něčemu?

2. Proto, jak nemůže při přirozeném plození vejíti jedna údoba, aniž je napřed vypuzena z podmětu údoba protivná dřívější, jež je svou přítomností překážkou druhé pro protivu, v které ty dvě mezi sebou jsou; tak nemůže, pokud se duše podrobuje duchu smyslovému, do ní vstoupiti čistý duch duchový. Vždyť z toho důvodu řekl Pán náš u sv. Matouše: *Non est bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus* (Mat. 15, 26). To jest: Není vhodné bráti chléb dětem a dávatí jej psům. A rovněž praví na jiném místě u téhož evangelisty: *Nolite sanctum dare canibus* (Mat. 7, 6). To jest: Nedávejte svatého psům. V těchto výrocích srovnává Pán náš ty, kdo se zapírají v baženích po tvorech a tím se disponují, aby čistě přijali ducha Božího, s dětmi Božími; a ty, kdo chtějí krmiti své bažení tvory, se psy. Neboť dětem je dáno jísti s otcem u stolu a jeho pokrm, to jest sytiti se jeho duchem, a psům drobty, které padají se stolu.

3. Stran toho jest si uvědomiti, že všichni tvorové jsou drobty, které padly se stolu Božího. Proto je právem nazýván psem, kdo se krmí tvory, a proto se jim odnímá chléb dětí, protože se oni nechtějí povznést od drobtů, tvorů, ke stolu nestvořeného ducha svého Otce. A z té příčiny mají zaslouženě jako psi stále hlad, protože drobty jsou spíše k tomu, aby roznítily chut, než aby ukojily hlad. A tak

o nich praví David: *Famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem. Si vero non fuerint satiati, et murmurabunt* (Ž. 58, 15. 16). To jest: Budou míti hlad jako psi, a budou se proháněti po městě, a jelikož se nenasytí, budou vrčeti. Neboť to jest vlastnost toho, kdo má v sobě bažení, že je stále nespokojený a mrzutý, jako kdo má hlad; vždyť jak může hlad, který působí všichni tvorové, dovésti k sytosti, kterou dává duch Boží? Proto nemůže vejíti tato nestvořená sytost do duše, jestliže se napřed nevypudí z baživosti duše tento druhý hlad stvořený; ježto, jak jsme řekli, nemohou dlíti v jednom podmětu dvě protivy, jež v tomto případě jsou hlad a sytost.

4. Z toho, co bylo řečeno, je viděti, oč více činí Bůh, když očišťuje a vyčišťuje duši od těchto protiv, než když ji zcela z ničeho stvoří. Neboť tyto protivy v náklonnostech a baženích protivných více odporují a vzdorují Bohu než nicota, poněvadž ta neodporuje. To tedy postačíž stran první hlavní škody, kterou bažení působí duši, totiž že odporují duchu Božímu, ježto výše již bylo o tom mnoho řečeno.

5. Nyní promluvmě o druhém účinku, který v ní ta bažení působí a jenž jest mnohonásobný, protože bažení znavují duši a ji mučí a zatemňují, a ji špiní a ji oslabují. O těchto pěti věcech promluvíme jednotlivě.

6. Co do prvního, je zřejmé, že bažení znavují a vysilují duši; jsouť jako neklidná a nespokojitelná děcka, která stále chtějí po matce

to a ono a nikdy se neuspokojí. A jak se unaví a vysílí ten, kdo z lakotnosti kope po pokladu, tak se znavuje a vysiluje duše, aby sehnala to, čeho po ní její bažení žádají; a i když to sežene, přece se vždy znaví, protože se nikdy neuspokojí, ježto na konec jsou to, co vykope, cisterny rozpukané, které nemohou udržeti vody, a tudíž ani uhasiti žízně. Proto tedy, jak praví Isaiáš: *Lassus adhuc sitit, et anima eius vacua est* (Isai. 29, 8). To jest: V jeho bažení je prázdnota. A znavuje a vysiluje se duše, která má bažení, protože je jako nemocný horečkou, kterému není dobře, dokud mu nepomine horečka, a každou chvíli mu přibývá žízně. Neboť, jak se praví v knize Jobově: *Cum satiatus fuerit, arctabitur, aestuabit, et omnis dolor irruet super eum* (Job 20, 22). To jest: Až ukojí své bažení, zůstane v tím větší tísní a těžkosti; v duši mu přibylo horkosti bažení a tudíž na něj dolehne veškerá bolest. Znavuje a vysiluje se duše svými baženími, protože jest jimi šlehána a hnána a kalena jako voda větry, a právě tak ji rozčeřují a nenechají se ji uklidniti na jednom místě nebo při jedné věci. A o té duši Isaiáš: *Cor impii quasi mare fervens* (Isai. 57, 20). Srdce zlého je jako moře, když je rozbouřené; a zlý je ten, kdo nepřemáhá svých bažení. Znavuje se a vysiluje se duše, která touží ukojiti svá bažení, protože jest jako ten, kdo máje hlad, otvírá ústa, aby se nasytil větrem, a místo aby se nasytil, jen více vyprahne, poněvadž to není jeho pokrm. V tomto smyslu řekl Jeremiáš: *In desiderio*

animae suae attraxit ventum amoris sui (Jer. 2, 24). Jako by děl: V bažení své vůle polapila jen vítr své náklonnosti. A hned dále praví, aby ukázal vyprahlost, ve které takováto duše zůstane, a upozorňuje a dí: *Prohibe pedem tuum a nuditate, et guttur tuum a siti* (Jerem. 2, 25). To jest: Pozor měj na svou nohu, to jest, na svou myšlenku, ať není bosá, a na své hrdlo, ať nevyprahne, totiž na svou vůli, ať nesplní svého bažení, což způsobí jen větší vyprahlost. A jak se znaví a vysílí zamilovaný v den, kdy se nadál splnění své naděje, jestliže mu výpočet vyjde na prázdno, tak se znaví a vysílí duše všemi svými baženími a jejich splněním, protože všechna jí způsobí jen větší prázdnotu a hlad. Neboť, jak se obecně říká, bažení je jako oheň, který vzrůstá, když se na něj přikládá, ale nezbytně musí uhasnouti, jakmile palivo stráví.

7. Ba u bažení je tomu po této stránce hůře; neboť ohně sice ubývá, když palivo dochází, ale bažení, i když mu dochází látka, neubývá, jak ho přibylo, když mu bylo vyhověno skutkem, nýbrž místo aby ho ubývalo, jako ohně, když jemu dochází látka jeho, ono zmírání vysílením, protože hladu přibylo a pokrmu ubylo. A o tom mluví Isaiáš, když praví: *Declinabit ad dextram, et esuriet: et comedet ad sinistram, et non saturabitur* (Isai. 9, 20). To jest: Uchýlí se napravo, a bude mítí hlad; a bude žráti nalevo, a nenasytí se. Neboť ti, kdo neumrtvují svých bažení, právem, když se uchýlí k cestě Boží, to jest napravo, vidí

sytost slastí ducha u těch, kdo jsou po pravici Boží, ale jim jí není dopřáno; a právem, když běží směrem k levici, totiž ukájejí své bažení nějakým tvorem, se nenasytí; vždyť pomíjejí to, co jediné může uspokojiti, a krmí se tím, co jim působí větší hlad. Je tedy zřejmé, že bažení znavují a vysilují duši.

H l a v a VII.

V níž se jedná o tom, jak bažení mučí duši. Dokazuje to rovněž přirovnáními a doklady.

1. Druhý způsob pozitivního zla, které bažení působí duši, je, že ji mučí a sužují jako toho, kdo je mučen přivázáním provazy a nedojde odpočinku, dokud se od toho neosvobodí. A o těch praví David: *Funes peccatorum circumplexi sunt me* (Ž. 118, 61). Provazy mých hříchů, totiž mých bažení, mě opletly. A týmž způsobem, jak je mučen a sužován ten, kdo je nahý položen na trní a stře-piny, se mučí a sužuje duše, když spočine na svých baženích. Neboť jako trní zraňují a drásají a zarývají se a zanechávají bolest. A o nich rovněž praví David: *Circumdederunt me sicut apes: et exarserunt sicut ignis in spinis* (Ž. 117, 12). To jest: Obklíčila mě jako včely, píchala mě svými ostny a roznítla se proti mně jako oheň v trní; neboť v baženích, jež jsou to trní, vzrůstá oheň úzkosti a muky. A jak oráč z lakotné touhy po žni, kterou doufá, sužuje a trýzní vola v pluhu, tak sužuje dychtivost duši zapřaženou v bažení, aby

došla toho, co chce. To jest dobře viděti na tom bažení, které měla Dalila, aby zvěděla, v čem má Samson tak velikou sílu; pravíť Písmo, že ji znavovalo a mučilo tak velice, že jím zemdlela až skoro na smrt, když dí: *Defecit anima eius, et ad mortem usque lassata est* (Soudc. 16, 16).

2. Bažení je tím větší muka duši, čím je ono mocnější. Je tedy muky tolik, kolik je bažení, a o tolik více muk má, o kolik více bažení jí vládne; neboť se plní v té duši, již i v tomto životě, co se praví ve Zjevení o Babylonu těmito slovy: *Quantum glorificavit se, et in deliciis fuit, tantum date illi tormentum, et lucrum* (Zjev. 18, 7). To jest: Kolik se vynášel a hověl svým bažením, tolik mu dejte muk a zármutku. A jak je mučen a sužován ten, kdo upadne do rukou svým nepřátelům, tak je mučena a sužována duše, která se nechá vésti svými baženími. Toho je obraz v knize Soudců, kde se čte, že onomu silnému Samsonovi, který byl dříve silný a svobodný a soudcem v Izraeli, jakmile upadl do moci svých nepřátel, vzali sílu a vyloupali mu oči, spoutali ho a kázali mu točiti mlýnkem, při čemž ho velice mučili a sužovali; a tak se děje duši, ve které tato nepřátelská bažení žijí a vítězí; neboť první, co učiní, je, že duši oslabí a oslepí, jak níže řekneme, a pak ji souží a mučí, připoutajíce ji k mlýnku chtivosti, a pouta, kterými je připoutána, jsou její vlastní bažení.

3. Bůh však má útrpnost s těmi, kdo se s tak velkou námahou a s takovou svou ško-

dou snaží ukojiti žízeň a hlad svého bažení tvory, a proto jim praví u Isaiáše: *Omnes sitientes, venite ad aquas; et qui non habetis argentum, properate, emite, et comedite: venite, emite absque argento, vinum et lac. Quare appenditis argentum non in panibus, et laborem vestrum non in saturitate?* (Isai. 55, 1. 2). Jako by děl: Všichni, kdo žízníte baženími, pojd'te k vodám, a všichni, kdo nemáte stříbra vlastní vůle a svých bažení, si pospěšte; kupujte si ode mne a jezte; pojd'te a kupujte si ode mne vína a mléka (to jest pokoje a slasti duchovní), bez peněz vlastní vůle, a aniž mi za to dáte náhradou nějakou lopotu, jak ji dáváte za svá bažení. Proč dáváte stříbro své vůle za to, co není chléb, totiž chléb ducha Božího, a věnujete lopotu ze svých bažení tomu, co vás nemůže nasytiti? Pojd'te, slyšte mne, a budete jisti věci dobré, po kterých toužíte, a bude se kochati v tučných jídlech duše vaše.

4. Dojítí tučných jídel je však zde vzdáti se veškeré libosti z tvora; neboť tvor mučí, a duch Boží občerstvuje. A proto nás volá u sv. Matouše, řka: *Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos, et invenietis requiem animabus vestris* (Mat. 11, 28. 29). Jako by pravil: Všichni, kdo jste mučeni, souženi a obtíženi břemenem svých starostí a bažení, vyjděte z nich tím, že přijdete ke mně, a já vás občerstvím, a naleznete duším svým odpočinutí, které vám berou vaše bažení a tím jsou tíživé břímě, neboť o nich

praví David: *Sicut onus grave gravatae sunt super me* (Ž. 37, 5): jak břímě těžké mě nad síly tíží.

H l a v a V I I I .

V níž se jedná o tom, jak bažení zatemňují a zaslepují duši.

1. Třetí, co bažení v duši působí, je, že ji zaslepují a zatemňují. Jak výpary zatemňují ovzduší a nedají slunci svítiti jasně, nebo jak zrcadlo skvrnami zašlé nemůže v sebe čistě pojmouti obličej, nebo jak se ve vodě zakalené bahnem nezračí dobře tvář toho, kdo se do ní dívá, tak je duše, která je zaujata baženými, co do rozumu zatemněna a nepřipouští, aby ať slunce přirozeného rozumu, ať slunce nadpřirozené Moudrosti Boží do ní proniklo a jasně ji ozářilo. A proto praví David, mluvě o této věci: *Comprehenderunt me iniquitates meae, et non potui, ut viderem* (Ž. 39, 13). To znamená: Mé nepravosti mě jaly a neměl jsem možnosti, abych viděl.

2. A právě tím, že se duše zatemní co do rozumu, ochabne také co do vůle, a co do paměti se oslabí a vznikne nepořádek v její náležité činnosti. Poněvadž totiž jsou tyto mohutnosti ve své činnosti závislé na rozumu, je zřejmé, že, když ten je rušen, že ani v nich nemůže nebýti nepořádku a zmatení. A proto praví David: *Anima mea turbata est valde* (Ž. 6, 4). To jest: Má duše je zmatena velmi. Což jest, jako by děl: v nepořádek uvedena

ve svých mohutnostech. Neboť, jak pravíme, ani rozum nemá jímavosti, aby přijal osvětlení od moudrosti Boží, jak jí ani nemá zatemnělý vzduch, aby přijal osvětlení od slunce; ani vůle není s to, aby pojala v sebe Boha v čisté lásce, jak ani není s to zrcadlo zašlé parou, aby v sobě jasně zobrazilo tvář před ním stojící; a ještě méně je s to paměť, zatemněná tmou bažení, aby si čistě vtiskla obraz Boží, jak ani kalná voda nemůže podat jasně obličej toho, kdo se v ní shlíží.

3. Bažení zaslepuje a zatemňuje duši, protože bažení, nakolik bažení, je slepé; neboť samo ze sebe nemá v sobě žádného poznání, protože mu vždy slouží jako vůdce slepci rozum. A odtud pochází, že se duše po každé, když se dá vésti svým bažením, zaslepí; vždyť tehdy je tomu tak, že se ten, kdo vidí, dává vésti tím, kdo nevidí, což jest jako by byli oba dva slepí. A co z toho vzejde, praví Pán náš u sv. Matouše: *Si caecus caeco ducatum praestet, ambo in foveam cadunt* (Mat., 15, 14). Vede-li slepý slepého, padnou oba do jámy. Málo jsou platny oči motýlku, když jej bažení po kráse světla omámí a strhne do plamenů. A tak můžeme říci, že ten, kdo je zaujat bažením, je jako ryba omámená světlem, jíž je to světlo spíše temnotou, aby neviděla zkázy, kterou jí rybáři chystají. To velmi dobře vyjadřuje zase David, když o takových praví: *Supercecidit ignis, et non viderunt solem* (Ž. 57, 9). To jest: Přišel na ně oheň, který hřeje svým teplem a omamuje svým světlem. A to

činí bažení v duši; vždyť roznítí chtivost a omámí rozum tak, že není s to, aby viděl své světlo. Neboť příčina omámení je ta, že bažení postaví před zrak jiné, odlišné světlo a mohutnost zraková je zaujata tím, které je jí postaveno blíže, a nevidí druhého; a poněvadž bažení stane duši tak blízko, že je v ní samé, narazí ona napřed na toto světlo a je jím zaujata a ono jí tudíž nenechá viděti její vlastní světlo, jasné porozumění, a ona ho neuvidí, dokud se z prostředka neodstraní mámení bažením.

4. Proto jest velice k pláči nevědomost některých, kteří si naloží zvláštních kajícností a mnoha jiných dobrovolných cvičení a myslí si, že jim takovéto prostředky postačí, aby došli ke spojení s Moudrostí Boží, a není tomu tak, jestliže sami bedlivě nehledí zapíratí svá bažení. Kdyby oni pečlivě věnovali i jen polovici oné lopoty této věci, prospěli by více za měsíc, než všemi těmi ostatními cvičeními za mnoho let. Neboť jak jest zemi třeba vzdělávání, aby vydávala užitek, a bez vzdělávání nevydá leč býlí, tak je třeba umrtvování bažení, aby byl prospěch v duši. Nebude-li toho, pak jí, to se osměluji říci, co do pokroku v dokonalosti a v poznání Boha a sebe samého nikdy neprospěje více, cokoliv učiní, než prospěje sémě hozené na půdu nezoranou. Nepomine tedy temnota a nevědomost v duši, dokud se bažení nevyhubí. Neboť ona jsou jako zákal nebo jako mrva v oku, jež překáží vidění, dokud se neodstraní.

5. Když tedy David pozoruje slepotu těchto lidí, a jakou překážku mají v duši vzhledem k poznání jasné pravdy, a jak velice se Bůh na ně hněvá, promlouvá k nim řka: *Priusquam intelligerent spinæ vestrae rhamnum: sicut viventes, sic in ira absorbet eos* (Ž. 57, 10). A je to, jako by děl: Než bude vaše trní, to jest vaše bažení, chápati, jako živé je v hněvu svém smete. Neboť bažení živá v duši smete Bůh, než ona budou moci chápati Boha, a smete je v tomto nebo v onom životě trestem a metlou, to jest očistou. A praví, že je smete v hněvu, poněvadž to, co se vytrpí při umrtvení bažení, je trest za spoušť, kterou v duši způsobila.

6. Ó kdyby věděli lidé, o jak veliký poklad světla Božího je připravuje tato slepota, kterou jim působí jejich náklonnosti a bažení, a do jak velikých úhon a škod je den ze dne vrhají, pokud oni jich neumrtví! Neníť co spoléhati na zdravý rozum, ani na dary, které snad dostali od Boha, a mysliti si, že, i když mají náklonnost nebo bažení, ono nebude zaslepovati a zatemňovati a znenáhla uvrhovati do stavu horšího. Vždyť kdo by byl řekl, že muž tak dokonalý v moudrosti a darech Božích, jak byl Šalomoun, upadne do takové zaslepenosti a otupělosti vůle, že bude stavěti oltáře tolika modlám a bude se jim ve svém stáří ještě sám klaněti? (3. Král. 11, 4). A postačila na to pouze náklonnost, kterou měl k ženám, a že nezapíral pečlivě bažení a roz-

koší svého srdce. Neboť on sám praví o sobě v Kazateli, že neodepřel srdci svému, čeho si od něho žádalo (Kaz. 2, 10). A toto oddávání se bažením mělo takový účinek, že mu, třebas byl na počátku opatrný, nicméně, protože jich nezapíral, znenáhla zaslepovala a zatemňovala rozum, až mu úplně zhasila to veliké světlo moudrosti, které mu byl Bůh dal; takže se ve stáří spustil Boha.

7. A zmohla-li neumrtvená bažení tolik u tohoto, jenž měl takovou znalost rozdílu, který je mezi dobrem a zlem, čeho nezmohou proti naší nezkušenosti? Vždyť, jak pravil Bůh proroku Jonášovi o Ninivanech, nedovedeme rozlišovati pravici od levice (Jon. 4, 11). Neboť při každém kroku považujeme zlé za dobré a dobré za zlé, a to máme ze své přirozenosti. Co tedy bude, přidruží-li se k naší přirozené temnotě ještě bažení? Což jiného než to, co praví Isaiáš: *Palpavimus, sicut caeci parietem, et quasi absque oculis attrectavimus: impegimus in meridie, quasi in tenebris* (Isai. 59, 10). Prorok mluví s těmi, kdo si rádi berou za vůdce tato svá bažení, a je to, jako by děl: Makali jsme po stěně, jako bychom byli slepí, a hmatali jsme kolem sebe jako bez očí, a tak daleko to došlo s naší slepotou, že o polednách klopýtáme, jako bychom byli potmě. Neboť to má ten, kdo je zaslepen bažením, že, i když je postaven doprostřed pravdy a toho, co je mu prospěšné, neuvidí toho lépe, než kdyby byl potmě.

H l a v a IX.

V níž se jedná o tom, jak bažení špiní duši. Dokazuje to přirovnáními a doklady z Písma svatého.

Čtvrtá škoda, kterou působí bažení duši, je, že ji špiní a poskvřňují, jak to učí Sirachovec, říká: *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea* (Sir. 13, 1). To jest: Kdo se dotýká smoly, zmaže se od ní; a tehdy se člověk dotýká smoly, když v nějakém tvoru ukojí bažení své vůle. Při tom si jest všimnouti, že Mudřec srovnává tvory se smolou; neboť je větší rozdíl mezi vznešeností duše a vším, co je v nich nejlepšího, než mezi čistým diamantem nebo ryzím zlatem a smolou. A jak by zlato nebo diamant, kdyby se položily rozechřáty na smůlu, zůstaly od ní znečištěny a zamazány, ježto by ji teplo rozpustilo a přitáhlo, tak duše, která rozechřáta bažením ulpí na nějakém tvoru, teplem svého bažení přijme z něho do sebe znečištění a poskvřnu. A větší rozdíl je mezi duší a ostatními tělesnými tvory než mezi tekutinou velice pročištěnou a bahnem velice špinavým. Jak by se tedy znečistila ta tekutina, kdyby ji promísili s bahnem, rovněž tak se znečistí duše, která náklonností přilne k tvoru; neboť tou se stane řečenému tvoru podobnou. A právě tak, jako kdyby se nadělalo šmouhů sazemi ve tváři velmi sličné a dokonalé, právě tak hyzdí a špiní nezřízená bažení duši, která je má. Vždyť ona je sama sebou překrásný a dokonalý obraz Boží.

2. Proto Jeremiáš, když pláče nad hyzdivou spouští, kterou tyto nezřízené náklonnosti působí v duši, líčí nejprve její krásu a pak její ohyzdnost, říká: *Candidiores sunt Nazaraei eius nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, sapphiro pulchriores. Denigrata est super carbones facies eorum, et non sunt cogniti in plateis* (Pláč Jerem. 4, 7, 8). To znamená: Její — totiž duše — vlasy jsou bělosti výtečnější než sníh, lesklejší nad mléko, rdělejší staré slonoviny a krásnější než safír. Nad uhel jim zčernala tvář, a nelze jich poznat na ulicích. Vlasy zde rozumíme náklonnosti a myšlenky duše, jež, když směřují k tomu, k čemu je Bůh usměřňuje, to jest k samému Bohu, jsou bělejší než sníh a jasnější nad mléko a rdělejší slonoviny a krásné nad safír. Tím čtverým se rozumí veškerý způsob krásy a přednosti tělesného tvora, a nad všechno ten, jak praví, jest duše a její kony, jež jsou řečení nazareové nebo vlasy; když však ty jsou nezřízené a obráceny k tomu, k čemu jich Bůh nezřídil, to jest, když se věnují tvorům, pak se, jak praví Jeremiáš, jejich tvář obrátí a změní v černější než uhel.

3. Věru všecku tuto úhonu a ještě více působí v kráse duše nezřízená bažení po věcech tohoto světa, a to tou měrou, že kdybychom měli schválně mluvit o hnusné a špinavé tvárnosti, kterou mohou bažení duši dáti, nenašli bychom věci, ať by si byla sebe plnější pavučin a havěti, ani hnusné mrtvoly, ani jakékoliv jiné věci tak nečisté a špinavé, jak jen

v tomto životě může býti a si ji lze představit, s kterou bychom ji mohli srovnati. Neboť třebas jest pravda, že duše nespořádaná je co do přirozeného jsoucna tak dokonalá, jak ji Bůh stvořil, přece je co do bytí rozumného ošklivá, ohavná, špinavá, temná a má všechny úhony, které zde vypisujeme, a mnohem více. Neboť i jen jediné nezřízené bažení, jak později řekneme, i když není svou látkou smrtelně hříšné, postačí, aby učinilo duši tak nízkou, špinavou a ošklivou, že naprosto nemůže vejíti ve spojení s Bohem, dokud se baživost neočistí. Jaká je tedy ošklivost té, která je úplně nespořádaná ve svých vášních a oddaná svým bažením, a jak vzdálena je tedy Boha a jeho čistoty!

4. Nelze vyložití slovy, ba ani rozumem pochopiti rozmanitosti znečištění, kterou rozmanitost bažení působí v duši. Neboť kdyby se mohla vysloviti a chápavosti objasniti, byla by to věc podivu hodná, ale také velikého soucitu zasluhující, když by se vidělo, jak každé bažení podle své jakosti a větší nebo menší kolikosti zanechává po sobě v duši nečistý a hnusný šmouh a usazeninu, a jak ony mohou z jediné nezřízenosti v rozumu míti mezi sebou nesčetné rozdíly co do špinavosti větší a menší, a každý a každá svým způsobem. Neboť jak má duše spravedlivého z jediné dokonalosti, totiž bohabojnosti duše, nesčetné přebohaté dary a mnoho překrásných ctností, každou jinakou a svým způsobem líbeznou podle množství hnutí lásky k Bohu, která měla, a

rozdílu v nich, tak má duše nezřízená podle rozmanitosti bažení po tvorech, která chová, v sobě žalostnou rozmanitost poskvrn. a nízkostí, zcela jak ji na ni nanášejí řečená bažení.

5. Tato rozmanitost bažení je dobře předobrazena u Ezechiele, kde je psáno, že Bůh tomuto prorokovi ukázal uvnitř chrámu zobrazeny kolem po stěnách všecy podoby plazů, kteří se plazí po zemi, a tamtéž veškerou ohavnost zvířat nečistých. A tehdy řekl Bůh Ezechielovi: Synu člověkův, pravda, viděl jsi ohavnosti, které tito činí, každý v úkrytě svého pokoje? A když Bůh přikázal prorokovi, aby vstoupil dále dovnitř a že uvidí větší ohavnosti, praví, že tam uviděl seděti ženy oplakávající boha chtíčů lásky, Adonida. A když mu Bůh přikázal, aby pokročil dále dovnitř, a že uvidí ještě větší ohavnosti, praví, že tam uviděl pětadvacet starců obrácených zády k chrámu (Ezech. 8, 10—16).

6. Rozliční plazi a nečistá zvířata, která byla zobrazena v prvním pokoji v chrámě, jsou myšlenky a pojmy, které si rozum vytváří z nízkých věcí pozemských a ze všech tvorů; ti se, zcela tak, jak jsou, vyobrazí v chrámě duše, když ona jimi zaneprázdní svůj rozum, jenž jest první komnata v duši. Ženy, které byly dále uvnitř, v druhé komnatě, a oplakávaly boha Adonida, jsou bažení, která jsou v druhé mohutnosti duše, totiž ve vůli; ta jako by plakala, když dychtí po tom, k čemu je nakloněna vůle, to jest po těch plazech již zobrazených v rozumu. A mužové, kteří byli ve

třetí komnatě, jsou obrazy a představy tvorů, které v sobě uchovává a vybavuje třetí stránka duše, pamět. O těch se praví, že jsou obráceny zády k chrámu, protože se, když se duše touto trojí mohutností již úplně a dokonale oddá něčemu pozemskému, může říci, že je obrácena zády k chrámu Božímu, totiž pravému pořádku v duši, jenž nepřipustí do sebe ničeho z tvorů.

7. K tomu tedy, abychom pochopili něco o této hnusné nezřízenosti duše v jejích baženích, postačíž zatím, co bylo řečeno. Neboť kdybychom měli pojednávat jednotlivě o menší ošklivosti, kterou zanechávají a působí v duši nedokonalosti, a o rozmanitosti v ní, a o té, kterou zanechávají všední hříchy, jež jest již větší než ošklivost z nedokonalostí, a o veliké rozmanitosti v ní, a rovněž o té, kterou způsobí bažení smrtelně hříšná, jež jest již úplná hnusnost v duši, a o veliké rozmanitosti v ní podle rozmanitosti a mnohosti všeho tohoto trojího, nemělo by to konce a ani rozum andělský by nepostačil na pochopení. Co pravím a je na místě k mému účelu, je to, že kterékoliv bažení, i když je po sebe nepatrnější nedokonalosti, poskvrní a pošpiní duši.

H l a v a X.

V níž se jedná o tom, jak bažení zvlažňují a oslabují duši ve ctnosti.

1. Páté, čím bažení duši škodí, je, že ji zvlažňují a oslabují, takže již nemá síly k tomu, a-

by se brala cestou ctnosti a v ní setrvala. Neboť již tím, že se síla bažení dělí, zůstane ono méně silné, než kdyby se obracelo celé k jedině věci; a na čím více věcí se rozdělí, tím méně silné je na každou z nich: vždyť proto říkají filosofové, že schopnost soustředěná je silnější, než když se tříští. Je tudíž zřejmé, že, tříští-li se bažení vůle na něco jiného mimo ctnost, že musí zůstat slabší na ctnost. A proto je duše, která má vůli rozdělenou mezi drobnosti, jako voda, již, když se má kam rozlévati směrem dolů, nepřibývá směrem nahoru, a tak není k užitku. Vždyť proto srovnal patriarcha Jakob svého syna Rubena, ježto byl v jistém hříchu povolil uzdu svým bažením, s rozlitou vodou, řka: Rozlitý jsi jako voda, nerostiž (1. Mojž. 49, 4). Jako by byl řekl: Protože jsi co do bažení rozlit jako voda, neporosteš ve ctnosti. A jak teplá voda, když není přikryta, snadno pozbude tepla, a jak vonné koření, když není zabaleno, pozbývá jemnosti a síly své vůně, tak duše neusebraná jediné ve ždání Boha pozbude tepla a síly ve ctnosti. To dobře chápal David, a proto řekl rozmlouvaje s Bohem: Zachovám svou sílu pro tebe (Ž. 58, 10). Totiž tím, že useberu sílu svých ždání jediné v tebe.

2. A bažení oslabují ctnost duše, protože jsou v ní jako vlky, které vyrůstají kolem stromu a odnímají mu sílu, takže nepřináší tolika ovoce. A o těchto duších praví Pán: *Vae praegnantibus, et nutrientibus in illis diebus* (Mat. 24, 19). To jest: Běda těm, kdo v těch

dnech budou v těhotenství, a těm, kdo budou kojiti. Tím těhotenstvím a kojením miní těhotenství baženými a kojení jich; neboť nevyplení-li se, budou ubíratí duši stále více síly a porostou ke škodě duše, jako vlky na stromě. Proto nám radí Pán náš, říká: Mějte bedra přepásána (Luk. 12, 35); ta však zde znamenají bažení. Jsouť vpravdě také jako pijavice, které stále ssají krev ze žil, neboť tak je nazývá Sirachovec, říká: Pijavice jsou dcery, to jest, bažení; stále říkají: Dej sem, dej sem (Přísl. 30, 15).

3. Z toho je zřejmé, že bažení nedodávají duši nic dobrého, nýbrž jí odnímají, co dobrého má; a neumrtví-li jich, neustanou, dokud v ní neučiní to, co prý činí své matce mláďata zmijí, jež, když jí dorůstají v životě, užívají matku a usmrtí ji a zůstanou sama živa na útraty matčiny. Tak dojdou i neumrtvená bažení tak daleko, že usmrtí duši před Bohem, protože ona dříve neusmrtila jich. Proto praví Sirachovec: *Aufer a me, Domine, ventris concupiscentias* (Sir. 23, 6). Odejmi ode mne, Pane, chtíče života. A co v ní pak jediné žije, jsou ona.

4. Ale i když nedojdou až k tomu, je to velmi smutné, když uvážíme, v jakém stavu drží ubohou duši bažení, která v ní žijí, jak nešťastná a nepěkná je jimi sama v sobě, jak nepřívětivá k bližním a jak mdlá a lenivá ke službě Boží. Neníť špatné šťávy, která by činila nemocného tak mdlým a těžkopádným k chůzi, anebo mu působila takový odpor k jíd-

lu, jak činí bažení po tvorech duši mdlou a neochotnou ke snaze o ctnost. A tak bývá příčinou, proč mnoho duší nemá snahy o získávání ctnosti a chuti k němu, zpravidla to, že mají bažení a náklonnosti, které nejsou před Bohem čisté.

H l a v a X I .

V níž se dokazuje, že k tomu, aby duše dospěla ke spojení s Bohem, je nutné, aby byla prosta všech bažení, aťsi jsou sebe nepatrnější.

1. Podobá se, že se čtenář již dávno touží otázati, zda musí, má-li se dojítí tohoto vznešeného stavu dokonalosti, nezbytně předcházeti úplné umrtvení co do všech bažení, drobných i velikých, a zda nepostačí umrtviti některá z nich a nechatí jiná, aspoň ta, která se zdají malé váhy. Zdát se to věc těžká a velice nesnadná, že by mohla duše dojítí tak veliké čistoty a nahosti, aby neměla vůle a náklonnosti k ničemu.

2. Na to odpovídám za prvé, že je sice pravda, že ne všechna bažení jsou stejně škodlivá a že nevadí duši všechna stejnou měrou, [ale že nicméně musí všechna dobrovolná býti umrtvena]. Mluvím jen o dobrovolných, protože bažení přirozenostní [t. j. nedobrovolná] vadí duši málo nebo nic vzhledem ke spojení, když se k nim nepřivolí a ona nepokročí za první hnutí (a to jsou všechna ta, ve kterých neměla vůle rozvážená ani předtím ani potom účasti); neboť vymýtiti tato, to jest umrtviti

je v tomto životě úplně, je nemožné. Ale tato nevadí tou měrou, že by se nemohlo dojíti ke spojení s Bohem, i když nejsou, jak pravím, úplně umrtvena; můžet' je přirozenost docela dobře míti a duše jich při tom býti co do rozváženosti velice prosta. Přihodíť se třeba někdy, že bude duše ve velikém spojení s Bohem modlitbou v klidu ve vůli a že tato bažení budou právě přítomna ve smyslové stránce člověkově, ale nebude v nich míti účasti stránka vyšší, jež je v modlitbě. Ale všecka ostatní bažení, totiž dobrovolná, aťsi jsou po něčem smrtelně hříšném, a ta jsou nejhorší, anebo po všedně hříšném, a ta jsou méně zlá, anebo jsou pouze po nedokonalostech, a ta jsou nejmenší, se musí vesměs vymýtití a všech, aťsi jsou sebe nepatrnější, musí býti duše prosta, má-li dojíti tohoto úplného spojení. A důvod je ten, že stav tohoto spojení s Bohem záleží v tom, že člověk má duši co do vůle v úplném přepodobnění ve vůli Boží, takže v ní není nic protivného vůli Boží, nýbrž že je v každém svém hnutí a každým svým hnutím pouze vůle Boží.

3. Vždyť to jest příčina, proč v tomto stavu pravíme, že je již ze dvojí vůle jedna, to jest vůle Boží, a tato vůle Boží je rovněž vůle duše. Kdyby tedy tato duše chtěla [i jen] nějakou nedokonalost, již Bůh nechce, nebylo by tu již vůle jedné, Boží, ježto by duše měla vůli k něčemu, k čemu by jí neměl Bůh. Je tudíž zřejmé, že duše, má-li dojíti dokonalého spojení s Bohem láskou a vůlí, musí býti nejprve

prosta veškerého bažení vůle, aťsi sebe nepatrnějšího. To jest, je nutné, aby vědomě a s poznáním nedala vůlí souhlasu ani k nedokonalosti a dospěla i k tomu, že bude míti sílu a svobodu, že to dovede učiniti [t. nesvoliti], i když si [nedobrovolné bažení] uvědomí. Pravím: s poznáním; neboť když si to neuvědomí a nepozná to [náležitě], anebo když to není [úplně] v její moci, upadne ovšem jen do nedokonalostí a všedních hříchů a do bažení přirozenostních, o kterých jsme mluvili; neboť o těchto hříších ne zcela dobrovolných a nenadálých je psáno, že spravedlivý upadne sedmkrát za den a povstane (Přísl. 24, 16). Ale z bažení dobrovolných, která jsou všední hříchy vědomé, postačí, i když se vztahují, jak jsem řekl, na věci zcela nepatrné, i jen jedno, které se nepřemůže, a již způsobí překážku. Totiž, když se neumrtví jeho habitus; neboť někdy ani několik konů různých bažení nezpůsobí ještě tolik, když jen jsou jejich habitusy umrtveny. Nicméně musí duše dojíti i k tomu, aby ani těchto konů neměla, protože i ty pocházejí z habituální nedokonalosti. Ale nějaké habituální nedokonalosti dobrovolné, stran kterých se duše nikdy úplně nepřemohou, ty nejenže jsou na překážku spojení s Bohem, nýbrž i vůbec pokroku v dokonalosti.

4. Tyto habituální nedokonalosti jsou na příklad jakýsi obecný zvyk mnoho mluvit, jakési drobné přilnutí k něčemu, které se duše nikdy úplně nerozhodne přemoci, jako k osobě, šatu, knize, světničce, určitému druhu jíd-

la a jiným drobným stykům a libůstkám, když někdo chce míti libost z věcí, věděti a slyšeti, a jiné podobné chyby. Kterákoliv z těchto nedokonalostí, ke které duše lne a má v ní habitus, je tak veliká škoda co se týče možnosti vzrůstu a pokroku ve ctnosti, že kdyby duše upadala každý den do mnoha jiných nedokonalostí a všedních hříchů nesouvisících, které nepocházejí z trvalého zvyku vzešlého z nějakého trvalého zlého lpění, nebudou jí tak velikou překážkou, jako když ona k něčemu lne. Neboť pokud duše tak lne, není pomyšlení, že by mohla pokračovati v dokonalosti, i když je to nedokonalost jen velmi nepatrná. Nesejdet na tom, zda je pták připoután na niti tenké či na silné; vždyť i když je tenká, je na ní přece tak připoután jako na silné, dokud jí nepřetrhne a neodletí. Ovšem, tenkou přetrhnouti je snadnější; ale aťsi je to sebe snadnější, nepřetrhne-li jí, nepoletí. A tak je tomu s duší, která k něčemu lne; aťsi má sebevíce ctnosti, nedojde svobody ze spojení s Bohem. Neboť bažení a lnutí duše mají tu vlastnost, kterou prý má vůči lodi držalka, jež ji, ač je to rybka velmi malá, podaří-li se jí přissáti k lodi, udrží v takové nehybnosti, že jí nenechá ani dojetí do přístavu ani se plaviti. A tak je to smutné, když vidíme některé duše jako bohaté lodi s nákladem duchovního bohatství a dobrých skutků a cvičení duchovních a ctností a milostí, které jim Bůh prokazuje — ale protože nemají zmužilosti, aby učinily konec nějaké libůstce nebo lnutí nebo náklonnosti

(vždyť to je všechno jedno), nikdy se nedostanou dále a nedospějí do přístavu dokonalosti, a přece by k tomu nebylo třeba více než se opravdu rozlétnouti a konečně přetrhnouti onu nit ze lnutí anebo odstraniti onu přissátou držalku, bažení.

5. Jest velice želeť, že jim Bůh dal zpřetrhati jiné silnější provázky z náklonností hříšných a marných, a ony se, protože se neodtrhnou od nějaké malichernosti, kterou jim Bůh řekl aby z lásky k němu přemohly a jež není více než nitka a vlásek, zastaví na cestě k tak velikému dobru. A co je ještě horší, že nejen nepostupují, nýbrž že tím lnutím couvají a pozbývají toho, co v tak dlouhé době, s tak velikou námahou ušly a získaly; jeť přece známá věc, že na této cestě nepostupovati je couvati a nezískávati je pozbývati. Vždyť to nám chtěl Pán náš dáti na srozuměnou, když pravil: Kdo není se mnou, proti mně jest; a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje (Mat. 12, 30). Když někdo nepečuje o to, aby se nádoba opravila, postačí malá štěrbina, která v ní je, aby z ní vytekla všechna tekutina, která je uvnitř. Vždyť dobře nás o tom poučil Sirachovec, řka: Kdo za nic nepokládá maličkostí, pomalu upadne (Sir. 19, 11). Neboť, jak zase on praví, jedna jiskra se rozmůže v oheň (Sir. 11, 34). A tak postačí jedna nedokonalost, aby s sebou přivedla jinou, a ty zase, aby měly v zápětí jiné; a tak se téměř nikdy neuvidí, že by duše, která je nedbalá v přemáhání jednoho bažení, neměla ještě mnoha jiných, jež

prýští z téže slabosti a nedokonalosti, kterou má vůči onomu. A tak upadají duše stále hlouběji, a již jsme viděli mnoho osob, kterým Bůh prokazoval milost, že je přivedl velmi daleko ve veliké odpoutanosti a svobodě, a pouze protože počaly připouštět jakési nepatrné lnutí náklonností, a [to ještě] v rouše dobra, styku a přátelství, že jim tamtudy znenáhla vyprchal duch Boží a záliba v Bohu a ve svaté samotě, že se u nich jevil úpadek v radosti z duchovních cvičení a v přesnosti v nich, a že se nezastavily, dokud nepozbyly všeho; a to proto, že neučinily přítrž onomu počátečnému zalíbení a bažení smyslovému a neuchovaly se v samotě pro Boha.

6. Na této cestě se musí stále jíti, má-li se dojíti; to jest stále se musí vymycovat choutky, ne živiti je; a jestliže se nevymýtí všecky úplně, nedojde se úplně. Neboť jak se dřevo nepřepodobní v oheň, i když mu schází v jeho disposici jen jeden stupeň tepla, tak se nepřepodobní duše v Boha, i má-li jen jednu nedokonalost, i když je to méně než bažení dobrovolné, ježto, jak bude řečeno později v noci víry, duše nemá než jednu vůli, a když se ta něčím zabaví a zaměstná, nezůstane svobodná, samotna a čistá, jak se to vyžaduje k přepodobnění v Boha.

7. Obraz toho, co bylo řečeno, máme v knize Soudců, kde se praví, že přišel anděl k synům Izraelovým a řekl jim, že, poněvadž nevyhubili úplně toho lidu protivného, nýbrž naopak s některými z nich uzavřeli smlouvu, že

jim je proto ponechá mezi nimi za nepřátele, aby jim byli příležitostí k pádu a záhubě (Soudc. 2, 3). A právem tak Bůh jedná s některými dušemi. Vždyť je vyvedl ze světa a pobil jim obry jejich hříchů a vyhubil množství jejich nepřátel, totiž příležitostí ke zlému, které měly ve světě, jen aby ony vešly s větší svobodou do této zaslíbené země, totiž spojení s Bohem, a ony nicméně uzavírají přátelství a spojenectví s chátrou, nedokonalostmi, a nemrtví jich úplně; proto je Pán náš v hněvu nad tím nechá upadati v jejich baženích do horšího a horšího.

8. Také v knize Josuově máme obraz toho, co bylo řečeno, když Bůh Josuovi, an se měl začítí ujímati držení země zaslíbené, přikázal, aby v městě Jerichu tak zničil vše, co v něm je, že v něm nenechá nic na živu, od muže až do ženy, a od dítěte až do starce, a všecek dobytek, a aby si ze vší kořisti nic nebrali a po ničem nezatoužili (Jos. 6, 21). To abychom pochopili, že, má-li se vejíti v toto spojení s Bohem, musí umřítí všecko, co žije v duši, nečetné i četné, malé i velké, a duše že musí zůstatí bez touhy po tom všem a tak odpoutaná, jako by to nebylo pro ni a ona nebyla pro to. Dobře nás tomu učí sv. Pavel v listě ke Korintským, říká: Pravím vám toto, bratři, že čas je krátký; co zbývá a je potřebné, je to, aby ti, kdo mají manželky, byli tak, jako by jich neměli; a ti, kdo pláčí pro věci tohoto světa, jako by neplakali; a kdo se radují, jako by se neradovali; a kdo kupují, jako by v držení

nebyli; a kdo užívají tohoto světa, jako by ne-užívali (1. Kor. 7, 29—31). Toto nám praví apoštol, uče nás, jak odpoutanou musíme mít duši ode všech věcí, máme-li jíti k Bohu.

H l a v a XII.

V níž se jedná o tom, jak se odpoví na jinou otázku, a tudíž se vykládá, která jsou to bažení, jež postačí, aby způsobila v duši řečené škody.

1. Velice bychom se mohli rozepsati o tomto předmětu noci smyslu, když bychom uvedli to mnohé, co lze ještě říci o škodách, které bažení přivodí, nejen způsoby řečenými, nýbrž i mnoha jinými. Ale na to, co je k našemu účelu, postačí, co bylo řečeno; podobáť se, že je tím již vysvětleno, proč se jejich umrtvení nazývá nocí, a jak velice je nutné vstoupiti do této noci, má-li se jíti k Bohu. Pouze nějakou pochybnost, která by mohla o řečených věcech ve čtenáři vyvstati, jest ještě třeba rozebrati závěrem k této části, než pojednáme o způsobu, jak do noci smyslu vstoupiti.

2. A je to za prvé, zda postačí kterékoliv bažení, aby způsobilo a přivodilo v duši obojí zlo již řečené, totiž privativní, že zbaví duši milosti Boží, a pozitivní, že v ní způsobí paterou hlavní škodu, kterou jsme uvedli. Za druhé, zda postačí kterékoliv bažení, aťsi je sebe nepatrnější, a aťsi je kteréhokoliv druhu, aby ji způsobilo všechnu paterou pospolu, či zda jedna bažení způsobí pouze jedny škody a druhá druhé, jako že by jedna působila trýzeň, druhá zemdlenost, jiná temnotu, atd.

3. Odpovídaje na to pravím stran prvního, že co do škody privativní, že totiž zbaví duši Boha, to mohou učiniti a učiní úplně pouze bažení dobrovolná, která jsou svou látkou smrtelně hříšná, protože ta zbavují duši v tomto životě milosti a v příštím blaženosti, to jest svojení Boha. Stran druhého pravím, že jak tato, která jsou látkou smrtelně hříšná, tak dobrovolná bažení látkou všedně hříšná a ta, která mají za látku pouze nedokonalosti, a každé z nich, postačí, aby způsobilo v duši všechny ty škody pozitivní pospolu. Ač ony jsou ovšem jistým způsobem [i] privativní, nazýváme je zde pozitivními, protože odpovídají obrácení ke tvoru, tak jak škoda [čiře] privativní odpovídá odvrácení od Boha. Ale je v tom ten rozdíl, že bažení smrtelně hříšná způsobí úplnou slepotu, trýzeň a znečištění a slabost, atd., kdežto ostatní, látkou všedně hříšná nebo nedokonalostní, nezpůsobí těchto úhon měrou úplnou a dovršenou, ježto nezabaví milosti, na čemž závisí jejich zavládnutí v duši, protože smrt milosti jest jejich život; ale způsobí je v duši aspoň slabě, podle ochabnutí milosti, které ta bažení způsobí v duši. To bažení tedy, které více zvlažní milost, způsobí též hojněji trýzně, slepoty a pošpinění.

4. Jest si však všimnouti, že i když každé bažení způsobí tyto úhony, které zde nazýváme pozitivními, [všecky pospolu], že přece jedna působí hlavně a přímo jedny, a jiná jiné, kdežto ostatní působí až důsledkem. Neboť i když jest pravda, že bažení smyslné způ-

sobí všechny tyto úhony, přece ono hlavně a vlastně špiní duši i tělo. A i když je bažení lakotné rovněž způsobí všechny, hlavně a přímo způsobí zármutek. A třebaš je bažení ješitné taktéž působí všechny, hlavně a přímo způsobí temnoty a slepotu. A třebaš je bažení obžerné působí všechny, hlavně způsobí vlašnost ve ctnosti, a tak je tomu i u ostatních.

5. A příčina, proč kterýkoliv kon dobrovolného bažení způsobí v duši všechny tyto účinky pospolu, je přímá protiva, v níž jsou proti všem konům ctnosti, jež působí v duši účinky opačné. Neboť jak kon ctnosti v duši působí a pěstí pospolu lahodu, mír, útěchu, světlo, čistotu a statečnost, tak způsobí nezřízené bažení trýzeň, únavu, zemdlenost, slepotu a slabost. Všecky ctnosti rostou cvičbou v jedné, a všechny neřesti a jejich důsledky v duši rostou upadáním do jedné. A třebaš není všechny tyto úhony ještě viděti v době, kdy se bažení ukojí, protože libost z něho to tehdy zamezí, nicméně se dříve nebo později dobře pocítí jeho zlé důsledky. To je velmi dobře znázorněno knihou, kterou anděl přikázal sv. Janu pozříti ve Zjevení a jež mu v ústech způsobila sladko, v břiše však mu učinila hořko (Zjev. 10, 9). Neboť když se bažení provádí skutkem, je sladké a zdá se dobré, ale později se pocítí jeho hořký účinek; to může dobře posouditi ten, kdo se jimi nechá vésti. Ovšem mi není neznámo, že jsou někteří tak slepí a necitelní, že toho nepocítují; ježto totiž nekrá-

čejí cestou Boží, nevidí, co je jim na cestě k Bohu překážkou.

6. O ostatních baženích, totiž přirozenostních, která nejsou dobrovolná, a o myšlenkách, které nepostoupí za první hnutí, a o jiných pokušeních, ke kterým se nesvolí, zde nejednám; neboť tyto nezpůsobí duši žádné z řečených úhon. Neboť i když má osoba, ve které vzniknou, ze vzrušení a zneklidnění, jež jí tehdy způsobí, dojem, že ji špiní a oslepují, není tomu tak; spíše v ní působí opačné užitky. Neboť odporujíc jim získává statečnosti, čistoty, světla a útěchy, a mnoha jiných statků, jak to řekl Pán náš svatému Pavlovi: Síla se v slabosti zdokonaluje (2. Kor. 12, 9). Ale dobrovolná bažení způsobí všechno řečené zlo a ještě více. A proto je hlavní starost, kterou mají duchovní učitelé, ta, aby hned umrtvovali ve svých žácích kterékoliv bažení a dovedli je k tomu, aby zůstali prázdní toho, po čem toužili, a tak je vysvobodili z tak veliké ubohosti.

H l a v a X I I I .

V níž se jedná o způsobu a řádu, který jest zachovávat, má-li se vstoupiti do této noci smyslu.

1. Nyní zbývá, abychom ještě dali několik pokynů, aby se dovedlo a mohlo vstoupiti do této noci smyslu. K tomu cíli jest věděti, že duše zpravidla vstupuje do této noci smyslové dvojím způsobem: jeden je činný, druhý trpný. Způsob činný je to, co duše může učiniti a činí se své strany, aby do ní vstoupila, a

o tom budeme jednati nyní v dalších pokynech. Trpný záleží v tom, že duše nečiní nic, nýbrž že to v ní působí Bůh, a ona se má jako trpící. O tom pojednáme ve čtvrté knize, když nám bude jednati o začátečnicích. A poněvadž tam musíme s Boží pomocí dáti začátečníkům podle mnoha nedokonalostí, které na této cestě mívají, mnoho pokynů, nebudu se zde rozepisovati a dávati jich mnoho. A to také proto, že dávati je ani tak nepatří na toto místo, poněvadž nyní pouze jednáme o příčinách, proč se tento přechod jmenuje noc, a jaká ona jest, a kolik je v ní částí. Poněvadž se však podobá, že by to zůstalo příliš krátké a méně prospěšné, když by nebyl hned podán nějaký prostředek nebo pokyn, jak uplatňovati tuto noc svých bažení, rozhodl jsem se dáti sem krátký návod, který tu následuje; a totéž učiním na konci každé z ostatních dvou částí nebo příčin této noci, o nichž jest mi pak s pomocí Páně jednati.

2. O těchto pokynech, jak přemáhati bažení, které zde následují, mám, ač jsou krátké a nečetné, zato, že jsou tak prospěšné a účinné, jak jsou stručné; takže tomu, kdo se v nich bude chtíti doopravdy cvičiti, nebudou scházeti žádné jiné, nýbrž je bude míti všecky zahrnuty v těchto.

3. Za prvé měj duchovní člověk stálou touhu napodobiti Krista ve všech svých věcech a připodobňovati se tedy jeho životu, o němž musí uvažovati, aby jej uměl napodobiti a počínati si ve všem, jak by si počínal on.

4. Za druhé se, aby to mohl dobře činiti, vzdávej každé libosti, která se naskytne jeho smyslům, nebude-li čistě ke cti a slávě Boží, a zůstaň jí prázden z lásky k Ježíši Kristu, jenž v tomto životě neměl jiné libosti, a ani jí nechtěl, než aby konal vůli svého Otce, což nazýval svým pokrmem a stravou. Uvedu příklad. Naskytne-li se mu libost z poslouchání věcí, na kterých nezáleží ke službě a cti Boží, nechtěj zakoušeti libosti z toho a nechtěj jich slyšeti; a bude-li mu působiti libost patřiti na věci, které mu nenapomáhají více na cestě k Bohu, nechtěj ani té libosti ani patření na ty věci; a jestliže se mu naskytne libost z mluvení nebo z čehokoliv jiného, učin totéž. A zcela tak při všech smyslech, nakolik se tomu bude moci nenápadně vyhnouti; vždyť nemůže-li, postačí, aby z toho nechtěl míti libosti, i když ty věci vnímá. A tímto způsobem se musí snažiti zanechati smysly hned umrtveny co do té libosti a jí prázdný, jako potmě. A touto dbalostí prospěje v krátké době velice.

5. A na umrtvování a uklidňování čtvera přirozených vášní, totiž radosti, naděje, bázně a bolesti, z jejichž souladu a uklidnění vyplývají tato a ostatní dobra, je úhrnný prostředek to, co zde následuje; je to i velmi záslužné a zdroj velikých ctností.

6. Hleď se vždycky kloniti ne k snadnějšímu, nýbrž k nesnadnějšímu; ne k lahodnějšímu, nýbrž k odpornějšímu; ne k libějšímu,

nýbrž spíše k tomu, co dá méně libosti; ne k tomu, co je odpočinek, nýbrž k pracovnímu, ne k tomu, co je útěcha, nýbrž naopak k neútěše; ne k tomu, co je více, nýbrž k tomu, co je méně; ne ke vznešenějšímu a vzácnějšímu, nýbrž k nižšímu a opovrženějšímu; ne k tomu, co je chtění něčeho, nýbrž k nechtění ničeho; nevyhledávati si, co je z věcí časných lepšího, nýbrž co je z nich horšího, a toužiti vejíti pro Krista do úplné nahosty a prázdnoty a chudoby vzhledem ke zcela všemu, co je na světě.

7. A těmto skutkům jest se mu oddati ze srdce a nechať v nich hledí dojíti vyrovnanosti vůle. Neboť bude-li je konati ze srdce, najde v nich velmi brzy velikou slast a útěchu, bude-li si jen počínati spořádaně a rozvážně.

8. Když se to, co zde bylo řečeno, dobře koná, zcela to postačí ke vstoupení do noci smyslu; ale na větší hojnost uvedeme ještě jiný způsob cvičení, který učí umrtvovati žádostivost těla a žádostivost očí a pýchu života, to jest ty věci, které, jak praví sv. Jan (1. Jan 2, 16), vládnou ve světě a z nichž vyvěrají všechna ostatní bažení.

9. Za prvé, hleděti konati, z čeho nám vzejde pohrdání, a toužiti, aby to všichni činili; za druhé, hleděti mluvit, z čeho nám vzejde pohrdání, a toužiti, aby to všichni činili; za třetí, hleděti o sobě mysliti nízko, takže sebou budeme pohrdati, a toužiti, aby to všichni činili.

10. Závěrem k těmto radám a pravidlům zde nebude od místa uvést ty verše, které stojí psány pod Výstupem na horu, totiž pod kresbou na začátku této knihy, a jež jsou poučení, jak na ni vystoupiti, to jest dostoupiti výšin spojení s Bohem. Neboť i když je pravda, že se tam mluví o stránce duchové a vnitřní, jednají také o duchu nedokonalosti co do stránky smyslové a vnější, jak lze viděti z obou cest, které jsou po stranách stezky k dokonalosti. V tom smyslu tedy jim budeme rozuměti zde, totiž po stránce smyslové, kdežto později, v druhé části této noci, jest jim rozuměti po stránce duchové.

11. Znějí takto:

Abys došel kochání ve všem,
nechtěj míti kochání v ničem.

Abys došel svojení všeho,
nechtěj svojiti z ničeho nic.

Abys došel toho, že budeš vším,
nechtěj býti v ničem ničím.

Abys došel toho, že budeš věděti všecko,
nechtěj věděti o ničem nic.

Abys došel toho, v čem se nekocháš,
musíš jíti tamtudy, kde se nekocháš.

Abys došel toho, čeho nevíš,
musíš jíti tamtudy, kde nevíš.

Abys došel toho, čeho nesvojíš,
musíš jíti tamtudy, kde nesvojíš.

Abys došel toho, co nejsi,
musíš jíti tamtudy, kde nejsi.

Z p ů s o b,
j a k s e n e p ř e k a z í v š e c k o.

12. Když se věnuješ něčemu,
již se nenoříš ve všecko;
neboť abys úplně došel všeho,
musíš se úplně zapříti ve všem.

A až toho dojdeš, že to budeš úplně mítí,
musíš to mítí, aniž co budeš chtítí.
Neboť chceš-li mítí něco ze všeho,
nemáš čistě v Bohu svého pokladu.

13. V této nahosti najde duše duchová klid
a odpočinek. Poněvadž v ní totiž po ničem ne-
dychtí, neznavuje jí tam nic směrem vzhůru a
nezatěžuje jí tam nic směrem dolů, ježto je
v těžišti své pokory. Neboť když po něčem
dychtí, právě tím se znavuje.

H l a v a XIV.

V níž se vykládá druhý verš první slohy.

Steskem v lásce jsouc roznícena.

1. Poněvadž jsme již vyložili první verš té-
to slohy, jež jedná o noci smyslu, a vysvětlili,
jaká to noc je tato noc smyslu a proč se na-
zývá nocí, a poněvadž jsme rovněž podali řád
a způsob, který jest zachovávatí, aby se do ní
činně vstoupilo, jest nyní pořadem na místě,
abychom pojednali o jejích vlastnostech a ú-
čincích, jež jsou podivuhodné. Jsou obsaženy
v dalších verších řečené slohy a já je stručně
nastíním, abych tím vyložil řečené verše, jak

jsem to slíbil v Předmluvě, a pak postoupím dále k druhé knize, jež jedná o druhé části této noci, totiž o noci ducha.

2. Duše tedy praví, že „steskem v lásce jsouc roznícena“ prošla a vyšla v této temné noci smyslu ke spojení s Mileným. Neboť na přemožení všech bažení a na povrhnutí libostmi ze všech věcí, láskou a náklonností ke kterým se duše obyčejně roznítí, takže se z nich těší, bylo třeba jiného většího roznícení jinou lepší láskou, totiž láskou k jejímu Ženichu, aby, majíc libost a sílu z ní, měla statečnost a stálost nutnou k tomu, aby snadno povrhla každou láskou jinou. A nejen lásku k svému Ženichu jí bylo třeba míti na přemožení síly bažení smyslových, nýbrž musila býti láskou roznícena a ve stesku. Neboť se přihází a je tomu skutečně tak, že smyslovost je s tak velikým steskem baživosti pužena a přitahována k věcem smyslovým, že, není-li stránka duchová roznícena jiným větším steskem po tom, co je duchové, není s to, aby přemohla přirozené jho a vstoupila do této noci smyslu, a ani nebude míti odvahy, aby zůstala potmě vzhledem ke všem věcem, zbavíc se bažení po nich všech.

3. Ale jaký a kolikerého způsobu je tento stesk z lásky, jež mají duše v začátcích této cesty ke spojení, a jak snaživé a vynalézavé jsou, aby vyšly ze svého domu, to jest z vlastní vůle, do noci umrtvení svých smyslů, a jak snadnými, ba i slastnými a lahodnými se jim z tohoto stesku po Ženichovi zdají všecky ná-

mahy a všecka nebezpečí této noci, to ani nelze vyložit; to lze lépe zakoušeti.

H l a v a XV.

V níž se vykládají ostatní verše řečené slohy.

Ó štěstí blahého!

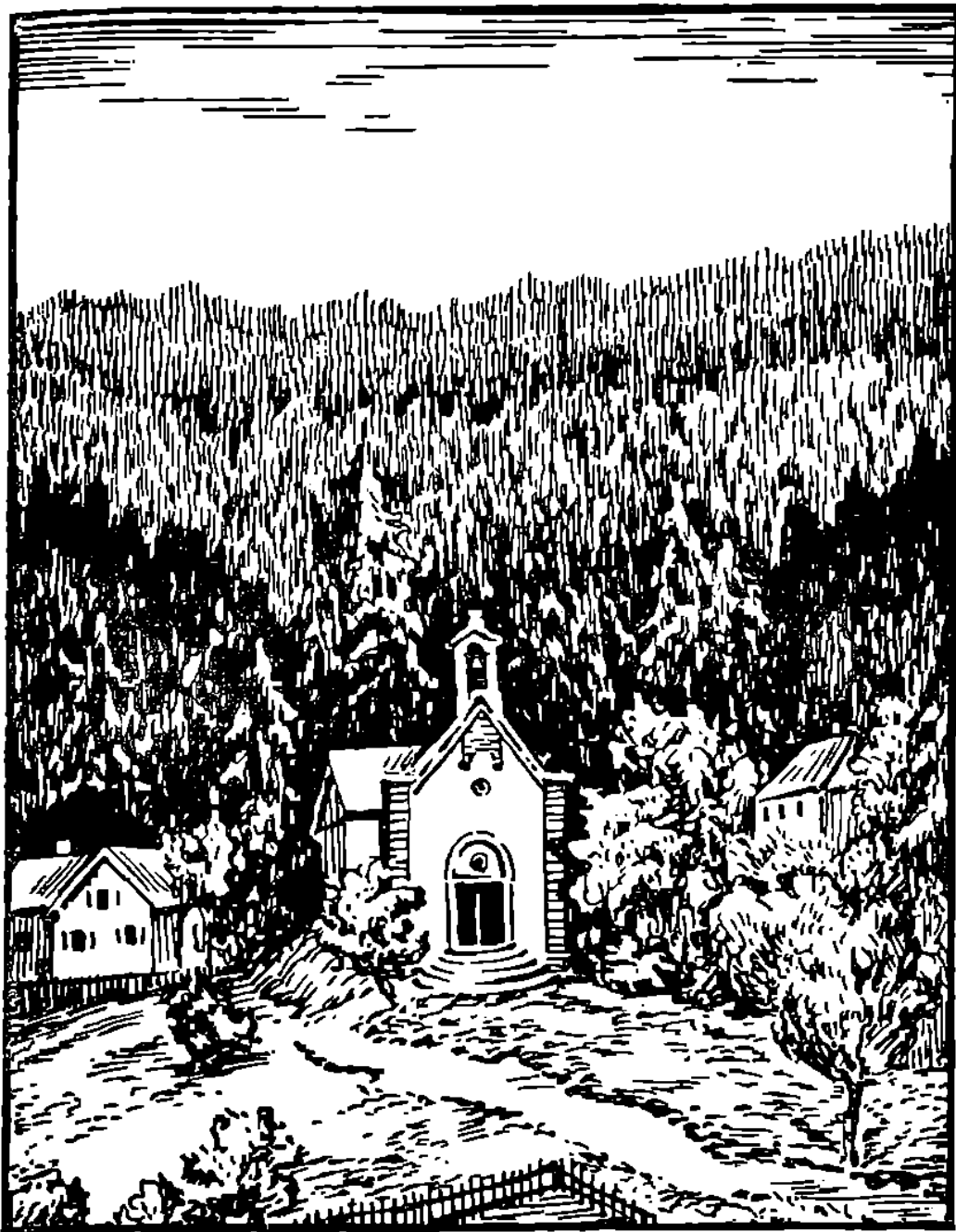
Vyšla jsem nepozorována,

Když můj dům již v spánku odpočíval.

1. Používá tu za obraz ubohého stavu v zajetí; kdo z něho vyvázne, aniž mu to kdo ze žaláříků překazí, má to za „blahé štěstí“. Neboť duše je od hříchu prvopočátečního opravdu jako zajatkyně v tomto smrtelném těle, jsouc podrobena vášním a bažením přirozenosti. Z jejich sevření a poddanství že vyšla nepozorována, totiž aniž jí to kdo z nich překazil nebo ji zadržel, považuje za „blahé štěstí“.

2. Na prospěch k tomu jí arci bylo, že vyšla „za temné noci“, totiž zbavivši se všech libostí a umrtvivši všecka bažení. A slovy „když její dům již v spánku odpočíval“, jest rozuměti stránku smyslovou, jež jest dům všech bažení, již uklidněnou přemožením a usmáním jich všech. Neboť dokud bažení nejsou uspána umrtvením ve smyslovosti a sama smyslovost co do nich ještě neodpočívá v spánku, takže již nevede nijaké války proti duchu, nevyjde duše na pravou svobodu, aby se kochala ve spojení s Mileným.

Konec knihy první.



PRVNÍ LA SALETSKÁ KAPLE V NAŠÍ VLASTI.

Sledujeme-li postup šíření „veliké zvěsti“ la saletské, pozorujeme v tom obdoby s šířením božské zvěsti svatého Evangelia. Již za života svědků Páně roznesla se blahá zvěst spásy do dalekých končin, takže známa byla

od Indie až do Španěl, od Afriky až do Gallie a Britanie. Bylo možno říci o apoštolech: „Po veškeré zemi vyšel zvuk jejich a až do končin okrsku zemského slova jejich!“

Brzy však se božská zvěst setkávala na svém postupu s protivenstvími, svědkové Kristovi byli pronásledováni, později i zmatky v samém křesťanstvu ztěžovaly apoštolskou činnost.

Podobně tomu bylo s velikou zvěstí, kterou svěřila Matka Boží 19. září 1846 svým dvěma pastevcům na La Salettě. V krátkém čase roznesla se tato výstražná zvěst do všech končin, dříve ještě, než nepřátelství, vzniklé proti Zjevení, mohlo potlačit její rozšíření.

Že i u nás byl obsah Zjevení la saletského již v prvních letech znám, toho živým důkazem je kromě písní a obrázků, jež kolovaly mezi lidem, kaple ke cti Matky Boží La Saletské u Krautenvaldu na hranicích Kladska. Je památná již tím, že je první kaplí la saletskou na území naší vlasti, ještě památnější okolnostmi, jež daly podnět k jejímu založení.

Ve čtyřicátých letech minulého století žil v Krautenvaldu hraběcí hajný František Eichinger se svou zbožnou manželkou Veronikou. Bydleli v hájovně na pokraji lesa několik set kroků od obce. R. 1846 na Eichingerovou dolehla těžká duševní choroba. Propadla zádumčivosti, provázené těžkým duševním utrpením, jež se stupňovalo až k šílenství. Za těchto hrozných zkoušek pokoušela

se ubohá několikrát i o sebevraždu, v čemž jí však na štěstí po každé bylo zabráněno. Po třech letech utrpení dostala se jí r. 1848 do rukou knížečka o zjevení Panny Marie na hoře La Salettě. Ubohá žena pojala hned zvláštní důvěru k Matce Boží La Saletské a slíbila, že dá k její cti postavit kapli, vysvobodí-li ji z její nemoci. Bylo to ve svátek Nejvyšší Trojice.

A hle, sotva tento slib učinila, pocítila v srdci zvláštní radost, jaké nikdy dosud nebyla zakusila. Puzena touto radostí vyšla vstříc poutníkům, kteří toho dne se vraceli z Vamberk a mezi nimiž byli i její muž a dcera. Když potkala procesí, sama začala zpívat chvalozpěv „Bože, chválíme tebe,“ nemohouc utlumiti radosti, již její duše oplývala. Byla uzdravena! A nebylo to uzdravení jen přechodné. Od té chvíle už nikdy nepocítila záchvatu trudnomyslnosti a pomatenosti, jak výslovně potvrzuje tehdejší farář krautenvaldský Arnošt Axman ve farní kronice. Její syn se stal knězem.

Veronika Eichingerová splnila svůj slib. Dala vystavěti poblíž hájovny kapličku s výklenkem, do něhož byl zavěšen obraz Panny Marie La Saletské, vymalovaný malířem Neugebauerem z Javorníka. K posvěcení došlo 10. června 1851. Komisař knížete biskupa vratislavského, k jehož diecési území to náleží, Filip Dittrich z Johannesbergu, sloužil slavnou mši svatou ve farním kostele, posvětil kapličku a v kázání nadhodil, že by nemělo

zůstatí na této jednoduché kapličce, nýbrž že je třeba snažiti se o zbudování větší svatyně.

Kaplička stála prostřed smrkového porostu a při ní byla kolna, jež by chránila návštěvníky a sloužila k zavěšení obrázků. První votivní obraz darovala jistá paní z Obergostitz po šťastném vyvážnutí z nebezpečného porodu.

V pruské obci Schwammelwitz byl kostelní předzpěvák jménem Aust, jenž trpěl ukrutnými bolestmi hlavy. Jednou ve snu slyšel výzvu, ať putuje do Krautenvaldu, tam že dojde uzdravení. Ale ani jemu, ani tamějšímu faráři nebylo známo, že by Krautenvald byl poutním místem. Teprve když se výzva opakovala, vydal se tam v neděli s procesím a hudbou. Když po službách Božích zapředl řeč s farářem Axmanem, zvěděl od něho, že Krautenvald sice není poutním místem, ale že za osadou je kaplička Matky Boží. Tam se tedy nemocný s procesím odebral a došel slíbeného uzdravení.

Od té doby přicházely i z jiných míst poutní průvody, takže bylo nutno pomýšleti na zvětšení kaple.

Kníže biskup vratislavský Förster udělil svolení k stavbě za těchto podmínek: 1. že není proti stavbě policejních námitek; 2. že dosavadní kaple s přístavbou bude hned po zhotovení nové odstraněna; 3. že v nové kapli nebudou zavěšovány žádné votivní tabulky a obrazy bez schválení místního duchovenstva, jemuž přísluší dbáti, aby nic necírkev-

ního, nevkusného a nesrovnávajícího se s důstojností svatyně tam nebylo připuštěno; 4. že žádné nápisy o vyslyšení proseb tam nebudou umísťovány, dokud by biskupem osobně nebyly schváleny; 5. že pozemek se vším příslušenstvím bude majetkem církevním.

Aby poslední podmínka mohla býti splněna, tehdejší majitel panství hrabě Schaffgotsch dal sepsati 2. listopadu 1856 darovací listinu, již věnuje onen pozemek na stavbu kaple.

V květnu se začalo se stavbou a okolní obce ochotně přispívaly dodávkami cihel, vápna, písku a dříví.

Dne 13. září 1857 byla kaple, vším příslušenstvím vybavená, posvěcena samým knížetem biskupem vratislavským.

Že poutníci ani potom nepřicházeli k nové La Saletské kapli marně, dokazuje farní kronika krautenvaldská, v níž jsou zaznamenány podivuhodné případy vyslyšení. Tak r. 1858 Regina Píchová z Wiersbelu, po léta ochrnlá a jen bídě se vlekoucí o berlách, došla tam úplného uzdravení. — R. 1895 šestnáctiletý mladík Josef Reinisch z Petersdorfu utrpěl nárazem těžké poranění holenní kosti. Lékaři usoudili, že mu možno pomoci jedině odnětím nohy. Mladík však vykonal pout k la saletské kapli a bolesti ihned ustaly. Za čtvrt roku byl zdráv úplně. Jeden z lékařů otevřeně vyznal: „Zde pomohl ien Bůh a Matka Boží; my jsme pomoci nemohli.“ Onen uzdravený dosud každého roku tam přichází na pout.

Ani za našich dnů není krautenvaldská La Saletta opuštěna. Vystoupíte-li letního dne z vlaku v Javorníku, úhledném městečku na nejsevernějším cípu Slezska, a ubíráte se tichým, pozvolna stoupajícím údolím, po silnici podél šumějícího potoka mezi zalesněnými svahy, asi za hodinu vejdete do kotliny, v níž je rozložen Krautenvald, ve výši 750 metrů. Na horním konci osady je pěkný novogotický kostel, zasvěcený sv. Petru a Pavlovi. Odtud odbočíte napravo a brzy uzříte v zátiší pod lesní strání kapli. Bývá i všedního dne až do večera otevřena. Před ní několik bud s poutním zbožím dosvědčuje, že místo je stále navštěvováno. Kaple je zachovalá zevně i uvnitř. Dík podmínce stanovené biskupem vratislavským není tam protivných jarmarečních obrázků, jež hyzdívají oltáře a stěny venkovských kostelů a kaplí.

Nad gotickým oltářem je obraz Panny Marie La Saletské, rozmlouvající s pastevci. Byl darován hraběnkou Agatou Schaffgotschovou, jež jej dala zhotoviti ve Vídni. Malíř však nemaje asi vhodné předlohy ani náležitěho popisu, komponoval volně; ustrojení Panny Marie neodpovídá tudíž skutečnosti a pastevci klečí po stranách. Obraz je však pietně proveden, barvy jemně odstíněny a zejména tvář Svaté Panny s výrazem smutku i dobroty je velmi zdařile podána.

U vchodu je uchován obraz z prvotní kaple, jež dala malovati Veronika Eichingerová. Obrázek přímo strašlivý. Soudíc podle šatu,

řeklo by se, že je to začouzené staré pražské Jezulátko neb svatohorská Matička, ale věnovací nápis nepřipouští pochybnosti, že je to La Saletská Panna Maria. Jsa umístěn v pozadí, nemusí nikoho pohoršovati a jako dokument má zde své právo.

U kaple je též pramen, jenž byl prvně zpozorován při stavbě první kapličky. Na svahu, břízkami porostlém, kapličky křížové cesty.

Nad tímto zátiším na nedalekém hřebenu viděti budovu pohraniční stráže. Odtamtud pěkný pohled po okolních pohořích a dolů do Kladska. Uvažujete: jako ve Francii La Saletta na nejzazším odlehlém cípu, tak i tato naše La Saletta skryta v zákoutí u samých hranic.

Příjemnou silnicí sestupujete přes německou hranici a za půl druhé hodiny jste v Landecku, odkudž zajedete vlakem do nedalekého města Kladska, abyste poklekli před hrobem našeho slavného prvního arcibiskupa pražského svaté paměti, Arnošta z Pardubic, jehož kosti tam odpočívají uprostřed chrámu Panny Marie, ježž dal vystavěti. Touto návštěvou též splatíte dluh vděčnosti a úcty.

Antonín Stríž.

Zázrak s Velebnou Svátostí v městě Saint-André na ostrově Réunion.

Vypravování P. Lacomba, faráře v St. André. Podal je o výročních kněžských exerciciích v Perigeux a vyšlo v Náboženském týdeníku téže diecése v září 1904.

Znovu uveřejněno v knize P. Coneta: „Nová sbírka eucharistických zázraků“.

Bylo 26. ledna 1902, neděle devítníková. V osm hodin začal jsem sloužiti velkou mši svatou. Byl to pro nás svátek věčného klanění. Na svatostánku byla vystavena velebná svátost. Po pozdvihování asi před Pater noster pohlédl jsem k svaté hostii a spatřil jsem nad okruhem monstrance velmi zřetelně se rysující aureolu. „Patrně,“ řekl jsem si, „děje se tu něco zvláštního,“ ale nic určitého jsem neusoudil. Sloužil jsem dále, přec však velmi rozrušen a namáhaje se překonati své rozčilení. Po svatém přijímání, když jsem vytíral kalich, znovu jsem kradmo vzhlédl k monstranci. Opět jsem spatřil ten půlkruh v podobě krásné koruny, jež krášlila lidské čelo a dvě sklopených očí. Při posledních modlitbách, než jsem sklonil hlavu na znamení úcty při jménu Pána Ježíše, jež se čte v závěru *Per Dominum*, ještě jsem rychle několikrát popatřil na velebnou svátost a jasně jsem uviděl na božském obličejí nos a tváře. Co mne uhodilo v oči, byl hluboký bolestný smutek, zračící se na obličejí Páně. Oční brvy byly řídké a dlouhé; bylo dobře viděti, jak čněly

vpřed na víčkách. Jistě bylo možno, že jsem byl v přeludu, i zachoval jsem všecku svou chladnokrevnost a dokončil jsem obřady a modlitby svaté oběti.

Když jsem se vrátil do sakristie, pravil jsem největšímu ministrantovi: „Jdi k oltáři, podívej se na monstranci a přijď mi říci, co vidíš.“ Chlapci jdou a kvapně se vracejí, řkouce: „Důstojný otče, vidíme ve svaté hostii lidský obličej. Ukazuje se to Pán Bůh?“

Tehdy řekl jsem si v srdci: „Neuviděl jsi to sám. Děti též vidí. Chce-li Bůh učiniti zázrak, je to v jeho moci!“

Skoro zároveň s ministranty vkročil do sakristie šestnáctiletý jinoch Adam de Villiers, který část svých studií vykonal na gymnasiu.

„Jděte do kostela,“ pravím mu, „a povězte mi, vidíte-li něco zvláštního na svatostánku.“ Student se odebral k oltáři a za chvíli se vrátil opakuje to, co tvrdili ministranté: „Otče, to Pán Bůh se zjevuje v hostii, vidím jeho božský obličej.“

Od té chvíle nebylo již pro mne žádné pochybnosti. Nemýlil jsem se, poněvadž několik hochů, aniž jsem je o čem uvědomil, vidělo totéž právě tak jako já.

Když jsem se vracel ze sakristie do presbytáře k adoraci, potkal jsem několik řeholnic z farnosti. Šly ke mně a pravily: „Otče, pohled'te, vizte zázrak, který se děje v monstranci. Je v ní viděti obličej Páně!“ „Ano,“ odvětil jsem, „začal jsem to pozorovati ke konci mše svaté.“

Modlil jsem se tedy díkůčinění. Mé oči nemohly se odtrhnouti od divadla, jež je uchvacovalo. Aureola byla barvy popelavé. Čelo, obličej, víčka, jež zavírala oči, byly zsinale jako u nebožtíka.

Aniž jsem potřeboval komu co říkati, kolem kostela, po ulicích, po městských čtvrtích se již rozhlásilo, že se u svatého Ondřeje děje zázračné vidění. Přicházely zástupy lidu. Věříci jako nevěříci valili se do kostela se všech stran. Několik osob ze Saint-Denis bylo o tom zpraveno telegraficky. Sedají na povoz a urazí třicet kilometrů, jež dělí Saint-Denis od Saint-André. Na druhý den očití svědkové vypravovali v novinách toho krajského města, co byli včera na vlastní oči spatřili.

Když jsem skončil díkůčinění, odebral jsem se na faru. Byl jsem unaven a pak jsem chtěl lidu dopřáti vši volnosti, aby spatřil div z co největší blízkosti. Poněvadž se Pán Ježíš ráčí zjevití v mém kostele, má milosrdné záměry, s nimiž jsem povinen spolupůsobiti.

Opravdu, zatím co jsem si odpočíval na farně, lidu stále přibývalo. Celé dopoledne, jak kdo chtěl, měl přístup do chrámu. Zástupy přicházely a odcházely bez přetržení, neboť každý chtěl viděti zjevující se svatou Tvář. Největší část sbíhajícího se lidu viděla zjevení, ale přece všichni ho neviděli. Štěstí přálo toho dne nejprve dětem — potom největším hříšníkům. Přicházely osoby špatného života, jež nechodily do kostela. Jakmile vkročily do svatyně a octly se před velebnou svátostí, vo-

laly: „Vidím!“ Byly všechny vzrušeny. Viděly obličej, vousy, vlasy, slzy v očích, ba několik jich spatřilo na božské Tváři i kapky krve. — Ale, nepředbíhejme.

V deset hodin jsem byl povolán křtíti. Musil jsem se vrátiti do kostela, jímž procházely houfy návštěvníků, zachovávajících klid, ale zřejmě dojatých. Když jsem končil křestní obřady, vrátil jsem se do presbytáře. Příval lidu trval dále.

Pokud na mně bylo, byl jsem úplně přesvědčen, přece však jsem si pravil: „Kdybys mohl dosáhnouti od Boží dobroty, jež jest tak veliká, aby ti byl dán ještě jiný důkaz o pravdivosti zázraku na přesvědčení co největšího počtu nevěřících, děkoval bys za to nebesům.“ Přiblíživ se k oltáři a postoupiv napravo ve stranu epištolní, viděl jsem už jen svatou hostii. Odebral jsem se na stranu evangelní, a tam se mi znovu objevila svatá Tvář Pána Ježíše, obrácena ke mně. Aureola zmizela. Namísto matné, chmurné a mrtvolné barvy obličej nastoupila barva a pleť obličej oživeného, zcela probuzeného.

Ne pro mne, ale pro svůj lid chtěl jsem se odvážiti jakéhosi přezkoušení toho nadpřirozeného úkazu. U oltáře stály dřevěné přenosné schůdky. Vzal jsem je a vystoupil po nich nad oltář tváří skoro do výše monstrance. Sotva jsem stoupl na ony schůdky, už jsem neviděl obličej, jenž se mi právě byl ukázal; jakási černá skvrna počala zakrývati část svaté hostie. Když jsem vystoupil na poslední

stupeň, měl jsem před sebou už jen jakousi úplně černou inkoustovou ssedlinu, rozestřenou po skle půlměsíce, v němž byla hostie zasazena.

Patřil jsem pozorně na ten černý závoj, který Boží moc rozestírala mezi svátostnými způsoby a mým smrtelným zrakem. „Není pochyby,“ pravil jsem si, „Bůh ti dává v tuto chvíli výmluvnou odpověď.“ Rozhodl jsem se sestoupiti se schůdků. Jak jsem se skláněl sestupuje, černá barva mizela. Když jsem byl na posledním stupni, zbývala už jen skvrna v podobě obloučku mezi oběma skly půlměsíce. Odsunul jsem schůdky, a svatá hostie byla znovu popelavé barvy. Co jsem právě zjistil, bylo mi novým divem, jenž potvrzoval a vysvětloval div prvý. Vrátil jsem se do svého bytu, znovu nechávaje všecku volnost zbožnému zanícení svých oveček, ale i zvědavosti všelikých návštěvníků bezbožných, nevěrných, nevěřících, kteří též si žádali přesvědčiti se o veliké té události.

Co se dalo za mé nepřítomnosti?

Lidé se drali co nejbliž k oltáři a činili všechny možné pokusy, aby zjistili pravdu. Někteří z přítomných vystoupili za oltář, jiní před něj. Věc podivuhodná, za monstrencí zjevení neustávalo. S té i oné strany bylo právě tak dobře viděti přesvatý obličej. Potom zhasili svíce a zavřeli okenice. Na našem ostrově jsou totiž v kostelích okenice proti častým nehodám, působeným cyklonem. Lidé je několikrát zavřeli a dosáhli tím úplné tmy

v kostele, ale čím více se stmívalo, svatá Tvář byla tím zářivější a bylo ji viděti tím jasněji a zřetelněji. Po několikrát se vydralo ze všech hrudí volání plné víry a údivu.

Všichni návštěvníci však divu neviděli. Několika dostalo se toho štěstí až po dlouhých modlitbách.

Jedna slečna vešla dvakrát do chrámu, zůstala tam dosti dlouho a nic neviděla. Byla svírána úzkostí. Vrátila se po třetí, poklekla a pravila, modlíc se: „Pane Bože, nevyjdu od tud, dokud neuvidím jako ostatní.“ Obrátila se s vroucností k Panně Marii. Po chvíli zbožného vzývání zdvihla hlavu a všecka šťastna mohla rozeznati kotouč svatozáře, čelo, oči, celý obličej, končící se poněkud prošedivělými vousy. Ježto uměla kresliti, sama načrtla ten obličej, jak jej viděla, snažíc se mu dáti výraz hlubokého smutku, který byl dojímal všecky diváky.

Starosta města, p. Dumenil, věřící, ale nechodící do kostela, ubíral se do chrámu, aby se sám přesvědčil, co se děje. Když se potkával se skupinami chodců, pravili mu: „Vy nevidíte.“ „Neuvidím-li,“ odpovídal, tož za mne uvidí aspoň tyto dcerušky, jež vedu za ruku.“ Po té na vše odhodlané odpovědi, vstoupil do chrámu svatého Ondřeje. Dav se rozestupuje před hlavou obce. On nechává jíti napřed dvě dcerušky, jež prve vedl za ruku. Ochotně by byl zůstal vzadu, jako by říkal: „Co mne se týče, jsem už předem odsouzen k tomu, abych nic neuviděl.“ Když mu však

dav uvolnil průchod, kráčí k presbytáři. Sotva tam vstoupil, pohlédne na monstranci a z úst se mu vydere výkřik úžasu: „Já také vidím!“

Starosta, katolík v hloubi srdce, byl přítelem a ochráncem sester, usazených ve farnosti. Byl vládou odvolán, poněvadž dosti neprotežoval laicisace.

Jak jsem pravil, toho 26. ledna štěstí nejvíce přálo dětem a největším hříšníkům. Osoby, známé svou rozkřičenou pověstí, veřejné hříšnice přicházely, hleděly a špatřovaly ihned velebnou Tvář Páně. Rozeznávaly veliké slzy takřka zavěšené na Jeho víčkách. Několik jich dokonce jistilo, že viděly na lících krev. Nevěřícím, Indiánům, příšedším ze zvědavosti, dostačilo jen přijíti, aby uviděli.

Mezi katolíky však bylo vždy několik osob, jimž bylo žádoucí patření odepřeno. Tak asi jedna osoba z dvaceti byla nucena vyznati, že, ať hledí jak hledí, nemůže uviděti, co lid vidí; ba i mezi řeholnicemi se vyskytla jedna, které se nedostalo podílu na radosti jejích družek.

Také jest hodno poznámky, že si několik svědků prohlíželo divoucí ten úkaz kukátkem, ale, ač viděli všecky věci, jako obrazy, květiny, svíce zvětšeny, přiblíženy, svaté Tváře neviděli tak dobře jako pouhým okem. To i ostatní podivné okolnosti dokazují, že zjev se udál mimo zákony přírodní.

Bylo by těžko odhadnouti počet obyvatel ostrova, kteří toho dne byli v kostele svatého Ondřeje. Dozajista jich bylo několik tisíc. By-

lo sebráno na několik set podpisů, zaručujících pravdivost této události.

Asi ve dvě hodiny odpoledne stala se podivná změna. Tvář Pána Ježíše úplně zmizela, a místo ní zjevil se uprostřed posvěcené hostie zázračný kříž. Zjevil se na způsob reliefu, vpřed od hostie. Nahoře i dole přečníval obvod hostie o dva neb tři centimetry. Hostie se jevila maličkou za tímto křížem. Několik osob, majících bolavé oči, prohlásilo, že vidí velmi jasně ten kříž až na samém konci kostela, který jest padesát metrů dlouhý, ačkoliv obyčejně na oltáři nic nerozeznají.

Ve chvíli, kdy se přestala jeviti svatá Tvář a ukázal se místo ní kříž, byly ve chrámě děti ze sirotčince a osoby, mající dozor na ně. Děti, jež toho dne nebyly ani dost málo roztržity, pozorovaly zřetelně onu proměnu.

Když jsem přišel do kostela na nešpory, byl pln věřících. Bylo to krátce poté, co se ukázal před svátostnou způsobou kříž. Hostie byla bílá jako sníh, což nebyla její přirozená barva. Viděl jsem velmi jasně, jak se přes ni rýsuje podivuhodný krucifix, delší než průměr monstrance. Nešpory se konaly jako obyčejně, ale za větší a zbožnější účasti než v ostatní neděle. Přece však dlužno uznati, že pobožnost k Nejsvětější Svátosti je v mé farnosti dosti živoucí. Den ze dne chodilo několik osob k svatému přijímání. V neděli přijímalo nejméně sto osob. O svátcích bývalo jich mnohem více. Dost možná, že ono zjevení bylo ne-

beskou odměnou, udělenou mým dobrým far-níkům.

O svatém požehnání zpívala se obyčejná motetta. Na hostii bylo stále viděti krucifix. Při *Tantum ergo* zjevení úplně zmizelo. Když se věřící vzpřímili po úklonu hlavy při prvních slovech posvátného hymnu, nebylo už pozorovati ani krucifixu ani stkvoucího úbělu vystavené hostie. Dával jsem požehnání zázračnou hostií zcela dobře se ovládaje, udiven, že mohu zůstat tak kliden.“

Po zajímavém vypravování P. Lacomba, (dodává Náboženský týdeník perigueský) kněží, kteří ho byli napjatě poslouchali až do konce respiria, tlačili se kolem řečníka a zasy-pávali ho otázkami. Brzy ten, brzy onen farář měl se na něco ptáti, něco namítati, ale dostá-valo se jim odpovědí zcela uspokojujících, jas-ných a důkladných.

Uvažovalo se, jaký asi význam mělo po-svátné to zjevení. Farář ze Saint-André vy-slovil prostince svoje mínění: „Smutný obličej Pána Ježíše,“ pravil, „slzy, jež se spatřovaly v Jeho očích, oznamovaly asi neštěstí, jejichž patrnou příčinou jsou lidské hříchy.“ Uváděl též zjevení na ostrově Réunion do vztahu s pohromou v Saint-Pierre na Martiniku, jež se udála 8. května toho roku. Připomínal jiné zázračné zjevení, jež se stala v Morne-Rouge, v předvečer hrozného požáru, který ve chvíli zžehl to město, zjevení, jež naplnilo údivem všecky věřící, kteří se utekli do svatyně.

A co znamená zázračný krucifix, který se zjevil na přesvaté hostii? Farář ze Saint-André pravil: „Podle mého mínění tento krucifix předpovídá vítězství, jehož Pán Ježíš dojde nad svými nepřáteli. Od Konstantinovy korouhve až na naše časy vždy byl kříž znamením brzkého vítězství.“

Ať význam a výklad tohoto zjevu je jakýkoli, jistě zasluhuje, aby byl zachován v paměti v řadě jiných podobných eucharistických úkazů.

Přeložil Václav Stieber.

MISIONÁŘI LA SALETŠTÍ z kongregace založené na základě zjevení Panny Marie na La Salettě, po vypuzení řeholních řádů z Francie, obrátili se do misijních území. Zvláště na Madagaskaru založili misijní stanice a jejich činnost vykazuje požehnané ovoce. Podle výroční zprávy za uplynulý rok působí tam 1 biskup, 18 kněží, 7 bratří koadjutorů, 29 sester Prozřetelnosti, 12 bratrů maristů, 112 učitelů a učitelek, 457 katechistů. V jejich školách je 5265 žáků, a 11.133 je vyučováno katechismu mimo školu. Všech katolíků je tam 78.549, v uplynulém roce obráceno na víru 4169 domorodců. Sídlem apoštolského vikáře, jenž je rovněž z kongregace Otců la saletských, je Antsirabé, kdež vybudována katedrála ke cti Naší Paní La Saletské.

ZTRESTANÍ OBRAZOBORCI VE ŠPANĚLSKU

„El pueblo católico“, vycházející v Jaénu, uveřejnil v čísle z 23. února zprávu z Valdepeñas, sepsanou dle skutečnosti tamními klášterními sestrami:

„V našem městě počaly kolovati pověsti, že obecní rada odhlasovala zničení sochy Srdce Ježíšova. Úřady, hluché k mnohostranným prosbám, rozhodly, aby Kristus byl znovu ukřižován, a to tak, aby se zde opakovala hrozná scéna z Kalvarie se všemi příšernými podrobnostmi. A skutečně nechybělo jedině: Bylo postaveno lešení, přinesena kladiva a hřeby. K lešení postavenému u sochy přistaven žebřík a po něm vystupovali zpustlíci, staří i mladí, ano i chlapci, a plili do božského obličeje. A byli by ve svém pustém díle neustali, kdyby tomu byl neučinil přítrž jistý statečný muž, který, mimochodem řečeno, nebyl ani Španěl, ani katolík. Rozhořčen takovou zpustlostí, mocným rozmachem ruky odhodil žebřík a tím zabránil dalšímu zneuctívání svatého Obličeje. Ale rozlícený dav brzy začal znovu. Nebylo ničeho opominuto z krvavého dramatu, a potom, aby vyvrcholili své dílo, nabarvili Kristovu podobu červenou barvou a napodobovali zachycování kapek jeho krve.

Třetí den pustošení byl ze všech nejstrašnější. Ještě nyní vidíme vystupovati a sestupovati rozlícené masy lidí, tlačící se a pitvorně padající na kolena před svatou sochou a pustošící svatý kříž. Celý den otloukali

sochu Ježíšovu, obalivše jeho svatou postavu červenou látkou, která jej činila ještě vznešenějším v jeho potupení.

Dívaly jsme se na onu hrůzu se srdcem plným rozhořčení a opakovaly jsme bez ustání jeho vlastní božská slova:

„Pane, odpusť jim, neboť nevědí, co činí . . .“

Uběhly dva dni, a již jsme myslely, že lid je ukojen ve své zlobě. Ale marná naděje! Rozběsněná sběr volala: „Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!“ A časně zrána, dne 13. února, viděly jsme, jak chátka vystoupila na vrcholek, kde se ještě majestátně tyčilo Nejsvětější Srdce, a rozstoupila se v různých vzdálenostech od kříže. Tušily jsme, že se připravuje něco opravdu hrozného. Naše tušení nás neklamalo. V půl hodině bylo viděti těžká mračna kouře, halící božskou postavu. Řev a rány otřásaly ovzduším a naplňovaly naše srdce hrůzou. Prováděl se rozsudek novodobých Pilátů. Duněly rány vybuchujících třaskavin, umístěných v podstavci svatého kříže. Chtěli jej vyhoditi do vzduchu, ale jeho masivní konstrukce odolávala všem nárazům. Ale oni neustávají, nic jich nezadrží v jejich fanatickém zápalu. Ale kříž, jako zázrakem, pevně stojí. Podkopali již celý podstavec, a ještě se zdá, že bezmocný a chvějící se zároveň, prosí u nich o soucit.

Každá nová rána má v zápětí křik, který se dere z hrdel všech bezbožníků. „Již! Již!“ křičí lid hroznými hlasy, ale kříž nepadá.

Kristus stojí stále vzpřímen, ačkoliv již chybí část ramene kříže, která jej podpírala. Znenadání začalo pršet. Nebe se zahalilo smutečnými mraky, aby nevidělo výjevů toho hrozného divadla. Ale chátrá se nedá ničím zstrašiti; pokračuje ve své vandalské práci, a nakonec, když se ozve nová rána, osvětlí se nebeský obličej a s velikým rachotem zmizí. Následuje křik. Byly tři hodiny odpoledne, hodina, kdy Kristus umíral na Golgotě. Božská hlava se kutálí po nakloněném svahu a tisíc bytostí, nevím, zda se mohou nazvat lidskými, vleče kusy sochy směrem k městu.

Když byl proveden bezbožný úklad, šlo několik zvrhlých výrostků, kopající do úctyhodné hlavy ze sochy, až jistá žena ji zvedla a zbožně uschovala, odčiňujíc hrozná urážky, které bylo vytrpěti Pánu.“

Ale ještě není vše u konce. Po dvou měsících čteme v témže časopisu následující zprávu:

„Ve Valdepeñas u Jaénu zahynul sebevraždou, pověsiv se na stromě, 14letý chlapec, jménem Francisco Martínez Gallego. Je to tentýž hoch, který vlekl a kopal ke vsi posvátnou hlavu ze sochy Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, uvázał jí oprátku na krk. Právě po dvou měsících, kdy byl spáchal onen hnusný skutek, nešťastný chlapec učinil na sobě samém totéž, co tenkrát zamýšlel udělati s Ježíšem Kristem: pověsil se!“

Jaký osud čeká ostatní rouhače?

Časopis „El Ideal Gallego“, uveřejnil následující událost:

Několik bezbožníků mělo v úmyslu zpusťiti krásný kříž, který stál na břehu mořském u jedné ze sousedních obcí. Aby to mohli provést, žádali jistého bohatého rejdaře, aby jim na to půjčil nějaký provaz. Rejdař jim s velikou radostí vyhověl. Provaz se přetrhl následkem nesčetných náporů, ale kříž přece padl.

Potom se omlouvali rejdařovi, že mu přitom přetrhli provaz. On jim na to lehkovážně odpověděl: „Nic nevadí. Hlavní věc jest, že jste strhli kříž; provazu stejně nepotřebuji.“

Za dva měsíce po této události jedna z nejlepších lodí rejdařových byla zahnána odli-
vém na širé moře, a byvši uchváćena vichřicí, byla roztržena s celým nákladem o skaliska, právě proto, že nebylo provazu, kterým by byla přivázána ke břehu.

★ ★ ★

V obci Fuentelapena u Zaragozy mělo se konati procesí s obrazem Krista Mexického. Jeden občan, který se netajil se svým komunistickým přesvědčením, ohlašoval den před tím, že určitě vystřelí pět ran proti svatému obrazu ve chvíli, kdy bude procesí vystupovati z kostela. Avšak neměl již k tomu času: v neděli, den před tím, kdy chtěl provésti zločin, zemřel náhle ve svém domě.

V TÁBOŘE ZA DEŠTĚ

Včera večer se spustil tichý, neustávající dešť, který snadno může ducha tábora podrobiti opravdové zkoušce. Leží-li před námi svět zalitý slunečním jasem, nepřipadá v táboře nic za těžko: škrábat brambory, donést mléko, uklidit ve stanu . . . vše se vykoná hravě.

Dešť trvá již od včerejšího večera! Ale není to pořádný liják, jaký patří k náležité letní bouři, nýbrž jen pozvolné mžení. Na chvíli to přestane a zakrátko to začne znovu.

Je to první den v táboře, co jsme nebyli na mši svaté. A to zase pro ten dešť. A bez ní celému dni něco schází. Každodenní účast na mši svaté se nám tu stala opravdovou duševní radostí. Přes polovic hochů přistupuje denně ke stolu Páně. — Nikdo jich neñutí, je jim to vnitřní potřebou. Není těžké žít bez hříchu tam, kde je cítit Boha tak nablízku.

Dnes se všichni sešli v nejprostornějším stanu. Běželo o to, aby společnost nezachvátila nuda. Nejdříve se ovšem mluvilo o dešti a o vlhkosti vzduchu.

„Vidíte,“ pravil profesor, „i složení vzduchu nás vede k tomu, že běh světa je moudře řízen božskou Prozřetelností. — Karle, z čeho se skládá vzduch?“

Odpověď byla přesná: „Z 21 dílů kyslíku a 79 dílů dusíku.“

„Přemýšlejte tedy nyní o tom, jaké je to štěstí, že se vzduch skládá právě z těchto plynů a v tomto poměru. Neboť, kdyby přibyl k těmto plynům jod, brom, nebo jiné plyny,

nastal by obratem konec. Rovněž kdyby se oba plyny mísily v jiném poměru, řekněme 4 díly kyslíku a 1 díl dusíku, bylo by po nás: shořeli bychom v okamžiku."

„Ale, jak to, pane profesore, že se nevypotřebuje dobrý vzduch na zemi, když ho přece každý živočich potřebuje?“ hlásil se z koutku Karas.

„Ano, hoši, také stálá obnova zásob vzduchu je věc podivuhodná. Dovedete si představit, kolik dusíku spotřebují rostliny a kolik kyslíku dýchání, kvašení, hoření. — Jak se to vše dá nahraditi?“

„Nedalo by se to opatřiti po továrensku?“ mínil malý Mašek, který jako kvintán se cítil povolán také pro tento úkol, ježto jeho hlava byla stále plna nejpoutavějších plánů.

„Po továrensku? Jak si to představuješ? Jak ohromné by to musily býti továrny, obrovské kotle, vedení, kolik laboratoří, inženýrů a dělníků, kolik plynojemů, balení, skládání na lodi a železnice, jak ohromné energie lidské by bylo třeba, kdybychom musili opatřiti svět potřebné množství kyslíku a dusíku k životu! A hle! Kdosi nás zbavil této ohromné starosti a místo velkých laboratoří (které by musely býti vystavěny lidskou rukou) opatřil miliardy droboulinkých laboratoří a opatřil jimi každé křovisko a každý stromek.“

„Listy?“

„Ano, listy. To jsou laboratoře prvního řádu. Víte, že rostliny potřebují k své výživě především uhlíku. Nevyskytá se však ve

vzduchu čistý, nýbrž v podobě kysličníku uhlí-
čitého. Co dělá každý list? Rozkládá tuto slou-
čeninu a jednu část, totiž uhlík, spotřebuje pro
sebe a druhou část, kyslík, vylučuje.“

„A proto je v blízkosti stromů a v lese
vzduch tak zdravý, poněvadž je tam hodně
kyslíku,“ rozhodl najednou Karlík, který při-
šel, nikým nejsa pozorován, do stanu.

„Tak se podívej, nač všechno jsme přišli!“

„Pane profesore, prosím, rád bych se na
něco zeptal,“ začal zase Mašek. „Jak to, že se
vzduch nerozprchne do světového prostoru?
Země přece letí svou předepsanou drahou zá-
vratnou rychlostí. Nemohlo by se státi, že by
se vzduch jednoho krásného dne za tohoto le-
tu odtrhl od země a my bychom byli bez
vzduchu? Zalkli bychom se jako ryba na su-
chu!“

„Jen žádný strach, Mašíčku,“ uklidňoval ho
profesor. „Ten, jenž pečuje o celý svět, po-
staral se i o to. Připoutal těkavý vzduch pev-
ně k zemi. Tíže, přitažlivost zemská nedovolí
ani tobě oddělit se od země, neřku tedy vzdu-
chu. Pevně přidržuje svou drahocennou ko-
řist.“

„Ale čím to tedy, že tato vzdušná vrstva,
tento sloup 10 km vysoký — učili jsme se, že
tak vysoko vzduch sahá — nás nerozdrť? I
když je to jenom vzduch, má přece taková
vzdušná vrstva ohromnou tíži.“

„Máš pravdu. Tlak vzduchu na dospělého
člověka obnáší asi 10.000 kg.“

„Ach! To bychom měli býti úplně zploštělí jako papír!“

„Byli bychom! Avšak kdosi se zase o to postaral a tak to uspořádal, že vzduch mimo nás tlačí na nás právě tolik, jako vzduch uvnitř nás; zkrátka: vůbec těch 10.000 kilogramů necítíme.“

„A že proto, když stoupáme do vysokých hor krvácíme z nosu a uší, poněvadž tlak vnějšího vzduchu je menší než vnitřní a ten vyhání krev na povrch? O tom jsme se učili. Proto jsem nešel včera pro mléko, poněvadž bych byl musil jíti přes vrch, který dle mapy má 129 metrů a můj nos . . .“ vpadl do řeči Jiřík, který jako by dosud rozhovor nebyl sledoval.

„Ty, Jirko,“ pravil na to Karas vyčítavě, „neodvolávej se na svůj nos, odvolávej se raději na lenost. 129 metrů? Ani 1000 metrů necutíš, tím méně 129 metrů!“

Sotvaže Karas domluvil, spadla na Jiříka zátopa. Během řeči se shromáždilo na ploché střeše stanu množství vody. Jeden hoch ji chtěl shrnouti i uhodil ze spod holí do střechy stanu, ale ta dobře nepřiléhala a Jirka dostal dobrý díl. Vyskočil jako zajíc a strásal se sebe vodu, stékající mu po límci, tváře se při tom ztrápeně.

„Všechno požehnání přichází shůry,“ ozval se z koutku stanu útěchyplný citát.

„Nevadí,“ utěšoval také profesor bezradného hochu. „Ty víš, že voda teče stále dolů, a brzy ti vyteče z bot,“ prohodil se smí-

chem. „Dejte však pozor, hoši. Kdo mi může odpovědět na tuhle těžkou otázku: Proč teče voda dolů?“

Otázka byla tak zvláštní, že každý zůstal odpověď dlužen.

„Proč teče voda dolů? Poněvadž nahoru ani téci nemůže,“ pokoušel se Jiří o vtip.

„Přitažlivost zemská,“ ozval se Vlček.

„Ovšemže, tím to je. Vidíte, to je velmi zajímavé. Kde žije tvorstvo, tam všude musí býti bezpodmínečně voda. Jak velkolepě proplétá voda tekoucí s hor do údolí křížem krážem zemi! A to, že je na zemi vody dostatek! Kdyby jí bylo méně, vyschly by řeky, kdyby jí bylo více, žili bychom stále v mlze. Pohyb potoků a řek je proto, aby voda, pro nás přece tak důležitá, nehníla.“ — „A v moři? Tam se voda nepohybuje.“ — „Ani tam se nesmí voda zkaziti, neboť by s námi bylo konec, kdyby voda začala hníti a otravovati vzduch. I tam se musí voda uvéstí nějakým způsobem do pohybu.“

„Snad by se mohla mořská voda rozvívati větrnými mlýny,“ pronesl Jiří svůj úsudek.

„Ale, Jiří! Tys moře ještě neviděl, a proto si myslíš, že by se dalo tak nesmírné množství vod uvéstí do pohybu větrnými mlýny. — Ale vidíš, zase se kdosi o to postaral, aby voda nehníla. Dokud byla voda v řece, pohybovala se následkem přitažlivosti zemské. Ta však v moři není nic platná, naopak, upevňuje vodu. Nyní země nepomáhá, a proto musí pomoci Měsíc. Celých šest hodin v přílivu a od-

livu důkladně pohybuje vodou mořskou. Kdo to tak moudře uspořádal? — A čí moudrost určila, aby moře obsahovalo sůl? Řeky, jež ústí do moře, prostupuje sůl, takže se tato voda nemůže kaziti. Dokud byla voda v pohybu, neměla v řečišti vůbec žádné soli, poněvadž jí nepotřebovala. Jakmile se však zastaví voda v moři, je tu okamžitě pohotově ohromné množství soli a proto se voda nekazí.“

Tu poznamenal Emil: „Nedávno nechal náš „šéf kuchyně“, Ludvík, večer venku slánku a sůl byla do rána těžká jako olovo, nedalo se jí vůbec použít. Je-li tedy sůl tak citlivá na nejnepatrnější vlhkost, nerozpustí tedy dešť solná ložiska v zemi?“

„Ta otázka je úplně na místě, avšak kdosi se zase o to moudře postaral, že je uložena v zemi kamenná sůl vždy mezi vrstvami hlíny a sádry, tedy mezi látkami nepropouštějícími vodu, a chrání tak sůl před zkázou. — Avšak v moři proniká voda k soli bez překážek.“

„Ale, když teče všechna voda do moře, tu bude jednou moře plné a přeteče!“ — Není ani třeba připomínati, že tohle je starost Karlíkova.

„Ano, ano, jsou tu určité potíže, avšak jenom pro nás, pro lidi. Ten, který se stará o všechno, myslil i na to. Je tu zářící slunce. Jeho paprsky se voda zahřívá a povrch vypařuje. Páry jsou lehčí než vzduch, proto stoupají vzhůru. Nahoře je však nízká teplota a vodní páry se srážejí v mraky. Vítr je žene, až vylijí zase svůj obsah na zemi.“

„Tak se podívejme. To byla vlastně u mne náhlá sprcha mořskou vodou,“ poznamenal Jiří.

„Konec konců byla to skutečně mořská voda, ale vypařená a bez soli. Ani mraky nejsou nic jiného, než jakési letící moře. Snad jste o tom ani nepřemýšleli; nad námi jsou celé oceány a běda nám, kdyby najednou na nás spadly. Avšak toto nesmírné množství vody se proměňuje již ve výši v malé krůpěje a ty padají dolů. Avšak i to by mohlo způsobiti škodu, když se taková kapka řítí s tak veliké výše, rozbily by se listy, květy a snad i střechy domů. Tomu zabrání vzduch: jeho odpor zmírní částečně prudkost kapek a částečně dá jejich letu místo kolmého směru směr šikmý a tímto způsobem ztrácejí velmi mnoho na své průbojnosti.“

„Vrstva vzduchová je tedy jakýsi zname-nitý štít.“

„Ovšem! Angličan Joule, zakladatel moderní teorie o teple, vyjádřil tuto myšlenku takto: „Naplňuje mne podiv a vděčnost při pohledu na to zázračné dílo, jež vymyslel Tvůrce k ochraně svých tvorů. Bez atmosféry, která nás pokrývá jako štít, byli bychom vysazeni ustavičně osudnému bombardování!“

„Pane profesore, prosím, o jakém bombardování to Joule mluví?“ tázal se Mašek, jehož vzbudilo slovo „bombardování“ ze snění.

„Nu, o meteorech a meteoritech, které neustále zaletují s šílenou rychlostí k naší zemi. Je pro nás štěstím, že narážejí na odpor vzdu-

chu, jakmile se octnou v atmosféře zemské. Čím letí rychleji, tím je odpor vzduchu větší a tím i větší tření, takže se posléz rozežhaví a rozpadnou. Kdyby nebylo odporu vzduchu, dopadly by na nás s tak ohromnou prudkostí, že každý jejich nepatrný úlomek by nás zničil.“

„Také jsem o tom přemýšlel,“ pravil Karas, „jak je to moudře uspořádáno, že v zimě nepadá dešť v podobě zmrzlé vody, nýbrž v měkkých sněžných vločkách.“

„A co by bylo,“ tázal se Jiří, „kdyby místo sněhu padala zmrzlá voda?“

„To by bylo pěkné. V několika minutách by byly silnice plny ledových sloupů a v každém sloupu by bojoval mrznoucí člověk se smrtí. Zmrzlá voda by rozbila stromy, všechna poupata, na jaře by nebylo květů. Avšak ani pole ledem pokrytá by nemohla dýchat, a všechno osení by zašlo. Zkrátka — vymřela by země. Avšak takto je sněhová přikrývka teplým obalem země.“

„A sněhové vločky jak jsou krásné, nebo krystalky na oknech v podobě ledových květin,“ pravil Vilém.

„Prostál jsem celé hodiny s bratrem u okna a v posvátném tichu se díval, jak tiše a měkce padají sněhové vločky.“

„Ano, a jaké mají překrásné tvary! — A kdo je tak vytváří? — „Je to jejich vlastnost, jejich zákon.“ — „Ano. Avšak, kdo to je, kdo jim ten zákon předepsal, jemuž se ony musí podrobiti? Neboť sníh by mohl býti také hroz-

ným nebezpečím, kdyby se ho spousty zřítily. na nás jako hrozná lavina. Když tyto nádherné vločky v zimních odpolednech provádějí svůj tichý tanec, ani nám otázka nepřijde na mysl: „Kdo to asi je, kdo rozptýlil tuto vysoko nad námi hrozící lavinu v takovéto milé jemné hvězdice?“

„Tak vidíte, hoši, celá příroda je otevřenou obrázkovou knihou, v níž každý list vypravuje jinými barvami a slovy, ale neustále o vznešenosti a dobrotě jednoho a téhož mocného Tvůrce.

Velký astronom Kepler napsal na začátku XVII. století: „Vidím již v duchu den, kdy člověk pozná Boha z přírody právě tak, jako z Písma svatého, a bude se radovati z obojího zjevení.“

Víte, jak krásně praví žalmista:

Nebesa vypravují slávu Boží a díla rukou Jeho zvěstuje obloha.

Den dni to vypráví a noc to oznamuje noci.

Není to mluva, nejsou to řeči, jejichžto hlasu by možno bylo neslyšeti.

Proto přijmeme s radostí i dešť. Je velikým požehnáním pro svět. Kdyby nebylo koloběhu vody, ani tráva by se nezelenala na lukách, na polích by se ani stéblo nepohnulo, les by nešuměl na horách. Bez deště by byla země mrtvou pustinou jako studený mrtvý měsíc . . .“

„Slunce! Slunce svítí!“ vykřikl venku kdosi.

Za rozhovoru hoši ani nepozorovali, že se vyjasnilo; na toto radostné poselství vyběhlo vše ze stanu.

Mraky ty tam a nad zemí zářilo vítězně slunko.

Přeložil Václav Stieber.

„V táboře za deště“ je obrázek z knihy Tihamera Totha: „S otevřeným okem do Boží přírody“.

Takové články by měly býti ve školních čítankách!

Zlaicisovaná škola vymýtila jméno BŮH z učebnic, aby je vymýtila i z duší. Ale kde nevládne Bůh, tam vládne démon.

Oč poutavější by byly pro duši dítěte takové články než suchopárné povídačky, jimiž se mučí děti i učitelé.

Příběhy z knihy Tothovy se dají snadno upravit i scénicky a lze je předváděti při besídkách mládeže.

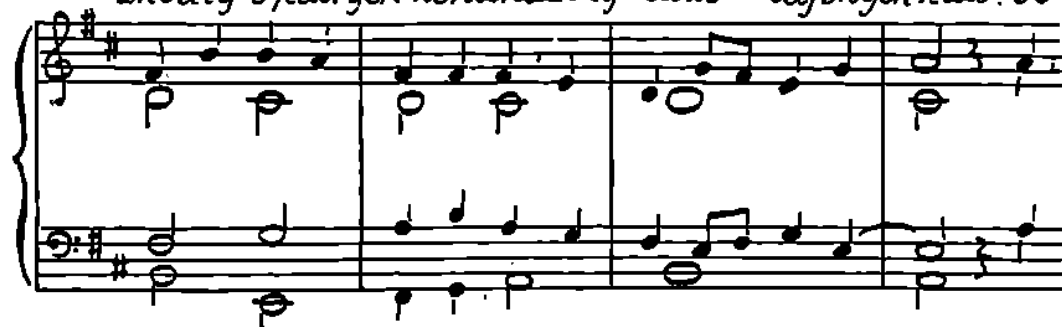
PÍSEŇ LA SALETSKÁ

Slova Ant. Stříže. Nápěv Dra O. Stanovského.

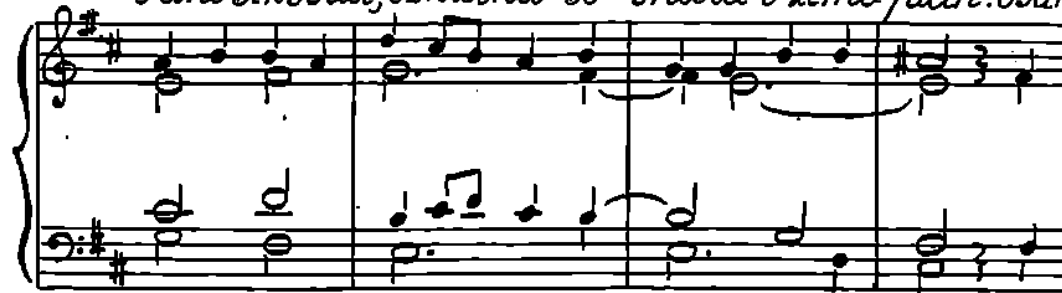
Co stkví se dnes tam na horách a plá nad slunce jas? Jak



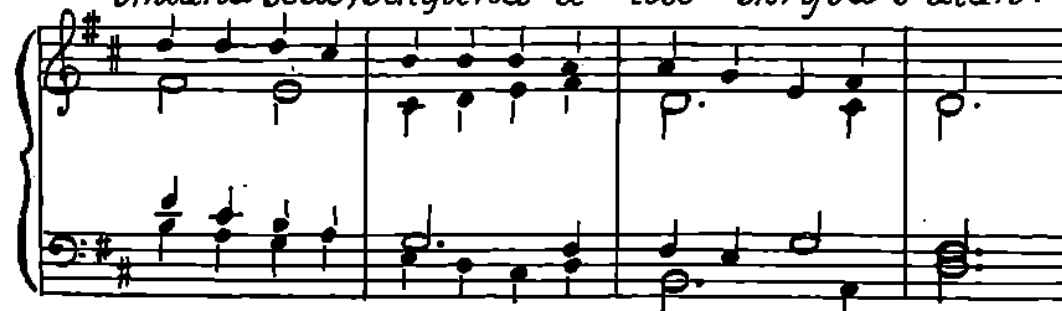
zkvěly v pustých končinách ty vůně rajských květů? To



Paní stkvoucí, vznešená se snesla v země pláň. Ušak



smutna sedí, schýlená a líce skrývá v dlaň.



Odpovědi lidu

při slavné Mši svaté.

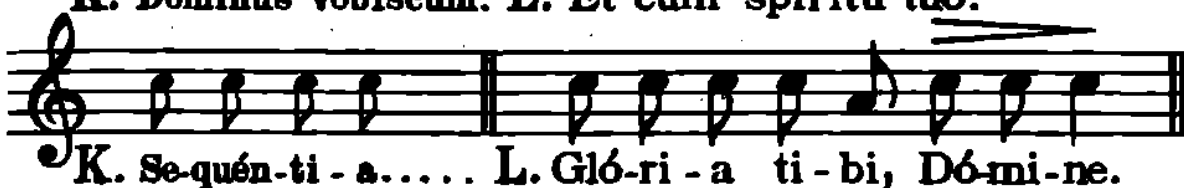
(Zpívejte stejnoměrně, poslední tón slaběji.)

I. K modlitbám.

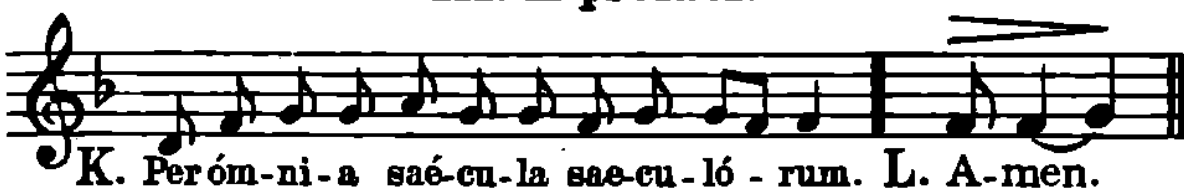


II. K Evangeliu.

K. Dóminus vobiscum. L. Et cum spíritu tuo.



III. K prefaci.





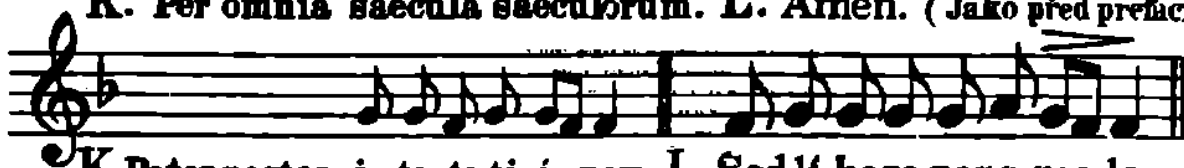
K. Gra-ti - as a - gá - mus Dó-mi-no De - o no-stro.



L. Dig - num et ju - stum est.

IV. K Pater noster.

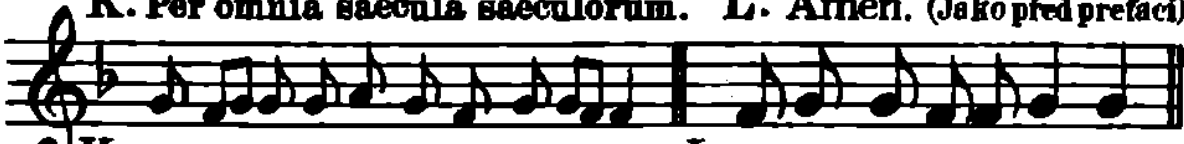
K. Per ómnia saécula saeculórum. L. Amen. (Jako před prefací)



K. Pater noster.. in tenta-ti-ó - nem. L. Sed lí-bera nos a ma-lo.

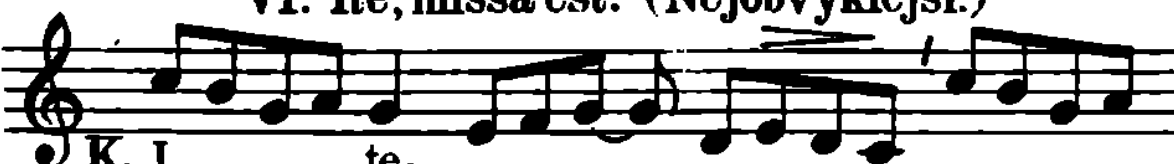
V. Před Agnus Dei.

K. Per ómnia saécula saeculórum. L. Amen. (Jako před prefací)



K. Pax Domi-ni sit semper vobiscum. L. Etcum spí-ri-tu tu - o.

VI. Ite, missa est. (Nejobvyklejší.)



K. I - te,

L. De - o



mis - - sa - est.

grá - - ti - as.

Imprimatur.

Pragae, die 28. Januarii 1933.

Dr. Theophilus Opatrný, v. g.

Nakl. „Vinice Páně“, Ladislav Kunoš v Praze II, Vrštilská 3.

Ryla a tiskla První čsl. nototiskárna K. Kisch - Trojan, Nové Benátky.

POUT DO ARSU.

Francouzská poutní místa celému světu známá a vyhledávaná mají svůj osobitý ráz každému poutníku na první pohled patrný. La Saletta ve francouzských Alpách, místo zjevení Panny Marie Plačící, odloučená od hluku a shonu světa vysokými horami, dýše vážností a klidem a její basilika svým zevním i vnitřním rázem důrazně připomíná příchodu poutníkovi nutnost pokání — důvod příchodu Mariina. Je to místo konversí a duchovních ozdravení, letovisko náboženských rekonvalescentů. Lourdy, kde Panna Maria tak hojnou měrou dává poznávati sílu své všemohoucí přímlyvy zázraky uzdravení tělesných, jsou stále plny ruchu a hluku, zaplaveny poutníky a prodávači. Poutník, který hledá úlevy v modlitbě a odpočinku, musí projíti hlučícími ulicemi krásného jinak pyrenejského města, aby mohl pokleknouti u zázračné jeskyně.

Ars chystá svým návštěvníkům zcela jiné dojmy. Jedete klidnou, rovnou krajinou bez zvláštních přírodních krás. Hranice vašeho obzoru jsou poněkud zvlněny, tu a tam protaty skupinou stromů. Nepozorujete žádné věže ani zajímavější skupiny, mimoděk se tážete: Tohle je cesta do Arsu? Jen trpělivost, nedočkavý a snad zklamaný poutníku! Poznáš brzy, že tato všední cesta vede k hlubokým vzpomínkám.

Přicházíme k vesnici. Na křižovatce stojí vysoká bronzová socha. Je to sv. Filomena,

miláček svatého faráře Jana Vianneye. Nazýval ji „drahá světička“. Toto místo bylo pro ni šťastně zvoleno; je tu jako královna, otvírající vstup do jeho království. Tato pan-
na prvních dob Církve má korunu z růží; v pravé ruce drží mučednickou palmu. Pohy-
bem levé ruky naznačuje poutníkům cestu, kterou hledají, směr ke kostelu sv. faráře, který je vzdálen již jen několik kroků.

Vesnice Ars se rozkládá na úbočí vršku, odkud právě dombská planina se začíná sva-
žovat k Saôně. Má nyní asi pět set duší. R. 1815, kdy farář Vianney zde začal své půso-
bení, Ars patřil k farnosti Miserieux, nedale-
ké to vesnici, a měl asi dvě stě třicet obyva-
tel. Všeobecný vzhled vesničky za sto let se
vůbec nezměnil: žluté domky, které se tísní
kolem starého kostela, jsou současníky svět-
covými. Tato obydlí navštěvoval, tam zaná-
šel požehnání, které na nich spočívá podnes.

Míjíme po pravé straně hřbitov, který byl
založen r. 1855, čtyři roky před Vianneyovou
smrtí. Tam odpočívá většina jeho nejlepších
přátel: abbé Tocannier, nejmilejší vikář P.
Vianneye; bratr Athanáš, starý ředitel školy,
kterého světec rád nazýval svým kamarádem,
slečna Kateřina Lassagneová, první ředitelka
útulku Prozřetelnosti, nejbezpečnější svěd-
kyně podivuhodného farářova života. Leží
tam také nejlepší farníci P. Vianneye, jimž
většinou sám posloužil svátostmi křtu, man-
želství a posledního pomazání.

Již přicházíme ke kostelu. Vidíme krásnou bělostnou novou stavbu s kopulí; je to chrám, zasvěcený svaté Filomeně. K němu však se pojí nízké, žluté zdi, prolomené úzkými okny a malá zvonice, což je původní kostel sv. faráře.

Kdy a v jakém slohu byl kostel vystavěn? Starý kostel arský není slohový. Mimo to prošel tolika změnami, že nelze z žádného stavebního prvku usuzovati na tu nebo onu dobu vzniku. Zvonice byla zničena za Revoluce a r. 1820 farářem Vianneyem znovu vystavěna. Okenní sloupky, spojené oblouky, pocházejí z románského kláštera v Salles, asi ze 12. století.

Podle některých archeologů nejstarší část kostela mohla by se datovati do XIV. stol. Farnost však trvala již dávno předtím a měla kostel zasvěcený svatému Sixtu. Od r. 1823, kdy bylo zřízeno biskupské sídlo v Belley, farnost arská byla včleněna do této diecése.

Když 13. února 1818 P. Vianney se ujal úřadu v Arsu a vstoupil do jejich kostela nebo spíše kaple — Ars se stal farností teprve r. 1821 — vedly ke kostelu chatrné točité schody. V té době však, i o velikých svátcích, nepatrný chodník stačil pojmouti skrovné a hubené stádečko. Po pěti, deseti letech, Ars, díky Bohu, nebyl bývalým Arsem. Pastýř modlitbami, povzbuzováním a pokáním konečně získal duše vlažných a hříšných. Nejvýš pět, šest ovcí zůstalo v odboji. V neděli býval kostel několikrát nabit: při mši sv.,

při katechismu, o nešporách, při homilii a večerní modlitbě. Primitivní schodiště bylo vyměněno chodníkem se zábradlím.

Téměř současně byla prodloužena chrámová předsíň. Později byla zvětšena chrámová loď výstavbou nových kaplí.

Ze zcela prosté fačady vyniká socha svaté Panny, jež je zde od r. 1896. Není to ovšem ta, kterou sem postavil abbé Vianney r. 1844. Jistě každý věřící, který navštíví toto svaté místo, s radostí pozdraví Mariin obraz.

VÝZNAČNÁ RELIKVIE.

Jaké jsou asi obyčejně dojmy poutníka, který po prvé vstupuje do arského kostela? Puzen nedočkavou zvědavostí přestupuje práh, vyšlapaný miliony jiných poutníků, a co spatruje? Nízkou, hladkou, sotva 7 metrů vysokou klenbu kostela, jednoho z nejprostších, jaké si jen lze představit.

Kolik však vzpomínek se ihned vyrojí! Světec, proslulý světec po čtyřicet let žil pod touto nízkou klenbou. A farář arský skutečně žil ve svém kostele, tam ztrávil šestkrát více času, než ve své staré faře. Jak rádi bychom ještě viděli, an vychází z oněch bočních dveří, bledý a průhledný, s rukama sepjatýma, oči ve vroucí modlitbě obráceny k nebi, na rtech nepopsatelný úsměv, který tolik duší zatáhl do tenat milosti. Tyto představy však mrtvého v život nevyvolají. Hledáme tedy alespoň místo jeho odpočinku. Postupující

úzkou lodí, ucítíme pod nohama náhrobní kámen, dnes stálým přecházením značně poškozený. Lze však ještě rozeznati rytinu kalicha a stopy nápisu sotva čitelného: „Zde leží.“ V tomto hrobě odpočíval sv. farář arský 45 let, od r. 1859 do 1904, a mnoha zázraky jej oslavil. Dnes však jeho pozůstatky třeba hledati jinde. Jdeme dále. Na druhém konci setmělého kostelíka spatřujeme oblouk, jímž se nám otvírá pohled světlejší a nádhernější, sloupy z červené žuly s širokými růžovými odstíny, bílé mramory s jemnými skulpturami; veliká okna živějších a rozmanitějších barev.

Vystoupivše po dvou nebo třech schodech, jsme uprostřed této nádhery. Napravo a nalevo od nás je transept moderní basiliky, o něco dále, pod bohatou kupolí září kněžiště. Pokloňme se nejprve nejsvětější svátosti oltářní a zamiřme ihned vpravo k bočnímu oltáři, kde spočívá dlouhý relikviář z křišťálového skla a tepané mědi.

Poklekněme. Zde odpočívá v klidu a slávě Jan Maria Baptista Vianney, bývalý farář arský, jímž zůstal i po své blažené smrti, kanonizovaný Jeho Svatostí Piem XI. 31. května 1925.

Schránka, jež obsahuje tělesné pozůstatky světcovy, je postavena vzadu nad oltářem. Oltářní hloubkový relief znázorňuje kněžské svěcení Jana M. Vianneye v kapli semináře grenobleského 31. srpna 1815. Nad schránkou je připevněn baldachýn z broušeného ka-

mení, spočívající na sloupcích ze vzácného mramoru.

Velký relikviář je darem francouzského kléru. Na něm spočívá soška sv. Filomeny; na čtyřech rozích jsou asketické figury svatých miláčků sv. faráře arského: sv. Jana Křtitele, sv. Františka z Assisi, sv. Františka Regis a sv. Benedikta Labre.

Když se blížila beatifikace sv. faráře, bylo jeho tělo 17. června 1904 vyzdviženo z původního hrobu starého kostela, o němž jsme se před chvílí zmínili. Pro pozůstatky těla služebníka Božího byl připraven relikviář nepatrných rozměrů. Jaké však bylo překvapení, když tělo bylo shledáno neporušené. Musel být tedy zhotoven relikviář stejné velikosti.

Kůže byla zčernalá, maso vyschlé, ale zachovalé; všechny údy pevně souvisely. Kateřina Lassagneová vypravovala, jak svatý farář, staříčkový již a zcela zaujatý myšlením na smrt, pronesl s povzdechem: „To je opravdu smutné pomyšlení, Kateřino, že člověk bude muset v zemi shnít!“ „Och, pane faráři,“ odvětila důvěrnice farářova, „vy, vy v zemi neshnijete!“

Úcta k němu vnukla této ženě tuto víru, která také nezklamala. Ačkoliv jeho tělo bylo pohřbeno bez balzamování a za prudkého vedra, 6. srpna 1859, jeho tělo nepodlehlo hnilobnému rozkladu a po 45 letech bylo nalezeno, napolovic mumifikované. Bylo na štěstí také nalezeno srdce, srdce faráře ar-

ského neporušeno v hrudi a mohla být tato vzácná relikvie zachována. Chová se v relikviáři, který za určitých slavností věřící uctívají.

Tělesné ostatky světcovy byly přioděny bohatými ornáty: bílou mórovou tunikou, klerikou s černým cingulem, rochetou s jemnými krajkami (nezapomeňme, že sv. farář byl jmenován šest roků před smrtí kanovníkem), štolou ze zlatého tkaniva, posetou liliemi a zlatými růžemi. Na černých sametových sandálech jsou vyšity stonky rozkvetlých růží. Pouze ruce byly nechány holé. Mezi jeho prsty se skví jaspisový růženec. V provisorním relikviáři, kde byl uložen sv. farář arský až do své kanonisace r. 1925, jsou nyní uloženy pozůstatky blahoslaveného Eymarda, zakladatele Kněží Nejsvětější Svátosti.

Vraťme se nyní do kostelíčka, kterým jsme jen tak proběhli. Zasluguje pozorné a uctivé prohlídky.

STARÝ KOSTEL ARSKÉHO FARAŘE.

Na první pohled je patrné, že část kostela byla zbořena; také staré kněžiště ustoupilo nově zbudované basilice. Kdopak asi ví, že kostel byl vydán vážnému nebezpečí úplného zboření? Jaké by to bylo vandalství, jaká neúcta, řekne jistě mnohý. Ani jedno ani druhé, protože původcem této myšlenky byl sám farář Vianney.

Miloval tolik sv. Filomenu, že jí chtěl po-

staviti, jí samotné, krásný kostel. Svěřil plány budoucí stavby mladému architektu, svému obránci, jenž se měl proslaviti zbudováním Notre Dame de Fourvière v Lyoně. Petr Bossan vytvořil žádaný nákres a předložil jej faráři arskému. Tento byl návrhem tak spokojen, že ihned odměnou daroval umělci růžec.¹⁾

P. Vianney se však nemohl pustiti do díla. V dubnu 1859 třesoucí se rukou upsal 1000 franků na budoucí kostel. Byla vypsána loterie, jejíž dvě velké ceny byly: klekátko a světcovy hodinky. Když však Petr Bossan začal stavět, byl světec již v ráji.

Zprvu z nového plánu byla provedena pouze kopule, kryjící hlavní oltář, zasvěcený sv. Filomeně (1862 až 1864). Později postoupila docela přirozeně kousek místa svému věrnému „rytíři“. Bossan neprojektoval transeptu. Byl přistavěn o 30 let později P. Perrinem za dozoru Msgra Couverta ke cti blahoslaveného. Takto zmizela stará apsida.

Staré kněžiště podlouhlého tvaru se končilo polokruhem asi tam, kde se vypínají první pilíře nynější kopule. Zasahovalo do lodi až k prvním pilastrům zvonice. Sakristie byla v samotném kněžišti, asi o stupeň zvýšeném. Jinak máme před očima tentýž kostel, v němž

¹⁾ Abychom poznali, jaký byl onen primitivní Bossanův plán, stačí si prohlédnouti polovypuklý relief zevně nad levými dveřmi, vedoucími do nového kostela. Farář arský, provázen sv. Janem Křtitelem, podává sv. Filomeně kostel, který jí zamýšlel vystavěti.

farář Vianney se tolik napracoval a namodlil. Podnes tam viděti oltáře, sochy, nábytek, jak je tam umístil. Dříve než si prohlédneme kostel, podíváme se na denní pořádek světcův, který spojil jeho tak intenzivní život s prostorami venkovského kostela. Opišme si popsanou stránku zápisníku 17letého hraběcího synka, Saint-Bona, jenž 4. září 1855 ztráviv celé předchozí dny v kostele, zaznamenal si věrně své vzpomínky.

Den pana faráře arského:

Jedna hodina v noci: přichází do kostela a zpovídá v kapli sv. Jana Křtitele.

6 hodin: jde do sakristie a obléká se ke Mši svatě. Následuje ho zástup lidí.

6¹/₄ hod.: slouží Mši svatou u oltáře svaté Panny.

6³/₄ hod.: světí velký počet obrazů, křížů, medailek a růženců.

7 hod.: jde do fary, aby vypil hrneček mléka.

7¹/₂ hod.: vrací se do kostela a jde do malé zpovědnice za hlavní oltář.

Lidé sedí kolem něho v polokruhu. Pan farář volá prstem ty, které chce. Mříže zavírá pouze záclonkou z modré látky.

11 hod.: Jde recitovati officium do lavičky, která stojí vedle dveří do sakristie.

11¹/₂ hod.: jde si sednout na malé podium proti kazatelně. Káže. Tomu se říká katechismus.

Poledne: Jde do fary. Požije ještě malý hrneček mléka s kouskem chleba.

1 hod. odpoledne: Vrací se do zpovědnice v kapli sv. Jana Křtitele.

4 hod.: Jde zpovídat do sakristie.

Nuže, to je pravděpodobný nástin dne sv. faráře. Jak je vyplněn! Pomůže nám zasaditi faráře arského do obvyklého rámu.

Sakristie.

Malá tabulka, jež tam visela již za života světcova, nám ukazuje její vchod. Po stranách dveří jsou dvě stará klekátka a dvě ozed' opřené lavice. Zde P. Vianney konal důčinění po Mši svaté. Hned poté jako by upadal do extase. Lidé ho se všech stran pozorovali, upírali naň své zraky plné uctivé zvědavosti. Jako by nic neviděl, neslyšel, je zcela oddán rozmluvě s Bohem.

Zařízení vnitřní je v původním stavu. Pouze na místě, kde jsou nyní dveře do druhé prostornější sakristie, bylo okno.

Nalevo spatřujeme hrubou stolicí s vysokými podpěradly. Vedle ní prkno k přikleknutí. Je to zpovědnice faráře arského, v níž slýchal vyznání mužů a nemocných osob.

„Všechno dobro, jež se zde stalo,“ říkal sám svatý kněz, „bude zjevno až o posledním soudu.“

Muži stáli až u samé sakristie, čekajíce, až na ně dojde. Někteří ochotní páni, když měli volno, dbali o to, aby přístup a odchod se dál v pořádku. Jeden z nich byl mezi klekátky u dveří. Železný prut uzavíral vstup a tato slabá přepážka je tam stále. Po každé, když se otevřely dveře sakristie, dozorce nechal vyjít kajícího a uvedl dalšího.

Jsou zde poutníci z celé Francie. Jedni již omilostnění a hotovi ke všem náhradám, jiní přivedeni výčitkami, prosbami manželky nebo dcery ještě váhají, couvají, aby znovu na-

stoupili nectnou cestu hříchu. Náhle mezi obávanými dveřmi se rýsuje bílá postava. Vyhublý, pokáním ztrávený stařec upírá na čekající svůj zrak, v němž má soustředěn všechen svůj život. Rozeznal duši, na niž má sestoupiti odpuštění jako orel na kořist. Pohybem ruky ji volá. Muž se zvedá a následuje. Dveře se za nimi zavírají . . . Když vychází, prsa se mu dmou vzlykotem, běží k nohám Naší Paní Arské, která k němu vztahuje ruce. Bývalý hříšník se vrátil k Bohu navždy.

Stalo se však také, že tento „rybář lidí“ ulovil do svých božských sítí i zvědavce, návštěvníky, kteří na něho vůbec nečekali. P. Claude de Garets, starosta arský, při procesu beatifikačním vypravoval jako svědectví následující příběh:

Jeden velitel pluku, vrací se se svým oddílem kolem Arsu do Lyonu, chtěl využití vzácné příležitosti a navštívil faráře arského. Zeptal se, z kterého místa kostela by ho nejspíše spatřil. Ukázali mu lavici v kněžišti. Tam již bylo shromážděno mnoho mužů. Vtom vyšel P. Vianney ze sakristie, v níž zpovídal, a pokynul důstojníkovi, aby vstoupil. Ten nechtěl věriti, že dává znamení jemu. Na opětné vyzvání však, když nade vši pochybnost znovu ukázal na něho, statečný voják uposlechl a předstoupil. „Již dlouhou dobu se obíráte myšlenkou přijíti sem,“ dí mu kněz, „nyní jste zde; využijte toho k svaté zpovědi!“

„Ale, důstojný pane . . .“

Farář však naléhal tak usilovně, že po chvílce voják opustil sakristii s obličejem zářícím radostí.

Za zpovědnicí je starobylá kredenc, do níž světec ukládal oltářní květiny a mešní roucha. V prvních letech, kdy sv. farář nebyl ještě tak zaneprázdněn a měl více volného času, na této kredenci jako na pracovním stole četl a psal; v tomto vlhkém a studeném ústraní složil během deseti let asi šest svazků kázání.

Ačkoliv sv. farář přijal hojně světla shůry k vedení duší, přece velice nesnadno si něco zapamatoval. Osoby, procházející kostelem, ho často slyšely, an hlasitě si opakuje příští nedělní kázání. Ponděním počínaje cvičil se v něm každý den po obědě do dvou hodin, a přece někdy musel opustiti kazatelnu nedokončiv. Později však, když byl obléhán poutníky, spoléhal na osvětlení Ducha svatého a konal divy.

Na této kredenci podepsal také tisíce zbožných obrázků. Vždycky však odmítl podepsati svůj portret. Podobně odhodil brožurku, v níž superior Bratří svaté Rodiny v jednom odstavci se o něm pochvalně vyjádřil, se slovy: „To je špatná kniha“.

Tam také světil medailky. Jedna událost zdánlivě dosti bezvýznamná nám prozrazuje, do jaké míry byl světec obdařen nadpřirozenou intuicí. Jedna matka provázena svou dceruškou prosila o posvěcení hromádky medaillek. Světec, aniž by pronesl slovo, jednu

z nich vyhodil a nad ostatními učinil znamení kříže. Dítě celé uzardělé se potom přiznalo, že ji odcizilo ve výkladu jednoho krámku.

Na místě dveří, které vedou do nové sakristie, bylo dříve okno, jak jsme již řekli. Tam zavítala jednou vzácná návštěva. Několik těch dlaždic by zasloužilo, abychom ohnuli obě kolena a uctivě je políbili.

Bylo to r. 1856. František Bourdin z Ambutrix, vesnice v departementu ainském, chtěl stůj co stůj navštívit faráře arského, než přistoupí k sv. přijímání. Zastihl P. Vianneye v sakristii. Stál zády obrácen ke dveřím, aniž by si všiml vstupujícího kajíčníka. Proti němu vedle okna stála dáma, oděná bleděmodrým rouchem, podivuhodné krásy. Rozmlouvala se sv. farářem, aniž bylo však slyšeti nějaké slovo. Byla to Svatá Panna. Upřela na příchozího pohled plný dobroty. František Bourdin oslněn přiklekl ke zpovědnici a zůstal tam s hlavou zabořenou do dlaní asi půl hodiny, pokud trval tajemný rozhovor. Zatím, co klečel na klekátku, pocítil zřejmě působení milosti ve svém srdci a jako by nesmírné závaží mu spadlo s hrudi. Pojednou kněz uchoopil kajíčníka za ruku. Zjevení zmizelo, aniž by se dveře otevřely. Bez zpovědi ho něžně vyvedl se slovy: „Jděte, přáteli, jděte v pokoji. Jste jistě ve stavu milosti Boží.“

Ano, sakristie viděla ještě jiný zázrak. Slečna des Garets z Arsu dávala každý rok na svátek sv. Jana Křtitele sv. faráři kytici lilií, obyčejných lilií. Jednoho roku je ode-

vzdala faráři v sakristii. P. Vianney je vzal, obdivoval se jejich svěžesti a uspořádání a položil je na okno. Ačkoliv za prudkého poledního slunce v této roční době by musely za několik hodin zvadnouti, ještě na konci osmého dne byly úplně čerstvé a voněly.

Z nové sakristie vede točité schodiště do krypty, v níž po 6 měsíců (1904—1905) leželo tělo svatého faráře, než bylo uloženo v kapli svatých ostatků. Je tam také bývalý kostelní oltář sv. Františka Régis, u něhož P. Vianney sloužil Mši svatou.

Lod' a kaple.

Vraťme se do starého kostela. Když P. Vianney se ujal správy, byl 20 metrů dlouhý s největší šířkou 5 m 20 cm. Mezi oběma pilastry, kde se podávalo sv. přijímání, byla vzdálenost 2.90 m. Nebyla to tedy žádná katedrála, ale prostá venkovská kaple.

Ihned po svém příchodu se abbé Vianney rozhodl ji zvětšiti a vyzdobiti. Někteří tvrdí, a on sám to nepopřel, že večer 9. února 1818, když se ubíral k spícímu Arsu, již předem tušil ony zástupy, jež se budou tísnit v jeho kostele.

Proto vystavěl pět bočních kaplí, prolomil zdi chrámové lodi a oddělil je od sebe úzkou zdí. Jsou tam vhodně umístěny zpovědnice a oltáře. Zřídil také tribunu a nynější fačadu. Tím získala chrámová lod' na prostornosti. Přesto však i v tomto zvětšeném kostele,

s nízkým stropem, přeplněným věřícími, poutníky a nemocnými, byla atmosféra zvláště v létě nesnesitelná.

Ke dvěma prvním pilastrům zvonice jsou připevněny dvě sádrové sochy, vpravo sv. Blažeje a vlevo sv. Sixta, papeže a mučedníka, patrona arské farnosti. Pocházejí z r. 1860 a byly tam postaveny péčí abbé Toccaniera.

Kaple Svaté Panny.

Vstupme nejdříve do první kaple, zasvěcené Neposkvrněné Panně. Až na některé maličkosti je zachována beze změny. Již při příchodu faráře byl zde oltář Panny Marie, ale asi málo důstojný. Sv. farář chtěl jí vyhraditi něco bohatšího a krásnějšího a proto za 2 roky vybudoval nynější kapli.

Sloužil tam Mši sv. každou sobotu, den to zasvěcený Královně nebeské, a o všech svátcích mariánských. U toho oltáře sloužil také Mši sv. ráno 24. června 1859. Když mu připomněli, že není sobota a že ostatně je svátek sv. Jana Křtitele, jehož oltář je právě naproti, světec přesto naléhal, aby mu připravili oltář mariánský. Při této Mši sv. farář arský velmi plakal. Jaké pak bylo překvapení všech, když se roznesla zpráva o veliké bitvě u Solferina, která byla právě toho dne svedena.

Socha P. Marie „Zázračné medajle“, která dříve stála na tabernakulu, je nyní ve výklenku proti kazatelně. Na největším červeném srdci, zavěšeném na jejím krku, je vyryt

nápis: „Zasvěcení farnosti arské Marii bez hříchu počaté, vykonané 1. května 1836 P. Janem M. Vianneyem, farářem arským.“

Již při vstupu do kaple jsme čtli tento nápis na velkém tableau s modrým polem, jež tam bylo zavěšeno v tu dobu.

Socha Naší Paní Arské (pod tímto jménem se totiž uctívá) je socha zázračná. Byla pořízena sv. farářem, který byl jejím velkým ctitelem. Udála se před ní nejen četná zázračná obrácení, ale dokonce jednou oživila před ušaslými zraky ubohého hříšníka.

Jednou byl přiveden k P. Vianneyovi svobodný zednář. Přijal ho jako obyčejně, v úzké a vlhké sakristii. Vida, že by sám sotva obrátil člověka, od Boha tak vzdáleného, odkázal ho k někomu mocnějšímu a lepšímu.

Pravil mu: „Příteli, vy máte krajní potřebu se vyzpovídati, ale tak, jak jste nyní, nemůžete dojít odpuštění vin. Jděte se dříve pomodlit Ave Maria do kaple Sv. Panny a prosťte ji za obrácení.“

Svobodný zednář souhlasil a poklekl před sochou. Pojednou zázračný jas osvětluje stinnou kapli. Socha se jeví živou, oči Mariiny září. Panenský pohled obrátil marnotratníka. Poznává svou hlubokou bídu a v slzách padá faráři arskému k nohám, děkuje mu za smíření s Bohem.

Moderní okno kaple, zasazené r. 1909, nám představuje scénu, o níž se zmíníme při prohlídce starého presbytáře. Nejsvětější Panna se zjevuje P. Vianneyovi v jeho ložnici r. 1840.

Katedra katechismu.

Při východu z mariánské kaple utkví naše oko na podivném kusu nábytku. Je to jakási lavička s opěradlem a podnožním prkénkem. V ní farář arský po dobu 15 let (1845—1859) každý den v týdnu v 11 hodin konal poutníkům katechese. Lidé všeho druhu se tísnili v jeho kostele. Dobří křesťané stejně jako inteligenti ve všem zběhlí kromě náboženství. Mezi posluchači se objevovali řeholníci, kněží, ba i biskupové. Svatý farář upíral svůj zrak hned na toho, hned na onoho posluchače, jako by chtěl meč svého slova pohrouziti až do jejich srdcí. Hovořil nejčastěji o krásách a radostech nebeských a o lásce Boží, aniž by dbal přesného pořádku. Jeho hlas se ztrácel v prvních řadách, ale jeho výkřiky a vzlyky dojímaly všechny.

Jeden jeho pověstný katechismus z 3. září 1853 nám může o nich poskytnouti dosti přesný pojem. P. Vianney pojednával v té době o hlavních hříších a jim odpovídajících ctnostech a při té příležitosti řešil otázku odloučení se od bohatství.

Vy bažíte, milé dívky, po bohatství. Hled'te! Kdybyste měli sto tisíc franků příjmů, je to právě tolik, jako byste dostávali čtyřicet sous, dvacet sous, deset sous. To není vůbec nic.

Bohatí jsou nešťastni; chudí rovněž; kde-kdo je nešťastný. Císař není šťastnější mne . . . K čemu je bohatství? Nikdo nemůže dvakrát

jíst, nemůže se dvakrát za noc vyspat. Když se někdo nají, jednou se vyspí, úplně mu to postačí.

Hled'te, je třeba myslet na nebe. Tam, drahé dítky, budeme šťastni. Hledáte-li Boha, naleznete ho; při smrti vám řekne: Hledal jsi mě. Nuže, zde jsem.

Namísto toho jste připoutáni k zemi, připoutáni k zemi. Všichni se hledíte obohatit. Máme kolem sebe samé zloděje. Vy však říkáte: „My chceme zanechat něco také svým dětem. Jeden člověk, velice bohatý, který shromáždil mnoho peněz, říkal: „Mám velkou obavu, aby mi děti nesnědly všechno, co jsem nahromadil.“ Nu, vidíte, a pak musíme odejít. Bylo by lépe jim vštípit bázeň Boží, vychovati z nich dobré křesťany.

Nikdo není jist ani minutu, ne, není jist ani minutu, je třeba pomýšlet na nebe. Když má hříšník zemřít, je roztrpčen, poněvadž se ubírá na místo, kde nikoho nezná, zatím co dobrý křesťan má v ráji přátele; všichni svatí jsou jeho přáteli.

Zde zůstáváme jen okamžik, potom se ubíráme na věčnost. Na zemi je to velice špatné. Za padesát let nebude tu již z nás nikdo; budeme daleko odtud.

Jeden muž z Bourgu ztrávil 62 roky v galejích a když se vrátil, nepoznal již nikoho. Bourq to již nebyl. Země tam byla, domy se nezměnily, ale obyvatelé tam nebyli. Země se nehýbe, domy stojí pevně, ale lidé odchá-

zejí . . . Zemí je třeba pohrdati; je to pouhý prach a to není nic . . .

Đábel podniká všecko možné, aby nás zahubil. Ztratil všecko. A proto žárlí na každého, kdo se snaží zaujmouti jeho místo. Tu si počíná jako zuřivec (při těchto slovech M. Vianney máchl zaťatou pěstí, jako by útočil na ďábla).

Hleďte, byl tu u nás jeden člověk; byl to lakomec. Onemocněl. Pan farář ho navštívil. Lakomec mu řekl: „Pijme a mluvmе о válce, pane faráři.“

„Copak vy máte víno?“

„Jděte se podívat do sklepa.“

Skutečně bylo tomu tak. Byl plný soudků vína. Lakomec ještě řekl: „Jděte se podívat na sýpku.“ Sýpka byla plničká obilí. Jediné pan farář mu mluvil о duši, poněvadž byl vážně nemocen. „Ach, můj Bože, ještě rok, ještě rok!“ Ale kdepak! Musel jít, všecko tu nechat. Lakomec byl roztrpčen; chtěl dojíst všecky své zásoby; ale nezbylo mu času . . . Byl roztrpčen, byl roztrpčen! Ach, kdyby byl býval dobrým křesťanem, byl by všecko zde na zemi považoval za pouhé nic.“

Tato výmluvnost sice odporuje gramatickým pravidlům, ale co je v ní života, kolik pohybu! Ostatně posluchači světcovi nesoudili tolik katechistu, jako spíše své svědomí.

Jeden dobrý křesťan z Cousance v Juře jménem Jan Claude Vivet přišel do Arsu přilákan pověstí světcovou. Nechme ho promlu-

viti jeho naivní řeč, tak jak ji zachytil ve svém sešitě velkým písmem venkovana:

„Hle, svatý farář k nám začíná mluvit. Předmětem pojednání bylo štěstí nebeské. Věříte, drahé děti, že je k tomu třeba velkých věcí, abychom se dostali do ráje? Děti, znali jste jednu z nich, jež bydlela v Arsú. Hleděla si svého a myslela velice často na dobrého Boha. A tak zemřela. No ano, to je skutečná světice (a mluvě o této osobě, pan farář ukazoval rukou, na které straně zemřelá se zdržovala). Když jsem poslouchal jeho výklady, myslel jsem si tak u sebe: No, kdybych býval věděl, že to bude tohle, raději byl bych zůstal v Cousance, než abych se díval na tak prostého (ale řekl jsem si v duchu jiné slovo, které se zde neopovažuji napsat). Ne, to není obava, že mě tohle přivede z míry. A hned se svými dvěma kamarády jsme si počali tropiti posměch ze sv. faráře.

Právě jsem skončil své gestikulace, když tu P. Vianney zvolal: „Hled'te, děti, něco vám povím. Jedna osoba toužila se podívat na kněze, kterého měla za svatého. Přišla na jeho kázání. Ale když poznala, jak káže, jala se napodobovati jeho gesta, myslíc si: To není to, co se povídá. No ne! Kdybych býval věděl, že je to takové, nebyl bych býval vážil sem cestu, abych spatřil kněze tak prostého! (A zde sv. farář opakoval ono zlé slovo, jež jsem si myslel.)

Když jsem slyšel, jak se zmiňuje o všech mých myšlenkách a o opovržlivých gestech,

která jsem si dovolil, jak jsem se podivil! Byl jsem velmi zahanben a velmi jsem toho litoval. Sobě pak jsem řekl: Ano, tento kněz je velký světec. Vidím, že to je muž Boží.

Podobné pocity měla celá řada jiných poutníků při katechismu. Zvědavost a pak zklamání. Ale potom zaujati, uneseni vřelým přesvědčením světcovým, zapomínali na neučená slova. Některým stačil jeho pohled, aby osvítil jejich vnitřní chyby.“

Na tomto místě také se stala událost, která se zdá být vyňata z historie sv. Františka z Assisi.

Jednou v létě, krátce před polednem, vykládal P. Vianney v přecpaném kostele za dusného vedra katechismus. Velkými otevřenými dveřmi proudil trochu vzduch, ale poutníci se tísnili až k prahu. Vtom přišel nějaký ubožák o berlách s rancem na zádech. Marně se namáhal dostat se dovnitř. Pan farář zpozoroval jeho marné úsilí; pojednou vyšel ze své lavičky, prodral se zástupem a přivedl vítězoslavně onoho žebráka stísněnými řadami. Ani jedna lavice nebyla volná. Světec však nebyl na rozpacích. Nechal vstoupiti chudáka do své lavice a usadil ho na místě povýšeném nad celým zástupem s radostným a dojemným: „Tu se posad!“ Potom pokračoval ve své řeči, opřen o hranu nízké lavice.

V hodině katechismu si mohli poutníci sv. faráře pohodlně prohlédnouti. Tímto způsobem právě sochař Emilien Cabuchet, tvůrce dvou velice krásných soch faráře arského,

přimísiv se do zástupu mohl jej po 8 dní se všech stran důkladně pozorovati.

Téměř každý den musel však snést malé soužení, proti němuž však nikdy nereptal. Když zasedl na své místo, otevřel katechismus, přečetl jednu dvě otázky s odpovědmi a potom odložil příručku na lavici vedle sebe. Na tento pohyb čekali sousedé nebo sousedky. Okamžitě popadli knížku a nahradili ji jinou; tak musel milý světec po každé vyhledávati příslušnou stránku v nové knize.

Ještě jiné krádeže se při tom páchaly. Rocheta katechistova často utrpěla řeznou ránu. Odvaha některých šla ještě dále. Farář fareinský Štěpán Dubois vypravoval při procesu beatifikačním, že jednoho dne viděl paní, jak si dovolila vytrhnouti faráři arskému vlasy. Byla to Angličanka. Abbé Dubois ji upozornil, že to je neslušné jednání: „Já si je schovám,“ odvětila, „a odvezu si je do Anglie.“

Kaple „Ecce Homo“.

Tato kaple, sousedící s kaplí mariánskou, je pojmenována podle sochy Kristovy trním korunované, která je umístěna v koutě u oltáře. Nevíme, kdy tu kapli P. Vianney zařídil; ale od jeho smrti byla značně změněna.

Jak asi vypadala kaple v jeho době? Ležící socha Krista v hrobě nebyla pod oltářem, jenž je moderní, ale v pozadí podél zdi v levém koutě. Sochy Ecce Homo a Naší Paní Trpitelky jsou na původních místech.

Rovněž strop s nástroji umučení, obklopenými paprsky a mraky byl týž. Na levé straně byl obraz Svaté Tváře, pocházející z Říma; pod ním byla Pieta, jež je dnes v sirotčinci Prozřetelnosti.

Účel kaple vyjádřil sv. farář při jednom katechismu. Řekl: „Projděte všechny obrazy a uvidíte, že vás napadne dobrá myšlenka a vnukne vám šťastný úmysl: lépe žít a obrátit se. Uvidíte zároveň, co jste Ježíše Krista stáli, co učinil pro vaši spásu a jak jste nešťastni, že ho nemilujete.“ A skutečně, nebylo by možno zde vyliciti, jaké scény se zde odehrály mezi Ježíšem Kristem a dušemi, kolik hrdinských obětí se zde uložilo, kolik velkomyslných rozhodnutí se pojalo, kolik zločinných pout zlomilo, kolik znavených čel se sklonilo v prach, kolik šlechetných slz bylo na těchto dlaždicích prolito, kolik viníků zde došlo klidu a kolik nešťastníků zde složilo zoufalství a bolest, jak krásně praví A. Monnin ve svém spise „Farář arský“.

Zpovědnice, která stojí v pozadí, nepochází z doby Viañneyovy. Rovněž i bronzová socha sv. Otce u vchodu do kaple je z doby abbé Toccaniera.

Okno je velmi pěkné. Světec klečí a pohlíží na svého ukřižovaného Mistra. Kristus však ožil; všechny jeho bolesti vyzařují slavnostní aureolou; naklání se k světci a zdá se k němu mluvit: „Čeho žádáš ode mne?“ A světec se sepjatýma rukama ho prosí: „Duše, Pane, duše mi dej, pro tebe.“ Tato scéna má nám

nejspíše znázorniti nevýslovné útěchy, které sv. farář pocítoval ve svém nitru při svém sebedrtvení.

Kaple svatých Andělů.

Pokračujme ve své prohlídce kostela směrem k tribuně a kapli svatých Andělů. Ve výklenku na levé stěně je socha sv. Františka Assiského. Farář arský choval k tomuto velikému milovníku chudoby zvláštní úctu. Když se stal členem třetího řádu sv. Františka, po Arsu se rozšířila poplašná zpráva, která arciť neměla dlouhého trvání, že P. Vianney se stal kapucínem.

Ze středu lodi spatřujeme polokruhovitě okno, které osvětluje tribunu. Je na něm znázorněn příchod abbé Vianneye do farnosti večer 9. února 1818. Malý pastýř Antonín Givre mu právě ukázal cestu. Světec, tehdáž dvaatřicetiletý, na chvíli pokleká a potom mu děkuje: „Tys mi ukázal cestu do Arsu, já ti ukáži cestu do nebe. Zvláštní to shoda. V matrice úmrtní později jména J. M. Vianneye a Antonína Givra šla bezprostředně za sebou.

Kropenka z růžového mramoru, stojící v pozadí starého kostela, byla zde již za světova příchodu. Vypráví se, že sv. farář již způsobem znamení sv. kříže kázal.

Opodál stojí křtitelnice. Pochází z doby abbé Toccaniera. Malované okno, které ji osvětluje, je plné naivnosti a půvabu: je na něm zachycen křest malého Vianneye v koste-

le dardillyském 8. května 1786 v den jeho narození. Je zde také vzpomenuto pohostinství, poskytnutého rodinou Vianneyovou 16 let předtím žebrajícímu poutníku Benediktu Josefu Labrovi, velikému světcí. Tento, obklopen aureolou, se zvedá nad dítětem, aby mu požehnal.

Nyní jsme v kapli sv. Andělů. K nim choval svatý farář skutečně bratrské city. Aby obměkčil zatvrzelá srdce starých hříšníků, odporoučel jim modlitby k jejich Andělům strážným. Dovedl z jejich hříšných duší čisti jako z otevřené knihy. Když se ho ptali po původu tohoto zázračného poznání, častěji jim říkal: „To mi řekl jejich Anděl strážný.“

Učinil tedy z těchto nebeských poslů vrátne svého kostela. Poutníci arští jakmile sem vstoupili, již se s nimi setkali. Aby je přímo udeřili do očí, postavil sem Anděly a Archanděly: nad oltářem stojí socha sv. Michaela; napravo a nalevo klečí Anděl Strážný farnosti a Anděl Strážný diecése. Na zdi čelem k nám stojí ještě jiné sochy: Anděla Strážného, Archanděla Gabriele a mladého Tobiáše.

Oltář je týž, který sem dal postavit svatý farář; ale krucifix, stojící na prostém svatoštánku, byl svého času na hlavním oltáři, jak z nápisu patrno.

Okno je nejpamátnější z celého kostela. Znázorňuje koutek malé světcovy světničky: jasně vidíme na krbu svítilnu, potom hrnec na vodu a zrcadlo. Farář arský klečí a nechává d'ábla páchat obvyklé neplechy; stoli-

je překocena a přemožený pekelný duchu ustupuje od sluhy Božího před kopím sv. Michaela. Nad modlicím se farářem je Anděl Strážný a vztahuje nad ním své paže a ochranná křídla; poněkud vzadu je anděl arské farnosti, v levé ruce drží klasy (žeň duši a žeň obilí) a bičem v pravé ruce vyhání nečisté duchy.

Nad oknem v mramorové desce je nápis:

Gratias agimus tibi, sancte Michael,
Qui nos efficienter defendis,
In proelio, tibi que beate Vianney,
Qui precibus tuis adjuvas.

To jest: Vzdáváme ti díky, svatý Michaeli, který nás statečně chráníš v boji, a i tobě, blahoslavený Vianneyi, který nám pomáháš svými modlitbami.

Zde také často farář arský sedával ve zpovědnici. Když některou osobu z vážných důvodů musel od ostatních penitentů oddělit, odváděl ji sem.

Kaple sv. Filomeny.

Je to kaple, kterou také farář arský velmi miloval. Je právě vedle kaple sv. Andělů.

Podle svědectví Bratra Athanasia byl P. Vianney první, kdo vystavěl ve Francii kapli svaté Filomeně. Bylo to r. 1838 nebo již 1837, těsně po dekretu papeže Řehoře XVI., kterým schválil veřejný a všeobecný kult této světice.

V době svatého faráře měla kaple poněkud jiný vzhled. Pod oknem byla socha panny-

mučednice. Před ní světec velice často klečel a svými modlitbami vyprosil mnoho zázraků. I mezi poutníky bylo mnoho jejích ctitelů. Příliš si však ve své úctě dovolovali: nožíky odřezávali její šat a pak i obličej, takže roznegli celou třetinu své oblíbené světice. Socha takto znetvořená musela být odnesena a ukryta ve staré faře.

Nad oltářem stojí velký skleněný relikviář s voskovou podobou světice: sv. Filomena odpočívající ve slávě panenství a mučednictví s palmou v ruce a lilií na srdci. Tato vosková podoba, do níž byl zasazen úlomek kosti světice, pochází z doby abbé Toccaniera.

Zdi kaple byly posázeny množstvím tabulek s poděkováním *ex voto*; starší však již ustoupily novějším. (Když těchto *ex voto* byla veliká spousta, více než polovina byla přenesena do jednoho sálu staré fary.) Hole a berly tu zavěšené jsou makavými důkazy uzdravení na prosby sv. Filomeny a arského faráře. K těmto pozůstatkům bývalých neduhů se pojí zajímavé a dojemné historky.

„Byl jsem svědkem,“ vypráví bratr Athanasius, „uzdravení jednoho mladíka z Cébazas, jménem Karla Blasy. Byl na obě nohy chromý již déle než tři roky. V srpnu r. 1858 se dal donést do Arsu. Na radu P. Vianneye vykonal nověnu k sv. Filomeně. V předvečer svátku Nanebevzetí, opíraje se o své berly vešel do sakristie a řekl p. faráři: „Mám nyní donést své berly sv. Filomeně?“ „Ano, příteli.“

Mladík okamžitě je zvedá do výše, od této

chvíle jich nepotřebuje. Prochází před zraky velkého zástupu lidí kostelem, aby složil své berly na oltář mučednice.“

Když matky žalem sklíčené podávaly arskému faráři své ubohé nemocné děti, často jim odpovídal: „Doneste je, doneste je sv. Filomeně.“ A byly uzdraveny; tak se stalo, že v únoru r. 1857 šestiletý Jan Maria Devoluet ze Saint-Romain v diecési autunské mohl udělati první krok; tak malá Vernu-Verchérova z Arsu byla r. 1859 zbavena ohyzdného kostnatého nádoru; tak také jeden mladičkový slepec, kterého sem matka donesla s podivuhodnou důvěrou, spatřil denní světlo.

Sám farář arský v květnu r. 1843, když se pozdravil z velmi nebezpečného zápalu plic, ve 3 hodiny ráno přišel k tomuto oltáři sloužit Mši sv. na poděkování své „drahé světičce“, že svou přimluvou mu navrátila zázračně zdraví. Ostatně i v Arsu vládlo všeobecné mínění, že se mu sv. Filomena zjevila ve chvíli největších útrap, přinášejíc mu zdraví, ačkoliv měl u svého lůžka tři nebo čtyři lékaře, kteří ho považovali za ztracena.

V tentýž den, kdy obětoval onu Mši sv. děkovnou, jedna paní z Chalon-sur-Saône, Claudine Raymond-Corcenayová, která trpěla chronickým zánětem hrtanu a průdušek, obrátila se o pomoc k světci-rekonvalescentu.

„Drahé dítě,“ řekl jí, „léky pozemské vám nepomohou, už vám jich mnoho přede-psali. Ale dobrý Bůh vás chce uzdraviti. Obrat'te se na svatou Filomenu. Odložte svou tabulku

na její oltář. Učiňte jí násilí. Řekněte jí, nechce-li vám vrátiti váš hlas, ať vám dá svůj."

Sotva paní Raymond-Corcenayová si klekla u sochy, nabyla zdraví. Na doporučení P. Vianneye vrátila se znovu do Arsu 11. srpna příštího roku, aby vzdala dík své dobroditele.

Co dnes činí Ars tak přitažlivým, jsou zřejmě vzpomínky, ostatky a přimluvy sv. faráře. Ale ani sv. Filomena neupadla v zapomenutí. Abychom se o tom přesvědčili, stačí se zúčastniti modlitby, která se každý večer v kostele koná dle starého zvyku abbé Vianneye. Stále hoří svíčky před hrobem sv. faráře a jejich plaménky stále ozařují vchod do prosté kaple, kde *Filomena* chrání své věrné poutníky. V době světové války matky, sestry, snoubenky, manželky kladly na její oltář tisíce dopisů a fotografií svých drahých vojáků.

Nesmíme také zapomenouti na dva obrazy, které zdobí vchod do kaple. Jeden z nich je *ex voto*, věnované sv. Filomeně za uzdravení Vianneyovo. Ačkoliv je to všední malba, přece zachycuje dobře podobu faráře arského z té doby. Bylo mu tehdy padesát sedm let a vlasy mu již šedivěly. Na druhém obraze je portretován svatý Benedikt Labre.

Kazatelna.

Vystoupivše z kaple sv. Filomeny, máme po levé straně kazatelnu, na níž sv. farář lá-

mal každou neděli chléb slova a každý večer se modlil. Je to prostinká šestiúhelná truhlice, dvěma skobami ke zdi přikovaná. Vedou k ní příkré schody. Tři dřevěné tyče jsou jejich zábradlím.

S tohoto chudičkého kostelního nábytku plynula slova světcova. Jeden z jeho farníků řekl: „Když se tam objevil, nebyl to on; byl proměněn.“ Mluvil prostě, posluchačstvu přiměřeně. Ale proud jeho nestrojené výmluvnosti, to byly údery jeho srdce. Slova tryskala z jeho rtů jako žhavá láva, někdy jako živá a čerstvá voda bublající u pramene. Byl-li přímo strašlivý, když hřímal proti hříchu, byl zase nevýslovně něžný, když mluvil o sladkostech božské lásky.

Věhlasní kazatelé vystoupili na tuto kazatelnu. Jmenují se abbé Combalot, lidový kazatel; abbé Hermann, umělec a básník; zvláště proslulý Lacordaire, známý svými notre-damskými konferencemi. Žádný z nich však, jak se zdá, nesklidil na této malé prosté arské kazatelně valného úspěchu. Nízký strop srážel jejich vzlet a pak kázali před světcem, jehož výmluvností byla svatost, a posluchači nepřišli k vůli nim.

Ani jeden ze zmíněných kazatelů nepřišel do Arsu s úmyslem kázat. Tak P. Lacordaire využil příležitostné návštěvy v Lyonu, kde kázal, k poutní návštěvě Arsu. Jel v najatém voze inkognito. Ale bílý plášť ho prozradil. Poutníci uvědomili p. starostu des Garets na příjezd velikého dominikána. Když Lacor-

daire vstupoval do kostela, byl u schodů zadržán p. starostou a uveden do jeho zámku. Bylo to v sobotu, v prvních dnech května r. 1845. Nazítří notre-damský kazatel poslouchal již na tribuně, vyhrazené rodině des Garets, homilii sv. faráře o svatém Duchu. Když pak odpoledne kolem jedné hodiny se chtěl vrátiti do kostela na katechismus, nemohl pro zástup. Na naléhání P. Vianneye kázal o nešporách, ale velmi prostě.

Lacordaire po kázání faráře arského prohlásil: „Tento svatý kněz vyjádřil způsobem tak úchvatným myšlenku, kterou sám již dlouho sleduji.“ A dodal s dojemnou pokorou: „Rád bych uměl kázat jako on.“

Nejkrásnější a nejdojemnější byl pohled na P. Vianneye, když se na kazatelně modlil. Někteří odložili raději svůj nutný odjezd, jen aby ho slyšeli při večerních modlitbách. — Chránová loď byla v polosvětle. Slabý hlas knězův nesnadno pronikal k vzdálenějším věřícím. Za několik okamžiků, když ucho v tichu postihlo slabý zvuk modlitby a zrak pronikl tajemným šerem svatého místa, bylo slyšeti něžný šepot, brzy nepřetržitý, brzy zase v pravidelně dělených periodách. Nikdo se neubráníl okamžitému uchvácení touto nevyjádřitelnou rozmluvou a dostal se do hlubokého usebrání, jež naplnilo ducha společnou modlitbou.

Když farář arský přicházel k úkonu vzájemné lásky Boha a člověka, tu jako by jeho hlasem pronikalo celé jeho srdce. Dva chovanci vel-

kého semináře v Nantes, Mauclere a Dulanloy vyprávěli o své pouti do Arsu, kde ztrávili celé dlouhé hodiny ve starém kostele. Vyzpovídali se u sv. faráře, vyslechli jeho katechismus v 11 hod., nepocítili však zatím žádného živějšího pohnutí. Když však večer zaslechli jeho hlas, který se ani nezdál býti pozemský, byli jím tak dojati, jako by byli přeneseni na jiný svět.

Na arské kazatelně se udál také zázrak, o jakém nečteme ani v životopisech největších světců. Kanovník Jan Gardette, spirituál Karmelu v Châlon-sur-Saône jej přísežně dovědčil při procesu kanonisačním.

„Jednou byl se mnou v Arsu můj bratr farář od sv. Vincence v Châlon-sur-Saône. Večer, když sluha Boží se modlil, stáli jsme proti kazatelně. Asi uprostřed tohoto zbožného úkonu, když abbé Vianney se modlil *u k o n l á s k y*, bratr, který má velice dobrý zrak, spatřil ho, an se pozvolna zvedá, až měl nohy nad opěradlem. Jeho obličej by proměněn a oblit aureolou. Bratr se rozhlédl kolem sebe, ale nepozoroval na nikom žádného pohnutí. Zachovával o tom mlčení. Jednou však, vyšed z kostela, nezadržel již v tajnosti zázraku, který spatřil; vyprávěl o něm veřejně s nadšením.“

Kaple sv. Jana Křtitele.

Poslední boční kaple na levé straně starého kostela byla P. Vianneyem zasvěcena světcí, jež si v 21 letech zvolil při sv. biřmo-

vání za patrona. Dva drahocenné předměty se uchovávají v této kapli: bývalý hlavní oltář starého kostela a zpovědnice, v níž obyčejně zpovídal.

Na okně jsou obrazem zachycena slova, jež sluha Boží jednou pronesl na kazatelně: „Když začal se stavbou kaple sv. Jana Křtitele,“ vypráví ve svých „drobných pamětech“ Kateřina Lassagneová, „dobrý Bůh mu zjevil, co se zde později stane, to jest obrácení tolika duší. Nevím o tom nic. Ale při jednom nedělním kázání nám řekl: „Bratři, kdybyste věděli, co se v této kapli událo, neodvážili byste se tam vkročiti . . . Neřeknu však vám o tom zatím nic. Byla-li to vůle Boží, dá vám to také poznati . . .“ opakoval to častěji, jako by jeho duch tím byl zcela zaujat. Lidé se domnívali, a to nebezpečně, že se mu tam zjevil sv. Jan Křtitel a ukázal mu již napřed množství klečících kajících. A právě tuto tajemnou událost nám představuje okenní sklo.

Jeden zajímavý detail však z této kaple zmizel. Arský farář dal nad vstupní arkádou namalovati nápis: „Jeho hlava byla cenou tance.“ Podařilo se mu vzdáliti svůj lid od nebezpečných radováněk, i obával se, aby při dobře mu známé ubohé lidské křehkosti jeho ovečky nezapomněly pak svého pastýře. Třebas později toto připomenutí bylo zabíleno, přece podnes v dobré vesnici arské se pohoršlivé tance neobjevily.

Na oltáři zde chovaném sv. farář nejčastěji v andělské usebranosti sloužil Mši sv. Zůstal beze změny i se svým mramorovým podstavcem, do něhož jsou vtesány podoby Beránka, sv. Jana Křtitele a sv. Sixta, patrona farnosti, a se svatostánkem, jež kdysi věnoval vikomt arský.

Ani zpovědnice nebyla změněna a ještě dnes se k ní uchylují kající. Všimněme si blíže tohoto úzkého vězení, rakve arského světce, v níž prožil takořka polovinu svého života. Podle výroku svědků nejlépe o tom zpravených proseděl tu od r. 1835 do r. 1859 v létě 16 a v zimě 11 až 12 hodin denně na holém dřevě, aniž by si mohl popřáti sebe-menšího pohodlí a přesto že trpěl bolestné nemoci. „V kostele bylo jako v parní lázni,“ udává jeden. Abbé Vianney sám přiznával, že teplo ve zpovědnici vyvolávalo představu pekla. Za zlého počasí zase, když z Alp foukal severák, v Arsu člověk promrzl až do kostí. Sv. farář seděl od 4 hodin na stráži jako zachránce bez ohledu na chlad, jedině starostlivý o bídu hříšníků. Abbé Dubouis, farář fareinský, se ho zeptal: „Jak můžete zůstat tolik hodin ve zpovědnici, když je takový drsný čas, aniž byste si něčím zahříval nohy?“

„Příteli, důvod je na snadě: od Všech svatých do velikonoc svých nohou vůbec necítím.“

Abbé Tailhades, kanovník z Montpellieru, jenž s ním žil řadu měsíců r. 1839, vypravo-

val, že ubohému zpovědníku namrzly nohy a že kůže z pat mu zůstávala v punčochách, když je večer svlékal.

Kostel arský se zavíral jen na dvě hodiny v noci. Jeden sousední kněz dosvědčil, jak hluboce byl dojat, když navštívil v Arsu nemocného, slyšel tam v noci naznívati Angelus.

V noci se do kostela vpouštěly jenom ženy. Některé ochotné paní se ujaly pořádání a řazení neklidného zástupu.

Muži, jichž byl menší počet, se zpovídali po Mši sv. od 7 nebo 8 hod.

Čím více měl práce, tím byl spokojenější. Jeho srdce se rozšiřovalo úměrně s přírůstkem zástupu hříšníků, jako kvočna podle počtu kuřat roztahuje svá křídla. Přál si býti ve dvou zpovědnících zároveň. Světec často jediným slovem dovedl občerstviti křesťanskou duši. Byl obyčejně velmi stručný, vysílaje své slovo plné ohně do srdcí jako šíp.

Nečetl sám on na dně duší? Kajícník umkl v domnění, že již řekl všecko. „A co tento hřích?“ zeptal se. „Na tom místě za takových okolností, v tu dobu . . . Té neděle jste pracoval na tom poli . . .“ „Je tomu tak, Otče.“

Ale i jiné zázraky se udály v této zpovědnici. Sestra Marie Františka z ústavu Malých Sester Ježíšových, ukončivši svou zpověď, tázala se ho, jakému povolání by se měla věnovati: „Otče, co se mnou Pán Bůh zamýšlí?“ „Ach, dítě . . .“ zazní slabý a něžný hlas s druhé strany mřížky.

„Nic více. Potom“ — vypravuje sestra — „P. Vianney jako by hovořil sám se sebou asi pět minut, nevím však jakým jazykem. S podivením jsem se mu dívala do tváře. Byl jako bez sebe. Věřila jsem, že viděl Boha. Poněvadž jsem se nepovažovala za hodnou v přítomnosti tak velkého kněze dlíti, vzdálila jsem se celá zděšená.“

Neméně zmatena byla jedna slečna z Paříže-Montrouge, Marie Rochová, jež nemožouc se zbaviti velmi citelných vnitřních úzkostí, hledala útočiště v nadpřirozeném světle arského faráře. Stalo se to r. 1849.

Po dlouhém čekání konečně se dostala ke zpovědnici. Stěží proniká svým zrakem šero, v němž sedí muž Boží. Co však vidí? Dva paprsky ohnivé tryskají ze světceva obličeje, jehož rysy jsou jako vymazány, zaplněny intensivním světlem. Či stala se snad hříčkou nějaké iluse? Ani pomyšlení. V tuto hodinu, za bílého dne, slunce si nemohlo dovolit takové rozmary v tomto nízkém kostele. Slečna Rochová se dlouho na ně dívala, 8 až 10 minut, a neztrácely se. Kajícnice se neopovážila vkročiti do zpovědnice; vyšla z kaple sv. Jana Křtitele. Abbé Vianney však četl v jejím srdci.

Nazítří po katechismu šel kolem ní. Ani slovem se mu o ničem nezmínila. Zastavil se a řekl jí s nevýslovnou něhou: „Dítě, buď klidné, bude zas dobře.“

V březnu r. 1852 chtěla u sv. faráře vykonati sv. zpověď sestra Klotilda, mladá řeholnice z kongregace Dítka Ježíše. Nemohouc jinak si pomoci, skryla se v noci v úzkém vestibulu blízko zvonice.

Kolem půl druhé ráno přijde P. Vianney s lucernou v ruce. Strachy se třesouc skrývala se sestra Klotilda v temném koutě. Farář otvírá dveře. Lidé se tlačí za ním. Náhle se otočí a ukazuje na tuto řeholnici, ač ji nezná, řka: „Vpusťte nejdříve toto dítě.“

Sestra Klotilda jde za ním a první ho očekává u zpovědnice. Když farář vstoupil do kostela, pojednou bylo slyšeti zvláštní hluk, jako když se dva lidé ve hněvu hádají. „To nic není,“ vece P. Vianney, „to dělá ďábel.“

Malá sestra se jakžtakž uklidnila. Její překvapení však ještě více vzrostlo, když spatřila faráře arského za otevřeným okénkem zpovědnice. Prostá svíčka osvětlovala tento kostelní kout. Ale P. Vianney byl oblit zvláštním jasnem. Jakési jemné, nadzemské světlo obklopilo ho celého. Ani se nehýbal. Vnímal vůbec v této extasi nějaký pozemský šum? Sestra Klotilda, hluboce dojata, vyznala své hříchy. A když dokončila: „Otče . . .“

„Zpovídejte se,“ odpověděl světec stále zářící.

Poslechla a znovu opakovala svou závěrečnou modlitbu: „Otče . . .“ šeptala ještě jednou.

„Zpovídejte se.“

„Ale, já nemám již z čeho.“

„Dítě, vykonalo jsi dobře svá minulá pokání?“

A skutečně sestra Klotilda častěji je vykonala nedbale. Pokorně se vyznala... Co však si asi pomyslili lidé, v kostele čekající, o této malé kajicnici? Vždyť její zpověď trvala přes hodinu.

Když na konci takového strašného dne P. Vianney vystoupil ze zpovědnice, byl celý shrbený, opíraje se o lavice. Vždyť prodělal tolik fysických a morálních útrap. Nesnesitelné bolesti hlavy, nezbytná potřeba spánku, který zaháněl zrnecky růžence; nemoci nervové získané skoro ustavičnou nehybností. Dosvědčil sám, a není to nic divného, že ráno vstát a jíti zpovídat znamenalo pro něho bolestný boj. „Každý den musím znovu začínat,“ naříkal, „a den co den cítím týž odpor.“

Ale přesto jak miloval svoji zpovědnici! Když r. 1843 jako rekonvalescent měl dovoleno jen sloužiti Mši sv., přece nemoha „se vydati v ruce hříšníků“, cítil se být tvrdě omezen. Když procházel kostelní lodí, vrhal žádostivý pohled na zpovědnici nyní opuštěnou.

Kdyby býval stál již jednou nohou v nebi, prohlašoval, přece by byl s největší ochotou se vrátil na zem a zůstal zde až do konce světa, vstávaje o půl noci za stejných utrpení jako dříve, dokud by neobrátil ubohé hříšníky.

NOVÝ KOSTEL.

„Basilika arská“ napsal Sainte Marie Per-
rin, „je příkladem elegantního a čistého bo-
hatství, hodná drahé světice Filomeny, již je
zasvěcena. Jméno a řecký původ mladé pan-
ny-mučednice inspirovaly umělce, který v ní
viděl onu

krásnou nádobu athenskou, plnou květů kalvářských,
jak ji básník opěvá, a chtěl promítnouti na
své dílo odlesk tohoto vidění antického a
křesťanského zároveň.“

Toto ocenění umělce jiným umělcem šťast-
ně mstí opovržlivé kritiky, vrhané na archi-
tekta Bossana. Skutečně, je uměním tento
spojený a zářivý styl, slučující byzantinismus
a gotiku. Podle pojetí Petra Bossana Ars a
Fourvière mají být dvěma monumenty apo-
theosy, dvěma kamennými hymny. A nepro-
vedl zdárně tento dvojí úmysl?¹⁾

Pravá strana transeptu ustavičně přijímá
poutníky, a to proto, že chová tělo arského
faráře. O nedělích a svátcích konají se zde
zpívané bohoslužby u hlavního oltáře. Jinak
však se každý vrací zpět k minulosti a jejím
ctihodným vzpomínkám.

Nové stěny se ponenáhlu zakrývají ex-vo-
ty. Arské kněžstvo je dalo tesati do chrámo-

¹⁾ Architekt zanechal po sobě v lyonském kraji 20
krásných kostelů. Nejznamenitější mezi nimi jsou ve-
dle sv. Filomeny v Arsu, kostel trapistů Notre Dame
des Dombes, kostel dominikánů v Marseilli a basilika
de Fourvière v Lyoně, již však nedokončil.

vého zdiva, aniž by dovolilo pokrýti stěny tabulkami různých velikostí a materiálu, jak tomu je v jiných svatyních. Jedno z nich zvláště budí zájem hned při vstupu do basiliky. Je to zarámovaný obraz železniční katastrofy. Co to je za událost?

14. června 1922, o francouzském národním svátku, jelo do Arsu 106 dělnic z Bounetovy továrny v Jujurieux. Večer se vracely vlakem domů. Pojednou, aniž by kdo byl tušil katastrofu, lokomotiva vyjela z kolejí a první vagon zůstal zavěšen na zvrácené lokomotivě. Tento nebezpečný skok se udál za strašného praskotu a výkřiků hrůzy. Kdekdo myslel, že je rozdrčen. Avšak viditelným zásahem nebes byla jenom jedna dělnice zraněna, bylo-li lze tak nazvati nepatrnou oděrku v záěstí. — Vděčné dělnice z Jujurieux věnovaly basilice arské toto ex-voto.

Velké varhany umístěné na tribuně transeptu byly posvěceny 18. září 1900.

Rozsáhlé nástěnné malby, které zdobí do poloviny výše obě transeptové kaple, jsou dílem malíře Pavla Borela; zasluhují pozornosti a obdivu. Připomínají čtyři dojemné scény ze života arského faráře.

V první kapli vlevo je zobrazen malý Jan Maria Vianney, an klečí ve stáji statku před soškou Svaté Panny ve chvíli, kdy ho přistihla matka.

Druhý obraz nás přenáší znovu do Dardilly, tentokrát do údolí Chante-Marle. Jan

M. Vianney již velký pastýř káže svým kamarádům. Podle výroků četných umělců je to nejzdařilejší freska z celého kostela.

Dvě malby rámuji oltář, zvaný oltář Sochy. A skutečně, pod ciboriem, kde padá na kolena před Beránkem 24 starců z Apokalypsy, stojí velkolepá socha faráře arského z bílého mramoru. Tvůrcem jejím je sochař Cabuchet, jehož dílem je i socha faráře klečícího. Zde je oděn nádherným rouchem, pravá ruka spočívá na prsou, levá pak ukazuje na svatostánek. Jeho oči jsou obráceny k nebi.

S obou stran svatostánku klečí vznešené postavy svatých a světic. Nalevo Benedikt Labre, jemuž poskytl přístřeší dědeček Vianneyův; Jan Křtitel, Předchůdce Páně, druhý patron arského faráře; František Regis, jehož přimluvou se stal chápavějším. Napravo Filomena, Kateřina a Koletta, tři blahoslavené, jež miloval jako své sestry. Na spodní části oltáře je úchvatný relief, zvláště, díváme-li se zblízka. Je to dvanáctiletý Jan Maria Vianney při prvním sv. přijímání v Ecully. Poněvadž ještě trvala revoluce a pronásledování, bylo nutno zastříti okna světnice, kde děti a rodiče byli shromážděni, vozíkem sena. Abbé Groboz klade Hostii do úst budoucího světce.

Kaple ostatků na protější straně nám připomíná mužný a stařecký věk světcův. První freska nám ukazuje, jak kráčí z kostela do fary stěsnanými řadami poutníků, nemocných a sklíčených. Obraz je plný pohnutí

a bolesti. Na druhé fresce vidíme, jak farář arský stojí na prahu sakristie a pohybem ruky, který nesnese odporu, volá kajícího, který asi nechtěl čekat.

Pod vysokým kamenným baldachýnem tři andělé ze zlaceného bronzu bdí nad spícím světce. Na spodní části oltáře je relief, připomínající kněžské svěcení Jana Marie Vianneye v kapli biskupem grenobleským Msgrem Simonem. Toto všecko, zvláště za večerního planutí svíček, je úchvatně krásné.

Konečně přicházíme pod oktogonální kapli, kterou architekt Petr Bossan vypjal k oslavě sv. Filomeny. Dlouho uvažoval o jejím vyzdobení. Když ukázal r. 1858 P. Vianneyovi řadu svých návrhů, zvolal tento: „Příteli, jak to bude krásné!“

Kopule je nesena třemi skupinami sloupů. Spočívá na nich na vnitřní straně osm soch svatých, tesaných Dufrainem: sv. Petra, sv. Pavla, sv. Františka z Assisi, sv. Dominika, sv. Ignáce z Loyoly, sv. Františka Regis, sv. Norberta a sv. Tomáše Akvinského.

Svatyně je oddělena od ochozu lavicemi, které navrhl Bossan. Do ochozu jsou proložené tři kaple.

Mistrovským dílem presbytáře je beze sporu oltář z bílého mramoru. Nad tabernakulem je symbolický pelikán, obraz božské lásky. Čistým uměleckým dílem je relief Emiliána Cabucheta rámovaný liliemi a růžemi: sv. Filomena je unášena dvěma anděly.

Chor je dlážděn bohatými mosaikami. Na oltářním stupni je z jemně odstíněných kamenů vytvořen nápis: *Pax fecum Filumena*, Pokoj s tebou, Filomeno, — jak byl objeven na hrobě světice v katakombách Priscilliných. Na klenbě, nad zmíněnými 8 sochami stojícími ve zvláštních arkaturách, se malebně rozvíjí ve vlysu legenda mladé mučednice, zachycená jemnými a nenápadnými barvami. Nejpozoruhodnější je střední obraz, na němž světice přijímá z rukou andělů palmy a koruny.

Na pravé straně choru je kaple sv. Josefa, s krásnou jeho sochou. Malé sousoší, představující smrt svatého Josefa, je skutečně uměleckým dílem.

V hloubce apsidy je oltář Božského Srdce Páně. Konečně na straně evangelní je kaple Naší Paní Vítězné. V ní je umístěna drahecenná korouhev, kterou věnovali Sv. Panně mobilisovaní mladíci a mužové arští za podivuhodnou ochranu ve světové válce.

STARÁ FARA.

Ze starého kostela do staré fary je několik kroků. Když abbé Vianney, skončiv katechismus v jedenáct hodin, se vracel do fary, nacházel cestu obstoupenou houfy lidí nedočkavých, kteří ho chtěli spatřiti, s ním promluvíti, žádati ho o požehnání a modlitbu. Kráčel provázen svými věrnými, strážci, kteří mu umožňovali proklouznout tímto zástupem.

Procházeje, ke každému pronesl příhodné slovo, usmívaje se a žehnaje. Aby si zjednal přístup ke dveřím, užil někdy i nevinné lsti. Vzal z kapsy několik medailek a rozhodil je do větší vzdálenosti. V nastalém sběhu prudce se uzavřel na zámek. Tu mu nastala jediná chvilka samoty a klidu za celý den.

Fara při svých malých rozměrech působí dojmem venkovského domku. Zdi jsou zhotoveny z udusané hlíny. V době P. Vianneye byly rozpukané a rozsedlé jako zřícenina, protože jich neopravoval. Po jeho smrti byly pokryty cementem. Zámek, který je na zdi, byl dříve zvenčí. Chudí jej dobře znali a užívali ho častěji než ostatní.

Úzký farní dvůr (8 m dlouhý a 3 m široký) je dnes udupán jako chodník. Za života sv. faráře rostla na něm tráva jako na louce. Vedla po něm ušlapaná cestička v trávníku od jedněch dveří ke druhým. V jednom koutě dvorka byla postavena pekárna, která dlouho dodávala chléb „domu Prozřetelnosti“. Vyrůstaly zde nazdařbůh tři bezy, jež farář arský nazýval žertovně „boulogneským lesem“. Když vyrostly, chřadly a jeden po druhém odumřely ne tak stářím, jako spíše vinou poutníků, kteří je necitelně oloupávali. Poslední z nich uschl na jaře 1923 v plném květu.

Kuchyně a jídelna.

Vstupme do fary, skutečného to musea svatosti. Obnažme uctivě hlavu.

Přízemí obsahuje dvě jizby. Levá je stále zavřena. Ostatně není tam nic zajímavého. Před příchodem P. Vianneye to byla kuchyně. Nový majitel nechal v ní volně růsti ostružiny a ještěrky.

„V krbu kuchyně jsem viděla,“ vypravuje baronka de Belvey, „růsti ostružinu, s bujnými výhonky. Na neštěstí ji vyťal jeden obecní radní, který v takovém parazitu viděl ohrožení dobré pověsti arské farnosti, o niž tolik pečoval.“

Napravo je jídelna. Na krbu je dlouhá pánev, na níž si pekl placky z černé mouky; hrnec na brambory, rozbitý košík, v němž světec strádal chléb pro chudé.

Do této nízké jizby, kde P. Vianney po své smrti byl dva dny uložen na ověnčených nosítkách, byla snesena spousta rozmanitých věcí. Na zadní stěně jsou zavěšeny berly, různá ex-voto, jež kaple sv. Filomeny již nemohla pojmouti. Mezi jiným je tu také svět-cova zpovědnice, jeho první rakev; jedno lůžko napolo spálené. Kdo je tak popálil? Jednoho dne březnového 1857, časně zrána vznikl oheň v jizbě arského faráře. „Já jsem jej první spatřila,“ vyprávěla jeho farnice Marta Miardová. „Běželi jsme k němu a volali: Otče, zdá se, že ve vašem pokoji hoří.“ Odpověděl bez překvapení: „Ta ohyzdná ruka! Doufala, že shoří pták a zatím chytila jenom klec!“ Dal nám klíč, abychom oheň uhasili.“ Zajímavé je, že rám rytiny sv. Františka shořel, sklo se rozbilo, ale obraz zůstal ušetřen.

Je tam též široké prkno, na něž si z askese lehal a jež plameny ohně také olízly; malý psací stůl; druhé lůžko, masivní, ale sešlé, na němž byl r. 1843 uzdraven, dík přimluvám sv. Filomeny; měděný baldachýn, jenž kdysi visel nad hlavním oltářem starého kostela.

P. Vianney nikdy této jídelny nepoužil. Neměl kuchařky. Žil sám na své faře a oddal se neobyčejně přísnému životu. Často po více dní ničeho nepožil, ve Svatém týdnu jedl jenom dvakrát, aby tímto postem vymohl od Boha obrácení své farnosti. „Mohu to určitě tvrditi, poněvadž jsem ho viděla,“ vypravovala Jana Marie Chanayová, „že po celý půst nesnědl denně více než libru chleba s kraptem mléka“. Sousedka matka Renardová, jež směla pásti krávu v jeho zahradě, přistihla tam P. Vianneye, an žvýkal šťovík. Chtěl se jím výlučně živit po celý dlouhý týden. Ustal ovšem, padaje slabostí.

Matka Renardová povětšinou mu pekla placky z černé mouky, 2 nebo 3, a to bylo jeho jediné jídlo za celý den. Někdy si kuchtil sám. Také si pekl v popelu vajíčka; když byl příliš zemdlený a uhoněný, sáhl k bramborům vařeným v pověstném hrnci. Napekl jich na celý týden a nejednou poslední jedl již plesnivé. Když kolem r. 1827 sirotčinec Prozřetelnosti začal slibně svou činnost, docházel na jídlo tam. Když byl dům v listopadu 1847 zavřen, začal znovu jísti na faře; tentokrát po prvé mu donášeli zeleninu a někdy docela kousek masa předem připravené-

ho. Jeho kněžský život byl ustavičný půst. Dožil-li se 74 let, je to jistě věk zázračný.

Světnice arského faráře.

Kamenné schodiště, vedoucí do poschodí, bylo pokryto dubovým dřevem. Každý večer farář arský utrmácen po něm vylézal. Ke konci svého života za každým schodem se zastavoval, aby nabral dechu, opřen o rameno některého ze svých „kamarádů“, abbé Toccaniera, bratra Jeronyma, nebo bratra Athanáše. Dnes je schodiště farní tiché; i poutníci zde zachovávají klid. Ale kdysi...! Tyto tiché zdi slyšely povyk a rouhání satanovo. Zlý duch zůstával sluhovi Božímu neviditelný, ale ne němý! Kolikrát když se večer vracel z kostela, šel před ním dělaje hlomozné kroky „železnými botami“! Odtud za noční temnoty ho volal ostrým a zuřivým hlasem, a s počátku při tom zlověstném křiku kněz trnul hrůzou. „Vianneyi, Vianneyi, sestup přece!“

Na první přestávce schodů visel na zdi obraz Zvěstování, který tam abbé Vianney zavěsil kolem r. 1820. Pocházel z velice starého oltáře P. Marie. Dábel proti tomuto obrazu zuřil a každou noc znovu a znovu jej pokrýval nečistotami. Farář, unaven těmito útoky, musel jej odstraniti. (Originál obrazu se nezachoval, ale v kapli arské Prozřetelnosti je jeho kopie.)

Schodiště nás vede k dvěma pokojům: po-

koj napravo byl společenský pokoj a levý sloužil faráři arskému.

P o k o j f a r á ř e a r s k é h o ! Tento vlhký koutek s tmavými kouty je druhou svatyní, do níž sestoupilo nebe. Dnes můžeme si vše prohlédnouti jen s prahu a ještě za sklem. Dříve, kdy byla jenom mřížka, návštěvníci poškodili vše, nač jen dosáhli.

V den pohřbu P. Vianneye (6. srpna 1859) lidé s drahocennými pozůstatky nakládali dle libosti: dveře na př. ořezali do té míry, že nebyť zákroku strážců, byly by úplně zmizely. Stopy tohoto loupení jsou dosud patrný a ubohé dveře jsou celé za mřížemi.

Přesto si můžeme dnes pokoj prohlédnouti do podrobností. Ostatně, od světcovy smrti zde nebylo nic změněno.

Odedávna jedině tento pokoj byl opatřen nábytkem. Ostatní P. Vianney ponenáhlu vyprázdnil. Aby mohl konati skutky křesťanské lásky, rozdával, či prodával stoly, postele, skříně a pohovky. (Zachovalo se několik stvrzenek, jimiž sv. farář přijal peníze za prodaný nábytek a jiné věci.) Čeho by se byl nezbavil ve svém heroickém odříkání ten, jenž jsa v nouzi, prodal za pět franků dvanáct zubů, jež mu ještě zbývaly.

Stává se, že někteří návštěvníci při prohlídce tohoto pokoje se diví, vidouce dva nebo tři cennější předměty. Bezpochyby zde chtěli naléztí úplnou bídu. „Tato almárka, tahle knihovna se sloupky, nejsou tak špatné! — Nebo tahle tapetovaná židle, ta muse-

la být dosti pěkná . . .“ Toto bohatství však nechávalo svědomí M. Vianneye klidným. Kdysi majitelé arského zámku opatřili arskou faru vhodným nábytkem. Proto se nemohl farář těchto věcí vzdáti; nebyly prostě jeho. Ve skutečnosti vše zde svědčí o chudobě, o naprostém odříkání.

U vchodu možno spatřiti cihly, poněkud delší než ostatní a neporušené. K těmto novějším se připíná zajímavá historka: Podlaha u těchto dveří byla nebezpečná. Návštěvníci P. Vianneye, biskupové, kněží nebo význační laici, snadno mohli špatně šlápnouti a svaliti se.

„Já ty cihly vyměním,“ řekl jednou starosta arský des Garets domácím pánovi.

„Nač to?“ odvětil skromný farář. „A kolik by stála oprava?“

„Na pět franků.“

„Pět franků! Pane starosto, dejte je raději mým chudým; a prosím vás, nechte mé cihly na pokoji.“

Pan des Garets však v dohodě s Kateřinou Lassagneovou, která měla klíče, v nepřítomnosti faráře opravu rychle provedl.

Návštěvník má před sebou, na pravé straně u zdi, jednu jeho největší knihovnu. Jsou tam ještě zavěšeny tři nebo čtyři kalendáře po r. 1850, obraz sv. Františka Assiského, ušetřený od ohně. P. Vianney si nejvíce vážil nejstarších svých knih, poněvadž pocházely od ctihodného P. Balleye z Écully. Zvláště si oblíbil veliký Ilustrovaný život

svatých, jehož dva svazky, do skopoviny vázané, ještě nesou jeho širokou signaturu. Jsou tam ještě na červotočivém prkénku jiné knihy, samotným farářem arským pořízené, zvláště Svatá Bible s Ménochinsovými komentáři. Druhá knihovna byla postavena na almárce se sloupky, která je jediným vhodnějším předmětem ze všech. V jejích zásuvkách P. Vianney schovával zbožné obrázky, medailky, růžence a jiné věci, jež ochotně rozděloval mezi poutníky.

U nohy postele stojí lavice s polévaným džbánem, který obsahoval zásobu vody pro světce — to byl celý jeho sklep! — a kožešinou podšité boty, které měl dvakrát či třikrát na nohou.

Na levé stěně jsou portréty biskupů belleyských a několik obrazů svatých: Neposkvrněného Početí, sv. Jana Křtitele, sv. Vincence z Pauly a j.

Lesklé sklo, jež sloužilo faráři arskému k prosté ranní toaletě, třpytí se stále nad krbem. Byla to také památka po P. Balleyovi. Chtěl je uchovati jako relikvii, ježto se v něm často zrcadlila jeho tvář. V krbu, který je dnes v dosti chatrném stavu, zmizelo tolik dopisů, tolik bolestných a dojemných důvěrností. Jsou tam také částečky drahocenného popelu. Abbé Vianney, vstoupiv jednou večer do pokoje, vzal na stole kus papíru, aby rozsvítil svíčku. Když jej zapálil, poznal, že je to bankovka. Bylo již pozdě. Nazítří to vyprávěl svému příteli faráři Dubouisovi: „Vče-

ra jsem vyrobil popel, který má velikou cenu; spálil jsem pětistofrankovou bankovku. Ale což, je to méně zla, než kdybych byl spáchal lehký hřích."

Hle, nyní spatřujeme úmrtní lože svatého faráře s původní postlankou a přikrývkami.

Tyto věci vedou naši paměť hodně zpět k 4. srpnu 1859, kdy světec arský naposledy vydechl. Jeho poslední choroba trvala sotva šest dní. Vyčerpán zhasínal jako lampa, již došel olej, když se byl úplně strávil před ol-tářem. Po tyto dny a noci parného léta, dusného jako před bouřkou, ležel téměř bez hlesu, stísněn zlem nebo spíše ponořen v Bohu. Jeho smrt byla pokorná a sladká jako život.

Kolik hodin za noc ležel na této posteli? To nikdo nemůže přesně říci. Vracíval se domů večer v 8 nebo 9 hod. a vycházel podle doby mezi jednou až třetí hodinou ráno. Téměř stále bylo jeho okno osvětleno. „Kdy spí?“ tázali se často dobří lidé z Arsu. „Vždyť je stále vzhůru!“ „Kdybych mohl spáti v noci jenom hodinu, druhý den bych skákal jako hříbě,“ říkával.

Když vstoupil do svého pokoje, rád se zabýval trochu intimními záležitostmi: nutně se musel někomu svěřovat a na projevy přátelství byl velice citlivý. Měl pronikavého ducha, jeho odpovědi byly oduševnělé a živé. Nikoho v nich nezranil a nezarmoutil. Recitoval breviř, matutinum a laudy, četl život svatých, který ještě ráno ležel otevřený na

jeho stolku. Andělé Boží byli svědky pohnutých často a strašných scén.

Když nastala chvíle, kdy chtěl pykati za své chyby a hříchy, svlékl kleriku a vzal do ruky důtky s železnými ostny, aby bez smilování trestal ubohého starého Adama, svoji mrtvolu, jak nazýval své tělo, dlouhým bičováním. V určitých nocích slečna Lacandová, jež bydlela u matky Renardové, slyšela, jak se tloukl déle než hodinu; po chvilkách ustával, aby rány opakoval. „Kdy konečně přestane?“ naříkala. Ráno, při úklidu, Kateřina Lassagneová nalézala pod nábytkem kousky řetízku, železa, olova, jež odlétly z jeho důtek. Za čtrnáct dní jedny rozlámal. „Cítila jsem vždycky lítost,“ říkala soucitná Kateřina, „když jsem spatřila levé rameno jeho košil rozsekané a potřísněné krví.“

Na stěnách pokoje se zachovaly stopy tohoto hrdinného sebemrtvení. Za postelí ještě nyní je viděti krvavé skvrny na žluté omítce.

Dosti četné kapky krve se rozstříkly po zdi. Jsou tam však také široké skvrny, jejichž vznik se dá vysvětliti tím, že někdy při krutém bičování sv. farář pocítil nevolnost, při níž se musel opřít o stěnu. Tři z nich dosti dobře zachycují otisk krvavého ramene. Odtud stékaly potůčky krve až na dlažbu. Jiné jsou otisky prstů nebo dlaně. Hned u vchodu do pokoje jedna taková skvrna je patrná.

P. Vianney neléhal vždycky v tomto koutě. Užíval ještě lůžka v sousedním pokoji (kde byl uzdraven z těžké nemoci v r. 1843).

Dlouho spal v druhém koutě, blízko krbu. Zde právě stálo lůžko, jež shořelo; dosvědčují to zčernalé trámy. Postel tak, jak stojí nyní, umístil bezpochyby proto, aby skryl zrakům návštěvníků stopy svého mrtvení.

Jak se mohl ubohý kněz oddat spánku po těchto utrpeních, po vyčerpání při nekonečném vysedání ve zpovědnici? Obraceje se často na úzkém a tvrdém slamníku, zmítán neodbytným kašlem, zpocen — trávil bezesné noci. Navštěvoval ho Satan.

Usínal; mohl si konečně trochu odpočnouti v nočním klidu, když tu najednou strašlivá rána dopadla na dveře do dvora; jako by praskly pod nárazem kovářského kladiva; nový úder na dveře samotné fary; třetí rána na dveře pokoje . . . A hned, aniž by cvakla klika, farář arský zpozoroval s mrazivou hrůzou, že ďábel vstoupil.

Jaké dopuštění! Pekelný kvítek třískal do nábytku, porážel židle a křičel: „Vianneyi, Vianneyi, . . . žroute bramborů . . . Ach, ty ještě nejsi mrtev . . . Vianneyi, Vianneyi, však já tě dostanu!“ Nebo vyrážeje zvířecí křiky vyskakoval na záclony lůžka a zuřivě do něho bouchal a chrochtal.

Jindy zase, vyprávěl bratr Athanáš, napodoboval hluk kladiva, jako když se zatlouká hřebík do podlahy nebo přibíjí obruč na sud, bubnoval na stůl, na krb a hlavně na hrnek na vodu. Zpíval pronikavým hlasem. P. Vianney často cítil, jako by mu nějaká ruka přejela po obličeji a jako by mu krysy běhaly po těle.

Jedné noci uslyšel bzukot včelího roje; vstal a rozsvítil svíčku. Otevřel okno, aby je vyhnal; nespatrił však nic.

Jednou ďábel ho chtěl vyklopiti z postele, vytahuje pod ním slamník. P. Vianney velmi poděšen se pokřižoval, a démon mu dal pokoj.

Jednou večer, když již chvilku ležel, zdálo se mu náhle, že jeho lůžko, velice tvrdé, nadmíru měklo a jeho tělo se do něho bořilo jako do prachu. Současně ironický hlas opakoval: „Ha, ha, . . . pojd'me, pojd'me.“ Ustrašený P. Vianney se pokřižoval a byl všemu konec.

Zlý duch jako by se množil a bloudil celou farou. V pokoji lítal ohyzdný netopýr a narážel na trámy, do záclon lůžka; na sýpce po celé hodiny se ozývalo neustálé dupání pobouřeného stáda ovčí; v jídelně kopání velkého koně, který se zvedal až ke stropu a dopadal čtyřmi podkovami na dlažbu.

Farář arský zatajoval všecky noční události, aby se vyhnul pochvalám, ale v katechismu o fraškách zlého ducha rád vyprávěl. Pokládal totiž tato zjevení spíše za své ponížení a pokoření.

Byl přesvědčen o tom, že má co dělat s knížetem temnot, ačkoliv nebyl lehkověrný a nepřipouštěl jen tak snadno věci kromobyčejné, jak o něm praví Kateřina Lassagneová. Kdo se s ním blíže stýkal, byl přesvědčen o jeho vážnosti, s jakou odhaloval každou pošetilost. Ostatně i četní svědkové mohli dokázati tato ďábelská pustošení. P. Ammiel, sádrař z Mautmerle, řekl: Nedovedu pochopiti, jak za

takového strašlivého hluku může někdo ve fáře spáti. Ležel jsem tam řadu nocí, když jsem dělal sochy pro P. Vianneye.“

Byl tam také Denis Chabaud, žák z pensionátu bratra Athanáše, se svými spolužáky, kteří ze zvědavosti poslouchali hluk působený d'áblem. Zaslechli víc než 12krát, obyčejně navečer, jak někdo hrdelním hlasem volal: „Vianneyi, Vianneyi!“

Podobně svědčí i strážmistr Napoly. Přišel v pozdní hodinu večer do Arsu, aby se s p. farářem poradil v nějaké nesnázi. Kolem půlnoci, čekaje u dveří fary, zaslechl v tichu hrozné zvolání, jež se ještě vícekrát opakovalo. V pokoji světcově se objevilo světlo a hned poté se objevil P. Vianney. „Pane faráři, zdá se, že se k vám někdo dobývá,“ zvolal statečný četník, „ale já vás budu chránit.“

„Ale to nic není, příteli, to je d'ábel.“ Po těch slovech ho vzal farář arský za ruku strachem se chvějící. „Pojďte se mnou, příteli,“ dodal a vedl příležitostného ochránce do sakristie. Stal se z něho dobrý křesťan.

Tyto d'ábelské kousky trvaly 35 let. Ustaly až začátkem r. 1859, nějakých šest měsíců před smrtí svatého faráře.

Když bylo P. Vianneyovi asi 40 let, navštívil ho d'ábel po prvé. Bylo to v zimě r. 1824. Večer k 9. hod. několik prudkých ran dopadlo na vrata fary. Někaký čas předtím bylo v kostele odcizeno ostensorium, darované vikomtem arským. Pan farář si tudíž mys-

iel, že se zloději tentokrát dobývají k němu. Sestoupil okamžitě na dvůr, ale nic nespatriil. Od této doby nechtěl zůstávati sám. Někteří mladíci ochotně hlídali na faře a na zvonici. Jednomu z nich, André Verchérovi, se stala veselá příhoda:

„Jednou večer přišel ke mně p. farář s prosbou, abych u něho hlídal. Ohříváli jsme se až do desíti hodin. „Pojďme spat,“ řekl konečně. Nabídl mi svůj pokoj a odešel do sousedního. Neusnul jsem. Kolem jedné hodiny jsem zaslechl strašlivý hluk na vrata a veliký hluk ve faře, jako hučení řady vozů. Chytil jsem pušku a rovnou k oknu, jež jsem otevřel. Rozhlížel jsem se, aniž bych něco postřehl.

Zatím hluk neustával. Pan farář přišel se světlem.

„Slyšel jste?“ zeptal se mne.

„Vidíte přece, vždyť už jsem vstal a držím pušku.“

Fara se chvěla, jako by se země třásla.

„Vy máte strach?“ zeptal se ještě farář.

„Ne, nemám strach, ale jako by mi ubíhaly nohy. Fara se zřítí.“

„Co myslíte, že to je?“

„Myslím, že to je ďábel.“

Hluk trval téměř čtvrt hodiny. Když ustal, šli jsme si lehnout.

P. Vianney následujícího večera přišel opět pro mě. Odpověděl jsem mu: „Pane faráři, už toho mám dost.“

Vícekrát již do fary nešel. Stejně i Antonín Maudy, syn starostův, a Jan Cotton, zá-

mecký sluha, byli s počátku plni horlivosti, přišli s veselou, ale měli stejné zkušenosti a zakusili stejného strachu. Později P. Vianney v domě Prozřetelnosti veselým způsobem napodoboval rozpaky svého prvního strážce a tropil si žerty z jeho hrůzy. „Můj ubohý Verchere celý se třásl i s puškou.“

Bývalo slyšeti strašlivý hluk. Řvaní nesrozumitelných hlasů srovnával světec s hlukem německé armády. A nic nebylo vidět. Ve sněhu, který pokrýval dvůr, ani stopy.

Đábel chtěl svým pronásledováním zviklati horlivost svatého kněze. Ale P. Vianney ani po probděných nocích a všech únavách neopustil stanoviště bojovníka.

„Musíte mít někdy velký strach,“ řekl mu na konci jeho života abbé Toccanier.

„Člověk přivykne všemu“, odpověděl laskavý světec. A s čtveráckým úsměvem dodal: „My už jsme se spolu skoro spřátelili.“

Později postřehl, že ďábel ho trápil tím více, když mělo dojít k nějakým význačným i nesnadným obrácením; stal se zpravodajem. „S počátku jsem měl strach,“ vyznal světec abbému Mermodovi, jednomu ze svých velkých přátel a věrných kajícníků; „nevěděl jsem, co to je, ale nyní jsem spokojen. To je dobré znamení: druhý den bývá vždycky znamenitý úlovek.“

„V noci mě ďábel velice znepokojoval,“ říkal také; „zítra přijde hodně lidí . . . Đábel je velký hlupák: sám mi oznamuje příchod velkých hříšníků . . . Má zlost, dobře mu tak!“

Bůh však nechtěl, aby pouze peklo se zde zjevovalo. Byla mu v tomto pokoji dopřána i vidění plná útěchy. Spatřil zde v extasi Svatou Pannu.

O tom nám může podat zprávu jeden ze svědků kanonického procesu.

8. května 1840 vrátila se do Arsu sl. Štěpánka Duricová z Moulins. Tato zachovalá, vzdělaná a důvěryhodná osoba vypravovala tento zázrak:

V jednu hodinu odpoledne jsem zazvonila. Pan farář byl sám v pokoji. Kateřina Lasagneová mi otevřela dveře. Na schodech jsem zaslechla hlas P. Vianneye, jako by s někým rozmlouval. Jdu tedy potichu. Poslouchám.

Někdo mu pravil sladkým hlasem:

„Čeho si žádáte?“

„Ach, dobrá Matko, prosím o obrácení hříšníků, o útěchu zarmoucených, o úlevu pro své nemocné a zvláště pro jednu osobu, která trpí od osmnácti let a žádá si buď smrt nebo uzdravení.“

Hlas odpověděl: „Uzdraví se, ale až později.“

Při těchto slovech jsem vpadla do pokoje, jehož dveře byly pootevřeny. Byla jsem stížena od osmnácti let rakovinou a byla jsem přesvědčena, že se právě jednalo o mě. Jaké pro mě překvapení, když jsem spatřila před krbem stojící paní, oblečenou v bělostné roucho, poseté zlatými růžemi. Střevíce měla bílé jako sníh. Na jejích rukou zářily drahocenné

démanty. Její čelo bylo ověnceno korunou paprsků, jež zářily jako slunce. Byla jsem oslněna . . .

Když jsem na ni konečně mohla pohlédnouti, viděla jsem její sladký úsměv. „Dobrá Matko,“ zvolala jsem ihned, „vezmi mě s sebou do nebe!“

„Později.“

„Ach, už je čas, má Matko.“

„Zůstaneš vždycky mou dcerou a já vždycky tvou matkou.“

Po těchto slovech zmizela. Zůstala jsem na chvíli úplně jako bez sebe užaslá nad milostí, již se mi dostalo. Takovou krásu člověk vidí a zůstává přece nevděčný, myslila jsem si.

Když jsem se vzpamatovala, spatřila jsem p. faráře, an stojí před stolem, ruce sepjaté na prsou, s obličejem zářícím, s pohledem nehybným. Již jsem měla obavu, že je mrtev; přiblížila jsem se k němu a zatahala jsem ho za záhyb kleriky. „Můj Bože,“ řekl, „to jste vy?“

„Ne, to jsem já . . . Kdepak jste to byl? . . . Co jste ještě viděl?“

„Viděl jsem Paní.“

„Já také,“ dodala jsem. „Copak je to za paní?“

„Promluvíte-li o tom,“ odvětil P. Vianney přísným tónem, „nesmíte sem již ani vkročit.“

„Mohu říci, Otče, co jsem si myslela? Byla to asi Svatá Panna.“

„Nemýlila jste se . . . Vy jste ji tedy viděla?“

„Ano, viděla jsem ji a mluvila jsem s ní. Nyní mi však povězte, co vám bylo, když jsem vás měla za mrtvého.“

„A ne. To bylo z veliké spokojenosti, že jsem spatřil svou Matku.“

„Dobrý otče; jenom vám mohu děkovati za to, že jsem ji spatřila. Až k vám znovu přijde, zasvěťte mě Marii, aby mě zasvětila svému božskému Synu.“

Sluha Boží mi to slíbil a pak dodal:

„Uzdravíte se.“

„Ale kdy, otče?“

„Trochu později. A nevyptávejte se mne tak dlouho . . .“

A jemnějším tónem připojil:

„Se svatou Pannou a se svatou Filomenou se znám dobře.“

Když jednou řekl: „Nikdo by se neopovážil šlápnouti na tuto dlažbu, kdyby věděl, co se zde stalo,“ jistě narážel na tuto scénu a naznačil místo zjevení Svaté Panny.

Ještě však jiné paprsky nebes zazářily šerem tohoto pokoje. Když jednou v noci náš světec bděl, maje plnou hlavu plánů a žádaje si poznati vůli Boží, zjevila se mu sv. Filomena. Sám o tom vyprávěl: „Sestoupila s nebe krásná, zářící, obklopena bílým oblakem. Řekla mi dvakrát: Tvé služby jsou dokonalejší než jeho (týkalo se to abbé Toccaniera, výpomocného kaplana arského, který měl v úmyslu obětovati na stavbu budoucího kostela peněžní obnos, určený na farní misie), poněvadž nad spásu duší není nic cennějšího.“

Když P. Vianney o tomto zjevení vyprávěl, celý zářil znovu uchvácen.

„Jedné noci jsem ležel na posteli,“ svěřil se jednou dp. Toccanierovi, „ale nespal jsem, plakal jsem nad svým bídným životem. Pojednou jsem zaslechl hlas: In te, Domine, speravi, non confundar in aeternum. Rozhlížím se — nevidím však nic. Hlas je slyšet znovu, tentokrát silněji. Vstanu, rozsvítím lampu, otevru breviář a můj zrak padne právě na tento verš.“

„To byl asi d'ábel, otče, který to řekl, že ano?“ otázal se ho abbé Toccanier.

„Nezdá se,“ odpověděl. „Ten má pronikavý hlas, kdežto tento byl něžný. A byl jsem těmi slovy ihned uklidněn.“

Za těchto událostí arský farář, obklopen moderní pouští, dospěl až na vrchol dokonalosti, kde se nebe důvěrněji sdílí lidskému srdci.

Bůh jej alespoň trochu odměňoval za jeho vznešené odříkání; dává mu předem chutnati věčného patření, umožňoval mu již na zemi poznati odlesk nebeské nádhery.

Pokoj Ostatků.

V tomto příbytku je shromážděno mnoho památek na světce. Byl to kdysi společenský pokoj. Někdy zde P. Vianney také ležel, hlavně když byl stížen zápallem plic v květnu 1843. Byla tu s ním jeho sestra Margarita, o rok mladší než on. V rodině na ni volali

Gothou. Byla také přítomna velmi často d'ábelským lomozům u svatého bratra, ale byla o tom přesvědčena jen zpola.

První vitrina u vchodu obsahuje hlavně oltářní plátna, alby, cingula, humerály, superpelice, kterých světec užíval. Alba, které použil při primiční Mši sv., je svázána různou stuhou. Jsou tam také límec, štola, a střevíce, které měl arský farář čtyřicet pět roků v hrobě. Jsou tam také plátna z polštářů, které lidé, aniž by o tom věděl, dávali do zpovědnice, ale které on, jakmile je spatřil, rychle vyhodil.

V koutě je celá mešní souprava. Docela nahoře je velký třírohý klobouk, který málokdy seděl na hlavě pokorného kněze; většinou jej nosil pod paží. Své farníky zdravil z dálky, jakmile je spatřil. Vedle těžké kleriky visí superpelice; za ní hůl a deštník faráře arského.

Druhá vitrina skrývá množství kněžských ornátů. Schází zde jedině nádherný ornát z modrého velouru, zlatem protkávaný, navržený Bossanem, který dal P. Vianney zhotoviti k oslavě prohlášení dogmatu Neposkvrněného Početí v prosinci 1859. Používá se ho vždycky při slavné Mši sv. 15. srpna nebo 8. prosince.

Ve třetí vitrině jsou uchovány památky nejcennější a nejdojemnější. Uprostřed jsou nástroje pokání: pás posázený dlouhými háčky, železnými kroužky, a zbytky důtek. Napravo a nalevo prádelník arského faráře;

malá sběračka, s níž kdysi v domě Prozřetelnosti rozdělával polévku zázračně rozmnoženou; toaletní předměty; růženec a hodinkový řetízek; talířek a rozmanité šálky a j. Je tu křišťálová urna, v níž bylo nějaký čas uloženo srdce světcovo, než bylo uschováno do drahocenné monstrance. Nyní obsahuje lahvičku jeho krve, stále tekuté. Vedle je diplom a kříž Čestné legie, do níž byl přijat 15. srpna 1855. Podepsán je Napoleon III.; stránka autografu kázání; kněžské jmenovací listiny jmenování farářem v Arsu (1818) a potom čestným kanovníkem katedrály v Belley (25. října 1852); konečně jeho kanovnický plášť, který ostatně měl jen jednou na sobě a pak jej prodal; šel z ruky do ruky, až se vrátil v září 1895 znovu do arské fary. Historii tohoto pláštíku je vhodné připomenouti.

Třicet čtyři roky byl biskupem P. Vianneye Msgr. Devie. Ačkoliv si faráře velice vážil, přece ho kanonikátem nepoctil. Dostalo se mu ho až za jeho nástupce, Msgra Chalandona. Tři roky po svém nastoupení, roku 1855, konal visitaci v Arsu. Ubohý farář řečené vesnice zvěděv o příchodu jeho Milosti, vyšel v superpelici ze své zpovědnice k hlavním dveřím. Uklonil se, políbil mu prsten a stručně ho oslovil. Biskup však cosi skrýval pod svou mozetou. Pojednou cosi vytáhl a podával mu to. Byl to plášť z černého hedvábí, obšitý bílým hermelínem. Farář pochovil; vracel se. Ale přítomný kněz ho zadržel.

Abbé Vianney protestoval: „Ne, vaše Mi-

lostil . . . Dejte to mému kaplanu; bude mu to lépe slušet než mně!“ Biskup s úsměvem vložil kanovnický plášťík na ctihodného kněze. „Kanovník Vianney“ hluboce povzdechl a provázel biskupa kostelem.

„Náš ubohý farář,“ vyprávěla jedna arská farnice, „se podobal odsouzenci, kterého vedou na popraviště s provazem na krku. Odběhl do sakristie, chtěje strhnouti se zad nešťastný plášťík. Od jeho úmyslu ho nemohli nikterak odvrátiti, až poukazem na to, že by tím urazil p. biskupa.“

V kostele se konaly církevní obřady, při nichž musel P. Vianney asistovati svému biskupovi. Byl při tom tak zmaten, že si ani nenarovnal svůj plášťík, ač se svezl hodně na stranu. Když se odebrál po boku jeho Milosti do fary, jedna z jeho kajícnic, paní Scipirtová, ho nemohla ani poznat; vyhlížel, jak sama se vyjádřila, jako odsouzenec k smrti.

Potom se jistě nikdo nepodiví, že při první příležitosti plášťík prodal.

I událost s udělením řádu Čestné legie zaslouží zmínky. Když obdržel toto vyznamenání, choval se nový rytíř stejně tak, jako nový kanovník. Nebylo slavnostních obřadů; vše se odbylo v úzkém kruhu přátel. Sešli se biskup Chalandon, hrabě z Coëtlogonu, ainský prefekt a podprefekt z Trevoux, markýz z Castellane, aby mu tento kříž odevzdali, aby, jak napsal biskup prefektovi, „vzdali zaslouženou poctu nepokornější a nejúplnější ctnosti“.

Vyznamenání bylo uděleno. Hrabě z Coëtlogonu, dobrý katolík, mu blahopřál slovy: „Udělil-li vám císař kříž, nechtěl ani tak počítit vás, jako spíše Čestnou legii.“

„Pane prefekte,“ odpověděl skromný legionář, „budu prositi Boha, aby vás zachoval našemu departementu.“

Potom odevzdal význačnému návštěvníku medailku Svaté Panny a odešel do zpovědnice.

Za nějaký čas obdržel abbé Toccanier od biskupa Chalandonu kříž v krabičce uzavřený. Byla zapečetěna císařským znakem. Vstoupil do pokoje farářova a zvolal vážně: „Tu máte, pane faráři, pravděpodobně vám někdo posílá ostatky.“

P. Vianney zlomil pečeť a otevřel schránku:

„To nejsou,“ zvolal. „Ale, vezměte si to, přáteli, budete mít z toho stejnou radost, jako já, kdybych to rozdál.“

Tak byl dekorován kanovník Jan Maria Křtitel Vianney, který měl na sobě svůj kříž jen jednou: na své rakvi.

Zahrada a sýpka.

Z poschodí staré fary je viděti na dosti prostranou zahradu, posázenou ovocnými stromy. Zahrada je obehnána dobrou zdí. Několik set let však nebyla chráněna proti záškodníkům, leč živým plotem. Nezvedenci jej přelézali a trhali ovoce. P. Vianney byl radikální. Dal stromy na zahradě vykáceti,

aby Bůh nebyl urážen. Půda pak zůstala nevzdělána, až byl založen dům Prozřetelnosti. Zde právě přistihla matka Renardová svého faráře, jak se chtěl živiti pouhým šťovíkem. Sem byly zvány nejmoudřejší dívky arské, aby se trochu zotavily, zatím co jejich pošetilé družky — ovšem čím dále, tím méně — se oddávaly tanci.

Ve farní sýpce se udál slavný zázrak. P. Vianney založil z vlastních prostředků sirotčinec pro ubohé opuštěné dítky. S tím domem měl mnoho starostí. Což nebyl sám otcem a matkou všech těch velkých otevřených úst, ptácat ukrytých ve štěrbině zdi? Sto měřic obilí se tam spotřebovalo za měsíc. Nastaly také chvíle kritické. Zvláště jednou. Světec si marně lámal hlavu, marně prosil, zásoba obilí se tenčila. Mlynář odvezl do mlýna poslední měrice. Nebylo peněz. Možná, že brzy bude nutno propustiti část sirotků. V této tísní užil arský farář posledního prostředku. V hrstce pšenice, kterou sebral po podlaze, ukryl malý ostatek sv. Františka Regis. Tento „dobrý světec“ ho již jednou vyslyšel. Proč by ne po druhé? Čekal s důvěrou.

„Dejte do pořádku obilí, které ještě zbývá na sýpce,“ řekl Janě Marii Chanayouové. Jaké však bylo její překvapení! Dveře půdy se nedají pro obilí ani otevřít. Jana Marie běží to oznámit panu faráři. „Cožpak jste chtěl vyzkoušeti moji poslušnost?“ řekla mu, „vždyť sýpka je plná!“

„Cože, je plná?“

„Ano, je nabitá. Pojd'te se podívat.“

Šli. Viděli, že nové obilí má jinou barvu než staré.

Nikdy nebyla sýpka tolik zatížena. Divíte se, že červotočivý hlavní trám a strop se pod vahou neprolomily. Hromada obilí měla formu kužele. Když jednou Msgr. Devie s P. Vianneyem prohlížel sýpku, otázel se ho znenadání, označuje prstem místo na zdi: „Obilí dosahovalo až sem, že ano?“

„Ne, monsignore, výše . . . až sem.“

Tato tmavá půda viděla ještě jiné zázraky. Viděla skutky nadlidského pokání. Hle, jak se na to přišlo.

V době, kdy P. Vianney byl jmenován farářem arským, kolem malého kostela rostlo několik krásných ořechů. Vysázela je dojemná víra starých dob, aby poskytovaly olej do věčné lampy. Lidé dobré vůle je česali, roztloukali a lisovali. Při této příležitosti celá vesnice by se byla ráda podívala do fary, aby mohla býti chvíli s p. farářem. Ten jim celý večer hovořil o dobrém Bohu a o svatých. Poněvadž roztloukání ořechů se neobešlo bez velkého hluku a hlas p. farářův v místnosti zanikal, hovořil hned na této straně, hned na druhé, aby každý se mohl obírat svatými myšlenkami, vycházejícími z úst dobrého pastýře.

Jednou večer P. Vianney utrmácen víc než jindy prohlásil: „Půjdu si lehnout,“ a šel po schodech. Všichni na něm pozorovali velikou

únavu. Když odešel, byli zneklidněni. „Jděte se podívat, nepotřebuje-li p. farář něčeho,“ řekla vdova Renardová jednomu kostelnímu zpěvákovi. Zpěvák šel a úzkostlivě zaklepal. Ticho. Volá. Žádná odpověď. „Možná, že je mrtev,“ volají polohlasně ustrašené osoby. Zpěvák otevře dveře a prohledává pokoj. Je prázdný a ani lůžko není rozestláno. Statečný muž se odváží až k sýpce. Vstoupí. „Nechod'te sem, nechod'te sem,“ volá polapený P. Vianney, „nepotřebuji nic.“

Sýpku páně farářovu oddělovala jenom zeď od sýpky vdovy Renardové. Její dcera, mladá a zvědavá, často za ní tajně naslouchala. „Když vstává,“ vyprávěla Kateřině Lasagneové, „cosi odhazuje a podle hluku soudím, že to je kámen. Pak odchází.“ Podle tohoto vyprávění nespokojil se lůžkem z holých prken, ale užíval místo podušky kamene. Po odjezdu matky Renardové lidé velmi často zpozorovali, že nespál na lůžku. Když jeden arský občan přišel k němu v noci, zaslechl, jak sestupuje se sýpky.

Tomuto přísnému způsobu života nutno přičísti původ jeho rheumatismu a nervových chorob, jimiž trpěl po celý život.

„Když je člověk mladý, dělá nerozumné věci,“ vyznal později. Nazýval to bláznovstvím mládí. Šťastné a svaté bláznovství, které nepochybně zjednálo odpuštění a věčnou spásu tolika ubohým hříšníkům.

LA SALETTA V POLSKU A GENERÁL HALLER.

V Dembowci u Jasla v Polsku je řeholní dům misionářů Matky Boží La Saletské.

Výročí zjevení Matky Boží Plačící slavívá se tam slavným triduem, jež zvláště minulého roku přivábilo zástupy poutníků z celého Polska. Již večer dne 15. září byla kaple přeplněna poutníky, mezi nimiž byli někteří z Varšavy, z Czenstochowy a Stanislavova. Po pobožnosti v kapli odebrali se účastníci do zahrady, jejíž část se nazývá „Místo Zjevení“, poněvadž tam před třemi roky byla místa skutečného zjevení la saletského zdařile napodobena. Osvětlená křížová cesta protínala noční tmou zářícím pásem a socha Nanebevzetí na pahorku u posledního zastavení, oblitá pronikavou září, budila zdání nebeského vidění.

Druhého dne již od 4. hodiny se sloužily mše svaté tiché a později dvě zpívané. Přišlo procesí ze Zagascyc, místa vzdáleného 60 km. Ač byli půl druhého dne na cestě, uprášení a zpoceni, nadšeně zpívali píseň k Matce Boží La Saletské. Za nimi přicházely nové zástupy. Ze Pstragowy 500 poutníků, kteří šli od úsvitu až do soumraku. Již z dále bylo slyšeti jejich zpěv. Pozdě do noci konaly se pobožnosti na „místě Zjevení“.

V sobotu, v poslední den přípravného tridua již od rána všechny silnice, cesty a pěšiny vedoucí do Dembowce byly mimořádně oživeny. Zraky všech se upíraly k jedinému bo-

du, k místu do nedávna ještě úplně neznámému a bezvýznamnému. Přišly celé rodiny, nechávající domov pod dozorem některému sousedu; i maličké s sebou vedli. Přicházeli poutníci ze Sanoku, z Przemyslu, z Tarnova, ze Lvova, z Lublina, z Krakova, nedbající námah a vydání. Též sjednocených Rusínů bylo mezi nimi mnoho. Procesí většinou jsou vedena duchovními pastýři.

Není tedy divu, že v předvečer svátku dvůr, park a okolí kláštera byly doslova zaplaveny poutníky, jako bychom byli v přelidněné části velkoměsta, jen s tím velkým rozdílem, že zde všechno bylo ponořeno v modlitbu: tu se modlí růženec, tam zpívají písně mariánské, onde opět se modlí nebo zpívají hodinky k Panně Marii.

Křížová cesta stále je obléhána; ještě jedna pobožnost se neskončila, již se začíná druhá. Středem úcty a pozornosti je socha Plačící Panny. Všichni u ní poklekají, poněvadž jen na kolenou možno Marii vzdáti důstojný dík za její pečlivost a něžnost.

Na chodníku podél severní části kláštera postaveno dvacet zpovědnic a zpovědníci bez oddechu přijímají kajicná vyznání. Přes to však řady kajícníků stále rostou.

Vtom zazní signál auta. Zůstává nepovšimnut, opakuje se po druhé, po třetí. Dav se jen pozvolna rozestupuje a uvolňuje cestu. Dvě auta ozdobená národní vlajkou jedou k portálu, upoutávající pozornost diváků. Když si prorazila cestu až ku hlavnímu vcho-

du, vystupují z prvního dva důstojníci a z druhého generál známé tváře, populární v celém Polsku. Je to generál Haller. Představuje se P. superiorovi, jenž právě přišel. Kdekdo se k němu hrne, uctivě ho zdraví, zvláště když s každým srdečně rozmlouvá. Je to proslulý muž ze světové války. R. 1918 velel na francouzské frontě polským divisím z Evropy i z Ameriky a vrátil se s nimi do osvobozeného Polska. V největším zmatku za vpádu bolševiků do Polska postavil se jejich hordám na odpor a zarazil jejich postup.

Sám vysvětluje důvod své návštěvy.

„Když jsem r. 1914 šel do války s polskými legionáři, doporučil jsem se v této kapli do ochrany Naší Paní La Saletské. Když se nyní po tolika letech osud Polska tak šťastně vytvářil, přicházím vzdát povinný dík Naší Paní, tak dobré a tak milosrdné.“

Dva kněží ho vedou po schodech ke kapli. Jde k oltáři, u stupňů pokleká, pozvedá oči k obrazu korunované Panny a sklání se k dlouhé modlitbě. — V kapli se rozhostilo slavnostní ticho, přes to že se v ní tisní veliké množství věřících. Čas utíká a generál stále se modlí. Konečně povstává a kráčí k „místům Zjevení“. Projevuje radost nad provedením jednotlivých soch a pokleká před Plačící Pannou, vzdává jí dojemnou a vřelou poctu. Ještě zavadí pohledem o oltář připravený k zítřejší slavnostní mši a doprovázen zástupy vrací se do kláštera. Zdržují ho, ale on se uctivě omlouvá nedostatkem času.

Vrací se k svému autu. Zástupy zpívají píseň ke cti přesvaté Panny. Generál na chvíli se zastavuje a zpívá s lidem. Když vstupuje do auta, hřmotný potlesk přehlušuje hluk motorů. Auta se pozvolna rozjíždějí, potlesk se stupňuje a generál máváním ruky odpovídá, až v zatáčce mizí zrakům, jež ho sledovaly.

O 6. hodině je poslední pobožnost přípravného tridua. Po večeři se znovu zpovídá až do půl třetí hodiny ranní. Vítané služby poskytují misionářům sousední faráři.

V neděli již od 5. hodiny ranní přicházejí noví poutníci. Klášter se podobá velikému korábu, bez ustání napadanému ohromnými vlnami. Kněží vypravují, jak blahodárny vliv má úcta Matky Boží La Saletské na věřící. V Jasle už od pátku byly zpovědnice obléhány kajícími, připravujícími se k slavnostem Naší Paní La Saletské v Dembowci.

Slavnosti vyvrcholují. O 9. hod. sloužena votivní mše svatá k Panně Marii a po ní slavná mše svatá východním obřadem. Po slavnostním kázání se řadí triumfální průvod s Nejsvětější Svátostí, v němž kráčí přes 50 kněží, scholastikové klášterní a zástupy věřících. Od sochy Nanebevzetí udílí celebrant svátostné požehnání. Všech účastníků slavností dembowieckých bylo 35 tisíc.

Z polského věstníku misionářů Matky Boží La Saletské (Posłaniec M. B. Saletynskej) přeložil Václav Vinš.

ODKAZ SV. TEREZIE JEŽÍŠKOVY.

Málo se pamatuje na projev sv. Terezie Ježíškovy, jež právem možno nazvati jejím odkazem.

Ve svých „Dějinách duše“ v kap. 8. píše: „Roku 1895 se mi dostalo milosti, že jsem poznala jasněji než kdy jindy, jak velice Ježíš touží, aby byl milován. Když jsem jednou myslila na duše, jež se Boží spravedlnosti obětují jakožto smírné žertvy, jsouce hotovy bráti na sebe tresty přisouzené hříšníkům, jevílo se mi toto jejich sebeobětování hrdinné a velkodušné, ale necítila jsem se nikterak puzena, abych učinila podobně.

Ó můj božský Mistře, zvolala jsem z hloubi duše, má se tedy jen tvé spravedlnosti dostávat smírcích obětí? Což jich nepotřebuje také tvá milosrdná láska? Na všech stranách je zneuznávána, zamítána . . . Ona srdce, která jí chceš zahrnouti, přiklánějí se k tvorům, hledajíce u nich štěstí s ubohým chvilkovým zanícením, místo aby se vrhla do tvého náručí a vzdala se blaživým žárům tvé nekonečné lásky.

Ó můj Bože, má tedy tvá zhrdaná láska zůstatí uzavřena ve tvém Srdci? Myslím, že kdybys našel duše, které by se tvé lásce nabídly za smírné oběti, rychle bys je stravoval a byl bys šťasten, že nemusíš zadržovati plamenů nekonečné něhy, jež chováš v sobě.

Žádá-li si zadostučinění tvá spravedlnost, jež se přece vztahuje jen na zemi, jak teprv

touží tvá slitovná láska rozohniti duše, když milosrdenství tvé sahá až do nebes! (Žalm 35, 5.) Ó Ježíši, kéž jsem já tou šťastnou obětí; rač strávití svou maličkou žertvu ohněm božské lásky!“

A sv. Terezička se skutečně obětovala milosrdné lásce Srdce Ježíšova. Učinila to 9. června 1895 zvláštní zásvětnou modlitbou:

„Abych žila stále v dokonalé lásce, zasvěcuji se jako zápalná oběť tvé milosrdné lásce, ó Bože můj, s prosbou, abys mne bez ustání stravoval, vlévaje mi do duše proudy nekonečné lásky a něžnosti, jíž oplýváš, abych se takto stala mučednicí tvé lásky. Až budu tímto mučednictvím připravena tak, abych se mohla objeviti před tebou, učiň, ať jím posléze zemru a duše má ať vzlétne přímo do věčného objetí tvé milosrdné lásky. Toto zasvěcení chci tobě, milovaný Ježíši, obnovovati každým tepem svého srdce nesčíslněkrát až do té chvíle, kdy zmizet stíny a já budu ti moci vyznávat svou lásku tváří v tvář věčně!“¹⁾

Duše, jež milujete a uctíváte sv. Terezii, nezdá se vám, že vás volá, abyste ji v tom následovaly? Chcete jí učiniti radost a získati si hojnost jejích růží s nebe? Volejte s ní: „Ó milovaný Spasiteli, učiň mne šťastnou obětí tvé milosrdné lásky.“ Zasvěťte se s ní Srdci Ježí-

¹⁾ Sv. Otec Pius XI. obdařil tuto zásvětnou modlitbu odpustky 300 dní a plnomocnými jednou za měsíc za obvyklých podmínek, koná-li se po celý měsíc denně (S. Penit. Ap. 31. července 1923).

šovu, usmiřujte s ní jeho milosrdnou lásku.

Či není právě milosrdná Láska urážena a zneuctívána? Vládce svrchovaný se snižuje k svým ubohým poddaným. Nabízí jim svou lásku, chce je učiniti šťastnými. A tito ubožáci, místo aby s ochotou a vděčností přijímali nabízenou svrchovanou lásku, odmítnou ji, zhrdnou jí a vysmějí se svému Pánu. Nečiní tak lidstvo stále svými hříchy a neřestmi? Mějme soucit, opravdový soucit s milosrdnou láskou Ježíšovou.

Příklad drahé světice z Lisieux budiž nám vzácným odkazem. Splňme jej! Co růží sprší na duše, jež po jejím vzoru se stanou obětí smíru milosrdné lásky Srdce Ježíšova. Sv. Terezie sama dosvědčuje, jaké účinky mělo ono její zasvěcení: „Plameny, nebo spíše oceány milostí zaplavily brzy potom mou duši.“

Dr. Josef Beran.

NEJSTARŠÍ Z NEMOCNÝCH ZÁZRAČNĚ UZDRAVENÝCH V LURDECH.

O jubilejních oslavách 75. výročí zjevení Neposkvrněné Panny v Lurdech budili tam pozornost návštěvníků někteří poutníci, jež zvláštní důvod pohnul letos k opětné pouti k Jeskyni Massabieilské. Byla to veliká řada těch, kterým se dostalo v Lurdech mimořádného dobrodiní, že tam došli zázračného uzdravení. Letošní jubilejní oslavy lurdské jim byly podnětem, aby si dali dostaveníčko u Svaté Panny, která jim tak podivuhodnou pomoc poskytla, a aby vydali před veřejností svědectví o zázračné její moci, jež se na nich projevila. Byli mezi nimi muži a ženy z různých krajů, kteří před desíti, dvaceti, třiceti lety a ještě dříve byli v Lurdech zázračně uzdraveni. Jejich jména jsou známa z rejstříků konstatační kanceláře, z letopisů lurdských a knih, v nichž se o jejich případech psalo. Případy ty působily vzrušení v kruzích lékařů, skeptiků i nevěřících, neboť běželo opravdu o náhlá a úplná uzdravení z neduhů, jež protokolárně byly uznány za nevyhojitelné.

Mezi těmito šťastnými manifestanty slávy Mariiny kráčel k Jeskyni stařec, jemuž přísluší čest, že je nejstarší ze zázračně uzdravených dosud žijících¹⁾ a že jeho uzdravení se stalo již

¹⁾ První uzdravený, lamač kamene Bourriette, již dávno umřel.

ve dnech Zjevení. Slavil tedy letos zároveň 75. výročí svého uzdravení. Je to Justin Bouhorts-Deconte. Připomeňme zde jeho historii.

V únoru r. 1858, kdy obyvatelstvo Lurd a okolí bylo rozechvěno zvěstmi šířícími se od jeskyně Massabieilské, v jednom chudičkém domku lurdském umíralo dvacetiměsíční dítě. Chlapeček Justin Bouhorts od svého narození (nar. 24. července 1856) trpěl záchvaty horečky, nemohl se dosud postavit na nohy a přes všechno úsilí lékařovo chřadl. Dne 4. března otec a matka očekávají poslední záchvat. Dobrotivá sousedka již připravuje rubáš. „Už je mrtev“, praví otec dívaje se na ztuhlé a nehybné údy dítěte. „Není mrtev“, vzkřikne matka; „Panna z Jeskyně mi ho uzdraví“, a přes bránění mužovo i své příbuzné bere dítě, balí je do zástěry a běží jako šílená k Massabieille. Bylo pět hodin večer, když došla k jeskyni. Množství lidí tam ještě dlelo na modlitbách.

Matka se vrhne na kolena a vroucně se modlí. Potom se prodírá zástupem a po kolenou se plazí k nádrži vyhloubené před pramenem, před několika dny vytrysklým, vybalí své dítě a celé je ponoří do ledové vody.

Kolem ní se ozývají výkřiky hrůzy a rozhořčení. „Co to činíte?“ — „Ta žena zešílela, vždyť zabíjí své dítě!“ ozývá se ze všech stran a někteří jí v tom bláhovém počínání chtějí zabrániti. Ona však zůstává nehybná, drží své dítě ponořené ve vodě a modlí se.

Maličký Justin byl zmodralý, nehýbal se a

nedával vůbec známky života. „Dítě je mrtvé“ říkalo se, „ať si dělá, co chce . . . Ubohá matka, zešléla žalostí.“

Po čtvrt hodiny ta žena domněle šílená držela synáčka v ledové vodě, jež by je byla jistě usmrtila v pěti minutách, i kdyby bylo úplně zdravé. Potom matka, plná víry a důvěry, vytáhla nehybné a studené dítě z vody, zabalila je do zástěry a odnášela je domů neustále se modlíc k Svaté Panně.

„Tak vidíš, že je mrtvý“, vítá ji manžel. „Není“, odvětila matka, „Svatá Panna nám ho vrátí.“ A uložila dítě opět do kolébky.

Za chvíli se nad ním skloní. „Dýchá“, zvolala. Otec přiskočí; dítě skutečně dýchalo. Očka mělo zavřená, ale nebyla to již smrt ani agonie, nýbrž hluboký spánek.

Po celou noc matka dohlíží na dítě. Jeho dech byl silný, pravidelný. Ráno se Justinek probudil. Jeho oči plné života se usmívaly na šťastnou matku. Tělo se jevilo svěží a čilé. Hošíček, jenž dříve se nemohl hnouti, nyní chtěl ven z kolébky. Ale matka nevěřila v uzdravení tak úplné a náhlé, proto ho nepustila na zem.

Druhý den, 6. března, otec i matka brzy ráno šli po své práci. Maličký v kolébce klidně spal. Když se matka vrátila, div že neomdlela úžasem: hošík sám zatím vylezl z kolébky, chodil, pobíhal po světnici, roztomilý, plný síly. Matka se musila opřít o dveře, aby nepadla. Výkřik radosti a vděčnosti dral se z jejího srdce a stoupal k nebi k srdci Té, která dítě za-

chránila. Justinek se vrhá do náručí své matičce, jež ho objímá plačíc. „Byl zdrav již včera“, pomyslíla si, „a já nevěřící jsem mu bránila, když vstával a chtěl běhati.“ A když muž se vracel, volala naň, ukazujíc radostně na chlapečka: „Hle, Svatá Panna nám ho zachránila.“

Hošík rostl, byl veselý, někdy až rozpustilý, ale měl dobré srdce a miloval Svatou Pannu. Nikdy již nezastonal.

Zázračné uzdravení Justina Bouhortsa způsobilo v Lurdech veliký rozruch a bylo lidu novým důkazem, že v jeskyni skutečně se zjevila Matka Boží.

Kromě svědectví osob, jež znaly stav dítěte — bylo jich přes 300, vesměs lidí zdravých smyslů — máme o tom svědectví lékaře, který byl usoudil, že dítě je nesporně ztraceno, a který po jeho uzdravení se sklonil před skutečností zásahu, jenž převyšuje všechny síly lidské; kromě svědectví Dra Dozouse, jenž zprvu popíral, později uznal zázračnost událostí massabiellských, máme ještě písemné svědectví Dra Vergeze, představeného lázní Barèges a profesora fakulty v Montpellieru, jenž svůj posudek v protokolech komise jmenované biskupem Msgrem Laurencem končí těmito slovy:

„Koupel ve studené vodě v měsíci únoru a trvající čtvrt hodiny pro dítě vyčerpané, umírající, musela by podle všech teoretických i experimentálních údajů vědy přivoditi bezprostřední smrt. Neboť sice koupele ve studené vodě mohou prokázati veliké služby v těžkých záchvatech, ale nutno se při tom řídit pravidly,

jejichž přestoupení může býti životu osudné. Trvání studených obkladů nesmí přesahovati dobu několika minut, poněvadž chlad by zničil veškerou reakci organismu. Žena Bouhorts-ová však ponořila své dítě do studánky a držela je ve vodě déle než čtvrt hodiny. Tedy domáhala se uzdravení svého synka prostřednictvím postupu, jenž je naprosto odsouzen zkušeností i vědou lékařskou — a nicméně dosáhla ho bezprostředně, neboť za chvíli dítě usnulo klidným a hlubokým spánkem, jenž trval 12 hodin.

„Abychom ještě více osvětlili tento zázrak, totiž jeho skutečnost a nenadálost, podotýkáme, že dítě, jež nikdy neběhalo, vyskakuje z kolébky a začíná choditi s jistotou, jíž možno nabýti jen cvikem, a tím ukazuje, že jeho uzdravení se stalo bez předchozí rekonvalescence, způsobem zcela nadpřirozeným.“

Letos Justin Bouhorts při národní pouti francouzské v průvodu kráčel v čele té veliké řady zázračně uzdravených, na nichž se během 75 let projevila dobrota a moc Neposkvrněné. Kráčel zpříma, bez hole, svěží a veselý, a prohlašuje, že bude-li mu zdraví sloužiti jako dosavad, bude slaviti ještě sté výročí slavného Zjevení a svého uzdravení.

PÍSEŇ LA SALETTSKÁ

vydaná kolem r. 1850 „tiskem a nákladem Stanislava Pospíšila v Chrudimi“.

Otiskujeme ji ne že by měla básnickou cenu, ale jako historický doklad, že „veliká zvěst“ z La Saletty již v prvních letech po Zjevení pronikla do naší vlasti a vzbudila ohlas. Dodal nám ji p. František Hezina, továrník z Humpolce. Je tištěna švabachem a na první straně ozdobena dřevorytem Matky Boží Bolestné.

NOVÁ PÍSEŇ

o pravdivém zázraku, který se stal ve francouzské zemi. Pro polepšení života našeho.

Polepšme se lidé, nebo již čas máme, Bůh jest rozhněvaný, ať nezahyneme.

Z žádné si výstrahy příklad nebereme, ó věřme, křesťané, těžce zahyneme.

Nebo pýcha velká ve světě panuje, pomsta na nás přijde, ta volá do nebe.

Pýcha jest velký hřích, považ ó člověče, skrz pýchu mnohý již dávno v pekle pláče.

Pro ten hřích Kristus Pán velice se hněvá, pro lidskou nepravost výstrahu nám dává.

Ve francouzské zemi, lidé poslechněte, stal se tam velký div, všichni ustrnete.

Tam jest moc pohanů, co věřit nechtějí v Panenku Marii, jen z ní posměch mají.

Nedaleko města jedna skála stojí, z ní teče přechistý velký pramen vody.

Dvě děti pohanské dobytek tam pásly, děvče a chlapeček jedenáct let starý.

Když slunce nebeské mělo zacházeti, slyšeli krásný hlas na sebe volati.

„Pojďte sem, mé děti, něco vám oznámím“, spatřili na skále státi krásnou paní.

V jasnosti veliké, na hlavě korunu, to byla královna z nebeského trůnu.

„Přistupte sem blíže, máte dovolení, byste strašný ortel ode mne slyšeli.

Já jsem Matka Boží Panenka Maria, na zem jsem vstoupila, bych vám oznámila.

Ortel strašný na vás mám vám oznámiti, kterým Bůh nebeský miní vás trestati.

Bůh jest rozhněvaný na nepravost lidskou, miní vás vyhubit svojí rukou božskou.

Ač já za vás prosím Synáčka milého, uprosit nemohu, již je toho mnoho.

Kdybych já každý den za vás neprosila, dávno Boží ruka by vás vyhubila.

Pětileté dítě modlit se neumí, klejt nebo zlořečit dobře jest učený.

Mnozí rodičové jsou tím sami vinni, že z mladosti děti k Bohu necvičejí.

Zlořečenou pýchou Boha urážíte, co se na vás chystá, v krátkosti seznáte.

Jak domů přijdete, moje milé děti, co jsem vám pravila, lidem povídejte.

Že vojna veliká a krveprolití, hlad, velké soužení bude vás trápit.

Lidé budou mřítí náhle na vše strany, neboť jest Kristus Pán tuze rozhněvaný.

Můj Synáček milý na lid se rozhněval, kdybych neprosila, dávno by zkazil vás.

Však mnohý bezbožný rouhač zlořečený,
skoro by nevěřil, že jest Bůh na nebi.

Mnohý slovo Boží jenom za posměch má,
zlé na světě činí, o svou duši nedbá.

Tak se hleďte lidé tu chvíli polepšit, ještě
budu jednou Boha za vás prosit.“

Jak Matička Boží svou řeč dokonala, tak
těm malým dětem požehnání dala.

Počala se tratit, zpěv krásný slyšeli, Zdravas
buď Maria andělé zpívali.

Když se domů z pastvy ty děti vrátily, co
se s nimi stalo, rodičům pravily.

„My jsme dnes nebeskou královnu viděli,
skutečně s matičkou Boží jsme mluvili.“

Tu se rodičové na ně rozhněvali, bili jich,
mrskali, do vězení dali.

Tam byli trápeni, pořád vyslýcháni, oni
stejnou řečí oba dva mluvili.

Zase nad tou skálou velká jasnost byla, v ní
se ukázala zas Panna Maria.

Takže se pohané velice ulekli a ty děti ihned
z arestu pustili.

K té skále putuje lidu na tisíce, kdo přijde
nemocný, uzdraví se v brzce.

Toť se ti pohané pokřtiti dávají, již jest jich
tam málo, moc jest jich pokřtěno.

Tak tedy se hleďme k Bohu obrátiti, a čiňme
pokání, přestaňme hřešiti.

Tam nám Bůh odpouští naše těžké hříchy,
budem se radovat v nebi až na věky. Amen.

Br. Reginald Garrigou-Lagrange, O. P.:

SVATÝ ALBERT VELIKÝ, THEOLOG A PŘEDCHŮDCE SV. TOMÁŠE AKVINSKÉHO.

Největší zásluhou svatého Alberta Velikého jako theologa je nesporně to, že byl podivuhodným předchůdcem svatého Tomáše a uvoditelem do spekulativní nebo systematické theologie, jak ji pojal jeho slavný učedník.

V té příčině arci nebyl Albert Veliký docela bez předků, stačí uvést svatého Jana Damascenského, jehož bylo lze pojmenovati prvním scholastikem, svatého Anselma, Petra Lombarda a první summisty z XII. století a z počátku XIII. věku, ale Albert Kolínský jest opravdu zahajitelem velikého hnutí zároveň filosofického a theologického, pokud je spatřujeme u stoku dvou mohutných proudů naukových, totiž tradiční theologie, jak ji pojímala bývalá scholastika, a středověkého aristotelismu, jenž přinášel jako ústrojný výsledek vědecká a filosofická badání kultury helénské.

Albert, nazývaný doktorem obecným, není v tom smyslu beze vztahu ke svatému Augustinovi, nejuniversálnějšímu otci církevnímu, tomu, jenž měl největší vliv na pozdější theologii. Tvůrčí genius Augustinův se objevil u Latinů na stoku křesťanské tradice s platonismem a otevřel nové cesty. Albert ve XIII.

století se snaží spojití platonský vzlet s přesností dialektiky Aristotelovy, uvedené ve službu theologie, a také tím razí novou cestu.

K tomu, abychom zahlédli pravou velikost předchůdce svatého Tomáše, bylo by potřebí ji zkoumati v samém plánu Prozřetelnosti, jež ku podivu pořádá pomůcky za předem vytčenými cíly. Bůh, chtěje v určité době dáti světu a Církvi velikého světce, jenž by byl zároveň geniálním mužem a zasloužil si jména obecného doktora církevního, Bůh se od pravěku rozhodne připravití vynikající inteligenci, vybavenou mozkiem dokonalejším, nadanou zvláštní dědičností, podporovanou neobyčejně výhodným prostředím.

K získání intelektuálního prostředí, z něhož měl vyrůst svatý Tomáš Akvinský, mohl tu býti jen nějaký veleučený kompilátor, druhý jakýsi Petr Lombard, jenž by se byl zajímal o rozličná badání, zejména o středověké hnutí aristotelské, které se začínalo rýsovat na obzoru, a jenž by tak byl nashromáždil veliké množství materiálu.

Byl by tu prostě mohl býti jakýsi veliký intuitiv bez vzdělání, jenž by byl přinesl plodný zárodek nebo jakýsi kvas, to asi, čím byl Sokrates jako předchůdce Platonův.

Ve skutečnosti předchůdce svatého Tomáše sjednotil v sobě tyto dvě tak různé vlastnosti, jež se velmi zřídka setkávají v téže inteligenci; byl mužem úžasně vzdělaným, zajímajícím se o vědy nejrozličnější, a zároveň byl velikým rozjímatelem, jenž účinkem vznešené inspi-

race vycítil, čím se měla státi theologie jeho doby; měl též ve výjimečné míře rozmach, smysl pro souvislost a dar vytrvalosti, jakž toho bylo potřebí k založení takového díla uprostřed nesnází skoro nadlidských.

Zastavím se právě u těchto stránek intelektuální fysiognomie Alberta Velikého jako theologa, zejména pokud se týče metody a ducha jeho theologie.

* * *

Albertovo filosoficko-theologické vzdělání vyžadovalo intelektuální práce úžasné; lze se o tom přesvědčiti z jeho parafráze děl Aristotelových a z traktátů, jež k nim připojuje; souhrn činí deset spisů o logice, dvacet dva o přírodovědě, třináct knih o metafysice, devatenáct o mravovědě a o politice. V parafrázi Aristotela často ho doplňuje, opravuje ho a připravuje doslovnější komentář svatého Tomáše. Jeho traktát *De unitate intellectus*, napsaný r. 1256 proti averroistům, taktéž připravuje důkladnější práce svatého Tomáše proti Sigerovi Brabantskému. Veliký tehdejší zápas filosofický proti averroistskému racionalismu jest rozpoután velmi úporně, bude vybojován, ale Albert není méně theologem než filosofem.

V oboru víry Albert, aniž jest exegetou z povolání, píše své komentáře k Žalmům, k Jobovi, k Jeremiáši, k Danielovi, k malým prorokům a též ke čtyřem Evangelistům a k Apokalypse. Žije tak nejen z opravené a doplněné myšlenky

Aristotelovy, nýbrž ještě více a ustavičně ze slova Božího, jak bylo vyloženo od Otců. To je stěžejní část jeho pozitivní theologie a ti, kdož četli jeho komentáře k svatému Lukášovi a k svatému Janovi, vědí, že jest opravdu plna nadpřirozené mízy a jak se Albert, zejména při spisování komentářů k Novému Zákonu, živil svatým Augustinem. Takto veliký proud pravé tradiční theologie přichází velmi živoucí až k němu a jím opět prochází.

S hlediska theologie spekulativní Albert ve svých komentářích k Divišovi, ke čtyřem knihám Sentencí Petra Lombarda a ve svých dvou Sumách posléze shromažďuje materiál rozsáhlé synthese o Bohu: božské přívlastky, Trojice, Stvoření, dílo šesti dnů, anděl, člověk, výkupné Vtělení, Panna Maria, svátosti a zvláště Eucharistie. Universálnost jeho znalostí jest opravdu cosi úžasného, povážíme-li ubohost informačních pomůcek v XIII. století. Lze říci, že shromáždil materiál všech částí spekulativní theologie i těch filosofických věd, jichž má ona použití.

K tomu však, aby nebyl zavalen tímto souhrnem prvotních poznatků, aby zvládl tuto látku a počal ji aspoň pořádati, k tomu bylo též potřebí, aby měl vysoké ponětí o theologii, o její methodě a o jejím duchu.

* * *

Intelligence Alberta Velikého, praví kanonisační bulla, byla právě tak vysoká jako rozsáhlá. Lze se o tom přesvědčiti, srovná-li se

jeho theologické dílo s dílem theologů augustinských, kteří ho předešli.

Tak jako Hugo a Richard ze Saint-Victor oni theologové bývali velicí rozjímatelé a kladli dogma do styku s teoriemi platonskými, v nichž sice byla vznešená hloubání o Bohu, o svrchovaném Dobru, o lidské duši a o lásce Boží, ale jejich myšlenkám se nedostávalo pevných vědeckých základů v oboru přirozené filosofie a jejich metoda směřující k hloubání ideálnímu, jež uzpůsobuje k rozjímání, byla málo didaktická. Byla zřejmě nedostatečná na uspořádání dogmatu a morálky v jedno doktrinnální těleso, v němž by byly části opravdu podřazeny podle jejich přirozenosti, podle jejich vnitřní logiky nebo jejich podstatné struktury, a nikoliv jenom podle řádu lásky nebo podle affektivní tendence ke svrchovanému Dobru.

Jak už několikrát bylo poznamenáno, ona nedokonalost v metodě měla zvláště tři příčiny: 1. Oni theologové z XII. století a z počátku století XIII. nerozlišovali ještě dosti jasně a formálně filosofii od theologie, a tudíž přirozenost od milosti; mluvili mnoho o hříchu prvopočátečním a o *gratia sanans*, neviděli jasně, v čem *gratia ut elevans* přesahuje požadavky každé stvořené či stvořitelné přirozenosti, jak jest, s láskou řádu podstatně nadpřirozeného, tak pro anděla jako pro člověka, ani jak pod vlitou láskou a nad nezřízenou žádostivostí (*cupiditas*) lze si pomyslet alespoň neúčinnou přirozenou lásku k Bohu ve stavu pádu.

2. Tito mistři řečení augustinští vtělovali do theologie filosofické theorie původu platonského, jež zůstávaly velmi spornými, zejména o vzniku myšlenek; všichni jej vysvětlovali božským osvětlením, ale pod touto formulí se předkládala pojetí dosti odlišná: inneismus, ontologismus, illeoninismus. Oni theologové zdůrazňovali též svatým Augustinem vyslovenou domněnku o rozumech semenních, nauku o pluralitě forem, jež brala původ ze vlivu židovského nebo arabského. Připouštěli ještě existenci duchové hmoty v andělovi a v lidské duši, theorii to židovského filosofa Avencebrola (Ibn Gabirola).

3. Posléze oni mistrové, zejména Viktorinové, připouštěli, že dobro převyšuje pravdu, láska poznání, ba snažili se i definovati pravdu dobrem a poznání jako pouhou disposicí k lásce. Bůh byl pojímán zejména jako Svrchované Dobro, a Richard ze Saint-Victor složil dokonce traktát o Trojici abstrahuje takřka od rozumnosti a jen se samého hlediska přátelské lásky, jež prý vyžaduje aspoň dvou osob, ba i tří, aby byla opravdu nezištnou.

To jsou, tuším, tři základní znaky theologie mistrů bývalé scholastiky, kteří předcházeli před Albertem: nejasné rozlišování mezi filosofií a theologií, sporné filosofické theorie původu platonského a přednost dávaná lásce před poznáním.

* * *

Z těchto tří tendencí zůstalo cosi u Alberta v ponětí, jež si činí o theologii, přece však ji

pojímá způsobem mnohem vědecktějším než jeho předchůdcové a zde opět zřejmě připravuje cestu svatému Tomáši.

1. Pojímá ještě theologii jako vědu affektivní: „scientia affectiva“,¹⁾ „secundum quod est inclinans ad pietatem . . . et de his quae ad salutem pertinent“.²⁾

Ještě nerozlišuje tak jasně jako později svatý Tomáš theologii od víry oživené láskou a osvěcené dary Ducha Svatého. Ale soudí-li, že se má zavést vědecká metoda Aristotelova, tím již má snahu vytknouti rozdíl mezi filosofií a theologií mnohem jasněji než jeho předchůdcové a právě tak rozlišuje přirozenost od milosti. Zejména se to vidí ze způsobu, jak odpovídá na otázku: „An theologia sit argumentativa?“³⁾ a také z toho, co praví o nemožnosti dokázati Trojici pouhým rozumem,⁴⁾ v čemž se značně liší od svatého Anselma a od Richarda ze Saint-Victor. Mnohem lépe než jeho předchůdcové uznává, že theologie potřebuje věd filosofických, jež mají vůči ní úlohu služebnou,⁵⁾ a když jako filosof píše svá *Quindecim problemata*, přísně odkládá jakoukoliv poučku theologickou a zdůrazňuje svůj úmysl setrvati jen a jen v oboru filosofie. Toto určitější rozlišování obou oborů mu dává přesnější ponětí o přednosti theologie a neskonale vznešenosti života milosti.

Albert cituje rád slovo svatého Augustina o andělech: „Deus simul in angelis condens naturam et largiens gratiam“. V kanonisační bulle se mohlo říci, že ku podivu rozšířil auto-

ritu, jíž si dobyl studiemi filosofickými, an užil filosofie jako nástroje k přesnému vykládání theologie podle soustavy scholastické. Proto také je považován, dodává bulla, „za prvního původce této theologické metody, jež v Církvi Kristově až do dneška zůstala dokonale jistým pravidlem a zákonem.“⁶⁾ Dodejme, že pokud jde zejména o metodu analogickou v poznávání Boha, Albert se vyjadřuje již skoro tak jasně jako svatý Tomáš.⁷⁾

2. Kromě této přesnější metody filosofický prvek, jež začíná vtělovati do theologie, jest zvláště původu aristotelského. Soudí, že Aristotelovu autoritu je podržeti ve službách theologie, a to v oboru filosofie přirozené, metafysiky a ethiky, ačkoliv, stejně jako později svatý Tomáš, doplňuje Aristotela Platonem v některých badáních o Bohu a o duši. Tak tedy, aniž se úplně odloučil od augustinské theorie o přirozeném božském osvětlení, hlásá aristotelskou theorii abstrakční.⁸⁾ Na více místech popírá, že by se duchovní podstaty skládaly z hmoty a formy⁹⁾ a připravuje nauku svatého Tomáše o duši, jediné formě lidské složeniny, pravě, že je v člověku jen jediný životní princip.¹⁰⁾

3. Posléze co do prvenství bytí a pravdy před krásnem a intelligence před vůlí, jíž řídí, myšlenky Albertovy, byť i neměly přesnosti myšlenek svatého Tomáše, daleko od nich nejsou. Vidíme to nejen z místa, jež dává studiu vedle života niterného, ale i z jeho vyvracení averroismu: rozum není spojen s tělem jako

hyblo, nýbrž jako forma; dává tedy člověku jeho specifickou odlišnost, totiž rozumnost, a má tudíž přednost před vůlí.¹¹⁾

Mimo to Albert připravuje touž nauku svým pojetím Boha, prvotní Bytosti, jež sama jest svou existencí a Bytí samo. Píše velmi jasně: „Soli Deo convenit quod ipse est quidquid habet, eo quod sibi soli convenit quod in ipso est idem penitus quod est et esse“,¹²⁾ kdežto v každém tvoru „aliud est quod est et esse . . . et etiam aliud est essentia et potentia operativa.“¹³⁾ Bůh je tedy především Bytí samo, a tudíž Svrchované Dobro. V tomto tvrzení je skoro ekvivalent věty svatého Tomáše (I-, q. 5, a. 3): „Ens est prius secundum rationem quam bonum,“ z čehož vyplývá přednost intelligence před vůlí, již řídí.

* * *

Takto Albert Veliký svým pojmáním theologické metody a filosofickými prvky, jež do ní vtělil, byl opravdu důstojným předchůdcem svatého Tomáše. Byl jeho předchůdcem i duchem své teologie, jenž byl zároveň dalek averroistického racionalismu i všeho theologického pojetí, které by inteligenci nedávalo místa, jaké jí náleží. Dokonce Albert se vzdaluje od racionalismu ještě více než jeho předchůdce v tom smyslu, že určitěji vyslovuje rozdíl mezi řádem přirozenosti a řádem milosti; Albertova teologie, tak jako teologie svatého Tomáše, koření v podstatně nadpřirozené víře, jejíž předmět by nikterak ne-

mohl býti dokázán, ale jinak tato posvátná věda má používati k obraně a k vykládání dogmatu a morálky všech filosofických věd, jež tedy samy vyžadují, aby se pěstovaly způsobem opravdu methodickým, nejen pro přirozené rozšíření inteligence, nýbrž i proto, aby se jimi hájil a lépe poznával poklad víry.

To jest čistě nadpřirozený duch theologie Alberta Velikého. Zvláště jsme se o tom přesvědčili studujícíce zblízka jeho nauku o předurčení, o oběti Mše svaté, o prostřednictví Panny Marie a o vlité kontemplaci.

V otázce předurčení Albert tvrdí se svatým Janem Damascenským, že Bůh si přeje spasiti veškeré lidstvo, že nikdy nepřikazuje nic nemožného, a ve stopách svatého Augustina vyslovuje skoro právě tak jasně jako svatý Tomáš princip vyvolení: „Poněvadž láska Boží jest příčinou všeho stvořeného dobra, nikdo by nebyl lepší než jiný, kdyby nebyl více milován od Boha . . .“¹⁴⁾ Odtud vyplývá, že jsme předurčení zdarma a že milost jest účinná sama sebou.

Co do oběti Mše svaté Albert vykládá nauku mnohem obšírněji než svatý Tomáš; formuluje zcela jasně námitky, jež budou později kladeny od protestantů, a řeší je naukou o „svátostném obětování“ mnohem srozumitelněji než celá řada theologů, kteří budou psáti po koncilu tridentském.¹⁵⁾

Universální prostřednictví Panny Marie vyslovuje způsobem nanejvýš jasným: „Beata virgo proprie dicitur porta coeli: quia per

ipsam exivit quidquid gratiae unquam creatum in hunc mundum venit vel venturum fuit: omnium enim bonorum mater est et mater gratiae et mater misericordiae; et ipsa gratia increata exivit ab ipsa et venit in mundum.“¹⁶⁾

Také neméně prohloubil dnes často studovanou otázku, jaká jest povaha mystické kontemplace. Podle něho ona kontemplace záleží v abstraktní myšlence, jejíž vyhraněné obrysy intelligence pomíjí, povznášejí se k nekonečnu, na něž nejasně nazírá. Mystik upíná pozornost jen na Boha, ale nezří ještě tak, jak je Sám v Sobě.¹⁷⁾ Tato kontemplace vyvěrá z živé víry osvědčené dary Ducha Svatého, zejména darem rozumu a moudrosti, jež jsou v každé duši spravedlivé.

Svatý Albert znal tuto vlitou kontemplaci z vlastní zkušenosti, což právě dodává jeho učení o Trojici, o Vtělení, o Eucharistii, o Blahoslavené Panně tolik života, spontannosti, lahody, svěžesti, konkrétního rázu a jednotnosti. Čtouce ty stránky, cítíme, že prýští ze zdroje; mluví-li světec o těchto věcech, jest nevyčerpatelný, a v něm se opravdu naplnilo, čeho jeho učeník svatý Tomáš požaduje po nauce a po kázání, aby totiž vyplývaly z plnosti kontemplace: „ex plenitudine contemplationis derivatur... doctrina et praedicatio“ (IIa IIae, q. 188, a. 6). Tak to se theologie vrací ke svému zdroji převyšujícím abstraktní pojmy, vrací se k živoucímu světlu božského zjevení.

Přeložil O. A. Tichý.

POZNÁMKY.

¹⁾ In Sent., dist. I, A, art. 4, ad 2, vyd. Borgnetovo, d. 25, str. 19.

²⁾ Summa Theol., I, p. tr. I, q. 2, vyd. Borgnetovo, d. 31, str. 11.

³⁾ Summa Theol. I, p. tr. I, q. 5, str. 25, 26.

⁴⁾ Tamtéž, I, p. tr. III, q. 13, membr. III, vyd. Borgnetovo, d. 31, str. 60. „Philosophi per propria, ductu naturalis rationis, non potuerunt cognoscere Trinitatem . . .“ Item ad 6m.

⁵⁾ Tamtéž, I, str. I, q. 6, str. 31.

⁶⁾ „Auctoritatem, quam in re philosophica sibi comparaverat, mirum in modum amplificavit, cum philosophia, ad Theologiam scholastico systemate recte explanandam, velut instrumento usus est. Quapropter et ipse hujus quoque Theologiae methodi prae primis auctor dicitur, quae in Christi Ecclesia ad nostram usque aetatem clericis regula ac norma tutissima permansit.“

⁷⁾ Srovnej Summa de Creaturis, t. IV, q. 22, a Summa Theol. de Angelis, t. IV, q. 13, t. 32, p. 163: „Duplex est comparatio: una est univoci . . . secundum unam et eandem rationem, sicut dicimus albus, albius, albissimus . . . Alia est comparatio analogi . . . secundum proportionem ad aliquod unum, sicut dicimus Deum esse justiorem angelo . . . Deus est justus per essentiam . . . angelus autem per participationem.“

⁸⁾ Summa theol. vyd. Borgnetovo, d. 32, str. 161.

⁹⁾ III de Anima, II, 19, vyd. Borgnetovo, d. 5, str. 366 a De nat. et orig. animae, tr. I, c. II, vyd. Borgnetovo, d. 9, str. 378.

¹⁰⁾ Zdá se však, že ještě připouští jakoby formu tělesnosti, aniž jí dává to jméno.

¹¹⁾ Tož intelligence jest nad vůlí, již řídí. Přes to láska jest nejvyšší ze ctností, neboť pro neskonalou vyvýšenost Boží jest zde na zemi lépe Boha milovati než Ho poznávati; poznávati Ho, toť jaksi Ho ohraničovati našimi myšlenkami a přitahovati k nám, milovati Ho, toť býti přitahován k Němu.

¹²⁾ *Summa Theologica*, vyd. Borgnetovo, d. 32, et. 162.

¹³⁾ Tamtéž, str. 162 a d. 33, str. 22.

¹⁴⁾ Sent., d. 40, a. 19: „Dicendum mihi videtur, quod electio absolute sumpta praecedit praedestinationem, ut dicit prima ratio, et dilectio simpliciter dicta praecedit utrumque: et hoc sic patet: dilectio declinat ad separandum unum ab alio et ad diligendum in finem salutis; ergo praecedit dilectio electionem et electio praedestinationem ex parte diligentis et eligentis et praedestinantis.“ Vložili jsme tyto myšlenky v Thomistické revui, břez-en-duben 1931: Vůle spásonosná a předurčení podle Blahoslaveného Alberta Velikého, str. 371—386.

¹⁵⁾ Ukázali jsme to z jeho Komentáře na 4. sentenci, d. XIII, a. 23 a z jeho děl *De Sacrificio Missae* a *De Eucharistia* (vyd. Borgnetovo díl 28). Srov. *Angelicum*, duben 1932: *De sacrificio Missae secundum S. Albertum Magnum*.

¹⁶⁾ *Mariale*, q. 147, srov. *Angelicum*, duben 1932, *La Maria logia di S. Alberto Magno*, P. M. Cordovani, O. P.

¹⁷⁾ *In Theologiam mysticam Dionysii*, c. II, § 2, dub. 1 et dub. 2, ad 1 (vyd. Borgnetovo, str. 840—841). — Srov. *Tomistická revue*, březen 1931. Jest mystická kontemplace podle Bl. Alberta bezprostřední? str. 408—421.

Léon Bloy:

POSLEDNÍ VÝPEK.

Zemře-li někdo, umírá na dlouho.

Výrok dědicův.

Pan Fiakr Pretextat Labalbarie se vzdal obchodu v šedesáti letech, když si byl získal slušné jmění ve svém průmyslu běliče rakví.

Nikdy nezklamal svých zákazníků a ženevská aristokracie, jež ho tak dlouho zahrnovala svými objednávkami, nemohla vynachváliti jeho zevrubnosti a jeho loyálnosti.

Podezřavou Anglií stvrzená výtečnost jeho továrny dobyla si slávy v Belgii, v Illinois a v Michiganu.

Jeho odstoupení zavdalo tedy podnět k velikému zármutku v obou světadílech, když lkažící mezinárodní listy oznámily, že proslulý ten průmyslník opouští lesk a čest účtárny, aby své úctyplné šediny zasvětil milým studiím.

Byltě Fiakr blažený stařec, jehož filosofické a humanitní povolání se projevilo až právě ve chvíli, kdy štěstěna, asi mnohem méně slepá a mnohem méně slotá než se domnívá prázdný dav, zasypala ho posléze svými dary.

On nepovrhl jako tolik jiných neskonale čestným a výnosným obchodem, kterým se téměř z ničeho vyšvihl na desateronásobného milionáře. Naopak, vypravoval s naivním nadšením starého vojína o nesčetných bitvách, jež mu bylo svěsti s konkurencí, a rád si leckdy

vzpomínal na heroickou palbu při inventářích.

Jako Karel V. vzdal se prostě říše regálů a oddal se životu vyššímu. Maje konec konců z čeho žít a příliš zestárnuv, aby byl jist, že si ještě dlouho udrží neomylný postřeh obchodníka, to cosi samovolného, co způsobuje poplach mezi kolegy a maří túčky spoluuchazečů, byl tak moudrý, že se výhodně zřekl své obchodní moci dříve, než začala blednouti hvězda jeho odborné virtuosnosti.

* * *

Od té chvíle se věnoval jen a jen slasti lidského pokolení.

Pozoruje s dojemnou jasnovidností, jak nicotno jest, co až dosud bylo prázdnými mozky vypoceno na zmírnění bídy, maje ostatně neochvějné přesvědčení, že chudí jsou užiteční, míní, že mu jest lépe učiniti, než aby použil svého finančního nebo intelektuálního fondu na úlevu této chamradi.

Rozhodl se tudíž, že posledními záblesky svého genia přispěje k utěšení milionářů.

„Kdož myslí na bolesti bohatých?“ pravil. „Já sám asi, vedle božského Bourgeta, po němž je zblázněno moje zákaznictvo. Ježto bohatí naplňují svoje poslání záležející v tom, aby se bavili a tím podporovali obchod, ostatní lidé příliš snadno je mají za osoby šťastné, zapomínajíce, že oni mají srdce. Jde se až tak daleko, že se jim namítají hrubá soužení nuzných, jichž povinností konec konců je trpěti, jako by se otrhanost a nedostatek potravy mohly vyva-

žovati s úzkostí před smrtí. Takový jestí zákon, doopravdy se umírá jen pod podmínkou, že jste majitelem. Abyste mohli vypustiti ducha, jest nevyhnutelně potřebí míti kapitál, a právě tomu se nechce rozuměti. Smrt jest jen rozloučení s Penězi. Ti, kdož jich nemají, nemají života, a tudíž nemohou zemřítí.

Podle těchto myšlenek — hlubších než se domníval — bělič rakví pracoval ze vší své duše na zmaření smrtelných úzkostí.

Měl čest býti jedním z prvních vědců, kteří pojali šlechetný záměr stavěti krematoria. Tradiční hrůza ze smrti, podle tohoto myslitele, se rodí z patření na děsný obraz rozkladu. Ve shromážděních spalovačů, kteří si ho zvolili za předsedu, vypravoval fáse hniloby, rozkládaje s koňskou výmluvností všecku tu podzemní chemii, a myšlenka, že by se na příklad proměnil v květinu, pobuřovala jeho obraznost účetního.

„Nechci býti mršinou!“ řvával. „Chci stůj co stůj, aby mne ihned po smrti spálili, roztačili, obrátili v popel, neboť oheň vše očišťuje, atd.“

Byl úplně vyslyšen, jak ihned uvidíte.

* * *

Výborný ten muž měl syna, jakého by bylo přátí všem lidem, kteří znají cenu peněz.

Prosím, abych se tu směl zapomněti a uletěti do končin dithyrambu.

Bohdan Labalbarie byl, opovážím-li se tak říci, ještě podivuhodnější než jeho otec. Byv

počat ve slavné chvíli vítězství nad drzými konkurenty, zosobňoval ideál solidních ctností, jež mohou diskontovati nejseriosnější úvěrní ústavy.

V patnácti letech již si ukládal úspory a jeho osoba byla vedena jako kniha. Obchodní počítací tabulky nebyly by v něm objevily něco frivolního.

Bylo by bývalo vrcholem nespravedlnosti vyčítati mu jen jednu minutu nadšení neb okamžitě potlačený záchvat bláznivého zněžnění vůči komukoliv, při čemkoliv.

Jeho šťastný otec se musil opírat o pokladnu nebo o pult, když o něm mluvíval, tolik byl opojen blahem, že zplodil takového hocha.

Toto požehnané dítě žije a prospívá. Od tří let, co jest sirotek, dokonce zdvojnásobil zděděné jmění, uměv se dáti zbožňovati arcibohatou pasačkou želv, s níž se i oženil, a mnoho lidí by ho asi poznalo, kdybych se nebál urazit lili jeho skromnosti, snaže se nastíniti jeho rozmilý obrázek.

Uhodni, kdo můžeš. Možná, že o něm řeknu příliš mnoho, prohlásím-li, že má vzhled krásného plaze, a že ho obyčejně doprovází obludně veliký molosský pes.

Poslyšte nyní neskonale neznámou historii smrti a pohřbu otcova. Milovníci lahodných vznětů se vyzývají, aby dále nečetli.

* * *

Jednoho rána lékař mrtvých zjistil, že veliký Fiaker ustal existovati.

Labalbarie syn se jal ihned fungovati. Neplýtvaje marným oplakáváním, nemaře vzácné „látky“ svého života, totiž „času“, podle ušlechtilého výrazu Benjamina Franklina, jehož měl stále na jazyku, vše spořádal a vše připravil, netratě ani chvilky.

V deset hodin 35 minut byly o jeho smutku zpraveny noviny a výraz jeho bolesti se v tisíci výtiscích roztrásal do všech úhlů světa, neboť úmrtní oznámení byla prozíravě objednána a vytištěna již dávno předtím.

Taktéž tomu bylo s mramorovou deskou do kolumbaria, na kteréž byl zobrazen fénix rozestírající křídla uprostřed plamenů. Nebožtík stál na tom, aby tam byl vyryt tento úděsný nápis: ZNOVU SE ZRODÍM.

Bohdan se potom projel na kole, aby si narovnal nervy energickým provětráním, řádně se naobědval, přijal několik ufňukaných návštěv, šel vykonat svoji pobožnost na Burse, vybral k večeru několik tučných pohledávek a ztrávil noc mimo dům, aby dal výraz nejzazší prudkosti svého bolu.

Na druhý den skvoucí pohřební vůz, vystlaný kvítím a provázený nevalně usebraným zástupem, vezl tělesnou schránku zesnulého do krematoria.

„Ach, ach, ty se znovu zrodíš!“ pravil si v nitru laskavý Bohdan, když zůstal samotén ve strašlivé hořící kapli vedle dvou mužů, kteří měli jeho otce vsaditi do peci, „uvidíme, jak znovu ožiješ . . .!“

Rakev, urobená podle správních předpisů

z tenkých prken, aby byla naráz pohlcena žářem sedmiset stupňů, spočívala na mechanickém vozíku, jehož kovová tykadla prudce se vymršťivší vhrouží mrtvého do peci a se skřípotem se opět stáhnou, diastolní a systolní to pohyb, jenž se vykoná v dvaceti pěti vteřinách.

Bohdan byl tedy v tomto bodě synovského usebrání, když se tu v rakvi ozval šramot . . .

Och, šramot hluchý a neurčitý, ujišťuji vás o tom, ale přece jen šramot, jako by se nepravý mrtvý pokoušel pohnouti sebou v rubáši. Dokonce se zdálo, že se rakev otřásla . . .

Zároveň s velikou přesností rozevřely se dokořán dveře peci.

Pohlédly na sebe tři krutým plamenem zrudlé tváře.

„To se tělo vyprazdňuje“, prohodil klidně Bohdan.

Dva druhové však váhali.

„Ale hrom a peklo, pracujte!“ zařval otco-vrah. „Pravím vám, že se to tělo vyprazdňuje“, a vrazil do ruky vedle stojícího svazek bankovek.

Tykadla vyskočila a zase sklapla . . .

Dveře se zavřely, asi však nedosti rychle, neboť Bohdan, jsa právě naproti peci, měl dojem, že v okamžitém vzplanutí rakve spatřil dvě vztažené paže a zoufalý obličej svého otce.

Přeložil O. A. Tichý.

Leopold Levau:

OD RODINNÉHO KRBU DO KLÁŠTERA.

Účastníci pouti na La Salettu r. 1932 se pamatují na holandského spisovatele Van der Meera, který tam právě dlel se svou chotí a s námi srdečně hovořil. Jeho syn, kněz řádu sv. Benedikta, za nedlouho potom zemřel. A tu manželé Van der Meerovi pojímají vznešený úmysl nezvyklé „rozluky manželské“ a hrdinné oběti, vstoupiti do kláštera, a neshledati se, leč až v nebesích.

Moji přemilí přátelé Petr a Kristina van der Meer de Walcheren učinili právě vznešený a srdce drásající krok. Časopisy oznámily, že oba manželé vstupují do kláštera. Proč bych tu neřekl, co mi lze říci o tom překrásném příběhu.

Van der Meer, Holanďan a jenekheer, je posledním potomkem hrabat de Walcheren. Jak známo, Walcheren je jeden z těch zeelandských ostrovů, jež před ústím Šeldy a Másy tvoří na mapě jakoby kus voskového hustě mřížovaného koláče. Jeho žena, jež jest Belgičanka, ale po matce z krve francouzské rodiny de Villeneuve, pozoruhodnou náhodou se narodila na samém onom ostrově, na kterém vládli předkové jejího muže.

Seznámili se v Bruselu, kdež se setkali v Lidovém domě kolem roku 1900. Bylo jim dvacet let, věk to všech vášní, ale také všech ušlechtilých vznětů intelektuálních a citových, když

vaše mravní zrození bylo příznivé. Petr a Kristina, ač byli praví aristokraté a měšťané, považovali se a prohlašovali za socialisty. Utlačování chudého v moderním světě, shon za penězi a za vším, z čeho plyne požitek, skoro obecné zpuštění inteligencí a srdcí je vrhlo v tuto stranu. Byli uvědomeni o svém omylu samým socialismem, tou bezduchou zhuštěninou všech pozemských žádostivostí. „Mnoho jsem se nadostával a nadával kamaráda“, říkal mi později van der Meer, směje se. „Ale po té zkušené, ujišťuji tě, že bych se byl mile rád domáhal pána, ba i pana hraběte!“ Všecko vulgární bratření, založené na nízkých pudech, musilo hluboce zklamat i a zranit tohoto umělce, tu urozenou bytost, jež řekla o kráse, že jest „zpěvem sebezáporu“, a jež v hloubi srdce žádala si již jen těch pádů, v nichž, jak opět sám praví, „padá se vzhůru“. Maritain, jeho bratr srdcem jakož i na křtu, a Psichari, jež Maritain ulovil, bývali též s Péguym socialisty. Ale jako Péguy záhy prohlédli, jak politika v „Sociále“ křivdí mystice a zvláště že mystiky, pravé mystiky tam vůbec není, neboť socialismus, ať jest z první nebo druhé nebo ze třetí Internacionály, ať se vydává za pokrokový nebo diktatoriální, jest a musí býti naprostým materialismem, trudným způsobem života na zemi. Nuže, tito mužové byli předurčeni k tomu, aby si zbudovali stánek v nebesích.

Roku 1902 jinoch a dívka uzavřeli civilní sňatek. Kristina už dávno pozbyla víry, a Petr nejen že nebyl pokřtěn, ale žil vzhledem k Bohu

v oné „nevědomosti divocha“, o níž psal Claudel, vypravuje svůj život. Od r. 1902 do r. 1910 mladí manželé žili v Bruselu. Petr, jenž měl svoje jus docendi pro řečtinu a latinu, absolvoval klasickou filologii na universitě amsterodamské, vydělával si na živobytí přípravou kandidátů ke zkouškám. Kristina mu přispívala vyšíváním, ale vyšíváním uměleckým, opravdu tvůrčím, jež se vystříhá všelike šablony. Léon Bloy píše o ní v Poutníku Absolutna: „Vynalézá a s dokonalou obratností provádí výšivky, jež působí dojmem nejstarších malířských primitivů.“ Byl bych měl říci již na počátku, že byli chudí. R. 1904 narodil se jim synáček.

Belgické prostředí, v němž jasně či zahaleně září ještě tolik duchovního bohatství, pobyt ve Francii, potom v Itálii a zejména v Assisi, znenáhla řídil jejich žízeň po Absolutnu k Bohu. Ale nemíním tu vypravovati o jejich stýkání s Léonem Bloy-ou a jejich obrácení, jehož dojemného líčení se lze dočísti v Dagboek, přeloženém do francouzštiny samotným Petrem van der Meer pod názvem Deník obrácencův. Bloy, jenž revidoval tento překlad (tu a tam jest dobře cítiti jeho lví tlapu), napsal ke knize předmluvu plnou oslnění a lásky, jak on sám je uměl psáti, předmluvu, již bych nemohl lépe nazvati než předmluvou klanitelovou. Ostatně Bloy jím právě byl („Jsem zejména člověk, klanějící se Bohu“), a proto zajisté uměl tyto duše i tolik jiných přivést k jeslům Našeho Pána.

Tentokráte jejich úcta a láska k Chudému ocitla se věru u cíle, neboť jedině v Ježíši sebezápor a nádhera, po nichž prahly jejich povahy, jsou soupodstatné a reversibilní.

Tedy 24. února 1911, na svátek svatého Matěje, van der Meer a jeho syn, „veliký Petr“ i „Petřík“, od toho dne slující Petr Matěj a Petr Lev, přijímají svátost křtu ve svém farním kostele svatého Medarda. Mají kmotrem Léona Bloy, kmotrami Johanku Bloy-ovou a její dceru Magdalenu. „Jsem křesťanem“, píše tehdy Petr do svého deníku, „a není to sen, není to hra obraznosti, není to šalba zvučnými slovy ani krásné zdání, ani potěšující lež; ne, je to skutečnost na vždycky: jsem křesťanem pro věčnost.“ Po křtu následoval svátostný sňatek a posléze blahoslavené, všecku jejich bytost rozvracející eucharistické přijímání, jež se ihned stalo každodenním.

Vše to se stalo v postě a ve Svatém týdnu. „Jdeme za Ježíšem krok za krokem na jeho přebolestné cestě. Nemají ta data nějaký význam pro nás? Není jeho Umučení branou, jíž jsme vešli do Církve?“

Tušení velmi správné. Narodí se jim ještě dvě děti, dceruška a synáček. Nezapomenu listu, jež jsem dostal do fronty na Yseru a v němž mi otec s podivuhodným klidem, ač zkrušen bolestí, oznamoval odchod do Ráje jejich posledního děťátka, zkoseného v půl třetím roce.

A přece co se jim dostalo radosti, míním jedinou pravou radost, *Gaudium Domini*, jak

praví Písmo o té radosti, jež se rodí ze spojení s Bohem a z jistoty, že On má pravdu a jest Pánem, a jež jest naší silou, fortitudo nostra. Jak veselo také bývalo v této rodině ducha tak líbezného i hlubokého, tak něžně žhnoucího a tak lahodně svítícího! Co jsme se tam nasmáli, nasmáli i naplakali, nejčastěji z lítosti a z lásky, právě tak jako u Bloy, který nás před dvaceti lety dal druhu druhu, nás smísil a svázal pouty bratrského milování. Smávali jsme se i plakali jako Bloy, ale přec bez hořkosti leckdy strašlivé a halucinující, jež byla jeho údělem a jež pronikala jeho domem jako ocelové kopí tetelícím se srdcem. Takto — jak jsem pravil v knize věnované nádhernému a úžasnému žebráku nevďěčníku — tento násilník zplodil jen duše tiché, neboť on sám pod rouškou své násilnosti byl studnicí tichosti.

Jakou duchovní plodností požehnal Bůh jasný rodinný krb van der Meerů? Co duší tam přibylo, přiváběno ohněm a plamenem, a objevilo při jeho svitu víru, naději a lásku, nalezlo tam křest nebo usmíření nebo rozkvět víry dosud nerozvité, umění modliti se a milovati Boha až do konce.

S jakou podivuhodnou směsicí jsme se tam potkávali: urozené lidství, rafinovaná kultura, nadpřirozená čistota, absolutno, dobrosrdečnost, umění, vysoká inteligence a dětská prostota, vše to se u nich snoubilo dokonale.

Jednoho dne r. 1923, jakž se dalo očekávati a k nemalé radosti rodiny, Petřík odešel do kláštera, jehož jeho rodiče byli obláty, totiž

do benediktinského opatství svatého Pavla, založeného podle Solesmés v holandském městě Oosterhoutu. Za osm let ho následovala jeho sestra Anna Maria, stavši se řeholnicí po boku jeho řeholníka, neboť obě opatství jsou od sebe sotva na výstřel z pušky. Rodiče zůstali sami v domově, z něhož smrt a láska byly vytrhly tři dítky. „Kdyby to nebylo pro Boha, věru by to za to nestálo“, proléval svoje city zdrcený otec.

Ale trudné vystupování na horu dokonalosti nebylo u konce. „Zdaž není umučení Páně branou, kterou jsme vešli do Církve?“ Prvního února r. 1933 dom Petr Lev po deseti letech profese a pěti letech kněžství umírá, sklán embolií při chřipce. Umírá fysicky i duchovně stráven, an byl opravdu všechno dal, jak to má býti přísně normální u křesťana, ale jest, Bohu žel, tak vzácně. Aspoň smíme za to míti podle všeho, co o něm víme a čeho se dohadujeme. Skonává se slovy, jež — jako pravý benediktin — cituje ze Žaltáře: *Dirupisti vincula mea*. Tolik se cítil na zemi zajatcem! „Jímá mne nostalgie po Ježíši, tolik bych si přál vniknouti až do hloubi Jeho Srdce!“ svěřil se komusi. Když lékař v jednu chvíli zjistil, že se jeho stav lepší, zašeptal: „Jaká škoda pro mne!“

Mám tu před očima fotografii jeho tělesné schránky, ležící na zemi s rukama zahalenýma do hábitu, s bílou štolou kolem krku, s kapucí shrnutou do obličeje jako černou škraboškou, se ztrnulýma nohama v hrubých střevících vo-

jína Kristova. Tento mladý mnich padší v boji rozlévá vůni Ježíše Krista, a vím, že se ona vůně přelévá již daleko přes zdi kláštera. Ký div? Kromě tolika krásných věcí, o nichž pro tu chvíli nelze mluvit, čtu v posledním listě od něho, psaném týden před smrtí: „V tento čas velmi mne zaráží a bolí nedostatek pravé lásky ke každé duši. Není pro ně dosti útlocitu, jako jej má pro ně tichý náš Mistr. Trpím hrozně tímto nedostatkem lásky, neboť to není nic krásného. Žádejte, aby ten, kdo přichází k našim duším, cítil onu hlubokou něhu, jež přitahuje a jež jest obrazem Něhy samé . . .“

Otec chtěl nastoupiti na jeho místo, jako novic a mnich za svým dítkem a později i kněz, bude-li to vůle Mistrova. Dosud vidím syna, jak vystupuje po prvé k oltáři a potom sestupuje k nám s kalichem v rukou a vrchovatě šťasten nadpřirozeným štěstím, že může podávati svaté přijímání otci, matce, sestře a přátelům. Ó podivný a zázračný úradek Boží, jenž tam dnes pudí otce! Co by byl asi řekl a cítil „starý kmotr“, tona v slzách, kdyby byl spatřil tyto věci na zemi? . . .

A matka, něžně milující podivuhodná matka se odebrala do kláštera svaté Cecílie v Solesmes. Již nikdy nespatří své dcery. Na této oběti sám otec může jen podíl bráti, ale jen srdce matčino má ji přinést a vykonati.

Po jednatřiceti letech nejčistšího lidského štěstí tato rodina se ničí. Ničí se sama z nadpřirozeného vnuknutí a pomocí Boží. Vedle tolika jiných, jež pustoší hřích, tahle mizejíc

veních“ (bylo jich poslední dobou v Belgii více), zakazuje se vydávati o nich spisy bez církevního schválení a zaváděti pobožnosti na základě takových dosud neuznaných zjevení. Stejně není správná zpráva „Přehledu“ o Ezkioze, že episkopát španělský zaujal k tamním událostem stanovisko odmítavé. Episkopát španělský toliko zakázal putovati do Ezkiogy a konati pobožnosti k „Naší Paní Bolestné z Ezkiogy“, poněvadž nemůže připustiti nových pobožností opírajících se o „zjevení“, které dosud nebylo uznáno za přijatelné.

Naši čtenáři se táží, co se vlastně v Beauraingu událo, neboť o tom se konec konců nikde nedočetli. Podáme tedy stručné vylíčení zjevů, jež do Beauraingu přivábily tolik cizinců. Vypisujeme to zde ze spisku lékaře Dra Maistriauxe, který zároveň s jinými lékaři při „zjeveních“ dítky pozoroval a je zevrubně vyslýchal.

Místo a svědkové „zjevení“.

Beauraing je malé belgické městečko v Ardenách. Můžete se tam dostat jak vlakem, tak autem krásnou krajinou a silnicí z Dinantu. Nejdříve spatříte starý zámek, postavený na jednom z vrcholků, které Beauraing obklopují. Obyvatelé Beauraingu jsou většinou státní zaměstnanci, obchodníci a pensisté. Dělníků je menší část. Obyvatelstvo je vcelku katolické, ač víra v celé krajině nebyla nějak obzvláště živá a hluboká. Je to lid zdravý, silný, střídme

žijící. Myšlení všech je reální, nějaké stopy vlivu spiritismu a okultismu tu nenajdete. Slovem, požehnaný kout Valonska, hrdý na svou minulost reprezentovanou starým hradem, šťastně žijící dávnými zvyky, mravy a prací.

Nyní podáme několik dat o t. zv. „vidoucích“, t. j. o dětech, které tvrdí, že se jim zjevila Panna Maria. Je jich pět:

Gilberta Degeimbre, která se narodila 13. srpna 1923. Je to tedy desetiletá blondýnka, krásných, čistých očí, značné inteligence, živá a veselá.

Andrée Degeimbre, její starší, patnáctiletá sestra. Narodila se 19. dubna 1918. Je vysoké, silné postavy, má zlaté srdce, je prostá a dobrosrdečná. Raději než docházce do škol vždy se věnovala domácím pracím.

Fernanda Voisinová, narodila se 21. čer. 1917 a je nejstarší mezi vidoucími.

Dále jsou to její sourozenci:

Gilberta Voisinová, narozená 20. června 1919, dívka značné inteligence, ač poněkud těkavá, a konečně jejich bratr

Albert Voisin, narozený 3. listopadu 1921, jediný hoch mezi vidoucími, jasného, stále usměvavého pohledu.

Toť tedy děti, které měly „zjevení“. Jsou všechny naprosto zdravé, dobře živené, bez nejmenší dědičné vady.

Obě rodiny jsou celkem dobře situované, ze zdravého venkovského rodu, zachovalé jak fyzicky tak mravně. Děti byly sice vychovány

křesťansky, ale bez nějaké náboženské horlivosti. Spíše naopak. Rodiče Voisinů jsou věřící, ale náboženství nepraktikují, u Degeimbrů vládla náboženská lhostejnost.

Mnozí se snažili a snaží vykládati úkazy jako vliv prostředí, četby nebo školy. Můžete se však snadno přesvědčiti, že rodina Degeimbrová se přistěhovala do Beauraingu teprve v květnu r. 1932. Děti se vídaly zřídka. Gilberta Voisinová byla v pensionátu, kam za ní docházel otec. Děti Voisinů s dětmi Degeimbrů se vídaly jen zřídka.

Četba u Voisinů byla velmi prostá. Byl to obrázkový časopis *Le Patriote Illustré*, programy biografu. Děti Degeimbrovy četly velmi málo.

Jediná Gilberta Voisinová chodila do školy náboženské.

*Co se dalo v Beauraingu
od 29. listopadu 1932 do 3. ledna 1933.*

Na samém konci Beauraingu, poblíže železniční dráhy a silnice do Vignée-Rochefort, mají svůj pozemek „Sestry Křesťanské nauky“ (*Sœurs de la Doctrine Chrétienne*). Mají tu mateřskou a obecnou školu a pensionát pro dívky z Beauraingu i z okolí.

Před budovou je prostorný dvůr, na kterém je umístěna prostá jeskyňka se sochou Panny Marie Lurdské.

Zde se tedy vše událo. Téměř u samé ohra-

dy dítky měly „zjevení“ krásné Paní. Ta se nijak neztotožnila se sochou v lurdské jeskyňce, nýbrž vždy se zjevila v prostoru mezi dětmi a jeskyní. Od dětí byla vždy vzdálena asi 3 metry, od lurdské jeskyně pak až 12 metrů. Děti ji vždy viděly jakoby stojící ve vzduchu pod jednou stromovou větví, vždy se usmívající.

Vše, co se událo na dvorku kláštera sester v Beauraingu, podáme nyní v časovém postupu, přihlížejíce především k výpovědem dětí.

V úterý 29. listopadu 1932 děti Fernanda a Albert Voisinovi, s Andrée a Gilbertou Degeimbrovou šly do ústavu sester, kde byla ve škole Gilberta Voisinova. Šly hlavní alejí. Tu Albert se náhle obrátil a vykřikl: „Já vidím nějakou zář!“ — Dívky, aniž se obrátily, odvětily: „To je auto, které sjíždí silnicí od Pondrome.“ — Když však se i ony obrátily, byly stejně jako hoch zaraženy zvláštností zjevu. — „To hoří jeskyňka.“ — Je to nějaká osoba.“ — „Je to Svatá Panna“, — takové byly výkřiky dětí. Děti poděšený zastavily se a sklápěly oči, aby zjevu neviděly.

Nazítří, ve středu, měly strach přiblížiti se k místům, kde včera zjev viděly. Ale ten se opakoval, a děti se vrátily domů poděšené.

I ve čtvrtek se vše opakovalo stejným způsobem. Děti ve středu se svěřily rodičům, a tak ve čtvrtek je doprovázelo několik lidí. Když došli ke mříži, tři děti, Fernanda, Andrée a Albert pojednou se vrhly na kolena a modlily se Zdravas Maria. Paní Degeimbre, která děti

také provázela, popošla k jeskyni, když tu Andrée vzkřikla: „Mami, nechod' dále“.

V pátek večer šel do pensionátu pro svou dceru Gilbertu sám pan Voisin. Potom všech pět dětí v průvodu rodičů a přátel šlo znovu k jeskyňce. Když tam došly, opět najednou děti padly na kolena a začaly se modlit Zdrávas Maria. Albert se zjevení otázel: „Jsi Panna Neposkvrněná?“ — Zjevení přikývlo. — Albert se tázal dále: „Co chceš?“ — „Abyste byli hodné!“ — „Ano, my budeme.“ — Ještě se pomodlily jeden Zdrávas, a vše zmizelo.

Vrátili se na místo ještě v 9 hodin večer. Zjevení se opakovalo. Byl to opět Albert, který si dodal odvahy a tázal se: „Jsi skutečně Neposkvrněná Panna?“ — Zjevení zřejmě přisvědčilo. — Albert se tázal dále: „Co chceš?“ — „Budete skutečně stále hodné?“ — Tu Andrée hlasitě vzkřikla: „Ano, budeme vždycky!“ — Po té zjevení zmizelo.

Jeden z přítomných, Omer Marishal, rozsvítil elektrickou kapesní svítilnu a pustil se do křoví v domnění, není-li snad tam nikdo skryt.

V neděli v 7 hodin večer. Děti také přivedly osmiletého Josefa Degoudenna, paralytika, a třicetiletého Eugena Havenna, slepce, strýce Degeimbrových. Po chvíli děti zase jakoby zasažené bleskem padly na zem a začaly se modlit Zdrávas.

I dnes byl to Albert, který promluvil: „Chceš-li nám prokázati nějakou milost, uzdrav našeho malého kamaráda Josefa Degoudenna

a strýce Andrée a Gilberty.“ A ihned dodal: „Kdy sem máme přijíti?“

Zjev odpověděl: „V den Neposkvrněného Početí.“

Tu si dodala odvahy i Fernanda a pravila: „Má se tu postaviti kaple?“ — Odpověď zněla: „Ano,“ a ihned zjev zmizel.

Všichni se vrátili domů. A Josef Degoudenne potvrdil, že i on zjev viděl. Jeho popis odpovídal podobě Matky Páně z Lurd.

V pondělí přišly děti o půl 7, a zjevení se zase opakovalo. Albert zase pravil: „Chceš-li nám prokázati nějakou milost, učiň všechny zázraky, které můžeš, ve dne!“ Odpovědi nedostal. Svou prosbu tedy opakoval, ale znovu marně.

Později přišly ještě jednou a i tehdy měly zjevení. Večer bylo na místě mnoho lidí. Ten den byly také všechny podrobeny přísnému výslechu, který uvedeme ve zvláštní kapitole.

V úterý. Sotva děti přišly, padly ihned na kolena a počaly se modliti. Eugen Havenne zvolal: „Jsi-li Neposkvrněné Početí, prosím Tě, uzdrav mne! Dej, ať vidím!“

A Albert ihned dodal: „V který den máme přijíti?“

Odpověď: „V den Neposkvrněného Početí.“

Všechno množství recitovalo tento večer celý růženec. I zjev měl růženec na pravé paži. Josef Degoudenne viděl jen hlavu.

V 9 hodin se děti vrátily. Zjevení ihned následovalo. Eugen Havenne se otázal: „Co

mám činiti, abych byl uzdraven?“ Odpovědi nedostal. Recitovali pak všichni desátek růžence, a zjevení přestalo.

Ve středu. Zjevení nastalo ihned po příchodu dětí. Všichni se modlili Zdrávas a růženec. Dnes ani děti se na nic netázaly a zjevení také nic neřeklo.

Čtvrtek, 8. prosince. Svátek Neposkvrněného Početí. Zjevení nastalo zase ihned po příchodu dětí. Všichni se modlili růženec. Slepec Eugen Havenne zaprosil: „Svatá Panno, vrať mi zrak, chceš-li, můžeš mně jistě uzdraviti.“ Hned na to i malý Josef Degoudenne dodal: „Svatá Panno, dej, ať mohu choditi.“

Celý zástup byl nesmírně dojat. — Zjev však nic neodpověděl a brzy zmizel.

Ten den už se neopakoval, ač se děti znovu vrátily ve čtvrt na 10.

Ani ve čtyřech následujících dnech, v pátek, v sobotu, v neděli a v pondělí se zjev neukázal.

V úterý. Děti přišly o půl 7. a asi po třech minutách zase padly na kolena. Fernanda Voisinova jakoby se opozdila, poklekla později než ostatní děti. Recitovaly silným, pohnutým hlasem růženec. Až při druhém růženci, při jednom Zdrávasu, jejich hlas pojednou ochabl. Zjev zmizel.

Ve středu. Zjev nastal asi dvě minuty po příchodu dětí. Trval asi po dobu 15 Zdrávasů.

Ve čtvrtek a v pátek se neudálo nic.

V sobotu. Pět minut očekávání. André De-

geimbre vykřikla první. Když se děti pomodlily asi desátek, pravily: „Na přání kněžstva Tě prosíme, řekni, co chceš.“

Odpověď: „Kapli.“

Děti odpověděly: „Ano, postavíme ji!“ Pak ještě asi tři Zdrávas a zjev zmizel.

V neděli. Zjevení nenastalo.

V pondělí. Deset minut čekání. První spatřila zjevení Fernanda Voisinova. Děti velmi rychle odříkávaly se zvláštní výslovností celkem 38 Zdrávasů. Pak zjev zmizel.

V úterý. Čekání trvalo 17 minut, nastalo při 29. Zdrávasu. Děti ihned zase padly na kolena, jejich hlasy se změnily.

Upozorňujeme již nyní na některé zvláštnosti: Děti vždy se najednou vrhly na kolena, jakmile zjevení nastalo. Jejich hlasy zmohutněly a zvroucněly po celou dobu trvání zjevu. Pak se ihned zase vrátily do přirozené polohy.

Při zjevení děti recitují jak „Zdrávas“, tak i „Svatá Maria, Matko Boží“, jinak jenom „Zdrávas“ a druhou část se modlí shromážděný lid.

Ve středu 21. prosince. Poblíž jeskyně je 1500—2000 osob, asi 12 lékařů. Při třetím desátku nastává vidění. Brzy poté táží se děti: „Pověz nám, kdo jsi!“ Čtyři děti slyší v odpověď:

„*Jsem Neposkvrněná Panna.*“

Očitý svědek toho výjevu líčí svoje dojmy z toho večera těmito slovy:

„Přes 150 aut stálo podél ulic města. Každý z přítomných ochotně dbal pokynů pořadatel-

stva, jež záleželo ze dvou strážníků a několika mladých mužů. Asi 60 osob bylo toho večera vpuštěno do zahrady a mezi nimi bylo 15 lékařů a dva redaktori. Lid se modlil růženec nebo zpíval písně. Napětí stále rostlo, modlitby byly čím dál tím vroucnější; téměř ani nezáblo do nohou a do prstů, ačkoli bylo chladno. Bledý svit jasné oblohy, odraz reflektoru cizího auta, světlo svítilny z ulice mi umožňovaly dosti dobře pozorovati, co se dalo. Za hodinu, o půl osmé večer, bylo přineseno na volné prostranství na silnici několik nemocných dětí, pečlivě zabalených do teplých šatů. Po dvou minutách přišly čtyři dívky a hošík; dívky byly zahaleny v bílé pláště. Děti se postavily zcela dopředu. Zástupem proběhlo vzrušení, které však brzy se utišilo, a poněvadž při příchodu dětí lid se ustal modlití, zavládlo veliké ticho. Skupina pěti bíle oděných dětí se zřetelně odrážela od tmavé masy ostatních lidí, a těchto pět dětských čistých hlasů počalo předříkávati růženec a všechno shromáždění se modlilo „Svatá Maria“. Celá ta pobožnost mi připomínala modlení u Jeskyně v Lurdech po světelném průvodu. Když se dospělo k třetímu růženci, náhle děti padly na kolena, jako by byly neviditelnou mocí sraženy, a to všecky naráz. Pak se změnily jejich hlasy, modlitba byla rychlejší, slova byla vyrážena, ale přece zřetelně pronášena. S rukama sepiatýma, s napětím v obličeji patřily na strom, jenž svými větvemi sahá do zahradní branky. Náhle se zastavují v modlitbě „Ave Maria“. Dvě z dětí

se ptají: „Pověz nám, kdo jsi?“ Uplynulo několik vteřin; zdálo se, jakoby se všem zatajil dech a srdce přestala tlouci. Tu děti opět se začaly modlití týmž povzneseným tónem. Přitom nehnul se nikdo z dětí ani z přítomných z místa. Bylo znáti, že slova a posunky dětí provází veliké vzrušení, spojené s úzkostí. Náhle na konci jednoho Zdrávasu děti umlkly s touž nápadnou současností, jakou bylo pozorovati na počátku výjevu. Smutně pravily děti: „Odešla!“ Poté se modlily dále přerušovaný růženec až do konce. Po růženci odebraly se děti, provázené rodiči, lékaři a pořadateli, k Lurdské jeskyni, aby se tam pomodlily. Potom nastal ve školní budově výslech. Děti nevěděly, proč tam jsou vedeny. Každé bylo zvlášť předvedeno a vyslýcháno a jejich výpovědi byly úplně stejné.“

Dne 22. prosince bylo tam 1500 osob (podle odhadu policie) a 18 lékařů. Jen čtyři dívky padly současně na kolena, teprve později poklekl též Albert, ale tentokrát nic neviděl. Čtyři dívky viděly zjevení po dobu asi deseti Zdrávasů.

23. prosince Albert nevidí nic a modlí se obyčejným hlasem. Čtyři dívky vidí, a na otázku Fernandinu: „Proč sem přicházíš?“ Zjevení odpovídá: „Aby se sem putovalo!“ Slova ta slyšela jediná Fernanda.

V sobotu 24. prosince bylo tam 6000 osob, 28 lékařů. Děti se modlily růženec. Při prvním Zdrávasu čtvrtého desátku padají současně na kolena a vidí zjevení. Gilberta Voisi-

nová se ptá: „Když jsi Neposkvrněná Panna, můžeme doufat, že brzy něco učiníš?“

Potom se ptá Andrea: „Jsi-li Neposkvrněná Panna, dáš nám o tom důkaz?“

Nemocní, kteří byli postaveni podél mřížoví, volali, jako v Lurdech bývá slyšeti: „Svatá Panno, učiň, ať mohu choditi! Neposkvrněná Panno, učiň, ať vidím!“

Patero dítek modlilo se ještě šestkrát Ave. Poté zjevení zmizelo. Děti souhlasně prohlašovaly, že tentokrát bylo ještě krásnější a zářivější než obyčejně.

Na Boží Hod vánoční bylo tam 4000—5000 osob, mnoho lékařů. Děti myslily, že v ten den jistě uzří Svatou Pannu, ale neviděly jí, ani následujícího dne, kdy v přítomnosti 6500 lidí se modlily celý trojí růženec a s napětím a důvěrou očekávaly zjevení.

Ve svátek miláčka Páně sv. Jana v obvyklou dobu za soumraku bylo tam 2000 lidí. Děti však neměly vidění. Asi 15 minut před desátou se vrátily k jeskyni, a tu uzřely opět Pannu usmívající se a zářící. Bylo tam s nimi asi 20 osob.

Dne 28. prosince při druhém desátku růžence nastává vidění. Děti se modlí dále a praví: „Mluv, my slyšíme!“ A slyší slova:

„Bude to brzy poslední zjevení!“

Dne 29. prosince bylo přítomno asi 8000 osob, lékařů asi 40. Děti vidí opět krásnou Paní. Ve chvíli, kdy rozpínala ruce, aby zmizela, zpozorovala na ní Fernanda Voisinová zlaté srdce, z něhož vycházely paprsky asi 10 cm dlouhé, zjemňující se, čím dále od srdce.

V pátek 30. prosince přítomno 10.000 lidí, 30 lékařů. Kolem 7. hodiny večer byly děti jakoby bleskem sraženy k zemi. Čtyři dívky viděly zlaté zářící srdce na prsou Panny, Albert neviděl. Fernanda, jejíž hlas za modlitby na chvílku oněměl, slyšela zcela zřetelně slova:

„Modlete se, modlete se mnoho!“

Dne 31. prosince sešlo se asi 15.000 osob a 50 lékařů. Děti se modlily růženec, jak obyčejně. Zjevení trvá asi po dobu 15 Zdrávasů. Všech pět dětí, i Albert, vidí zlaté srdce. Lékař Dr. Dejace z Lutychu, stojící mezi Fernandou a Andreou, zjistil dokonale stejný směr jejich pohledů. Když se sehnul k Andrei, aby pozoroval stav její zorničky, byl od ní náhle a prudce odstrčen, protože se postavil mezi ni a Paní.

Vidění se opakovalo o tři čtvrti na 10. Poté jedna z dívek navrhuje modliti se ještě růženec na poděkování Svaté Panně za její zjevení, a hle, tu ji děti vidí znovu.

Dne 1. ledna 1933 po třech desátcích růžence mají děti opět vidění. Jen Albert nic neviděl a jeho hlas byl obyčejný. Gilberta Voisinová slyšela: *„Modlete se neustále!“*

Všecky čtyři dívky viděly zlaté srdce.

V pondělí 2. ledna bylo tam 12.000 osob, 49 lékařů. Kolem půl 8. večer je znáti obvyklou změnu hlasů. Děti se zastavují v modlitbě, jen Gilberta Voisinová sama se modlí tři Ave Maria. Všech pět dětí vidělo zjevení, ale Gilberta je viděla déle než ostatní. Fernanda Voisinová tvrdí, že slyšela zřetelně:

„Zítřka vám povím každému zvlášť něco.“

Děti viděly opět zlaté srdce.

V úterý 3. ledna dostavily se děti o půl sedmé. Bylo tam asi 25.000 lidí, 80 lékařů. Napětí bylo neobyčejně veliké. Zatím co se děti modlily růženec, byly opět náhle svrženy k zemi a viděly zjevení. Přerušily modlitbu na několik vteřin. Po zjevení modlily se na radu Fernandinu ještě jeden růženec. Když se jej domodlily, šly k jeskyni, kromě Fernandy, která rozhodně chtěla zůstat na svém místě. Zatím co ostatní zpívaly u jeskyně píseň, Fernanda náhle, jako by ji blesk udeřil, modlí se, umlká a dvakrát hlasitě volá: „Ano!“ V zástupu zavládá nevylicitelné vzrušení. Dívka, zahalená v bílý šál, s rukama sepjatýma, s pohledem pevně utkvívajícím na předmětu vidění, s očima široce otevřenýma, s tělem nachýleným dopředu a vyslovující to dvojí „Ano“, jež se zdálo vycházeti z hlubin duše — to byl pro svědky dojem nezapomenutelný. Po tom dvojím „Ano“ dívka sklesla jako zničená a vzlykala.

Též ostatní dítky vydávaly potom svědectví o tom, co slyšely, a to v přítomnosti asi 100 lékařů.

Andrea Degeimbre prohlašuje vzlykajíc, že slyšela slova:

„Jsem Matka Boží.

Královna nebe.

Modlete se neustále.

Adieu (S Bohem)!“

Gilberta Voisinová slyšela:

„Já obrátím hříšníky!“

Albertu Voisinovi bylo svěřeno tajemství, které neústupně střeží pro sebe. Mimo to slyšel ještě: „Adieu!“

Také Gilberta Degeimbreova obdržela tajemství a na konec slyšela: „Adieu!“

Fernanda Voisinová viděla velikou ohnivou kouli, která praskla. Poté zřela Matku Boží a slyšela:

„Miluješ mého Syna?“

Odpověděla: „Ano!“

„Miluješ mne?“

Odpověď: „Ano!“

„Tedy obětuj se pro mne!“

Tím dnem se skončila zjevení pro těchto pět dítek. Také v dalších dnech a měsících chodily tyto dítky nedbajíce zimy, větru, deště každý večer k jeskyni a modlily se tam s přítomnými poutníky růženec. Po každém růženci se připojovalo ještě deset Ave Maria za nemocné a deset za obrácení hříšníků a zpívaly se dvě mariánské písně. Pro poutníky, kteří nemohou zůstat do večera, je každý den o půl čtvrté růženec v kostele.

Výslechy.

Je mi přirozeně nemožno vypsati tu všechny dotazy, které každodenně činíme dětem. Ihned po „zjevení“ jsou bezprostředně pod dozorem a dokonce odděleny, pak jednotlivě vyslýchány. První vážný výslech, při kterém

nebyli jen členové rodiny, byl vykonán v pondělí 5. prosince. Těchto pět dětí bylo odděleno a pozorně hlídáno jak při příchodu, tak i při odchodu. Postupně přicházely na řadu. Hle, otázky, které jim byly dávány, a odpovědi, které jsou téměř totožné.

„Viděly jste ji ještě?“ — „Ano!“

„Když na ni hledíte, je plna jasu, plna světla?“ — „Ano.“

„Její záře, její zjev, je-li plna světla, vám nenamáhá oči?“ — „Ne, září velmi silně, ale světlo je mírné, takže neunavuje oči.“

„Řeklo by se, že jest to ona, která září, nebo že jest ozářena jakoby reflektorem?“ — Odpověď: „Řeklo by se, jako by měla elektrické žárovky v hlavě.“ (Tato otázka byla dána jen třem dětem — tři odpovědi byly stejné.)

„Postava jejího těla jasně vystupuje ze stínu?“

Odpověď: „Ano.“

„Obrysy, okraje jejího šatu, jejích paží, jsou jasné nebo aspoň trochu splývají se stínem?“

Odpověď: „Jsou velmi jasné, jsou jako tahy někoho, koho vidíme, nebo jako obrysy sochy.“

„Jaká je svatozář?“

Odpověď: „Jako zlaté paprsky.“

„Ano, ale jaké jsou ty paprsky?“

Odpověď: „Jako sluneční.“

„Tvoří kolo, zřetelný kruh?“

Odpověď: „Ach ne, není to kolo, nýbrž jako u slunce.“

„A tyto paprsky se mihotají, chvějí se?“

Odpověď: „Nikoliv, nepohybují se.“

„Ale vaše sestra mi říkala, že je viděla v pohybu.“

Odpověď: „Já jsem je nikdy neviděla ani se pohnouti ani se chvěti.“

„Jste si jista?“

Odpověď: „Ano, zcela jistá, nepohybují se.“

„Večer, když jste tam šly po druhé, na koho z vás se zahleděla?“

Odpověď (jednomyslná): „Na nikoho, nedívala se na nás, pozdvíhovala oči k nebi.“

Ale právě mi řekli, že sklopila jednu chvíli oči a pak je opět zdvihla.“

Odpověď: „Snad, já jsem toho neviděla —“

„A co se dalo toho večera, když po slovech Zdravas Maria, jste počali vstávat a pak jste opět klekli, co jste spatřili?“

Odpověď: „Odešla jako jindy s otevřenou náručí, ale pak se vrátila.“

„Přišla pomalu zpět, jako byla odešla?“

Odpověď: „Ne, náhle.“

„A jak odešla po prvé, dříve než jste ji viděli znovu?“

Odpověď: „Otevřela náruč jako vždy.“

„A pak jste ji spatřili náhle?“

Odpověď: „Ano.“

„A dříve než jste ji opět spatřili, totiž v době, kdy zmizela a pak se vrátila, odešla opravdu?“

Odpověď: „Ano.“

„Opravdu jste ji neviděli?“

Odpověď: „Ne, vstávali jsme, poněvadž již jsme ji neviděli. Otevřela náruč jako ob-

vykle, pak zmizela, když tu náhle jsme ji opět spatřili se sepjatýma rukama.“

Všechny odpověděly podobně kromě Alberta Voisina, který má jiný náhled.

„Viděl's ji zmizeti?“

Odpověď: „Ano, s otevřenou náručí jako vždy.“

„A pak jsi ji opět spatřil?“

Odpověď: „Ano.“

„A v době, kdy zmizela, a kdy jsi ji opět spatřil, odešla opravdu?“

Odpověď: „Úplně ne, otevřela svoji náruč a zmizela, pak jsem ji spatřil se sepjatýma rukama.“

„V době, kdy zmizela a kdy se vrátila, již jste ji neviděli?“

Odpověď: „Stalo se tak jedním rázem, spatřil jsem ji se sepjatýma rukama ihned, jakmile otevřela náruč.“

Sledujme nyní dále výslech pěti dětí.

„Řekněte mi, jak ji vidíte?“

Odpověď: „Je malá (ukazují asi 1 m 25 cm). Bílé šaty s modrým leskem. Není viděti nohou. Skládání jejího šatu splývá s jakýmsi mráčkem (nebo šat končí záhyby, které jako by tvořily oblaka), kolem hlavy jsou zlaté paprsky, ruce sepjaté, nemá růženec, je překrásná a září.“

„A její růženec.“

Odpověď: „Nemá růženec.“

„Ale vaši přátelé mi řekli, že měla.“

Odpověď: „Snad, já však jsem ho ne spatřila.“

„A její tvář? Má vzhled staré paní?“

Odpověď: „Ach ne, je velmi mladá a překrásná.“

„Dítěte tedy?“

Odpověď: „Ne, mladé paní.“

„A její hlas? Silný hlas neb snad dětský?“

Odpověď: „Ne, nýbrž velmi lahodný.“

„Neměli jste nikdy strachu?“

Odpověď: „Ne, je příliš krásná.“

„Má modrý pás?“

Odpověď: „Ne, ale modrý lesk.“

Uvedu ještě několik poznámek o výsledku z 8. prosince. Snažili jsme se ze všech sil, abychom objevili nějaký protiklad ve tvrzení dětí. S houževnatostí dávali jsme jim otázky o těchto podružných věcech:

„Je vidět křížek růžence? Nohy? Růženec je po pravé nebo levé straně? Slíbila něco v neděli pro dnešek?“

Vždy jsou odpovědi jasné, jednoduché, jisté, utínající rozhovor, léčka nastražená tazatelem je zcela odkryta. Jediné Ondřejka Degembre je zmatena ve dvou bodech. (Je vidět křížek růžence? Slíbila pro dnešek zázrak?) Ale byla příliš dojata a vzlykala.

Popis „zjevení“ jest asi tento. Je bílá, zářivá s modrými odlesky, vysoká asi 1 m 25, zlaté paprsky vycházejí od hlavy jako jehlice, vlasy jsou zakryty bílou plachetkou, ruce se-pjaté, růženec visí po pravé straně a ztrácí se v záhybech šatů. Křížek u růžence viděti není. Nohy jsou neviditelné, dolejší část šatu končí se skládáním, které vyhlíží jako oblak. Paní

se usmívá při pohledu na nebe a často se dívá na děti. Oči jsou modré, je krásnější než vše, co dosud spatřily, a je velmi mladá.

Ještě jedna charakteristická událost: jeden malíř z Dinant načrtl podle vyprávění dětí tři výkresy Paní ze „zjevení“. Ukázal je napřed Fernandě Voisinové. Prvním dojmem bylo zklamání. Při dotazování poznamenala, které jednotlivosti ze „zjevení“ jsou nejlépe zachyceny na výkresech. Pokus opakoval se s ostatními děvčátky. Zajímavá věc, jejich poznámky byly stejné a přinesly tytéž opravy. Jedinou podrobnost je těžko určit: modrý lesk. Malíř udělal nový náčrt, který bude příště předložen dětem.

Lékařské pokusy.

Noviny zmínily se o pokusech, které lékaři provedli při „zjevení“ 8. prosince. Dr. Lurquin z Houyet přiblížil sirku k dolejší části levé ruky Gilberty Voisinové a nechal jí shořeti přes polovinu na témže místě. Viděl jsem, a ostatní zároveň, jak plamen olizoval hřbet ruky. Dítě nereagovalo, aniž pokus sám vyvolal viditelné zrůžovění kůže.

Stejně jsme pálili ruku Gilberty Degeimbrové, která rovněž nereagovala. Když jsme však přiblížili plamen k rukám nemocné Pavličky Dereppové, která doprovází „vidoucí“, ta prudce sebou trhla. Dr. Goethals z Hastière a já jsme silně štípali, méně nebo více hluboko, paže, lýtka, ušní lalůčky Gilberty

i Fernandy Voisinových a Ondřejky Degeimbrové. Děti zůstaly nehybně klečeti dál. Při prohlídce Gilberty Voisinové jsme pak nemohli nalézt žádné podlitiny.

Dr. Lurquin ťukal do rukou a obličej Gilberty Voisinové ostrým nožem: žádné reakce, žádná stopa (poznamejme, že stopy po tomto pokusu, kdyby se mohly objeviti, nebyly by příliš velké ani dobře viditelné . . přece však byly znatelné na hřbetě ruky ochotného svědka, který se propůjčil zkoušce).

Vrhli jsme z velké blízkosti prudké světlo elektrické baterie do očí Gilbertě Voisinové a Ondřejce Degeimbrové. Stažení zornice bylo normální, ale víčka zůstala nehybná.

Malé Gilbertě Degeimbrové, která plakala při modlitbě růžence, musili jsme častěji opakovati otázku: „Proč pláčeš?“, než jsme dostali vzlykavou odpověď: „Je tak krásná!“

Já sám chtěl jsem vyzkoušeti puls Alberta Voisina. Sotva však jsem se dotkl jeho zápěstí, ucítil mě a podíval se na mne. Jaký výklad dáti těmto zkušenostem? Jest potřebí velké opatrnosti.

Namítalo se, že v tu dobu bylo velmi zima. Někteří říkali, že děti mohly ztuhnouti a tak lehce snášeti bolest. Jiní budou mluvit o přepětí nervů. Já zas nedovoluji si učiniti závěr.

Ve stavech extaze (která nemusí míti s nadpřirozeným nic společného) můžeme pozorovati povšechnou necitelnost a ještě více zmiizení reflexe vůči světlu. Můžeme dokonce připustiti, že vasomotrické reakce se zpomalí a

neobjeví se žádné zakrvení, byli-li uvádějící činitelé málo aktivní. Vše závisí na síle popudu.

Byla dostačující? Chtěje býti naprosto objektivní, neodpovím na tuto otázku.

Řeknu jen tolik, že i jiní než já, byli svědky toho, jak plamen sirky se dotkl okraje ruky a jak poté oblizoval ji celou. Poněvadž byl mráz, žádný vítr ani vánek, plamen se netřásl. Sám bych se nechtěl propůjčiti k tomuto pokusu, jsa přesvědčen, že by na mně zanechal stopy. Při štípání dětí vynaložili jsme veškeré své síly.

Co do přecitlivění, tohoto dne zůstaly nejdéle klečeti na tvrdém a studeném kameni. Nepozoroval jsem však na nich přehnané pohyby následkem přepětí. Od „zjevení“, z úterý 13. prosince jako jediný přítomný lékař jsem konstatoval, že děti reagovaly na sebemenší popud. Na otázku, kterou jsem častěji položil každému z nich: „Vidíš ji?“ všichni mi přikývli hlavou. Sotva jsem se dotkl špičkou špendlíku ramene Gilberty Degeimbrové, tu sebou náhle a přehnaně trhla. Nazítří 14. prosince Dr. Saint Viteux z La Roche skláněje se, aby si prohlédl Albertovu tvář, zastínil loktem Ondřejku Degeimbrovu, která jej ihned odstrčila.

V pondělí 19. a v úterý 20. týž pokus byl vícekráte obnoven a po každé okamžitě odťáhli předmět, který se vkládal mezi ně a „zjevení“.

Jak se chovají děti a jejich rodiče.

Myslím, že bude zajímavé zmíniti se o tom, co dělají a říkají „vidoucí“.

Kromě dotazů, jimiž je zahrnuje příliš mnoho zvědavců, nenechávají se vyšinouti z kolejí. Jedny pokračují v docházce do školy, druhé vykonávají tytéž práce jako dříve. Četní návštěvníci zastihnou Ondřejku Degeimbrovu, jak čistí stáj a stará se o krávy.

Žádná marnivost, pýcha, vypínání, žádný projev důležitosti se u nich neprojevuje. Stalo se mi častěji, že jsem je navštívil nebo na ně čekal, až půjdou k jeskyňce. Byly stejně prosté, čtveračivé jako obyčejně.

Jejich povídání, hádky a odpovědi neprojevují nikterak netrpělivost, nervové podráždění. Říkají, že se teď modlí lépe než dřív, ale jsou daleko pobožnůstkářství a afektovaných, vážných a zbožných tváří. Nemilují davu, a myslím, že tu mohu poznamenati, zvláště že Ondřejka Degeimbrová má velký strach před těmito masami. Přes strádání, které jim přináší tyto návštěvy zvědavců a čmuchalů, dětem se daří dobře a zachovávají si neobyčejnou čílost pro dny, kdy lidé jim dopřávají oddechu... a spí se zaťatýma rukama, jak se patří na jejich věk. Chovají vytrvalou a nezvratnou důvěru v předmět svého „zjevení“.

„Spatříme ji opět a jistě nám dá důkaz své moci,“ tvrdí neochvějně.

Říkají, že se jim nepodařilo přes všechna přání a úsilí, aby spatřili jindy a na jiném

místě krásnou Paní ze „zjevení“. Jedině Gilberta Voisinová se mi přiznala, že se jí jednou o ní zdálo.

A po „zjevení“ tyto děti jsou plny obav až do chvíle, kdy již podstoupily obvyklý výslech. S úzkostí se tážou, budou-li jejich odpovědi shodné.

Jakmile však výslech je u konce, stávají se stejnými enšpígly a čtveráky a přejí si jen jedné věci — pokoje.

Rodiče s počátku byli velmi skeptičtí. Napomínali svoje děti, aby nebyly hloupé a směšné. Nyní však, myslím, by si je úsměv nebo posměch nežískal. Přijetí bylo by zdrcující. Jsou vyčerpaní námahou. Kromě denních starostí příliv lidí, nemožnost v klidu se najísti, tělesné a nervové přepětí, je vyčerpávají nadmíru. Kdybyste přišli do Beauraingu, řekli byste sami, že tito dobří lidé jsou obléháni návštěvami a otázkami.

Velmi rád uvádím jednu podrobnost: s naprostou rozhodností odmítají veškeru nabídku peněz. Chce-li někdo dáti nebo poslati nějaký obnos, je nezměnitelně a nemilosrdně odmítnut.

Očekávání.

Od 8. prosince 1932 v Beauraingu je nebývale živo. Toho dne přišlo sem asi 12.000 lidí. Napočítalo se asi 1.500 aut. Od té doby každý večer sta a tisíce návštěvníků se kupí kolem jeskyňky.

Ve dne neustále přecházejí hloučky rodin,

které se modlí na místě „zjevení“. Z těchto zástupů je cítit naději a touhu po nadpřirozeném. Mínění obyvatelů Beauraingu je rozděleno. Málo jich sdílí naprostý skepticismus, jiní zase jsou unešeni a projevují nemenší víru. Velká většina vyčkává. Nebyl bych přesným, kdybych nedodal, že toto očekávání je důvěřivé.

Četní lékaři přesídlili již blíže k Beauraingu. Jedni přišli večer, kdy nebylo „zjevení“, a vrátili se zklamáni. Druzí spatřili děti v extasi, byli dojati, ale málo přesvědčeni.

Někteří konečně se dotazovali dětí a odjeli hluboce dojati fakty tak vzrušujícími.

Ať se obrátíme kamkoliv, vždy náš ubohý lidský rozum naráží na nesnáze všeho druhu. Musíme zachovati klid a vyvarovati se netrpělivosti a úzkosti . . . úzkost je cit, který nepochází od Boha, nýbrž z naší přirozenosti, nejisté a omezené, která má hlad po nadpřirozenu.

Ale zároveň velmi ochotně prohlašuji, že ani naprostý skepticismus a především vtip se sem nehodí. Jedná-li se o dětské duše, jsme jim povinni opravdovou úctou. Jim teprve život začíná. V několika letech vkročí od lidského víru a dnešní události budou mítí nevyhnutelně vliv na jejich existenci. K vůli nim čekajme. Respektujme tajemství, které se vznáší nad událostmi.

OBSAH IV. ROČNÍKU

	Str.
Vzkaz Pána Ježíše Španělsku i nám.....	1
prostřednictvím ct. Marie Rafolsové	
Pomozme Israelitům k obrácení!	15
Sv. Jan od Kříže: Výstup na horu Karmel	33
Kniha I. Překládá Dr. Jaroslav Ovečka	
První la salettská kaple v naší vlasti.....	105
Zázrak s Velebnou Svátostí v Saint - André na ostrově Réunion. (O. A. Tichý)	112
Ztrestaní obrazoborci ve Španělsku	122
Tihamer Toth: V táboře za deště. (Př. V. Stieber)	126
Píseň la salettská. (Dr. Otto Stanovský)	136
Pout do Arsu. (Václav Vinš)	137
La Saletta v Polsku a generál Haller	205
Odkaz sv. Terezie Ježíškovy. (Dr. Jos. Beran) ..	209
Nejstarší zázračně uzdravený v Lurdech.....	212
Stará píseň la salettská z r. 1850	217
Reg. Garrigou-Lagrange: Sv. Albert Veliký, theo- log a předchůdce sv. Tomáše	223
Léon Bloy: Poslední výpek	233
Leopold Levraux: Od rodinného krbu do kláštera. (Př. O. A. Tichý).....	239
Beauraing - belgické Lurdy. (Ant. Stehlík a Jan Michal).....	247